BINDING SECT. MAR 27 1967

PL
248
H25A17
1871

Hakkı, İsmāil, Brūsevī
Divan

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Hakki, Ismail, Brusevi.
Dīvān

دیوان اسماعیل
حقی قدس سره

LIBRARY AUG 31 1965 UNIVERSITY OF ...
1004331
PL
248
H2.5A17
1311

بسم الله الرحمن الرحیم

ارباب همت واصحاب معرفت که کار آکاهان کارکاه حقیقتدر کاه وبیکاه مغلوب الحال ومسلوب الاختیار اولدیجه تنورتن زارده شعله دار اولان آتش عشق جکر سوزی تسکین وهوای جای بیجاده پروانه صفت اولان مرغ جان طائر قدسی بستنی آشیانهٔ جسمه ردومقام آسود کیده تمکین ایچون طوطئ شکر خاییده وار نیجه کلمات آبدار اظهاریله شیرینکارلق ایلرلر وحقایق ومعارف دلع منثور ومنظوم السنهٔ ثلاثه اوزرینه مطبوع وموزون سوزلر سویلرلر تا که (کمینی یا جرا) مصداقنجه زلال اشجهٔ پاکلریله آتش نشان درون تابناکاری اولوب هم کندولر اول جام سرمستئ عشقدن برمقدار افاقت بوله لر وهم نیجه ارباب استعداد (وللارض من کأس الکرام نصیب) وفقنجه حصه دار اوله لر نتکم هر دلده سمند بلاغته سوار ولنلر قاچیالك عنانه میدان ویروب کریوهٔ چپ وراست معانیده تکاپولر ایدرلر دستیارئ چوکان همتله کوی بای لطائف اولوب مجاز وحقیقتدن طرق شتیه کیدرلر تا که پیروان ارباب معرفت اولنلر معززلرس امانی ومطالب اولوب مستفید اوله لر ولهذا بوچرخ پیرکه مانند کمان مصری خمکشته وانفاس شررافشان عالیان ایله مینای دنی ژنك بستداولمشدر هرعصرده برلسین صاحب تمکین ایله دمساز اولوب وصوابانهٔ مقام نوجوانی اولور پریشان شیخون هر زمان برمشارالیه بالبنان صاحب بیانه منوط وبلکه نیجه ارباب افاده واستفاده یه مربوطدر

(بیر)

پس بناء علی هذا المذکور مهیم وادیٔ عشق ومحبت سمی غنچهٔ گلزار رخلت بو محتاج
ترقی اسمعیل حقی بو وجهله گفتارپاش مستمندانه اولور که بیك طقسان سکز سال میمنت
آثارك حاوی اولدیغی شهور فاضله وایام متفاضله ده رفع ملال هجرت ودفع کلال
غربت ایدوب تقلیدا لاتحقیقـا (فاین الثریا من ید المتطاول) بعض کلمات معرفت
آمیز لسانمه جاری اولوب سویلردم وطفل دلمی اول مقالات داعیه انگیز ایله اکلردم
هر برن برفیض آشنای حقیقتدن اشتمش وجام همت روح القدسدن نوش ایتمش ایدم
تا که بوغدای روحله چاشنی دار اولوب طفل دلمی تربیه یاب مکتب عرفان ایلیوب
وقت بطالتمده کندی سوزمدن شرمسار اولوب انصافه کلدم نه آنکه اظهار آثارله
فیض بخشای طالبان اولهم هیهات هیهات بعدذا بوخاك آلودهٔ فنا وغریق دریای
انزوا اصحاب وصول وارباب اصولدن صاحب التصانیف الرائقة والتألیفات الفائقة
خلاق المعانی معدن الالهام الربانی وارث اسرار الخلیفی من الحبیب المصطفی صلی الله
علیه وسلم الحبیب النسیب الغنی عن البیان المشار الیه بالبنان ولوله آرای طریقت جلوتیه
حضرت شیخ سید عثمان که محط رجال افاضل اولان استانبولده بازاری امیرافندی
دیمکله نام وعنوان بولمشلر ایدی نیجه زمان انلرك خدمت شریفه‌لرنده کمر بستهٔ
عزیمت اولوب عاقبت بیك سکسان بش تاریخی اواسطنده سیراب زلال نفس پاکلری
اولدیغمده بیك سکسان التیده جانب رومده اسکوب بهشت اسلوبه کوندروب اون سنه
مقداری اول دیار جلیلة الآثارده کاه اصحاب قیل وقال ایله بحث وجدال وکاه ارباب
وجد وحال ایله مذاکرهٔ جمال وجلال ایدوب بالآخره اشارت علیهٔ پیرمذکور ایله
طرف رومدن جانب اناطولده مقر الاولیاو مستقر الاصفیا مدینهٔ بروسایه صینت البأسایه
امالهٔ لجام ایدوب بیك طقسان التی تاریخی جمادی الآخره سی اوائلنده اهل وعیالله
مبتلای بلای هجرت اولوب مارالذکر اون سنه تضاعیفنده تجرع ایتدیکم غصص
وآلامی واوقودیغم قصص حوادث روزکار نافرجامی خامهٔ دوزبان ایله تقریر حیز
مکاندن بیرون وخارج ازقیاسدر بحمدالله کویا مقام فرقدن جمعه ومقر فرعدن اصله
نزول ایدوب (لولا الهجرة لکنت امرأ من الانصار) وفقنجه پیرو مصطفی صلی الله
علیه وسلم اولمق میسر اولدی زهی حکمت بدیعهٔ الهیه که (البلاء کالملح) مصداقنجه
وجود ناپختهٔ سالکی بلا ایله اصلاح وادخال دائرهٔ فلاح ایلرکم اول در شایستهٔ
دریای سرمد رسول یثرب وبطحا محمد مصطفی علیه اکمل التحایانك (ما اوذی نبی
مثل ما اوذیت) بیوردقلری مقالهٔ حقیقت اسلوبی اصحاب تزکیه وارباب تصفیه
(ای ما صفی نبی مثل ما صفیت) دیو تفسیر ایلمشلردر فی الحقیقه ابتلا برتازیانه درکه

سمند دل عاشق وطن اصلی یه سوق ایدر و برید قدرتدر که نابینایان رهروان طریقتی
سرای حقیقته یدر کیدر بربوته‌در که نقدر مغشوش احوالی صیر فیان اسماء حسنی
یدیله آتش محبتده کداخته قیلوب کدورات دلدن عاشق تخلیص ایدوب سیم و زر
وار بازار حقیقتده رواجپذیر ایلر ومقدمات غل وغشی طی ایدوب بخش قوت ناطقهٔ
حکمیه ایتمکله اظهار نتایج قیلر (فتحت کل محنة منحته) مع هذا حکم قبضتین جلوه کر
حیز حصول اولمق ایچون مرایای عالمده نیك و بد ظهوری اکسك دکلدر هر کسك
کمال بمقدار ابتلادر سایه پرور اولوب کرم وسرد چش روزکار ومحنت و بلا کش
کنبد دوار اولمینلر بو خوان الهی یه طفیل اولمیوب دست غیرتله مردود اولدیلر
اللهم یسرلنا الوصول الی جناب قدسك والولوج فی محاضر الشك آمین

﴿ حرف الالف ﴾

عشقدر سر لوحهٔ مجموعهٔ سر خدا
عشقدر شول شعله افروز وجود کائنات
کار کاه عالمك عشق ایلدی بنیادنی
کنت کنزادن وجوده کلدی اول بر کهر
بحر جود بی کران حق تموج ایلدی
اول دریکتایه برغواص اولمزدست زن

مکتب عرفانده عشقیله ایدرلر ابتدا
کیم قیلوبدر عالم هژده هزار پرضیا
دوزدی استاد ازل برصنعت آدمدن اکا
اول کهردن صاچدی یوز بیك کوهر بی انتها
دوشدی اصداف وجود آدمه درصفا
اولمینجه اشبو کون دریای عشقه آشنا

حقه قربت استریسك واركی عشقه دکش
حقیا بی عشق اولنلر اولدیلر حقدن جدا

قد تجلی الحق من مرأت اصحاب الصفا
عشق برنور الهیدر کیم ایلر آدمی
نشوه یاب ساغر عشق الهی ایلمز
جلوهٔ حسن ازلدر یوسفك مرأتنی
یادکار عشقدر قالمش بو کون فرهاددن
عشقدر منزل رسان عالم انس وحضور

من محیا هم بدا نور الحبیب المصطفا
مظهر تاب تجلی مطلع شمس هدا
یاردن اغیاری و اغیاردن یاری جدا
ایلین بورسمه چشم اهل عشققه پرجلا
شول صدای آه کیم عکس ایلر آه ایتسك سکا
وادیٔ زهدوریادن کل کذار ایت سالکا

حقیا عاشقلره بسدر ملامت خرقه‌سی
عار در اهل دله آرایش اهل ریا

ان اهل العشق قدساروا بنور الکبریا
ضل عن هذا الطریق الحق اصحاب الریا

جای بیجای خدادر جلوه کاهی عاشقك
فسحت میدان عشقه تنکدر ارض وسما

بردله عشق الهینك قونلسه ذره سی
شبهه یوق البت نحاسن ایلر انك کیمیا

عشقدر برباد یار فرف که ایلتر عاشقی
برنفسده بارکاه قرب اواد نا یه تا

حقیا جو یای نور ذات پاك حق ایسك
عشقله مرأت قلبه دمبدم ویرسن جلا

شودمکه فیض حق ایتدی تجلیدن اثر پیدا
سراپای جهان ایچنده اولدی نوروفر پیدا

تموج ایلدی دریای ذات بی کران حق
آچلدی کنت کنزا اولدی نیجه رنکین کهر پیدا

دودست قدرت الطاف وقهری مقتضاسنجه
اولو بدرکائنات ایچره نیجه نفع وضرر پیدا

درخت عشقی دکدی چون زمین قلب آدمده
عجبدر برشجردن اولدی بونجه بار وبر پیدا

نقاب لن ترانی اوردی وجه پاکنه آخر
آنکیچون حق نهان اولدی ملك پیدا بشر پیدا

اکرچه تکیه کاه چرخ پیرك چوقدر ابدالی
ولی نادردر ای حقی کاوله بر کرچك ار پیدا

مصطفا درجمله خلقه رهنما
مصطفادر اهل عشقه مقتدا

طوته کور دامان شرع احمدی
ایره سن سرمنزل مقصوده تا

کمسه بولمزدی بوکون راه وصول
اولمسیدی رهبری کر مصطفا

سالك راه حقیقت دائما
ایتدی نور مصطفایه اقتدا

تشنهٔ جام وصال حق ایسك
بزم عشقه وارد خول ابت عاشقا

زهد ایله کمراه اولنلر اولدیلر
عشقه اوی حق سورسك سالکا

ظاهر وباطن شفاعت قیل امید
امت ایسك مصطفایه حقیا

جانمك جانانی سنسن یامحمد مصطفا
دردمك درمانی سنسن یامحمد مصطفا

چیقمدی بحر محبتدن سنك کبی کهر
علم وحکمت کانی سنسن یامحمد مصطفا

جمله عالم عالمکه نسبت سنك برقطره در
معرفت عمانی سنسن یامحمد مصطفا

نورذاتکدر جهان مرأتی ایچره جلوه کر
یوسفکده آنی سنسن یامحمد مصطفا

قوالغکله افتخار ایلر نبی وکرولی
جمله نك سلطانی سنسن یامحمد مصطفا

نورذاته مظهر تام اولدیغکده شبهه یوق
حقینك برهانی سنسن یامحمد مصطفا

کوکلدر مطلع انوار مولا
کوکلدر جلوه‌کاه حق تعالی
کوکلدر چونکه خلوتخانهٔ حق
کوکلدن غیریه یار اولمه اصلا
دل عشاق اولوبدر نور حقه
بکم عشقیله مرأت مجلا
کوکلدر رازدار لی مع الله
کیدر اغیار وقالور رب اعلا
دل اهل اولمینجه کمسه ایتمز
بوناسوت ایچره برسیر معلا

درونك پاك ایده کور ماسوادن
اوله کور حقیله همتله بالا

ازلدن ایلمش حق عاشقك سرمایه سین بلوا
بلاسز اشبو بازار ایچره بکمز ذره جه دعوا
سوادن رشتهٔ مبلی کسوب حقیله اولمقدر
ندر بیلدکمی ای زاهد حقیقتده بوکون تقوا
عزیمت کعبه ورخصت سنك اسکی مکانکدر
بیلندی سالکا بوندن ندر تقوی ندر فتوا
سوای حقدن ایله برعجب پرهیز ای عاشق
نزول ایتسون غدای روح نیلسون منله سلوا
محبتدر بوکون مقصود اشبو بزم عالمدن
شوکیم بی بهره در اندن ندر بیلمز بکم حلوا

تنور غمده سوزان اولدکیسه آغلمه حق
بیلورسن دوشمز عشاقه بلای عشقدن شکو

کعبهٔ وصلکده قربان اولمغه جانلر فدا
تك ایرشسون اول مقامه سالك راه فنا
ذره وار ای عاشق بیچاره محوایت کندوکی
تا تجلی ایلیه خرشید نور کبریا
خاکپای اهل دل اولمقدر دولت بوکون
کیم قلوب اهلی ایدر خاکی نظرله کیمیا
ای بوکون بوعالم ملك ایچره غربت کش کشی
بوله کور بررهبر ایله حقه راه ابتدا

حقیا کر بوتهٔ عشقه وجودك ایله قال
حال وقالی بریکاقیل بوله سن سرخدا

غرقهٔ نور ایلدی خلقی جمال مصطفا
فیض جام معرفت قیلدی مقال مصطفا
عرش اعلا پایهٔ قدرنده پست اولدی انك
کورنیه ایردی حقیقتده کمال مصطفا
سفرهٔ امید مالامال معنی اولدی هب
اون سکز بیك عالمه ایردی نوال مصطفا

طوته کورحقی بوکون دامان شرع احمدی
مرشد کامل سکا بسدر خصال مصطفا

کورنمز دیده مه دنیا وعقبا
بکا ذاتك میسر ایله مولا
کرکمز ماسوا هرکز سراپا
بکا ذاتك میسر ایله مولا

(کیمی)

کیمی باغ و کیمی بستانی استر   کیمیسی قول کیمی سلطانی استر
کیمی حوری کیمی غلمانی استر   بکا ذاتك میسر ایله مولا
کلوب سمت محبتدن وفالر   ارادن رفع اوله جمله جفالر
ایروب ذاتك نسیمندن صفالر   بکا ذاتك میسر ایله مولا
کیمی افعاله همت ایلمشدر   کیمیسی ده صفاتی کوزلمشدر
چوهر بیری برابزی ایزلمشدر   بکا ذاتك میسر ایله مولا
بر اسمك باطن و بریسی ظاهر   وجوده کلدی سندن بو مظاهر

درون حق ارشاد ایله آخر
بکا ذاتك میسر ایله مولا

کوزم عشقکله کریان اولیجق سیللر اولور پیدا   یوزمده کثرت کریه ایله هم یوللر اولور پیدا
غم جانانی چك ای عاشق آخر ایرهسن وصله   بو کلزار ایچره زبر اخاردن کللر اولور پیدا
مشام جانه ایرسه هر نفس کلزار حقدن بو   کوکل دیرلر درون باغنده بلبللر اولور پیدا
درونی اهل عشقك شمدی بر خمخانه در کویا   قزار تاب محبتدن نیجه مللر اولور پیدا

اکر نوش ایلد کسه خضر الندن آب حیوانی
دهانك حقیا پرفیض اولوب دللر اولور پیدا

کیمیای فقری بول دولت نصیب اولسون سکا   اختیار ذلت ایت عزت نصیب اولسون سکا
طاعتیله جنته ایریو قلغیله قربته   ظاهر و باطن ایکی نعمت نصیب اولسون سکا
دلفریب کثرت اولمه عالمی بروهم بیل   کثرت توحیدله وحدت نصیب اولسون سکا
چوقدرر اماره لکده اضطراب نفس دون   مطمئنه اوله کور راحت نصیب اولسون سکا
درد عشقه دوشمین دلخستهٔ هجران اولور   زاهدا وار عشقه دوش صحت نصیب اولسون سکا

کیمی دنیاده کیمی عقباده خلقك حقیا
سن جمال حقه باق وصلت نصیب اولسون سکا

بلبلی نیلر کوکل چون کندی بلبلدر شها   فیض حق باغنده بتمش عشق بر کلدر اکا
سنسن ای پاکیزه رو جام جم کیتی نما   صورت آیینهٔ حقسن کوزك وار باق سکا
صدق دل سرمایهٔ بازار حقدر صوفیا   نقد اخلاص اولمسه مفلس کچر اهل ریا
بو نجه ییللردر که آرام ایتیوب صبح و مسا   بر نفسله دور ایدر دولاب چرخ بیوفا

منزل مقصوده آخر بولورسن اهتدا
اثر اهل حقدن آیرلمه جهانده حقیا

حرقتی زادت بنار الابتلا	لیت امی لم تلدنی بالبلا
ای قلب زاره عشق الحبیب	اخرج الاغیار صونا للولا
کان بالعشق قلبا لایری	انه فی عینه عین الجلا
کوکبی دن مقتضاه الاستقلال	مقتضی شمس الحبیب الاعتلا

ایها الحق من افنی ذاته
واصل المعشوق والا فلا

کل حقیقت ارلرینك یولینه کیرسالکا	بولمق استرسك اکر درکاه حقه اقتدا
شمع انوار تجلی یاقدکیسه دلده سن	قالمدی عقل معاشك نوره حاجت سکا
طالب عرفان ایسك وار صحبت ایت مرشد ایله	صحبت مرشدو یرر چشم دله نور وضیا
صورته باقمز حقیقت اهلی سیرتدر مراد	سایه ده یکسان کورینور باقسکه شاه و کدا

حقیا مشتاق ایسك نور جماله ایرمکه
وار حجاب غفلتی رفع ایله ذکر ایت دائما

مطلع شمس هدادر اولیا	مظهر نور خدادر اولیا
اولیادر رهنمای اهل دل	اهل عشقه مقتدادر اولیا
انبیانك وارثی انلردرر	پیروان مصطفادر اولیا
نور ذات حقه مرأت اولدیلر	پرجلادر پرصفادر اولیا
اولیایی ایلمه انکار وار	مفخر ارض و سمادر اولیا

حقیا مرداندن همت دیله
پاك دل شیرین ادادر اولیا

یاقنلر نقد حالنی آتش اخلاصده جانا	صفای وقته ایروب پاك اولورلر سیم و زر آسا
یوزی آلایش رنك جهاندن قلبکی پاك ایت	اولوب همرنك آب صاف چقسون جمله سودا
یترمرغ دلك پابستهٔ قید علایقدن	انی آزاد قیل تا آشیان حقده ایده جا
عجبدر اهل عشقك کوکبی رفعتده در دائم	توجه ایلسه سیرنده پست اولور انك طوبا

ریالر بابنك حقی لباس اطلسندن کچ
ملامت خرقه سن کی عشقله عالمده بی پروا

(دولت)

دولت واقبال دیرلر ایتمدم اقبال اکا
آچمدم اول جانبه عمرمده اصلا بال اکا
بن درخت معرفت پرورده قیلدم جان ایله
میوهٔ شیرینی اولدی فی الحقیقه دال اکا
قیل و قال مدرسه ویردی آخر ملال
صرف قیلدم کرچه نیچه نیچه ماه وسال اکا
حالی ذم ایلر ایکن زاهد اولوب بسته زبان
سوء حالندن نه عارض اولدی باق اول حال اکا
طوطی مشرب ظن ایدوب تعلیم زاغ ایتمه صاقن
قیل وقاله باعث اولور اوکره دیرسك قال اکا

حقیا نقد هنر هر یرده یچمز عارف اول
اولکه بلمز قدرنی عالمده ویرمه مال اکا

کیمیای عشقه مظهر اولمسه اهل فنا
یوزلری هرکز صررمزدی زر آسا دائما
دلدر رمفتاح حضرت عشقله حفظ ایت آنی
بارکاه وصلته کیرمك دیلرسك عاشقا
ذوق ذکری بولمین آدم دماغنده لذیذ
باقدی شول جنت فردوس معنادن یکا
بیلسون بو جرب وشیرین جهان فانی بی
من وسلوای حقیقت قلبه اولمشکن غدا
غربت وفرقتده قالمق شان عاقلدن دکل
وار قدیمی یارك ایله اوله کورسن آشنا

برمکسدر ماسوا عنقا شکار ایتمز آنی
سنده وار همت بلند اول عارف ایسك حقیا

دعانا الساقی للشرب المصفا
فحیاه الاله الحق الاعلا
ولا تنظر الی مجنون عشق
بتحقیر بحق حب لیلا
لئن اکثرت من شرب المدام
فهل انت الذی صاحبت عقلا
مذاق الوصل احلی کل شیٔ
لذیذ الطعم من من وسلوا
رجایی منك ان لا تعرض عنا
حبیبی بالذی اعطاك حسنا

سلام ایها الاخوان علیکم
فان الحق اختار البلایا

آستان عشقی بکله فتح باب اولسون سکا
کوزله دیدار مرادی ترك ایدوب صیت وصدا
دسترس بولمزسك ای دل دامن مقصوده کر
شاه ایسه کده سندن اعلا درجهانده برکدا
باقمه طاق طمطراق غافلان دهره سن
استریسك قبرك اوله عاقبت جنت سرا
باطل وبیهوده دن کوش دل ودیده‌ك صاقن
سر قرآنی بیلوب تا کوره سن نور خدا
انبیا واولیا اثر بنده کیتمکدر مراد
کیم آنکله منزل وصله ایرسن سالکا

ظاهر و باطن بوری ای حق و بران اول همان
هر طرفدن تا تجلی ایده نور کبریا

بلبل زاری بنم اکلنجه م اولمشدر شها — ایلرم بستان عالمده غریبانه نوا
چقمشم حب الوطندن خیلی دمدر بن غریب — بو قیدر بو دار غربتده بمله آشنا
بو محبت بحرینك هیچ حدی و پایانی یوق — دائما اندن چقر عاشقلره در صفا
اولنجه خاکپای زمرهٔ عشاق حق — جان کوزینه عاشقك ممکنمی بولمق توتیا
چونکه چوکان قضا کوستردی کوی محنتی — قوندی میدان محبتده دینلدی الصلا

آه کیم کازار عمرك برکل بیخاری یوق
صد هزاران آه واه ایتسك روادر حقیا

حرف الباء

کذرکاه فنادن کلدی کچدی ار اولنلرهب — ایرشدی منزله هم آخر ار پرور اولنلرهب
کیدر تاج و قبا بر کون اولورلر جمله دن عریان — یاتورلر قول کبی خاك ایچره شول سرور اولنلر
متاعی جمله نك آخر چقر چون یوم تبلی ده — آیقلرده سور ینور بونده یعنی سر اولنلر
طوتارلر عرصه کاه حشری صیت حسرتا ایله — بو کون بزم جهانده اهل شور و شر اولنلرهب
قوریلور تختکاه عدل حق میدان محشرده — صور یلورلر رعیتدن بو کون داور اولنلرهب

باصرلر اول بساط عدله بر بر حقیا اقدام
طورر جمله برابر داور و چاکر اولنلرهب

بر کون کلور که بو قفس تن اولور خراب — خاك فنایی مسکن ایدر جمله شیخ و شاب
قصری مزار و مسندی سنك مزار اولور — صان جامه خواب راحت اولور جسمنه تراب
ای تشنه دل سن آب حیات حقیقت ایچ — صورتده آیدر بو جهان معینده سراب
بر کون مقدم ایله تدارك زواده کی — در دیله آغله بغربکی دل قیل سنی کباب

یا ربی ایله حقیه چوق لطف و چوق کرم
قهرك بوزندن ایلمکل ذرجه عتاب

آچرسه باب شهودی مفتح الابواب — درونه داخل اوله نور ذات عالمتاب
ندکلو کندوزنك چهره سن یره سورسه — صفای قلبه ینه بکزه یه مز آب ناب
شهود روی حقیقت ایدردی هب اغیار — ولی بو بابی ایدرسد غیرت احباب

(انکچون)

آنکچون عالم عشقك لذيذ در فيضی || سروش غيبدر رايلين آنی اشراب

يانرتنور محبتده جان و دل حق
جلال عشق درونی مكرايدر التهاب

ای دل جهان عين سراب
سعی ايت كوكل قصرينی ياب
هر ذره حقدن فيض آلور
اولورسه مولادن اولور
تركيب اضداد ايلدی
صورت وبروب داد ايلدی
كچ آغ وقارادن كوكل
آيرلمه مولادن كوكل
ذكر ايله حق متصل

سن آندن اميد ايتمه آب
مولادن استه فتح باب
هر قطره اندن جان بولور
مولادن استه فتح باب
انسان ديو آدايلدی
مولادن استه فتح باب
دريا وصحرادن كوكل
مولادن استه فتح باب
تا آچلنجه باب دل

اسبابدن جمله كسل
مولادن استه فتح باب

سالكا حقدن ديلرسك ساكه اوله فتح باب
پاك مشرب صاف دل اولمق كركدر عاشقه
وار حقيقت يوسفنك بی نقاب ايت سيرنی
تابكی ميل سوای حق كوكل انصافه كل

دست همتله ارادن ايده كور رفع حجاب
تا كه كوش جانه ايره حق تعاليدن خطاب
نيجه بر كنعان ايلنده اوله سن پر اضطراب
راه حقده سنده برسير وسلوك ايت اكتساب

حقيا چوقدر غمی محبوب ومطلوبك سنك
جانكه منت بيل ايلسه قهری بوزندن عتاب

ابر شنجه بر قوله الطاف رب
هر بری بر يوزدن اولور شادكام
كر حريم قربه استرسك دخول
فيض حقده بخل يوقدر ای كوكل

باب خدمتده چكر رنج وتعب
كيمی اسباب ايله كيمی بی سبب
كوزله دائم باب مولاده ادب
ليك لازمدر سكا آنی طلب

حقيا عاشقلر ايچره اشبو كون
وصلت معشوقدن يوقدر احب

کاله ایر مکسه آدم چکر هزار تعب — ملازمت ایدرك حاصل اولدی هر مطلب
نه شیخ قالدی نه صوفی نه قاضی و مفتی — زبون فتنهٔ آخر زمانه اولدی هپ
عجب اولورمیکه بر کون بوشالمغه چاره — غم جهانله دل طولدی اولدی لب برلب
الکده رشتهٔ تسبیحی زاهدا قیره کور — بهانه تکریسیدر استمز عطایه سبب

بو عشق بادیه بی نهایت ای حقی
نه دیه چیقسه کرکدر عجبا راه طلب

کردن کش اولمه کبرله اصلکدرر تراب — هرچند علو جاهه اکر ایتسك انتساب
بر دمدر عمری آدمك ای غرهٔ امل — کور بر نفسده زائل اولور حبهٔ حباب
جاوید صانمه عالمك ای دل عمارتن — عبرت کوزیله باق که خرابدر بکم خراب
ایتمز ریاست آدمی معینده سر بلند — صورتده قالمه استریسك شافیٔ جواب
اهل رشادك ای کوکل اثرن کوزت یوری — راه خطایه کتمه طورر کن ره صواب

آخر خزانه ایرسه کرك نو بهار عمر
ای حقی زخم خاری چکر جمله شیخ وشاب

حرف التاء

یوری جسر مجازیدن عبور ایت — حقیقت منزلینه ایر حضور ایت
دیلرسك خلوت جانانی عاشق — کوکلدن جملهٔ اغیاری دور ایت
وجود اقلیمنك مهدیسی سنسن — یتر مستور سن آخر ظهور ایت
بقای ذاته ایرمك ایستریسك — فنا وادیلرندن کل مرور ایت
خدادندر بنسه هر خیره توفیق — یتر اعمالکه ای دل غرور ایت

حقیقت دلبرینی کوزله حقی
یتر میل جنان و میل حور ایت

ماسوی اصنامنی دیر دلکدن قیل شکست — کعبهٔ علیای قلبك پایه‌سنی ایتمه پست
جلوه‌کاه دلده شول معشوقه‌یی کورمز کوزی — نیجه نابینالر اولمشدر انکیچون بت‌پرست
سعی ایدوب جام مصفای محبت نوش قیل — تا ابد آیلمدی عشقکله هر کیم اولدی مست
ماسوای حق تعالی یی فراموش ایلدی — هر کیمه بر جرعه صوندی ساقیٔ بزم الست
راه عشقه جمله‌وار ینی صرف ایلر بو کون — صانمه عاشق اوله بو بازار ایچنده تنك دست

کیج اضافات وقیودی حقله حق اوله کور
نیسته غم چکمه حقی اولمغل خندان هست

شراب عشقه قانمق استریسك | یوری وار اهل توحیدك الن طوت
بو غفلتدن اویانمق استریسك | یوری وار اهل توحیدك یولن طوت
اولانلر اهل توحید یله دمساز | ایدرلر عالم لاهوته پرواز
آچلماز کیمسه یه توحید سر راز | یوری وار اهل توحیدك الن طوت
وسیله اولمسیدی اهل توحید | بیلنمزدی ندر اسرار تفرید
ایریش تحقیقه اولمه اهل تقلید | یوری وار اهل توحیدك الن طوت
بولنلر ذوق توحیدی ولیدر | ایرنلر آکه خلقك افضلیدر
الی کاملرك بل حق الیدر | یوری وار اهل توحیدك الن طوت
درونی جله دن صویمق کرکدر | بوسری حقیا طویمق کرکدر

امام عشقه چون اویمق کرکدر
یوری وار اهل توحیدك الن طوت

کریما عاشقان حضرتکه | ره وصلك کرم ایله کشاد ایت
ایرشدر منزل مقصوده آخر | صفاویر دللرینه برمراد ایت
نکاه لطفکله سن ایله مظهر | سرای وصلکی لطف ایله کوستر
شولر کیم نور ذات پاکك استر | جمالکله تجلی ایله شاد ایت
طریق عشق ایچنده کامل اولام | حقیقت کعبه سینه واصل اولام

مقام وصلته تا نائل اولام
فنا فی اللهی بو حقی یه زاد ایت

غم هجران جانانه تحمل ایت تحمل ایت | تسلی ایلیوب جانه تحمل ایت تحمل ایت
کیمی کل کبی بندخار کیمی بلبل وش ایلرزار | قونك چونکه دردی وار تحمل ایت تحمل ایت
شب فرقتده غمخوار اول سحرده بلبل زار اول | کل ایچون همدم خار اول تحمل ایت تحمل ایت
الکدن کاسه برچاره قالورمیدی دلك پاره | یوری صبر ایله بیچاره تحمل ایت تحمل ایت

جکرسه حق غم خنجر اولورسك پاره پاره کر
ویروب منصور کبی سر تحمل ایت تحمل ایت

یاعبـادالله طـلاب النجـات	جاهدوا فی محوسفساف الصفات
واذکر واذکـر اکثیرا دائما	ان ذکر الرب یمحـو السیئات
ان اهـل الذکر فازوا بالمراد	فانظروا آثارهم فی الکائنـات
قد مضت ایام عمری فی الهـوی	لیت شعری کیف احوال الممات

ایهـا الحـق تأهب للبقـا
انشربت الکأس من ماء الحیات

فقرله فخر ایت استمـه دولت	ذات ایچره در صوفیا عزت
هرنه دیرلرسـه قودیسون ایللر	ایلمـه حقـدن غـیریه رغبت
طـالب لقمه اولمـدی لقمـان	آچ اولان اولدی معدن حکمت
ضرب هو یله برج نفسـی یاق	اسـته اللهدن قـدرت وقوت
آدم معـنی اهـل عرفاندر	ایله انلرلـه دائمـا صحبت

حقیـا کعبـه آرزولر سـن
وارمیـدر قلبکده قوی همت

قپـوکده برقرار عشـق پاکم	الهی وصلنکله شاد کام ایت
نیجـه برکنج غمده درد ناکم	الم طوت واصل کنج مرام ایت
دل وجانم طولوب نور محبت	کله آیینـهٔ قلبـه لطـافت
یترقهر وجلالك ویردی هیبت	جمالکدن نقابی کشف تام ایت

اسرکه حقی بی فیض عطا قیل
ایچور داروی احسانك دواقیل

بم فضلکـده دائم آشنا قیـل	طریق حقـده آنی بردوام ایت
کـمال اربابنـه ایله محبت	ابریشـه قلبکـه تأثیر صحبت
ترقی بولمغـه حالك مقـامك	کرکدرسـنده دائم شکر نعمت
یتر مفتون آثار اولـدك ای دل	یوری ذات وصفـاته ایله همت
بولان الفـقر فخری عزتیـنی	کوررنوعزتی دنیـاده ذلت
بوکون اصلاح ایدرسك نفسکی کر	اولورسن بروبولصاحب کرامت

یتر کثرتده سن حقی فنـا بول
یوری شمدنکری وارایله وحدت

(نیجه)

نیجه بردرس فتوحات وفصوص ولمعات
صوفیاقال ایله هیچ کیمسه بولورمی حالات
الله الدکسه نصوصی بولوب اول مفتاحی
آچلور باب حقیقت ایچیلور چوق رشحات
کیمسه یه سرین آچر صانمه کتاب الاسرار
ایتمینجه لب شیرین حکمله کلمات
منتظم قیلسه سنی سلسلهٔ نظم سلوك
در منثورك اوله قیمتی فوق الغایات

حقیا لوح معانی اوقیان اهل بیان
ایریشور عین عیانه کورینور طلعت ذات

ایلمز عاشق اولنلر هوی وهایه التفات
سنده ای دل ایلمه هرکز هوایه التفات
سالکه لایق دکل ذوق وصفایه التفات
اهل دللر ایتمدیلر ماسوایه التفات
حقه عاشق سن اکرچه ای کوکل دعوا ایله
آشنالق قیلمدك بردم ولی مولا ایله
نیجه بردلبسته سن سن سدره وطوبا ایله
اهل دللر ایتمدیلر ماسوایه التفات
حقیا دنیا وعقبا جسرنی ایله عبور
بوفنا وادیلرندن ایده کور اول مرور

عاقل ایسك اولمغل عشق خدادن ذره دور
اهل دللر ایتمدیلر ماسوایه التفات

هر کیمده که ظاهر اوله معنای محبت
هر حالنه غالب کله سودای محبت
زاهد بیله یم دیرسك اکر حالت عشقی
نوش ایله بوکون عشقله صهبای محبت
چاره م ندرر ایلسم عشق ایله سماع
اوفلندی بوکون جان ودله نای محبت
بر ذره کاور کوشه سنه عرش قونلسه
اولدکاودرر وسعت صحرای محبت
چوق عاقلی مجنون ایده آخر کوره سن سن
کرم اولور ایسه حالنه لیلای محبت

نظمك نجب اولسه دربار معانی
جوش ایلدی حق بنده دریای محبت

اکثیر عشقك بس بکا دولت
پادشاهانه ایتمزم منت
قوت اولدر کیم اولیا نکدر
بوقدر عالمده اویله بر قوت
زاحت عشقه واصل اولان دل
ایکی عالمده چکمدی زحمت

نار فرقتده کل اولوب کتدی
ایچمین حق ساغر وصلت

سمند طبعکه باقه یول المغه سعی ایت
بوشال بوفکرسوای خدادن ای سالك
نیجه برمنزل تن بکلیه سن محنت ایله
همـاکبی یوری بالایه پرکشـاد ایله
دم جکرله وضو ایله پاك وطاهر اول

ایرش مقام دله حق بولمغه سعی ایت
غم محبت ایله وار طولمغه سعی ایت
بوخانه دن کوچوب اول جانده قالمغه سعی ایت
هوای عشقه دل پاکی صالمغه سعی ایت
نماز دائمی وارسنده قیلمغه سعی ایت

چقارمق استر ایسك کرکهرلرن عشقك
یم درون دله حق طـالمغه سعی ایت

طاق مینای فلك لابد اولور برکون شکست
زهربار اولور طعامی عاقبت سیر ایلکل
ذوق بزم عالمك دکز خمـارینه اتك
عاقل وفرزانه ظن ایتدکارك دیوانه در

بویله عالی کنبدك قدری اولور غایتده پست
سفرهٔ جود جهانه عاقل ایسك اورمه دست
عاقل ایسك وارنوش ایت ساغر بزم الست
فانی برهشیار آدم جملهٔ انسان مست

حقـیا سرمایه در ارباب عشـقه نیتی
هرکیم اول اکسیری بولدی اولدی مغرورهست

انمـا الدنیـا عجوز کافره
من له عـین یری فی البـاطن
کلنـا عریان الا من علیـه
دارنا دار البـلایا والمحـن
رب قلب کان اعمی لایری
رب قلب غایب عن ربه

طلقـوهـا رغـبة للآخره
ان للدنیـا عیـوبا ظـاهره
حـلة من نور تقـوی فاخره
راحة الانسـان فیهـا قاصره
ربنـا اجعلنـا وجوهـا ناظره
لیس یدری ماالقلوب الحـاضره

لاتکن مغبونا ای حق حذار
رب صفقات من عبد خاسره

حرف الثاء

ایلـه سر قـدردن واربحث
هرتصرف خالقکدر چونکه هب
مبتـلای اعتراض اولـدی ملك

ایله اول نکته دن اظهار بحث
اولدی بیل اهل فنایه عار بحث
آدم ایچون ایتمه سن تکرار بحث

ای عجب بیلسم ندر اصلی آنك
زیدو عمرو یله جدلدن فارغ اول

یار بحث ایلر بوکون اغیار بحث
صوفیا وار ایلمکل انکار بحث

آغز که مهر سکوت اور حقیا
اهل دلدن ایتمدی دیار بحث

ریادر حقدن ای دل دائما دورا ولمغه باعث
بو دنیا مزرع عقبی اولوبدر چونکه سعی ایله
نیجه برقیل وقال مدرسه انصافه کل شمدی
تجلی ایلدیسه سر که نور قدم ای دل

یوری اثبات وحدت قیل کیدوب ثانی ایله ثالث
وجودك دانه سن طرح ایله اول اللهچون حارث
لدنی علمن اوکرن انبیایه اوله کور وارث
کیدوب بو ظلمت عنصرندر فهم ایلدك حادث

یوری تحقیق ایمان ایلیوب ایله یمین حق
سوای حق طرح ایت تا ابدوار اولمغل حانث

غرور دلدرر پابند پندار اولمغه باعث
صاقن دمساز اهل غفلت اولمه بزم دنیاده
قالوردی بستر غفلتده دائم بیخبر عاشق
بنه حسن ازلدر عندلیبه باعث فریاد

ریای ناسزادر اهل انکار اولمغه باعث
که زیرا همنشین بددر رخوار اولمغه باعث
ولی دست عنایت اولدی بیدار اولمغه باعث
نه انکه کلستانده کل اوله زار اولمغه باعث

حقیقت شمسنك بر پرتویدر حقیا جمله
جهان خلقی بو کونه غرق انوار اولمغه باعث

﴿ حرف الجیم ﴾

بازار عشق ایچنده بو کون زهده یوق رواج
وارعاقل ایسك سنده براوز که تجارت ایت
قیلدی احاطه ظلمت عنصر وجودکی
طوغدی حقیقت اهلنه براوزکه نور پاك

واریسه قانلو یاش کتور ای خواجه کوزك آج
عشقك غناسی کلمز یسه کتمز احتیاج
یاق شمس حقدن عالم جان ایچره برسراج
شولدمکه ایتدی جسمله جان آنده ازدواج

صحت دیلرسك ایله طبیبه مراجعت
درد درونه ایلیه کور حقیا علاج

وفا استرسك اللهدن بو کون جورجفادن کچ
ولا بیکانه لرله آشنا اولمق سکا دوشمز
سنك کبی هر ارك بغرینه خار اولدی بو کاشن
ایرشمك ایسترسك منزل مقصودهسن آخر

صفا امید ایدرسك عشرت وذوق وصفادن کچ
کسل بیکانه دن مولادن آیری آشنادن کچ
تعلق ایلمه هر کز بو دهر بیوفادن کچ
طریق اولیابی کوزله جسم ماسوادن کچ

مريد عشق ايسك ترك ارادت ايله اى صوفى   وجودك محو كل قبل فنادن كچ

الك عرش برينه ايرسه حقى اولمغل مغرور
اوادنى مركزين كوزله مقام منتهادن كچ

حرف الحاء

هر نه دكلو زاهد اولسك بو كون اهل صلاح   دوشميجه عشقه بولمزسك ينه يارين فلاح
سويلسه ارباب دل هر بر نفسدن جان طوغار   ظلمت غم محو اولور اول دمده مانند صباح
قبضهٔ دست جلال حقده منكرلر قالوب   بولمديلر ذرجـه نور خدادن انشراح
طائر قدسى كبى پروازنه كوز ايرمدى   شو لكه آچدى عشق وشوق سيرنه ايكى جناح

رخصته الدائمه حقى كبر عزيمت يولنه
عشقدن محروم ايدر بلمزلرى زهد مباح

عنايت ايلسه فتاح آچلسه باب روح   ايرردى عالم سردن درون قلبه فتوح
تجلى استريسك صبحكاه بيـدار اول   اودمده ساقئ حقدن ايرر دماغه صبوح
سنك دلكده طلب يوقدر اى كشى يوخسه   بصيرتك وار ايسه اشته باب حق مفتوح
بو سره جذبه ايله واصل اولور كامللر   باقلسه سـعيله يتمز حقيقت عمر نوح

فيوض روح قدس حقى ايتمسه امداد
بو دكلى لطف معانى ندن ايدردى سنوح

حرف الخاء

اولدى قلبم عشقك ايله ايكى شاخ   چشممه تنك اولدى بو صحن فراخ
نعرهٔ سرمسـت جام عشـقله   كنبد مينايه طولمشـدر صراخ
عرش مقصوده ايرشمكدر هنر   استمم عالى سرازر نقش كاخ
اسـتينلر عالم سره سـلوك   بولسون اول چشم وجاندن انسلاخ

مظـهر حق اولديغيچون پيرلر
حق سوزه حقى طوتر جاندن صماخ

درون عاشق صادقده بولسه عشق رسوخ   نه عار قالور نه ناموس هب اولور منسوخ
مريد قوت ايله طفله بكزر اى سالك   بصيرت اهلنه ديوار حكم اولدى شيوخ
سراى وصله كيرر صانمه هر دنى كستاخ   اوسمته يول بوله مز حاصلى بو كون هر شوخ
رياضت ايله يمكدن كسل خدايه ايرش   نيجه بر قيد غم ثوب وشراب ومطبوخ

حق دنیــا واکا طالب اولنلر مثلی
فی الحقیقه برالای کلاب ولاشهٔ منفوخ

حرف الدال

عالملری نور ایلــدی دیدار محمد
اصداف ازلدن ینــه بر در یتیمی
هر برکلنك رایحه‌سی عالمی طوتدی
افتاده‌لره دسترس اولدی کرمندن
عاجزلره هردمده شفاعتله سند در

بلبللری زار ایلدی رخســار محمد
عاشقلره عرض ایلدی بازار محمد
فریاده کتوردی دلی کلزار محمد
هر بار بو در اهــل دله کار محمد
قــدرتله یاپلدی بلی دیوار محمد

غم چکمه بوکون جملهٔ اغیار خدادن
حق اوله بلد کســه اکر یار محمــد

کورنه‌اسم اعظم اولمشدر وجود
صورتا قلســك نظر برقطره در
ثم وجــه اللهه بر آینــه در
فی الحقیقه صورت رحمن ایکن
دیدهٔ حــق بینــله آیاته باق

اوز که سر مبهم اولمشدر وجود
معنیده اما یم اولمشــدر وجود
ای عجب جام جم اولمشدر وجود
ظاهرا بر آدم اولمشــدر وجود
زی کلام محکم اولمشــدر وجود

حقیــا کتم ایلمك ممکن دکل
دست وکوش ودیدم اولمشدر وجود

ولا آینــهٔ عالمنــا در حلقهٔ توحید
دکلدر نوروحدت نقطه‌وش اول دوردن خارج
سزادر اهل انکار اولسه کردن پیچ ذکرالله

جلابخش دل اهل صفادر حلقهٔ توحید
محیط سر ذات کبریادر حلقــهٔ توحید
که زیرا طوق سیم اولیادر حلقهٔ توحید

نکین دلده دائم ذکر وفکری حق نقش ایله
مدار وصلت ذات خدادر حلقهٔ توحید

کوکل تختنده سلطان اولدی توحید
زمــین وآسمــانه صغمــز ایکن
ایرشمز عقــل کل کنهینــه آنك
اولــور دلمر دەلر آنکلــه زنده
قومز بر ذره دلده شــك وانکار

شه اقلیم عرفان اولدی توحید
سرای دلده مهمان اولدی توحید
بلنمز سر پنهــان اولدی توحید
قو عاشقلره جان اولدی توحید
آنکیچون دین وایمان اولدی توحید

وجودك قطره سن محو ايله حقى
عجب دريای عمان اولدی توحيد

يامن ادار دائرة الجود والوجود
فرقت شبنده بويله قومه بستهٔ الم
يوق سندن اوز كه حاليمزه رحم ايدر بزم
دست اجل يقامزى چاك ايلر عاقبت

اجعل توجهنا الى مركز الشهود
ابسط يدی نوالك ثم ارفع القيود
انت الرحيم والكرم منك ياودود
يسر لنا بلطفك فی الجنة الخلود

يارب حريم وصلتی حقی يه قيل نصيب
هجرته التی هی بالركع السجود

ياالهی ذره لر مهركله بولمشدر وجود
كبريای لن ترانيدن نقاب اوردك يتر
يوزسوروب دركاهكه فانی اولنلر جمله دن
جذبهٔ عشقكله آسان ايت سلوكن عاشقك

قطره لر هب سندن المشدر نمی ای بحر جود
فيض انوار جمال ايت ايده لم ذاتك شهود
قيلديلر انلر سكا ظاهرده باطنده سجود
اير كورن سنسن سكاسن دستگير اول ياودود

فيض اقدسدن شولر كيم بولمدی نشؤونما
حقيا بازار عرفانده اكا يوق ذره سود

دورذ كره كرمين اهل عناد
فيض فياض ازل اكسك دكل
جد بنفس جد بقلب جد بروح
دست حقدن ايچ شراب وصلتی
زاهدا توحيده كل توحيده كل

سمت وصله بولمدی حقدن رشاد
مالرزق العارفين من نفاد
خذ بسر الله واقطع كل واد
مست ومدهوش اول الی يوم التناد
بو قدر بازار عشق ايچره كساد

حقه تسليم ايلدم سر رشته يی
يوله كيردم حقيا والله هاد

ای كوكل سيرتدر اولان بو صورتدن مراد
دولت دنيايه بو قدر رغبتی عاشقلرك
غرقهٔ محو وفنا اول ترك ايدوب انيتی
واصل دركاه رب العالمين اولمقدرر
مبتلای درد عشق اول جد وجهد ايت ای كوكل

آشنای معرفت اولمقدر الفتدن مراد
كيميای عشق ايمش عالمده دولتدن مراد
بر دريكتايه ايرمكدر حقيقتدن مراد
مرشد كامل ايله عالمده صحبتدن مراد
بو كوكل دردن قزانمقدر بو صحبتدن مراد

حقیا سودای خام ماسوا دن فارغ اول
ماسوای حقی ترك ایتمکدر عقتدن مراد

قل من یدعوا الی الله الاحد
انما الدنیا مکان الابتلاء
ان اردت رؤیة نور الجمال
تب الی الله الغیوب المنتقم
ان نور الحق یذهب بالظلام

جل من یهدی الی الحق الصمد
فاستعن بالله فی دفع الکمد
فامح نقش الغیر من لوح الخلد
ایها المغرور مت قبل اللحد
لیت یوما ترتجی منه المدد

ایها الحق الی من تلتجی
مالك مما سوی الله سند

همیشه خاك مذلتده یاتور اهل شهود
کیمیسی اهل جلال وکیمیسی اهل جمال
جهانه رغبت ایدوب جنت امیدین ایتمه
شولار که اولدی جهانده صنم پرست هوا
مگر که عشق ایمش ای دل مفید عالمده

باقیلسه ذره جه بو قدر کوکللرنده وجود
طریق حقده دررفی الحقیقه هر موجود
ایکی جهان دکلدر خدا وررر مقصود
ید جلالله درکاهدن اولدیلر مردود
بو سوقه کرمین آدم نتیجه ایتمز سود

نیاز حضرتله حقیا سحر خیز اول
همیشه جان وکوکلدن همان دی یا معبود

بحمد الله رسید آنجا مرا این تحفهٔ مقبول
بحمدی یافت آرایش بتصحیح وتحریری
بسان خط خوبان باغیارین کرد کرد اکرد
چو اتمامش میسر شد تأمل کردمش تاریخ

زدست من قلم در نسخ اوشد سرووش آزاد
تفرج هر که میکردد جمالش میشود دلشاد
رخ کلکونهٔ اوراحواشی حسن و بهجت داد
بدقت حقیا بیتی همان ازخاطر من زاد

درآندم شاهدی من که ازرویش نقاب انداخت
زبکه میکن بکل چون درکلستان ازنظر افتاد

حرف الذال

بزم عالمده دیلرسك آب کوثر دن لذیذ
فیض حقدن اهل دل کفتاره کلسه طوطی وار
اهل عشقك درد له برکره آه وناله سی
درد وغم مهر ومحبت قلب عشاقه کلور

شربت عرفان اولوبدر شهد وشکردن لذیذ
بو قدر عالمده اصلا بیل اوسوزلردن لذیذ
دللرینه بیل کلور قند مکرر دن لذیذ
خوان الوان ملوك مسك پروردن لذیذ

عشقله حق ايچنلر قلبنك خونابه سن
بولديلر ذوقنى آنك شيرهٔ تردن لذيذ

حق يولنده مرشد ايله اتحاذ
سالك حقده كرك ملجأ ملاذ
كلدى بزم عشقه جمله اهل دل
اولدى اول مجلسدن اهل زهد شاذ
اهل درده جمله سى يكساندر
زهرله سكرله ايلر التذاذ
بر عجب تأثيرى واردر عاشقك
كوه پولاده ايدر آهى نفاذ
كيمسى نار جهنمدن قچر
كيمسى جنتدن ايلر العياذ

ذاتكى ايله ميسر حق يه
ايكى عالمدن كچور يا مستعاذ

حرف الراء

ندر اذان واقامت خدايه دعوتدر
توجه احديدر نماز وصلتدر
فوايح صمدى روز شب هبوب ايلر
نماز اكا تعرضه براوزكه هيئتدر
حقيقت اوزره ندر بيل توجه قبله
بوماسوادن آكوب كوكلى ميلى حضرتدر
شودمكه ايليه تكبير خدايه ال كوتوروب
مقارن اولان اكا دلده صدق نيتدر
كوكلده اولمسه صدق وصداقت اى سالك
او نمازك صوكى آخر سكا ندامتدر
ندر ركوع وسجودك حقيقتن فهم ايت
خدا يولنده دمادم فنا وذلتدر
قيام وقعده ايدر جمله فرقه ايما
كر ملك وهم ملكوته ايكى اشارتدر
ندر سلام يمين ويساره بيلدكمى
كه يعنى بو صول وصالك صوكى سلامتدر
شول كه تزكيهٔ نفسى ايلدى اهمال
نه نمازى نمازو نه آبدستى آبدستدر
اكرچه چوقدر راى دل شرائط ظاهر
حضور قلب حقيقتده وجه صحتدر
خدايه ايليه كور وار توجهى حق
ايدر نماز ونياز كيمكه اهل سنتدر
كيمسى فرض وكيمى واجب وكيمى مندوب
بولر نتيجه سى هب خالقه هدايتدر

كيمسى فعل وكيمسى صفت كيمى ذاته
باقلسه نفس الامرده اكا دلالتدر

اى كوكل آرايش دهردنيدن قيل كذر
راه موته عاقبت عريان ايلرسن سفر
برسفردر راه حق كيم راحتى اولمز آنك
انكچون ديدى سالكلر اكا قطعه سقر
نازكانه حق يولينه كيمكه ايلرسه سلوك
عاقبت يولده قالور بولمز مراد ينه ظفر

بو سفر نازكره اولدی حرام ای پاك دل
چونكه سالكسن ره حقه جلاو ير قلبكه
كيم بو يولده ابتدا قومق كركدر جان وسر
صيقل توحيد ايله كتسون درونكدن كدر

حقيا عشقك يولی آساندر صانمه بو كون
عاشق صادقلر اشبو يولده محنتلر چكر

برعجب سودا ده يم كيم بلرزم سودا ندر
جمله سی اهل نظر يانده بردر ای كوكل
دلفريب عالم صغری اولان كوته نظر
اولقدر غرق يم دريای توحيد اولديكيم
طالب حق اولنه عرض ايلمه كونيی وار
عاشق و معشوق كيمدر عشق بی پرواندر
ظاهر باطن ندر پنهان و پيدا ندر
بيلدی هر كز حقيقت عالم كبرا ندر
عارف اولان بيلدی اثبات واستثناندر
كيم آنك يانده بو دنيا ندر عقبا ندر

حقيا نفی ايلدكسه دلدن اغيار حق
ياری بولدك سری بيلدك اكلادك الاندر

نور حق ظاهر ايكن كورخلق اكا برهان آرر
قطره ده بحر محيطك كورمين امواجنی
نيجه لر درمانی ويرمش وردعشقك يولنه
نور ذات پاك حقك طالبی كميا بدر
نفسنی بيلرز انكچون دائما رحمان آرر
نشئه دار فيض مولی اولميوب عمان آرار
نيجه لر درد درونه دمبدم درمان آرار
اكثری عابدلرك حوری ديلر غلمان آرار

نيلسون ذوق جنانی حقيا ارباب دل
عاشق صادق اولنلر جانله جانان آرار

ايچنلر بزم عشقك جرعه سن صهبابی نيلرلر
بو كونكی سدرهٔ فيضكدن اولسه ميوه چين عشاق
تركيب عناصردن يوری توحيدی فهم ايله
بو حقيقت بيلمسك علم ايله بحرا اولسك دكل نافع
جكر پرداغ اولنلر لالهٔ حمرايی نيلرلر
يارنكی منتها قدو عدا اولان طوبايی نيلرلر
مجرد دلده كی شول لفظ بی معنايی نيلرلر
در شهوار چيقمز برقوری دريايی نيلرلر

پر همت كشاد اول حق سيرجای بيجا قيل
شكسته بال مرغ عالم ادنای نيلرلر

ندرا كسيرد ريسك صحبت ارباب عرفاندر
كوكل برصاف كوهر دركه هر كز ريسمان طوتمز
علم دريای كوهر ريز عرفاندر ولی ای دل
حيات نو بولوبدر جسم وجانم ناردن آسا
نكاه فيض پاش ديدهٔ بينای پيراندر
اكرچه جسم بيماری طوتن بر رشتهٔ جاندر
حقيقت استه كيم اول بردر ناياب عماندر
نسيم نو بهار الحق بو كون انفاس رحماندر

اولوالابصار اولوب حق کیچنلر برزخ تندن
کوررلر حشری بونده برقورلمش اوزکه دیواندر

شول کوکلار کیم بو کون یار یله خلوت بولدیلر
کثرت ایچره وحدت و وحدتده کثرت بولدیلر

اکلینلر رمز نی الفقر فخری نیک دلا
کنت کنزنک مخزنندن اوزکه دولت بولدیلر

کبر ایله شیطان اولدی عاقبت مردود حق
سجده ایله کورملکلار بونجه رفعت بولدیلر

بولمدیلر راه حقه اهتدا ارباب زهد
اهل عشقنک هر بری مولایه وصلت بولدیلر

حقیا سرمنزل مقصوده ایرشمز دیمه
پیردن شول کیمسه لر کیم عالی همت بولدیلر

بزم دنیاده بزم آغزیمز آچدرمدیلر
برایچیم صوبی دریغ ایلدیلر ویرمدیلر

هر کسنک منزل مقصوده ایرشدی راهی
بزی یولده قودیلر منزله ایرکورمدیلر

غیریلر سورمه ده درکلشن عشرتده صفا
بز پریشانی قویوب برکلیمز ویرمدیلر

زشت رویان بلا اوستمزه حمله صالوب
ایتدر باشمزه کوزیمزه اورمدیلر

حقیا روز ازل قسمتنه راضی اول
اکا شکر ایت که خدادن سنی آیرمدیلر

کیدرکلمز کوکل مرآتنه غمدن مجلادر
بولالمز اشبو دریا غل و غشدن هب مبرادر

بو کون برنقطه نک فهمندن عاجز قالدیلر عالم
بوکا عقل معاش ایرمز عجب اوزکه معمادر

لدنی علمنک ذوقن یوری قال اهلنه صورمه
بو مشرب اوزکه مشربدر بو معنا اوزکه معنادر

رون عاشقه کیرسنده سیرایت نیدوکن وسعت
کانک تنکین فضاسی ای کوکل صحرای دنیادر

قلانلر زهدله نور خدایی کورمدی آخر
نه بیلسون یوسفی کیمدر شو کیم دنیاده اعمادر

جهانی ویرسه لر برحبه یه حق نظر قیلمز
شونک کیم آدم کامل اولوب مقصودی مولادر

جلال ذاته ایرنلر جماله مظهر اولور
زلال وصلی ایچنلر کماله مظهر اولور

فنای ذاتله حقدن بقا بولان دللر
بوقال و قیلی یکراوزکه حاله مظهر اولور

بو زهر عالم ناسوتی نوش ایدن عاشق
ملکوته ایرشور صاف باله مظهر اولور

نیچه کون دوشدی ایسه تنکنای هجرانه
کیده رك عاشق بیدل وصاله مظهر اولور

کیم که لطفله قهری خدانك اولمدی بر
جهانده حق او چوق چوق ملاله مظهر اولور

راه حقده خاك اولور درويشلر — صو كبي هم پاك اولور درويشلر
بلبل شوريده وش كاه زار ايدر — كل كبي كاه چاك اولور درويشلر
كوش ايدوب فردا الى الله امرنى — روز وشب چالاك اولور درويشلر
راه عشق ايچره اولوب ثابت قدم — طعنه دن بى باك اولور درويشلر
ماسوايى حق ايچون بر زره جه — صانمه كيم غمناك اولور درويشلر

حقيا الهام حقدن فيض آلوب
سر ارسلناك اولور درويشلر

علم الاسما سنك شانكده در — جنت المأوى سنك جانكده در
قلب پاكك عين بيت اللهدر — عرش وكرسى جمله يانكده در
سن حقيقت كعبه سيسن اى كوكل — كعبه دائم كزلى سر انكده در
دستكه كيرسون بوكون چوكان حق — كو عشقى اوركه ميدانكده در

اون سكز بيك عالم ايچره نه كه وار
حقيا شاد اول كه عرفانكده در

نيچه بردار ونيچه بر ديار — نيچه بريار ونيچه بر اغيار
ايشى برك ايله ترك شرك ايله — تركى ترك ايله فانى اول اى يار
كر كوزك وار يسه خدايى كوزت — سنده كوركوردوكن اولوا الابصار
سر نور محمده اير ش — قالمه ظلمتده آچ كوزك زنهار

عكس ايده نور خدا اى حقى
پاك دل اول جهانده آينه وار

چون سنك فيضك بوكون در پايى ايلر شرمسار — قطرهٔ احسانه لايق بنده كى ايتسك نه وار
بر تجلى آينه قيلدك بر آوج طپراغى — چهره سنده ظاهر اولدى صورت حق آشكار
موج خيز اولسه نوله دريای لطفك عاشقه — غرقهٔ احسانك اولمشدر صدف وش هركه وار
بر تجلى ايله كيم حيرانك اولسون جان ودل — قالمسون برذره محو اولسون غم دار وديار

حقى ءِ بيچاره يه سندن ايرشسون چاره لر
ياالهى مركز عشقكده ايله برقرار

سنسن اى دل آدم معنى كه عرفان سنده در — علم الاسماده تعليم اولنان شان سنده در
بو وجود اقليمنك سلطانى سنسن جمله هپ — تخت تسخير كده در مهر سليمان سنده در

شول امانت کیم ویرلمشدر حقیقت آدمه — بر در یکتا در اول دره عمان سنده در
نسخهٔ ام الکتاب اولسك عجمبی ای کوکل — سوره وآیات قرآن سرفرقان سنده در

طوته لم حقی حقیقتده کمالات اهلیسن
طاهر اباقسك ولی هپ جرم وعصیان سنده در

خواب غفلت نیجه بر بیدار اولمق وقتیدر — هر سحر بلبل کبی پر زار اولمق وقتیدر
کچمدن بوروزکار اول بهار عمری کور — بر کل بیخار ایچون غمخوار اولمق وقتیدر
هر زمان ایام دهر اولمز مساعد آدمه — غفلتی قواشبو کون هشیار اولمق وقتیدر
تابکی زهد ور یاوار اولمغل حقدن جدا — دردله بر عاشق دیدار اولمق وقتیدر

حقیا طوطیٔ جان پروازیدر بر کون صاقن
سویله عرفاندن که پر کفتار اولمق وقتدر

عاشقك دردینه درمان دردمند اولمقده در — سروش آزاده اولمق عشقه بند اولمقده در
شمع ذات حقدن اولمق استریسك باخبر — اول خبر ای بیخبر پروانه وش یانمقده در
عشق لیلا یله مجنون اولدی قیس اما کمال — جام وصلن نوش ایدوب دلدارك اوصلمقده در
کنت کنزك طلسمن فتح اتمکه برچاره یول — چاره سی اول دولتك بیل دست اهل حقده در

حقیا قالو بلی دن دونمه بر حالیله وار
حقه وصلت شول ازل پیمانه طورمقده در

کورنلر وجه یاری عالم اغیاره باقمزلر — بولنلر صحبت شاهی در و دیواره باقمزلر
اولنلر دائما سرمست عشق لم یزل بونده — قررلر شیشهٔ ناموسی اصلا عاره باقمزلر
نه دنیایه ایدر رغبت نه عقبایه قیلور منت — حقیقت بوانه کیرمشلر آغ وقاره باقمزلر
بولورلر دولتی بو قلقده دائم راه عشق ایچر — فنا اهلی اولنلر ذره دکلو واره باقمزلر

جمال ثم وجه اللهی حق کوزلین عشاق
بودار ایچره خدادن غیری بر دیاره باقمزلر

همتی بالا بلندك قلبی عرش الله اولور — منزل ومأواسی دائم اول اولودرکاه اولور
عالم حق الیقینه عزم ایدن اهل سلوك — قاب قوسین اوادنی اکا سیرانکاه اولور
هر کیمك کلك ازل رسم ایتدی عشق قلبنه — نسخهٔ علم لدندن اوقویوب آکاه اولور
زاهدا عیب ایلمه خاك ایچره کورسك عاشقی — کیم کدا ار عاقبت اول ذلت ایله شاه اولور

بر کل بیخار ایچون بلبل کبی فریاده کل
حقیا کاری بو کون ارباب عشقك آه اولور

(وجهك)

وجهك عیان کورن کشی شول ماه تاباندن کچر
فریاد اولور دائم ایشی سیر کلستاندن کچر

کیدوب غمی جان وتنك قلبی طولر عشقك سنك
آقر کوزی یاشی آنك تا بحر عماندن کچر

سالك اولان طوغری یوله لابد ایریشور منزله
شول کمسه کیم حقی بوله حور و غلماندن کچر

کاملر ایزین ازلین دوست ایلر نی اوزلین
معشوقی دائم کوزلین هر دورلی سیراندن کچر

عاشق اولان یارین بولور دردینه درمان قیلور
کیم طالب جانان اولور حق بوکون جاندن کچر

یاد ایله خدا اسمن مذکور اوله سن مذکور
سرکده صفا بتسون مسرور اوله سن مسرور

دل کعبه سنی روشن قیل نور حقیقتله
روحانیلره بیت معمور اوله سن معمور

ذکر ایله حق هردم کل دائره یه آدم
ظاهرده باطنده مبرور اوله سن مبرور

اشیایه تجلیسی حقك قتی ظاهردر
آچ دیده کی روشن قیل پرنور اوله سن پرنور

حق دلکی صاف ایت کچ غیریدن انصاف ایت
آیینهٔ وحدتده منظور اوله سن منظور

قصر عرفانه بوکون کیرمکه انسان استر
بلی انسان دیمکه کیشیده عرفان استر

عالم ترکه دوشوب فارغ وآزاده لکه
ابن ادهم کبی عشق ایلنه سلطان استر

زاهدا قلبکی صاف ایله قویوب انکاری
جنت عشقه دخول ایتمکه ایمان استر

بویله در تا ازلی قسمت مولی خلقه
کیمی غلمانی دیلر کیمسی رحمان استر

مس حالك زر خالص کبی اولمق حقی
نظر اهلی نظر همت پیران استر

خدمت ایت برعارفه وار رتبهٔ علیایه ایر
همتی بالا بلند ایت عالم بالایه ایر

کیر طریقت کلشنینه ورد بی همتایه ایر
کل طریق جلوتیدن منزل معنایه ایر

جمله اسمادن مراد اولان مسمادر بکم
معرفتدن بیل غرض فتح معمادر بکم

بونقوش کوندن مقصود معنادر بکم
کل طریق جلوتیدن منزل معنایه ایر

تیغ غیرتله ایدوب نفسك یقاسن چاك چاك
دست همتله سرای قلبکی وار ایله پاك

کل طریق اربابنك یولنده اول عشقیله خاك
کل طریق جلوتیدن منزل معنایه ایر

عاشق صادق اولنلر ماسوایی ترك ایدر
کعبهٔ مقصوده عزم ایدوب کیجه کوندز کیدر

بوفنا وادیلرین ای دل سلوك اهلی نیدر
کل طریق جلوتیدن منزل معنایه ایر

هر نه دکلو وصف ایدرسم حقیا حقدر طریق
هر طریق حقده واردر لاجرم نعم الرفیق

بیریده آنك طریق جلوتیدر ای صدیق
كل طریق جلوتیدن منزل معنایه ایر

یازسك نیجه مجموعه بهی حتی یری وار
دریای دلك موجنسه ایله نظری سن
باقی قالور عالمده بكم اولمز اوجبانكیم

تحریر ایدر البته انك كیم هنری وار
هر بحر صفانك نیجه یوزبیك كهری وار
اردنجه آنك برنیجه ممدوح اثری وار

حقی نجب اولسه كشاد عقدهٔ طبعك
هب بویله اولوراكا كه مرشد نظری وار

عاشقك دمع ودمی لؤلؤ ایله یاقوت اولور
سورچیقارو یردل وجاندن نقوش عالمی
قنغی جانه نور حقدن كیم سكینت ایریشه
دست قهری دكسون بركیمسه یه بالله كیم

ذكری وفكری آدمی قلبینه كو یاقوت اولور
ماسوی صورتلری ارباب عشقه پوت اولور
جسمی برصندوقه وش آخر اكا تابوت اولور
ابتلا جاهنه دوشمش اولده برهاروت اولور

حقیا لاهوته پرواز ایله قدسیلر كبی
وای اكا كیم پای بندی عالم ناسوت اولور

یاالهی بنده دن اكسك دكل جرم وقصور
مبتلای درد عصیانی قپو كدن قیله دور
كریه دن خونابهٔ دلدن سزا السم وضو
وعدهٔ لطف ایلیوب چونكیم دیدك لاتقنطوا
حقیٔ بیچاره یه لطفكله یارب قیل نظر

ربنا اغفر للعصاة انك انت الغفور
ربنا اغفر للعصاة انك انت الغفور
صدقله دوندرمدم محراب ذات پاكه رو
ربنا اغفر للعصاة انك انت الغفور
قالمیه آیینهٔ قلبنده برذره كدر

محو ایدوب ذنب وجودین ماسوی میلن كیدر
ربنا اغفر للعصاة انك انت الغفور

كل بو كون عطار اولوب هر واریكی یغمایه ویر
درد عشق ایله جكر خون اول بو كون میدانده
خلقتی برخرقهٔ پشمینه یه ایركن دكش
بیلیوب نتسك كرك دنیامتاعن ای كشی
بو فنا كارزارینك بو قدر بقاسی عاقبت

جانكی منصور كبی اوزكه برسودایه ویر
غرقهٔ سیلاب عشق اول وارلغك دریایه ویر
زهدی عشقه حاصلی فتوایی وار تقوایه ویر
جسمكی عقبایه جانكی حضرت مولایه ویر
عند ایبا اشبو خاری درد بی همتایه ویر

حقیا عشقدن نصیب الدكسه عرفاندن خبر
لفظ وصوت وحرفی جه وار یوری معنایه ویر

قنده باقسم کوزیمه صورت رحمان کوریور
قطرده جلوه اورر ظاهر اولوب بحر محیط
ظا هر اولسه نظر اهل دله سر خدا
نور انواره در ارباب کمالك نظری
عاشقك هر کیجه‌سی لیلهٔ معراج اولدی

عاشقم عاشق اولان جانلره جانان کوریور
ذره‌لردن بر عجب مهر درخشان کوریور
کل یوم وزمان هو فی شان کوریور
صانمه کیم کوزلرینه حور وغلمان کوریور
بلکه هر بردمنه برنیجه سیران کوریور

کرچك عاشق اولانك حق نشان واردر
لطف وقهر ازلی آنلره یکسان کوریور

زاهدا کل مکتب عرفانه کیر
اول بوکون اولمزدن اولك کندك قار
مال وملك وسلطنت بوکدر قو
لن تنالوا البر حتی تنفقوا
بندنده حبس اولور شول بن دین
حق بولمز بولدیغن بیوب کین
نفسنه ایدن غزای حقیا

شول لدنی علمنك ذوقنه ایر
حق یولنده جان وباش ومالی ویر
وارلغکدر بو جمله کفت وکو
حق یولنده جان وباش ومالی ویر
بوقلغه ایرمز سوایه عم بین
حق یولنده جان وباش ومالی ویر
جاننه ایردی فتوح کبریا

بوله کلدی انبیا واولیا
سنده حق یولنده جان وباشی ویر

ای کوکل کل سودادن ایله حذر
نفسدر ساکه بیل اشد برزخ
آچه کور کوزلریکی ایرکندن
نیجه بازار حقه رائج اوله

قالمه برزخده ایله انی کذر
دی قل الله ثم نفسك ذر
ایده کور وار جمال حقه نظر
حال دل اولمسه مثال ذر

حق حقیچو اولان اولور ثابت
میل ایدن ماسوایه طورمه کزر

عارفا بر قاچ سؤالم وار ایشت الآن ندر
تخت اوروب بر بحر بی پایان ایچنده شاه وار
جامدن برقبه واول قبه پر اجزای ریك
دورت جسره لابد ایلر عبور اول سالکون
سویله کر فیض الدکیسه دایهٔ قدسدن

قطره‌ده دریا وهر برذره‌ده رخشان ندر
بی رعیت حکم ایدن سلطان ندر دیوان ندر
صورت خشخاشه بکزر آنده‌کی الوان ندر
یعنی یکرمی سکز منزل لحن انسان ندر
بیروکوکی غرق ایدن بحر لبنده قان ندر

اناکاٴ سن اناسیسن اول سنك دایه کدرر — کوکب دری کبی سندن طوغان اوغلان ندر
اون سکز بیك عالمك اون ایکی بیك قاپوسنه — دست اوران مفتاح وآنده اون ایکی دندان ندر
کیمدرر شول طفل فرعون زمان موسی کبی — یادهان ایچره ید وکی اخگر دنبران ندر
جمله اشجار وچون شعله فروز حق ایکن — بر شجردن نالهٔ انی انا الرحمن ندر
سیرایدرکن یوسف صاحب جمالی رو برو — چشم یعقوبه کورینن پردهٔ کنعان ندر
سو یلسون تحقیقنی کروار ایسه اهل نظر — حسن پاك یوسفه آرایش اولان آن ندر
عالم ومعلوم وعلمك جمله سی بر نور ایکن — اعتقاد خلق ایکی پس کفر ایله ایمان ندر
هر دو دستی بستهٔ اشکال والوان کورینور — شول خیال ظل دنیلن لعبت دوران ندر
ایچه یوز بیك وجهله صورت ویروب عالمه — کل یوم هو فی شأن دنیلن شان ندر
بوزمین وآسمان واول ملك اشبو بشر — بوقری وشهر و بونجه اعظم بلدان ندر
کر فدای جان وسر قیلد کسه راه حقده سن — شول ذبیحك بولنه ذبح اولنان قربان ندر
ربع مسکون ایچره درت مصحفدرای دل اوقنان — کاشف وشاهد معانی شول محقق جان ندر
مهدیٔ آخر زمانسن سو یله سنده ای امام — اون ایکی محراب ایچنده اوقنان قران ندر
کرچه بیلدك حضرت قرانی اما بیلدك — لفظ وصوت وحرفسز عالمده کی فرقان ندر
مصحف حسنك تلاوت ایلین و پرسون خبر — شول کلام اللهی جامع حضرت عثمان ندر

حقیا چو قدر سؤالم شمدیلك اماهله
بو یکرمینك جوابن کوره لم یاران ندر

ذره لرده آفتاب وحدت مولایی کور — قطره لرده دیدهٔ حق بین ایله دریایی کور
وار یسه قلبکده انوار تجلیدن اثر — هر درخت صنعه باق بردفتر معنایی کور
وار یسه نور بصیرت سنده ای صاحب نظر — ذره لردن آل کوزلك مهر جهان آرایی کور
وار یوری سرمست جام غفلت اولمقدن صاقن — ساقیٔ بزم ازلدن ایدوك صهبایی کور

سیر عرش وکرسیدن کچ اوج اوادنایه ایر
پست همت اولمه حق مطلب اعلایی کور

کوکل بر جنت واول جنت ایچره عشق حور یدر — تجلی ایلین اهل دله اول حوری نور یدر
حقیقتده قو اشیا اکرچه حقه واصلدر — باقلسه عالم ملکه ولی فرقت ضرور یدر
بو کون نوش ایده کور جام مصفای معانیدن — یارنکی وعدا اولان جنت مجرد ذوق صوریدر
سوار اولان سمند محوه لابد منزله ایردی — که زیرا باعث دوریٔ دل وارلق ظهوریدر

تراش ایت لوح دلدن رسم غیری قیل وقالی قو
یانوب بدر مجمر عالمده تاب عشقله عشاق
روادر زاهد بیدل بم هجرانه غرق اولسه
ویررسه حلقهٔ عشاقه طعن وجرحله رخنه

علم بر نقطه در اول نقطه نك عالم سطوریدر
چیقان دود کبود آه آنك ای دل بخوریدر
اوکردابه صالان آنی ینه بادغروریدر
اورخنه اهل انکارك ینه کندی قصوریدر

حصول عقل فعاله بوکون یوق حاجت ومنت
بحمدالله ای حقی هله علمك حضوریدر

کوز یمك یاشنه غرق اولدی بوکون دریالر
مظهر تاب تجلی ایکن عالم جمله
بزم میخانهٔ عشقه کیره مز هر جاپی
چارعنصرله نیچون شش جهته بند اوله سن

آشنالق خبرین بوندن آلور دانالر
قالدیلر کورمدیلر نورنی چوق اعمالر
ایره مز پایهٔ عرفانه بوکون خودرالر
ای کوکل مرغی قویوب پستی کوزت بالالر

بنم اول عاشق لیلیٔ حقیقت حقی
قدم قلبمه تنك اولدی بوکون صحرالر

زاهد قوری دعوا ایله عرفانی بولمق آرزولر
بیت الحزنده روز وشب یعقوب وش غم چکمدن
ظاهرده طاعت ایتمدن باطنده ارکان کوتمدن
صوفی بوکون یوق اولمدن یوقلقده واری بولمدن

زنارنی قطع ایتمدن ایمانی بولمق آرزولر
کیمدر بوکون اول یوسف کنعانی بولمق آرزولر
قوللق یولنده بتمدن سلطانی بولمق آرزولر
نفس حقیقت بیلدن رحمانی بولمق آرزولر

ای حقی درداهلنی بول درداهلنه جاندن قول اول
کیمدر که دردی بولمدن درمانی بولمین آرزولر

صبحدم بیدار اوله کور کیم تجلی وقتیدر
سائل درکاه حق اول فقر ایله فخر ایلیوب
یوزن دنیا کبی آرایشی ترك ایت کوکل
نیجه برناسوت ایلنده اختیار ذات ایت

دردناك اولنلره حقدن تسلی وقتیدر
کان کنت کنزدن احسان کلی وقتیدر
زیور ذکر خدا ایله تجلی وقتیدر
جاه اوادنای لاهوته تولی وقتیدر

طوتمدن جیب بهار عمر یکی دست خزن
حقیا فریاده کل شمدی محلی وقتیدر

کوکل بردیره بکزر ماسوا نقشی بت اولمشدر
کل ایمدی بزم خاص یاردن اغیاری طرح ایله
ابر شمشدر فنا کلزار جانه روزکار یله

قوای بدکهرله صاغ وصول اول دیر طولمشدر
کدر کلمش صفای روحه چوق نقصان بولمشدر
کل نوخیز دل باد کدردن خیلی صولمشدر

کوکل ملکن عمارت ایله الدن کتمذن شاهم || پری رویان روحه دیو پیکرلر قوشولمشدر

نکهبان امانت اول او یان غفلتدن ای حقی
سنك قلبك خرابتده کنجینه قونلمشدر

ایتمز هوس سلطنت ای دل قول اولنلر
قطب اولمغه عالمه فخر ایلمدیلر
طوغرلمق ایمش حقه نمازای یوزی محراب
عاشق پر عشقیله ایدوب خالقه پرواز

نیلر بو جهان غائله سن حقی بولنلر
ذات عالمنه واصل اولوب منصب النلر
هیچ باقدیلر صاغ وصوله آنی قیلنلر
خلق ایچره بو کون زهدی ایله قالدی قالنلر

سودای مجازی براغوب زهر قودیلر
صهبای حقیقتدن ایچوب حقی طولنلر

کیابدر جهانده بو کون طالب کهر
نیلرسك ایله معرفتك طوت الن دلا
ای خواجه نقد حالکه عرفاندر محك
دیدار عشق فاتحه درصانکه وصلته
قال اولمدن بلا وغم ودرد یارله

در یای دلده یوخسه بکم چوقدر دررر
ارباب حال ایچنده بو کون بو قدر اوله‌ار
میزان عشق معرفتی پك آغر چکر
بو قدر کتاب دلده بو کون اویله پاك اثر
اولمق دیلرسن ای کشی قیمتله معتبر

کحل جلای وحدت ایله چشمی روشن ایت
کثرتده حقی حاصلی بسیاردر کدر

پاك کوهر بنه معدنده اولور
عشقك آب حیاتن کیم ایچر
پیر ارشادی بولان عاقللر
عشقی انکار ایدن آدم آخر
نور پاك خدا بی استرسك

کل وغنچه بنه کلشنده اولور
اولمز اصلا ابدی زنده اولور
ترك ایدر عاری اکا بنده اولور
ایتدیکی ایشلره شرمنده اولور
عالمه باقی نیچه تابنده اولور

شمع عشق الهی ای حقی
ظلمت تنده آره آنده اولور

طوررکن عزت الفقر الفخری مالی نیلرلر
کینلر ابن ادهم وارعشقك شالنی برکون
بو کون درد اهلنه دردك مذاقی خوش کلوردلده
ابو الوقت اولدك ایسه صوفیا صاحب مقام اولدك

غنای حال غالب وارایکن شول قالی نیلرلر
لباس فاخری وخلعت اجلالی نیلرلر
بوشربتدن ایچنلر سکری وبالی نیلرلر
اکا واصل اولنلر قال ایله احوالی نیلرلر

(محبت)

محبت شهپریله حقیا پروازایدن دللر
بو محنتخانه ده غیری پروبالی نیلرلر

خلاص اول ماسوادن سالکا وار
خدا یی استه حقدن اول خبردار
آنك فیضنده بو قدر ذره امساك
یوزك سور یرلره وارا وله کور خاك
نیاز اربابنك بختی آچقدر
خدانك فیض وفضل ولطفی چوقدر
شهود حقه ایرسر اکله حقدن
کوچرسن عاقبت برکون قوناقدن
نیچه برحقی بی پروا کزرسن

شب وروز آغله دائم حقه یلوار
شب وروز آغله دائم حقه یلوار
ولیکن اولمامشدر جان ودل پاك
شب وروز آغله دائم حقه یلوار
نیاز اربابی کبی کیمسه یوقدر
شب وروز آغله دائم حقه یلوار
یوری درس آله کور هر بر ورقدن
شب وروز آغله دائم حقه یلوار
نه بیلدك کندوکی سن نه سزرسن

نیچه برنفس ایله حیله دوزرسن
شب وروز آغله دائم حقه یلوار

شونلر که عشقیله بوکون میدانه کلمکدن فخر
زاهد نه بیلسون حالت عشق ایچره اولان دولتی
هرکیم بصیرت اهلیدر حقی کورر پیدا اولی
کرچك قول اولان کیشیلر حقدن جدا اولمق بعید

طاوس قدسی اولمیوب جولانه کلمکدن فخر
انکاره دوشمشدر اوزی ایمانه کلمکدن فخر
اعمی اولنلر یوسفی سیرانه کلمکدن فخر
خدمتده تقصیرات ایدن سلطانه کلمکدن فخر

کثرت ایلنده حقیا هرکیم اولورساحل نشین
برقطرهٔ ناچیز در عمانه کلمکدن فخر

زهدله دلبسته لر سیرانی بیلزلر ندر
حق انکار ایلینلر کفر ایچنده قالدیلر
کورمینلر شول لدنی درسنی اوستاددن
بو وجود اقلیمنك سیر ایتمینلر شاهنی
برتجلیدر کورمش انفس وآفاقدن

دیده‌سزلر یوسف کنعانی بیلزلر ندر
مؤمنز دیرلرسه ده ایمانی بیلزلر ندر
زعمله عالم بچوب قرآنی بیلزلر ندر
قوللغی ضایع قیلوب سلطانی بیلزلر ندر
حسن یوسف بلمینلر انی بلزلر ندر

حقی تنپرور اولنلر عالم ناسوتده
بیخبر در جاندن جانانی بلزلر ندر

بنم دردایله دلده داغ خون آلود یارهم وار | بوکون بردردمندم دردمه صانمك که چارم وار

کهی امید وصل یارله خندان وشادانم
فلك دائم بو کاس سرنکوندن سم صونر خلقه
عجب نیچون بودکلی مبتلای فرقتم بن آه

کهی فرقتله کریانم دکلدر حال من هموار
آیاق چك اشبو مجلسدن قو بو بزم فنایی وار
تحسر له کچر وقتم کوزمده یاشله دم وار

عجبمی حقیا سلطان برو بحر عشق اولسم
کوزمدن یاش و دلدن داغدن دریا وقاره م وار

جهانك هوی وهاین کوشه المم فراغم وار
تفرج ایلرم دائم کوروب ازهار وانواری
بهار کهنه نك رشك ایترم بر لاله سینه هیچ
امینم تاب غم تأثیر قیلمز قلبمه اصلا

سواهنکامه سن شهر دله قویمم یساغم وار
فضای دلده سیر ایت بر عجب بستان وباغم وار
بنم کلزار دلده کل کبی چوق تازه داغم وار
سمندر کبی زیر انار عشق ایچره طوراغم وار

ره عشقه کیرنلر حق دائم منزلی کوزلر
اکا طوغرلمشم بندە نه صولم وارنه صاغم وار

سمند همتـه اولدی سـوار عاشـقلر
شودمکه رشتهٔ بار وجودی ایلیه قطع
ندکلی مهلك وموذی اولورسه راه فناده
بو بحر غم دلی ایلر ملـوث و ناپاك

درونی ایلـدی عزم دیار عاشـقلر
ایرشـه منزل یاره نوار عاشـقلر
بقارمی خار وخس ومور وبار عاشقلر
کنـار عشقی ایدر اختیـار عاشـقلر

نکاه ایتمز اولوبدر همیشه اغیاره
خدا ایله اوله لی حق یار عاشقلر

عجبـدر غفلت اهـلی ای برادر
بونفس شـومله ای دل دما دم
قومه الدن کتاب عشق و شوقی
حقیقت عاشق ایسك اشبو یولده
بولنمز تکیه کـاه عالم ایچره

اولـور بر ذرهٔ محنتـله مغـبر
اولـوبدر روی مرآتك مکـدر
همیشـه ایله درس عشق ازبر
یوری منصور کبی سـنده سرور
ارانسه کرچك آدم اهل دل ار

خدانك امر وفرمانن قبول ایت
دیلرسك اوله سن ای حقی سرور

حرف الزاء

ای خواجه بو کون مالك اقلیم فنایز
بر میر ولایت نفسـی مظهر یزبز

سلطان حقیقت قولیوز اوز که کدایز
پاکیزه نسب سلسلهٔ آل عبـایز

الدق نیچه همت نیچه ارباب هنردن
سرمایه بزه نقد قناعت یتر ای دل
جاروبکش میدان فنای بدلایز
بازار حقیقتده محب فقرایز

حق هوس علم رسومی قویوب آخر
رشك آوریٔ علم لدنیٔ خدایز

درد عشقك همدمی عالمده درمان استمز
سیرینك برلحظه سنده نه فلك پامال اولور
ماسوادن عارف بالله اولان مستغنیدر
مطلب اعلای ذات پاك حق استین
عاشق بی باك اولان پروانه‌لر جان استمز
عاشقك چشم دلی سیر کلستان استمز
ویرسه‌لر المازبو کون ملك سلیمان استمز
سدره وعرشدن کچر حوری وغلمان استمز

حقیا طاوس قدسیلرله جولان استین
بو فضای عالم فانیده سیران استمز

کورنلر اشبو کون یارن دمادم انسنزا کلمز
شو دکلو کرم ایدر تاب محبت قلب عشاقی
اولوا الابصار اولنلر وعدهٔ فردایه قلمز
یدی در یایی بردن نوش ایدرسه ذره جه قانمز
خلاص اولدی شو کیم ذنب وجودندن بودنیاده
یانوب پروانه وش کل اولدی یارین بردخی یانمز
جمال ثم وجه الله ایدوبدر برتجلی کیم
مرایادن نه واردر کورسه عارف انی حق صانمز

حقیقت اوزره حق پیرو پیرطریقت اول
مقام صدقه طالبلر دروغ دهره آلدانمز

صفای وقت بولنلر کدردن آه ایتمز
بو بولده محنته معتاد اولان سلوك اهلی
دوام ذکر حق ایله ایدن تجارت روح
بو کارکاه فناده مؤثری کوزه دن
مقام امنه کیرنلر خطردن آه ایتمز
همیشه منزلی کوزلر سفردن آه ایتمز
بدن هلاکنه باقمز ضرردن آه ایتمز
نقوش غیره باقوب براثردن آه ایتمز

حق منصور حقیقی اولان ارباب فنا
نه کاورسه باشنه شور وشردن آه ایتمز

کیمی کیم ایلیه حق کندوسنه محرم راز
سن آنك دورلو نیاز یله کوزت درکاهن
نور ذاتنه ایدوب تیرهٔ خاکی مرآت
هر کیمك بال وپرسرنه قوت ویردی
وجه وار ایلر ایسه جمله دن آنی ممتاز
اول سکا هر نقدر ایلر ایسه ای دل ناز
بوته‌ٔ عشقه قویوب ویردی اکا سوز وکداز
عرش اعلادن اوته عشقله ایتدی پرواز

بر بیوك لطفیدر شکر ایدەلم هر شب وروز
حقیا بزم ازلدن کلور اولدی آواز

دریای عشقە دوشدی کوکل اختیارسز
زهد اهلی قالدی طشرەدە کور اعتبارسز
ناموس اودر کە عارنی ترك ایلیە کشی
نیلرلر آنی کیم اولە غیرتسز عارسز
ایردی هوای عشقلە آهم فلکلرە
صانمك بو یولدە آنی اولە اقتدارسز
فرهاد وقیس اولملە مبتلای عشق
حیرتدە قالدی عشقلە دار ودیارسز

حق سکا ازلدە سکون اولمش نصیب
قالدك جهان ایچندە انکیچون قرارسز

حیفلر آکە کیم حقدن بو عالمدە خبر بیلز
تجلیدن نشان بولمز تسلیدن اثر بیلز
بو ناسوت عالمن مسکن ایدنمش غیری بر بیلمز
فلك بیلمز ملك بیلز نەسردر یا بشر بیلز

قالوب چاه جهالتدە حیفلر نفع وضر بیلز

بو اقلیم عناصردە ندر سلطان اولان بوجان
ندر بو تختکاه دلدە دائم ایلین سیران
نەسن سن کندوکی بیلدکمی بردم ای غریب انسان
وطندن ایریلوب دوشدك جهانە سیرە کلدك صان

ولی اعما اولان آدم حقیقتدە نظر بیلز

ایرشمك پایهٔ عرفانە خیلی همتە موقوف
اکر همت ایدرسك عارف اولدك حق سکا معروف
بوری تهذیب اخلاق ایت کمالاتیلە اول موصوف
اکر بویلە قالورسك بی هنرسندە سکا صد یوف

نیدرز صورت انسانی کیم اصلا هنر بیلز

سرای عشقە کیرمکدر مرادی اهل عرفانك
مقام قربە ایرمکدر دما دم مطلبی انك
طریق معرفتدن حقە واصل اولدی اقرانك
سنك فرقت اودینە یاندی آخر جسملە جانك

زهی بی عار و بی غیرت ندر معنیدە ار بیلمز

یاتورسن بستر غفلتدە دائم اولمیوب آکاه
سنی سن بولدە صانورسن صاقن اولمایەسن کمراه
نیچە بردرلی درلی آرزو وحب مال وجاه
حقیقت مؤمن ایسك سکا بسدر جملەدن الله

انکیچون حقە واصللر آنی بیلور دیکر بیلمز

کوزك آچ حقیا حق بیلمکە کلدك جهانە سن
بصیرت چشمنە کحل جلا ویر عشقلە ایرکن
نظر توحیدەدر نفسندە غفلتدر دیمك سن بن
بو کلشندە کل وحدت دیرنلر دائم اولورشن

درونی پاك ایدن عاشق بو عالمدە کدر بیلمز

رسم عشقی زاهدە طرح ایتمە معنا اکلەمز
کیم ظرافت نیدوکن خرطبع اصلا اکلەمز

(خالقی)

خالق توحید ایدر اشیا السان حالله   دکمه برقال اهلی اول توحیدی اما کله مز
مصحف سرازلدر کائناتك جمله سی   عقلی قاصرلرولی اول سری قطعا اکله مز
جان قولاغنه کلورهردم نیچه بزم الست   غافلاك کوشینه کیرمز کیرسه جدا اکله مز

حقیاییلز حقیقت سرینه زاهد بو کون
حسن یوسف نیدو کن زیرا که اعما اکله مز

غم دنیادن ای دل کامل انسان انجنمز   که زیرا خاروخسدن بحر بی پایان انجنمز
نه دکلو مبتلای دردو محنت اولسه هل دل   کورر تأثیری حقدن کسه دن بر آن انجنمز
بو دکلو وسعت اخلاقله موصوف ایکن دائم   قولندن جرم وعصیان کورسه ده سلطان انجنمز
ملامتدن کوکل قاچمز بلای عشقدن آه اتمز   ریاارباینك طعنن ایشیدوب جان انجنمز

آثرلر سنك جوری دائما عاشقلره حقی
درخت میوه دار آندن اولور خندان انجنمز

سیر ایلیه یم یارك وجهن کوره یم برکز   طوبای جمالندن میوه دیره یم برکز
بو عالم ناسوتك تاکی چکه یم جورن   شول سدرهٔ لاهوته باری ایره یم برکز
شمد نکری زهادك زهدندن الم چکدم   عشق بزمنه ایریشوب ذوقن سوره یم برکز
غربتده قالوب کتدم بن خیلی زمان اولدی   اصلم وطنم آکوب اکا واره یم برکز
قامت اوله لی عشقه بر کره نمازم یوق   شمدنکری درکهده دیوان طوره یم برکز

سودای سوا یله حقدن نیچه بردورم
شول خلوت جانانه حق کیره یم برکز

حرف السین

ایتمین مشکوهٔ مرشددن بو کون نور اقتباس   ظلمت عنصرده قالدی طوندی مرآتینی پاس
اعتماد ایتمه مجرد زهده ای مغرور دل   چوق پشیمانی چکر آب اوزره هرکیم قوراساس
اولیا حقدر کرا ما تینی انکار ایله   واصلی محجوب کورمه کندکه ایتمه قیاس
زن کبی آرایش دنیایه ویرمه کوکلکی   مرد اولان عارفلره یوقلقدن اوزکه یوق لباس

انبیانك وارثیدر عارف بالله اولان
حقیا ناطقدر اول سری کلام خیرناس

اولمزدن اول آچ کوزك دلدن سوایه میلی کس   الله تسلیم ایت اوزك الله بس باقی هوس
ییك اجل بر کون کلور سندن سنك جانك آلور   جانك کیدر جسمك قالور فانی اولور اشو قفس

حالن سون مجنون اولورمالن سون مفتون اولور | آلن سون مغبون اولور انلاره یوق فریادرس
دنیایه الدانمه کیدر عقبایه قیل جانا نظر | مولایه ایرمزسك اکر بیل ضایع اولدی هر نفس
یوزك یره سوركا الفراباش نوب یاقل مثل الفراش | کوزدن آفت وار قانلو یاش مانند جیحون وارس

حقی قویوب جان و تنی اسرارك اولمق محرمنی
عقلك ایشی صانمه آنی ایرمز اکا فکر مکس

حرف الشین

اویومه بو یولده تانی ایله مولایه ایرش | قاب قوسینی کچوب سر او ادنایه ایرش
جمله عالم اکا یولدر دید یلر عارفلر | صورت حقه نظر قیل یوری معنایه ایرش
نیجه بر قطره کبی ساحل کثرت بکله | برلکه ایزمکیچون وارلب دریایه ایرش
کاه فرهاد کبی کوه غم و محنته چیق | کاه مجنون کبی عشقله صحرایه ایرش

اولمه دن اولمکه سعی ایله حیات استرسك
بو کون ای حقی چالش حالت فردایه ایرش

سر حقی ایلمه ناشی یه فاش | وار صدف وار ای کوکل خاموش باش
داره چکدی غیرت حق عاقبت | حق ایچون منصور قودی یولده باش
هر تصرف خالقکدر صوفیا | تا بکی بوزید و عمرویله صواش
نقد بازار حقیقت ای خوجه | اولدی اهل عشق ایچنده قانلو یاش
حقدر عارفلرك کوکلنده کی | همتی ایدن دکلدر کوز وقاش

کوسترن حقی تجلی نور یدر
حقه ایرمز حقیا عقل معاش

مذاق اهل دلدن صورجهانده لذتی نیمش | شراب عشقی نوش ایت سنده بیل کیفیتی نیمش
زلیخا کبی مفتون اولمین شول حسنی یکتایه | کسوب ال جمله دن عشق ایچره بیلز حیرتی نیمش
کوزندن آب خون آلود دائم اولمده جاری | بو کون عاشقلرك بیلدکمی جانا صنعتی نیمش
الندن وارنی جانان یولینه ایتمیلر صرف | دوشوب سودایی خامه بیلدیلر دواتی نیمش

خطاب عزتی کوش ایله حقی حق تعالیدن
بیل آندن اول صدای سوزناکك حالتی نیمش

حرف الصاد

قلبه عرفان اولو بدر مخصوص | کوهر کان اولوبدر مخصوص

اشك عشقدن اولور لؤلؤلر   دره نيسان اولوپدر مخصوص
غيره صرف ايلمك شيجه محال   جانه جانان اولوپدر مخصوص
عشقه همت كرك بو كون دلده   كويه چوكان اولوپدر مخصوص

محنت ودرد وغم جانانه
حقى حيران اولوبدر مخصوص

دلا بازار عرفان ايچره بيل سرمايه در اخلاص   عمل صان ربحه بكزر كويا برمايه در اخلاص
اكرچه جمله دن ظاهرده اول رتبه درباقسك   حقيقتده مراتب ايچره اعلا پايه در اخلاص
عروس نورس خلوتسراى دلدر راعمال   سراپا ذاتنه خلعت كبى پيرايه در اخلاص
اميد استراحت استرايسك ملك باقيده   قيامت تابنى دفع ايلين شول سايه در اخلاص

دمادم حقيا طفل دلى وار تربيت ايله
حقيقت طالبى ايسك نمايه دايه در اخلاص

حرف الضاد

ايلمز عاشق اولان افعال حقه اعتراض   وارلغه يوقلغه كلمز انبساط وانقباض
كاركاه عشقده اكسك دكلدر اهل دل   اول نسب كيم حقه در كلمز انكچون انقراض
شو يله محكم طوتمشز حبل المتين عشقى كيم   حشره دك سررشتهٔ احواله كلمز انتقاض
لفظ ومعنى عالمى يكساندر اهل دله   پاكدر رنك جهاندن نه سواد ونه بياض

عالم آفاقده سير ايت مثالن حقيا
نفس وروح اولمشدر رسر سموات واراض

الا اى عاشق نور جمال حضرت فياض   الا اى راغب سر كمال قدرت فياض
كوزك ياشلارينى دوك خاكراه عالم عشق اول   ايريشه درد كه درمان بولاسن رحمت فياض
يتر فرقتده سن بو عالم ناسوت دنياده   ايرش لاهوته تاكيم حاصل اوله وصلت فياض
يتر بو كلشن غربتده بلبل كبى فرياد ايت   يورى ياد ايله اصلك تا بولاسن قربت فياض
دلكده ذكر اعلا قلبك ايچره فكر مولا يوق   نه وقتن ايده سن دنياده شكر نعمت فياض

بوكون لطفى الن طوت حقيا حقك عبادت قيل
يارن ايرشمدن خلقه جلال وسطوت فياض

راحت عقبادرر دنياده زحمتدن غرض   عزت معنيدرر صورتده ذلتدن غرض
كرچه افعال خدا اولمز معلل بالغرض   معرفتدر ليك انسانده بو خلقتدن غرض

صورت اسماده خلق ایتدی حقیقت آدمی
لطف وقهری حق تعالینك بكم یكساندر
معنیٔ حق آكلمقدر اشبو صورتدن غرض
شول محبت سر بدر عالمده محنتدن غرض

نقطه بی فهم ایلمكدر بیك بر اسمادن مراد
حقبا وحدت بیلنمكدر بو كثرتدن غرض

حرف الطاء

كر عاشق ایسك ایلمه ناس ایله اختلاط
خون جكرله و یرمز ایسك جانه پرورش
جانك سراین ایلدی مانند آسمان
دركاه قربه كیرمنك اركانی وار دلا
بیكانه لر له تابكی ایت بویله ارتباط
سرك اونیه ایتسه نوردن سماط
جسمك زمینی صحننه حق و یردی انحطاط
اشبو نمازی قیلمغه پك چوقدر اشتراط

حقی بی یارب ایلمه كمراه عشق پاك
اكشف عمی بصأرنا واهدانا الصراط

عارف بالله اولنلر سویلمز هر كز سقط
جان و باشی مال وملكی عاشقك یغمادرر
كچ بو كون صغری و كبراسندن ایكی عالمك
اعلمه وقهر وجلالندن خدانك صوفیا
منكر افهمكده در كروار یسه سهو وغلط
ابتلانك هر بریسی اكا اولمشدر فرط
كه صراط مستقیمه كوزلیوب حدوسط
كلمیجه باشه اولمز هرنه یازلدیسه خط

خامهٔ اسرار ه ای حقی بو كن عشقك غمی
تیز بر كز لكدر اكا استخوا نمدر مقط

حرف الظاء

آله كور وار شراب غمدن حظ
سنده یعقوب وش اولوب كریان
خوش كلور اهل درده قهر وجلال
بسدرر عارفه دل پاكی
دم كلور سه كوزندن عشاقك
دل عاشق ایدر المدن حظ
دیده نمناك اول ایله نمدن حظ
شكر آسا ایدر او سمدن حظ
ایلمز ذره جام جمدن حظ
ایلر انلر بلی او دمدن حظ

حقی یه یا الهی لطف ایله
كیم كدالر ایدر كرمدن حظ

حرف العین

نور حق اولسه قلبكه لامع
قلبك ایلرسه خواطر ویران
آچیلور عشقله اودم طالع
خالقه بوز طوتوب دی یادافع

بو تجلی ایله ترقی یه
اولدی کبر وریا بوکون زاهد
پادشاه ایسه ده کدا اولدی
پستدرر پایه سی قال اهلینك
یول ارار سك سكا یتر ای دل
ظاهر یله شریعت اهلی اول
کبرو پنداری یوری وضع ایله

عشقدن غیری اولمدی شافع
حرم قربه دخوله مانع
هرکه حالنه اولمدی قانع
جمله یه اولسه ده فائق و بارع
حکم شارع ودخی نص قاطع
باطن ایله هوایی اول قامع
فقروذلی اولوب بوکون رافع

حقیا خستهٔ هجرانه بوکون
شربت عشق اولوبدر نافع

ایلینلر ایکی جهانه وداع
بیلدیلر مسئلهٔ عشق ندر
نور حقدر کورینن عالمده
کوش سره کلور خطاب الست
وار اغن زاهدا یلمز افشا

ایتدیلر سر حقدن استطلاع
اهل دل حقه ایتدیلر اجماع
حجت واضحه در شمسه شعاع
لیك هرکسده یوقدر آنی سماع
خوف ایدر کلسندن آکا ضیاع

حقیا عشق ایتدی دنیادن
ایلین بو سراجه بی ابداع

﴿ حرف الغین ﴾

ماسوایه یاراولان حقدن اولورلا بدا راغ
وار حیات باقیه صرف ایله عمر فانی بی
بلبل کلزار وحدت اول حقه پروازایدوب
کوهسار اکلر زمین اغلار بلای عشقله

ایکی عالمدن آنکچون قیلدی عاشقلر فراغ
اولمین اولمزدن اوکدین اولمدی معناده صاغ
باغ عالم اولمسون کثرت ایلنده سا که باغ
دردله یاقمش درونی لاله‌لر بغرینه داغ

ارایسك الدائمه حق رنك و بوی عالمه
تا که میدان حقیقت ایچره یوزك اوله اغ

طالب مولی اولوب قیل ایکی عالمدن فراغ
کلشن دلده یوری ازهار انواری کوزت
بر مرضدر درفرقت مبتلاسی چوقدرر
بر عجب حکمت که اکثر صاغ اولنلر خسته در

عرش و کرسیدن کچوب باق نورذاتندن چراغ
نیجه برسیر وسلوك روضه و بستان و باغ
وار شراب عشقی نوش ایت ایله تصحیح دماغ
خسته دللر واردرر ظاهرده و باطنده صاغ

دعوت حق قیلوب اهلینه ایرکوردکینه
حقیا درسک عجب اولمزا کر هذا بلاغ

ای دل یترافتاده سن چرکاب نفسدن دونه سن
لوث هوسله نیجه برآلوده سن کچ جمله دن
میل سوایی کند کم ایتدک بوکون براوز که کار
بودورلی دورلی رنکله آخراولورسن شرمسار
عصیانه جرأت ایله جوره جسارت ایله

صابون استغفارله ایله لباس قلبک اغ
صابون استغفارله ایله لباس قلبک اغ
هردم بره اولمز هوس قیلدکدن سن اختیار
صابون استغفارله ایله لباس قلبک اغ
قهر وجلال خالقی یادایت سفاهت ایله

حق یتر آلوده لک عمرک اضاعت ایله
صابون استغفارله ایله لباس قلبک اغ

﴿ حرف الفاء ﴾

نیجه برجنک وجدال ونیجه برلج وخلاف
نیجه بربستهٔ غم بند قساوت اوله سن
ملکوت عالمنی کچمکه همت ایله
نقدعرفان بوله کوروارایسه استعدادک
اولمسه سنده تجلی ایدن اول سر الله

خالقک امری سکابومیدر ایله انصاف
صوفیا آینهٔ قلبه جلا ویر قیل صاف
جنته باقه صاقن قندقالوپدر اعراف
مایهٔ عمری یتربوق یره ایتدک اسراف
آدمی حقدن ایلردی بوکون استخلاف

حقیا جنتی بر دانه یه صاتدی آدم
سنده کرخیر خلفسک کوزت اثراسلاف

﴿ حرف القاف ﴾

تجلی ایلیوب انوار خـلاق
طوغوب خرشید رخشان حقیقت
اضافات وقیودی ترک ایده کور
زهی نور جمال حضرة الله
بو سری قال ایله برکسه بلمز

پر اولدی نورله مرآت آفاق
منور اولدیلر هب جمله عشاق
عزیمتکاهک اولسون سمت اطلاق
او نور پاککه هر بر ذره مشتـاق
بلنـلر ایلدیلر محو اوراق

حقیقت استریسـک حق سنده
یوری پروانه وش جانک اوده یاق

دولت وارینه باقه وصلت رحمانه باق
ذلته یوز طوتمیجه اسمه عزت صاقن

خاردن برنسنه بلمز اول کل خندانه باق
چاهه کیرچاه استریسک یوسف کنعانه باق

دکه برطاشدن حقیقت جوهرن اتمه امید
طالب کنجینه ایسك آدم عرفانه باق

عالم فرقتدن آل کندك یتر آغیاری کور
جسمله جان پرده سن آج وصلت جانانه باق

جامع قرآن وفرقان کیدرر دیرسك اکر
دیدهٔ سرایله حقی وار شیخ عثمانه باق

زاهدا بیرون اولیدی سینه دن اغیار عشق
چشمکه ظاهر اولوردی عالم دینار عشق

عشقنه دوشدیسه کافر اولمدی عشاق حق
شیخ صنعانه نظر قیل ایلمه انکار عشق

کل شئ دال ان لا اله وا حـد
جان بر جانان بر بردر بکم بازار عشق

عشق برسردر که قلب پاکدر کنجینه سی
یوق یره هیچ ایتمسون آلوده لر اظهار عشق

ایلسه چشم دلی نور تجلی روشنا
برکورینور حقیا اول دمده نورونار عشق

بلبل اول ای دل جهانده اول کل خندانه باق
عشق مصرنده مقیم اول یوسف کنعانه باق

غرقهٔ سیلاب عشق ایله جفا ومحنتی
خاروخس جورن چکوب انجمنین عمانه باق

کافر عشق اولمدکسه دیدهٔ سریله کل
آدم معنی یوزندن صورت رحمانه باق

ربع مسکون ایچره درت مصحفدر ای دل اوقناز
انفس وآفاقی کور قرانله فرقانه باق

حقیا فیض الدکیسه کر اولوا الابصاردن
آچ کوزك هر ذره ده برجلوهٔ جانانه باق

صاقن مقصوده ال ایرمك قولایدر صانمسون عاشق
اویوب ایلمردیلینه یوق یره الدانمسون عاشق

بوکلشنده هزاراولوب امید وصلت ایلرسه
فناباغی کلینك بوینه بویانمسون عاشق

دمادم غیرت ایتسون نوش ایدنجه جام وصلتدن
قالوب کنج المده نار هیجره یانمسون عاشق

تماشای جمال یار ایدنجه بزم وحدتده
شورسمه نوش جام حیرت ایتسون قانمسون عاشق

دیلرسه عقل کلدن بهره مند اولمق حقیقتده
کچوب زنجیر عشقه حقیا وصلنمسون عاشق

برتجلی ایلسه عاشقلره انوار حق
کلشن دلده اچیلور نیجه بیك ازهار حق

ماسوا لوثندن ایله عارفیسك قلبی پاك
قلب پاك ایچره بولینور کوهر اسرار حق

سری تفرید ایلینلر بیلدیلر سرن آنك
لا والا عالمندن اوته در اطوار حق

غیرت ایله بزم دلدن ماسوایی سور چیقار
یار حق قلمز تجلی وار ایکن اغیار حق

زاهدا هر ذره برسر الهی کانیدر
عارف بالله اوله کور ایلمه انکار حق

جیب انکار وعنادی چاك چاك ایتدی بو کون
حقیا قالوا بلاده ایلین اقرار حق

حرف الکاف

صو کبی الچغه آق واصل عمان اولهم دیرسك — یوزك یردن ایرمه مظهر احسان اولهم دیرسك
یانکده لطف وقهری حق تعالینك براولنجه — چالش عرفان یولنده دمبدم انسان اولهم دیرسك
مشام جانه بوی حق ایرنجه چاك چاك اولغل — چکه کور جورنی خارك کل خندان اولهم دیرسك
کهی صحرایه دوش مجنون وش کاه طاغه فرهاد — اول حقیقت دلبرینه آشنای جان اولهم دیرسك
یوری واردردایله ویرانه اول محونشان ایله — حقیقت کوهرن بولوب اکاسن کان اولهم دیرسك
نیچون شول ذره کبی پایمال اولمزسن عالمده — بکم اوج معانیده اکر رخشان اولهم دیرسك

شول کیم حق استر حقیا محنتدن انجنمز
بلا جامینی نوش ایت سنده کرشادان اولهم دیرسك

نور توفیق خدادر رهبری عاشقلرك — عشق وشوق کبریادر شهپری عاشقلرك
ایلمزلر اطلس کردونه ادنی التفات — جوهر ذکر خدادر زیوری عاشقلرك
دائما اولور معطر بوی انفاسیله جان — اخکر عشقیله پرور مجمری عاشقلرك
بومرایای جهانده نور حقدن فیض آلوب — دائما حق سیرن ایلر کوزلری عاشقلرك

نسخهٔ ام الکتاب اولمشدرر اهل دله
حقیا حق ایله باقسك یوزلری عاشقلرك

بحمد الله صفا بولدی کوکللر — کوروندی غرهٔ ماه مبارك
اچلدی مغفرت باغنده کللر — کوروندی غرهٔ ماه مبارك
کوکللر غیم غمدن اچلوپدر — خدادن فیض رحمت صاچیلوپدر
حقك بو بیوك لطفی اولوبدر — کوروندی غرهٔ ماه مبارك
جهان پرغلغله اولدی طربدن — امین اولدی جهان خلق غضبدن
یوری واراسته سنده لطف ربدن — کوروندی غرهٔ ماه مبارك
اچلدی دیده لر نور خدادن — دهنلر طولدی ذکر ایله دعادن

اینو بدر لطف حق حقی سمادن
کوروندی غرهٔ ماه مبارك

ذکر وفکری حقدرر ذاکرلرك
کوزلرندن غایب اولمشدر سوا
کیرمدی انوار حقدن ذره نور
کاملی ناقص کوررلر دمبدم
صورتا کرچه بشر در جمله

وردی دائم اولدرر شاکرلرك
حقده در انجق دلی حاضرلرك
کوزلرینه دکه بر ناظرلرك
دیدهٔ حق بینی یوق قاصرلرك
دستی حق دستیدر اما پیرلرك

برنظر بیلك کیمیا در حقیا
همتن آل عاشق ماهرلرك

شمع عشق استین پروانه وار اولمق کرك
بوی کلزار قدیمه طالب ایسك ای کوکل
مجمع البحرینه ایرمز دست مرشدطوتمین
منزل مقصوده ایرمك استین اهل سلوك

الچکوب اغیاردن یار ایله یار اولمق کرك
اول کلك عشقینه بلبل کبی زار اولمق کرك
خضر وموسایی بیلنلر نوروناراولمق کرك
راه عشق ایچره دمادم برقرار اولمق کرك

حقیا عقل معاش اولمز بو یولده رهنما
عشقله جان بذل ایدوب بی اختیار اولمق کرك

درویش اولنلر ذکر ایله بلبل کبی نالان کرك
بوی حقه بو باغده جام وصاله قانمغه
مولایه ایرمك استین رحمانی کورمك استین

هر کیجه کوندز فکر ایله نارغمه سوزان کرك
شمع جماله باغمه پروانه وار انسان کرك
اول ذوقی سورمك استین عشق اودینه بریان کرك

حق حقه ایدوب سفر ایله مقاماتی کذر
سر منزله ایرنجه ار چوق محنته مهمان کرك

سیل کوکل آینه‌سن پاك ایت اوزك
روز وشب ذکر ایله حق اولسون سوزك
مرشد آره کند که بر چاره قیل
ربکی بیلك دیلرسك نفسی بیل
بونجه ایامی اضاعت ایلدك
حقدن ایراك سفاهت ایلدك
بولمق استرسك مراده کر ظفر

جانب مولایه طوت هر دم یوزك
خواب غفلت نیجه‌یه دك آچ کوزك
لوح دلدن ماسوا نقشینی سیل
خواب غفلت نیجه یه دك آچ کوزك
جرمله عصیانی عادت ایلدك
خواب غفلت نیجه یه دك آچ کوزك
حق یولنده دائما قوجان و سر

حقیا بیدار اول وقت سحر
خواب غفلت نیجه یه دك آچ کوزك

انوارنی کورعشقك کارزارنی ویرعشقك
عشقك یولی آچقدر آکاهی انك چوقدر
کل پیر طریقتدن آل بهره حقیقتدن
اطوارنه کیر عشقك اسرارنه ایر عشقك
غایت اکا هیچ یوقدر اسرارنه ایر عشقك
نوش ایله بوشربتدن اسرارنه ایر عشقك

حق بو یوب ال جاندن کچ صورت ویراندن
کل دفتر عرفاندن اسرارنه ایر عشقك

حقه یوز طوت ما سوادن ال اوزك
حق کور اغیاره باقه یوم کوزك
جنت وحوری وغلماننده کوزل
جمله دن اما کوزل اول لم یزل
کیجه کوندز حق استه عاشق اول
حق استه حق کر درویش ایسك
حق استه حق کر درویش ایسك
سدره وطوباده سیرانده کوزل
حق استه حق کر درویش ایسك
بزم عرفانه دخوله لایق اول

حقیا وار حق بولنده صادق اول
حق استه حق کر درویش ایسك

ای خالق ارض سما صغری سنك کبری سنك
نور ایلدك عالملری عید ایلدك هر دملری
عشقك صالوب بو دللره سوق ایلدك حق یولله
جنت سنك نیران سنك حوری سنك غلمان سنك
وی رازق شاه وکدا اعلا سنك ادنی سنك
دفع ایلدك هب غملری بو لطف بی پروا سنك
جذب ایلدك اول ایلمره معراجده اسرا سنك
بو باغ و بو بستان سنك هم سدره وطوبا سنك

چوق چوق ایدوب لطف وکرم حقیدن ایتدك دفع غم
شکر کده نیدوب نیلسم بو نعمت عظما سنك

عشقه دوشمش دور ایدر اطراف عرشی هر ملك
کوش ایدن سرازلدن معدن عرفان اولور
نقد حالك بولمغه سوق حقیقتده رواج
وار اولوا الابصاردن کحل جلا آل چشمکه
شمع نور ذاته پروانه اولو بدر هر فلك
نوش ایدن صهبای وصلتدن ایلمز حشره دك
بوتهٔ عشقه کیروب درد یله قال اولمق کرك
حق کور حق ایشت تا قالمیه قلبکده شك

چوق یانوب یاقلمق استراولمغه کامل عیار
حقیا بازار عرفان ایچره عشق اولدی محك

ای پدر محترم وی شه عالی همم
ذکر جمیلك ایده کوکده ملائك سنك
اوغلکزه ایلیوب لطف یوزندن عتاب
سلمك الله عن مفتریات الفلك
وصفکی وصاف دهر ایلیه تا حشره دك
غرقهٔ دریای درد اولدی بو بیچاره بك

آینهٔ خاطره کرد کدر پاش اولوب
کوشکذار عدو طبعه تلون ویرر
وضع خلاف جناب عقله ملایم دکل
حق روشن دلك قلبی سزه صافدر
دلدن اچلمزسه کرغیم غم و اضطراب

کیمدن اوله قلبکز بویله غمکین ایلمك
بودخی مشهور در سبك من بلغك
ما نع استیزه در اورتاده نان ونمك
صاف اولیکز سزدخی تا اولهلم مشترك
ایلمکه دفع شك حاصلی صحبت کرك

ای پدر پاك دل کل کبی شن اول آچل
مخلصه یاد اولمغل باقی نه لازم دیمك

حرف اللام

ای کوکل شمس وجوده بر کون ابر یشورزوال
عاقبت اندیش اولنلر عاقبت محمود اولور
ظل زائلده اقامت کمسه یه باقی دکل
خلعت فاخر برینه بر کفندر کید وکال
بو مسافرخانهٔ دنیاده چون ایتدك نزول

سایه وش جسمك دوشر خاکه قالورسن بی مجال
عاقل ایسك سنده دائم ایلکل فکر مآل
تابکی ای دل اولورسن بویله مغرور خیال
اولمه مغرور قبا کیم اوستکه قالور وبال
طاعت وذکر عبادتدن یوری ورزاو آل

حقیا لطف آلهی ملتجا مزدر بو کون
وارد رر امید یمز کیم یاقیه نار جلال

ما سوا آلایشندن قلبمی پاك ایلکل
کل کبی عشقکله دائم جسمی چاك ایلکل
بو بیابان فراقك کسمکه بونجه یولی
آچ کوزك دیدارك ایله لطفکیله طوت الی
خارخار فرقتکدن آجه مز عاشق کوزك

راه عشقکده آلهی سینه می خاك ایلکل
بلبل شوریده وش جانم فرحناك ایلکل
زادغمدن حصه ویر کوستر حقیقت منزلی
تا بکی بو محنتیله آنی غمناك ایلکل
روزکار سر ومحنت زروقیلمشدر یوزی

حقیٔ بیچاره نك پاك ایله غفلتدن اوزن
راه وصلکده الهی آنی چالاك ایلکل

ای کوکل شمدنکری انصافه کل
خواب غفلتدن اویان تاکی کسل
ارجعی دن ایرمدی کوشه خطاب
عاقبت اولور عتاب ویا عقاب
حقیا فرصت غنیمتدر بو کون

مرشد کامل بولوب اندن ال آل
نیجه بربونجه خطا بونجه زلل
ایتمدك بك آهله بغرك کباب
نیجه بربونجه خطا بونجه زلل
توبه یه کل توبه نعمتدر بو کون

نیجه بر ایشك جنا یتدر بو كون
نیجه بر بو نجه خطا بو نجه زال

درد عشقه مبتلا بر دلفكار اكسك دكل
بو عجبدر بر كل صد برك النده وار ایكن
روز و شب اظهار سر ظاهر و باطن ایچون
باغ قلب اهل عرفانده كل خندان چوق

آه بازار بلاده بو یله كار اكسك دكل
بلبل دلدن بنه صد آه و زار اكسك دكل
ایكی عالمده دمادم بوغ و وار اكسك دكل
فیض اقدسدن نسیم جان نثار اكسك دكل

جوهرك صاف ایده كورای حق بو بازارده
نقد وقتی فرق ایدر كامل عیار اكسك دكل

بر كون دیه سن ایتمز یسك حق كر قبول
آچقدرر همیشه بو كون باب فیض حق
بیلمرسك ایله الده ایكن فرصتی قومه
خلق زمانه ایله كیدر عیش و عشرتی

یالیتنی اتخذت سبیلا مع الرسول
من جد فی المقارعة فاز بالدخول
الوقت لا یساعد یوما علی الوصول
لا نفع فی الحقیقة فیما سوی الخمول

حق جهانده عاقبت قلب دیلر ایسك
مت فی بلا العشق ولا تصحب الجهول

دولت دارین ای عاشق ندر عالمده بیل
طبع كلشن شول نسیمله كشاد اولمق ندر
ایلمش اسكندرك آینه سن كیتی نما
شاقء مطلق خدای فیض بخش جان ایكن
كیمك تلخاب طعمی كیمنك شیرین اولوب

مجمع البحرین ای صادق ندر آدمده بیل
سر نی انفاس حقك عیسی امر یمده بیل
حق نه حالتلر قومش عالمده جام جمده بیل
اهل درده كورنه سرلر وضع ایدر مرهمده بیل
بر ایكن منبع تلونلر ندر هر یمده بیل

حقیا روح القدسدن نفخه یاب اولدك ایسه
ابلكل خلق جدیدك فهمنی هر دمده بیل

كنج عشق استر ایسك ویران اول
نقد مغشوش زهد له قالمه
نیجه بر نور حقی منكر سن
درد عشقی دوا بر نه بیلوب
اثر اهل حقیقته اویه كور

تارك جسم و تارك جان اول
كوهر معرفته وار كان اول
شركی نفی ایله كان ایمان اول
حكمت اكاه نیجه لقمان اول
سنده عالمده صاحب عرفان اول

(حقیا)

حقیا آچ بصیرتك کوزنی
موره مردانه باق سلیمان اول

قومدی عشق دلده ذره ملال
خواجهٔ عشقه اقتدا ایده کور
جذبات الا له لا تفنی
سر حق باقی وجهان فانی

قد صفا الوقت عن کدورات البال
قائم اول بالغدو والاصال
ولذا دام وقت اهل الحال
کل فان فلیس فیه مقال

حقیا نور ذاته سبحی ایله
نیجه بر بو صفات و بو افعال

حقیقت نورن آفاق ایچره بر کوراهل توحیداول
کوزلهٔ یوم انفس و آفاقدن وار اهل تفریداول
دکل جان سر کوزیله سیرن ایله نور مولانك
ندر بیلدکسه معناسی بکم قرأن وفرقانك
کوروب آغیار نقش حق حقدن غیری وار صانمه

ترقی ایله انفس حالته باق اهل تجرید اول
کتاب وسنتی ایله رعایت اهل تأیید اول
تنزلدن صاقن فرقت اودینه یانمسون جانك
کتاب وسنتی ایله رعایت اهل تأیید اول
ریاض وحدتی سیر ایله نار کثرته یانمه

بو یولده ظاهر و باطنده چوق در رهزن الدانمه
کتاب و سنتی ایله رعایت اهل تأیید اول

فتح ایدن هو در طلسم کنز معنایی کوکل
فتح باب اولسون دین کلسون فنامیدانته
آچدی پرکار ازل دور وجوده دائره
هو یله سیر ایلین ایر دی محیط وحدته

کچ بو صورت عالمن قو غیری سودایی کوکل
قنده بولور قیمین جاننده مولایی کوکل
مرکز مقصودی وارسن آره شیدایی کوکل
قطره ایکن موجه کلدی بولدی دریایی کوکل

عاشق بی باك اولوب حق راه جاناننده
دائما مجنون وش کل آره لیلایی کوکل

نور ذاته مظهر ایت مرأتمز
ذاتکیله آشنا قیل ذاتمز
کوستروب لطفك الندن چاره لر
نیجه برهجرك درونم یاره لر
جرعه صون جام محبتدن بزه
قیل تجلی سر وحدتدن بزه

یا الهی سن عنایت ایلکل
یا الهی سن عنایت ایلکل
مرهم اور جانه اوکلسون یاره لر
یا الهی سن عنایت ایلکل
نورو پرمرأت حضرتدن بزه
یا الهی سن عنایت ایلکل

ایلیوب صوم سوایه اهتمام
حاصل اولسون لطفکیله هر مرام
حقیٔ بیچاره نك پاك ایت دلن

عید وصلکله اوله لم شاد کام
یا الهی سن عنایت ایلکل
چاه فرقتدن چقرسن طوت الن

بلبل جاننه صون وصلت کلن
یا الهی سن عنایت ایله کل

نیجه برای دل ره حقده کسل
نیجه بر میل هوا اندن چك ال
سالك انصاف ایت طورر کن طوغری یول
حق استه حقدن ای دل عارف اول
جرعه سندن کج بو بزم عالمك
روز وشب قلبکده حق اولسون غمك
کرچك عاشق اولان ارباب هنر

نیجه بر طول امل ترك عمل
نیجه بر فکر سوا انصافه کل
تابکی چیقمز دلکدن صاغ وصول
نیجه بر فکر سوا انصافه کل
نشوهٔ عشقیله کچسون هر دمك
نیجه بر فکر سوا انصافه کل
قیلدی حوری و غلمانه نظر

حق حقی بولمق استرسك اکر
نیجه بر فکر سوا انصافه کل

راه عشقك ذره سی خورشید رخشاندن کوزل
زاهد فرسوده دائم عافیت استرولی
مظهر حسن ازلدر جمله ذرات جهان
دیدهٔ فرهاد ومجنون لیلی وشیرینده در

عاشقك کوزی یاشی لؤلؤ ومرجاندن کوزل
مبتلای درد عشق اولمق بکاندن کوزل
هر نیه باقسم کورنمز بکا رجاندن کوزل
هر کسه یوق عالم ایجره روی جاناندن کوزل

حقیا بزم جهانده فقرله فخر ایلین
برکدادر صورتا معنیده سلطاندن کوزل

محبت کامل اولمسه حاصل
عالم علم الهی اوله کور
بر الی سدره بر الی طوبی
واریکن ذوق عالم باقی
اولمیه سر خالقه محرم

واصل اولمز خدایه بر غافل
زهد صرف ایجره قالمه ای جاهل
اولسه ده حقه ایره مز باطل
فانی یه الدانورمی هیچ عاقل
اولسه شرحه شرحه بر دل

یا الهی سکا نیازم بو
حقیٔ زاری ایلکل مقبل

ای کوکل سودای خام ماسوادن فارغ اول
عالم باقی کوزت دهر فنادن فارغ اول

مطلبك اعلای اوادنا ایکن پست اولمه وار
عرش وکرسیدن کچوب ارض وسمادن فارغ اول

آرزوی جنت وبیم جهنم تا بکی
برزخ اهلی اولمغل خوف ورجادن فارغ اول

عشقله بردرد تحصیل ایله کیم درمانی یوق
بردخی آمدشد دارالشفادن فارغ اول

چیق ارادن خالقه تفویض ایله هر ایشی
فانی فی الله اول قضادنده رضادن فارغ اول

یارله آغیاری برکورسر توحیده ایرش
حقیا بیکانه‌دن کچ آشنادن فارغ اول

آینه اولمسیدی قهر وجلال
ظاهر اولمزدی نور لطف وجمال

لطف وقهرك ایکیسنی برکور
اولمق استرایسك کر اهل کمال

وهمه تابع اولان کشی بونده
رهبری اولدی آنك ظل خیال

ایرشنجه عنایت مولی
واصل اولور خدایه قول فی الحال

یوری تحصیل کمال ایلیه کور
ایرمدی آفتاب عمره زوال

حقیا ایر مقام تمکینه
نیجه بر بوتبر احوال

فیض حقه وسیله در انفاس جبرائیل
آب حیاتی کیم بوله خضر اولمسه دلیل

من انکر الوصول الی رؤیة الحبیب
قد کان فاقد البصر ضال السبیل

عشقك یولنده صادق اولان جاندن کچر
خلت مقامن استین اولور بوکون خلیل

یوقدر جهانده تشنهٔ فیض خدا ولی
قد فاض من مشارع الاحسان سلسبیل

حقی یارب ایلمه غرق یم جلال
انت المفیض منك العطا انك الجمیل

حرف المیم

سرایچنده سره باق رحمانی کوزله دمبدم
جان ایچنده جانی کورجانانی کوزله دمبدم

قطره‌ده دریاو هر دریاده نیجه قطره‌وار
هر برنده نیجه بیك عمانی کوزله دمبدم

کثرتی وحدتده کور وحدتده کثرت سیرن ایت
بومرایاده یوری سبحانی کوزله دمبدم

مصحف عشقکده یارك اوقی آیات حقی
لوح عالمده یوری قرآنی کوزله دمبدم

حقدر اصلك کائنات ایلرشهادت حقکه
حق تعالی وبردوکی برهانی کوزله دمبدم

بو در و دیوار هب اغیار در عاشقلره
حقیا کر قول ایسك سلطانی کوزله دمبدم

اکرچه صورتا اصغر در آدم
ولیکن معنیده اکبر در آدم
وجود ماسوا اصدافه بکزر
ایچنده بر عجب کوهر در آدم
ویرلمشدر اکا غیرت ازلدن
زن دنیایه باقز ار در آدم
جهان آنکله بولدی زیب وزینت
وجود عالمه زیور در آدم
او قوندی نامنه عشقك کتابی
آنکیچون کائناته سر در آدم

دوتر دائم حقیقت عودی آندن
صناسن حقیا مجمر در آدم

ایرسه باغ فیض مولادن نسیم
واصل اولسه جان مشامینه ادیم
قهرلك ایله ایلمه یارب نظر
لطفك ایله قیل تجلی ای کریم
قلبی دلده ظاهر اولسه نورحق
غل وغشدن جمله اولور سلیم
ایلمز عاشقلر امید بهشت
ناردن بو قدر اولاره خوف وبیم

طوغری یولدن حق اوله منحرف
ظاهر اولدی چون صراط مستقیم

ویروب یغمایه هر وارم براقدم
کوروب اول یارم اغیارم براقدم
ملامت اختیار ایتدم جهانده
قو ناموس ایله عارم براقدم
یانوب پروانه وش شمع جماله
وجودم محو ایدوب زارم براقدم
بکا عشق حق اولدی چونکه پیشه
آنك یولنده هر کارم براقدم
حقیقت سمتنه قیلدم عزیمت
جهان ملکنده بازارم براقدم

ولیلر ایزنه سوردم یوزیمی
بو کون ای حق انکارم براقدم

حقدر ای دل بو جهان ایچره محقق معلوم
سائرك یوخسه حقیقتده وجودی موهوم
منزلی کوزله بصیرت اری اول یوخسه صاقن
راه حقده ساکه رهزنك ایدر نفس شوم
ایلدی بار امانتله وجودی دوتا
اولدی انسان انکیچون کوره نفسینه ظلوم
عروهٔ عشقه یاپش حبل متین استرسك
عشق ایله فتح اولور عشاقه لدنیدن علوم

(رخت)

رخت و بختی یوری وار غرقهٔ محو ایت اول
کثرت ایچره نظر وحدتی تحصیل ایله

ایتمدن سیل فنا عمرد یارینه هجوم
بوم محشر بلره یار اولمه اولورسن مشؤم

حقیا وار ایده کور نفسه جهاد اکبر
بو وجود ایچره ندر بیلدک ایسه عسکر روم

ره تحقیق ایچنده آه بن بر بی سر و پایم
فریب رنک و بوی صورت اولدم باغ عالمده
معمای مسما دن خبر دار اولمدن اول
کمیسی آفتاب و کیمسی دریا کچر خلقک

غلام کمترینم جمله ادنالردن ادنایم
کورنلر ظن ایدر بلبل کبی کویای معنایم
مجرد اسمله بر مبتلای درد دعوایم
بن اما قطره یم بر ذرهٔ ناچیز دنیایم

تجلیدن تسلیدن فناء کلیدن حق
نیازآرندهٔ درکاه حقم عبد مولایم

کوکل ویرانه سن لطفکله معمور ایله سلطانم
یترفرقتده یم اول محنتی دور ایله سلطانم
وصالک کعبه سنه عشقی سالار ایله هردمده
میسر ایلیوب یارب مرادم ایکی عالمده
شهود ایتمک قنی نور جمالک چشم دللرده

یانر تنور غمده آنی مسرور ایله سلطانم
کیدر بو ظلمت هجرانی پرنور ایله سلطانم
او سرپاک ایچون کیم وصع اولندی روح آدمده
بو اکده قیلدیغم هر سعی مشکور ایله سلطانم
جلالک نارینه سوزان اولوب قالدق المرده

آلهی حق یه سن آشنا اول غربت ایللرده
لسان صدقله هردمده مذکور ایله سلطانم

دولت پاینده وصلتدر بکم
راحت هردوجهان وصلیله در
ذلت عشقی قبول ایله یوری
شوکت دار او اسکندر ندر

خلعت زیبنده وصلتدر بکم
ماسواسی عین محنتدر بکم
عالم ایچره کورنه عزتدر بکم
سمت حقدن قلبه قوتدر بکم

کوشه آل حق کدانک سوزلرین
پاک معنی عین حکمتدر بکم

طالب کنج وصل جانانم
بر کهردرجهانده استدیکم
نیچه بر حسرتیله کریانم

راغب سر پاک رحمانم
بر جمال جمیله حیرانم
نیچه بر نار غمده بریانم

دونه دونه مدد کباب اولـدم
قندەسن ای حیاتبخش خضر
یاندی کل اولدی جسمله جانم
ور حیـات آبنی بکا قـانم

حقی یه قیـل نکاه ذره قـدر
سنسن ای جان مهر رخشـانم

کلمکز نار غم عشقله سوزان اوله لم
کلشن وحدته پروازایده‌لم بلبل وش
جمله اشیاده کوروب نورخدایی ظاهر
ابن ادهم کبی آزاده اولوب عالمده
قویه‌لم جان وتنی واصل جانان اوله‌لم
کل حسن ازلی عشقنه نالان اوله‌لم
ترك تنی ایلیه‌لم معدن ایمان اوله لم
تکیه‌لم ملك فنا تختنه سلطان اوله‌لم

حقیا اطلس چرخ عاریتیدر چونکیم
برکون اول صویلوب جمله‌دن عریان اوله‌لم

کل فنافی اللهه ایرمیدان عشقه باص قدم
مجمع البحرینه ایرمك استرایسك سالکا
بوحدوث جسم وجانك ظلمتندن قورتلور
ذره در عشقك کوزینه آفتابی عالمك
برعجب مجنونیم صحرای عشقك اشبوکون
راه حقده جمله‌دن مقبولدر سمت عدم
خضرالن طوت قهری خوش کوربوله‌سن لطف وکرم
هر کیمك قیاسه تجلی سرنه نور قدم
قطره کلمز عاشقه قیاسه نظردریایه هم
دردمك پایانی بوقدر ذره سندن سویلسم

حقیا نطقی انا الحق ایدن منصور اولور
سنده کرمنصورایسك واراوراکورحقانی دم

تن غاری ایچره چك چله اغیاردن ایله صیام
سن وارلغك طاغن بوکون کرپاره پاره قیلمك
برمرشد کامل بولوب خدمتده ایله اهتمام
عشقك ایزینی ازلین صدقك بولینی کوزلین
طورایچره تاموسی کبی حقدن ایره کوشه کلام
نورتجلی سرکك کوزلرینه اولورحرام
حال اهلی اول قالی براق تابوله‌سن عالی مقام
سرمنزل وصله ایروب اولدی نیجه شادکام

فریادایدردردیله نی بوخواب غفلت تابکی
بیداراول کل سنده‌ای حق ندر بونیجه منام

کیجه کوندز چالشوب مظهرانواراوله‌لم
یوزسوروب یرله صولر کبی عمان اره یوب
شول ازل کلشننك وصلی کلندن دیره‌لم
آب حیوان ایچه‌لم ساقیٔ حقدن بردم
نیجه برظلمت نفس ایچره یانوب زاراوله‌لم
قلبی صاف ایلیه‌لم عاشق دیدار اوله لم
خاردن کلبرو شمـدنکری بیزار اوله‌لم
جمله دن فانی اولوب حقله بزوار اوله‌لم

چون بزمله بیله در ظاهر و باطنده خدا || نیچون اول یاری قویوب یارله آغیار اوله‌لم

تابکی غفلت ایدوب کورمیه‌لم نور حقی
حقی انصاف ایده‌لم کلبرو بیدار اوله‌لم

مغفر تجو اوله‌لم اللهدن
ایده‌لم جلب کرم درکاهدن
شرعه اویمز ظاهرا اقوالمز
وار حقیقتده قصور حالمز
عشق ایچنده یانمدق مانند عود
قیلادی هر یانمز ذنب وجود
حقیا شمدنکری انصافه کل

دیه‌لم استغفر الله العظیم
دیه‌لم استغفر الله العظیم
یوق طریقتده کوزل افعالمز
دیه‌لم استغفر الله العظیم
دوتمدك بو مجمر غمده چه سود
دیه‌لم استغفر الله العظیم
تابکی راه خداده بوکسل

صادر اولدی بونجه سهوایله زلل
دیه‌لم استغفر الله العظیم

حق استین عاشقلر کلك توحید ایده‌لم
کوکل پاسن سلمکه آغلر ایکن کولمکه
اکر یلك فکرنی سورحق بولنده طوغری طور
اوصان فانیدن اوصان کندیکی بوغ اولمش صان

حق بولنده صادقلر کلك توحید ایده‌لم
اولمزدن اولك اولمکه کلك توحید ایده‌لم
ار نلر یولی بودر کلك توحید ایده‌لم
ای حقدن غافل انسان کلك توحید ایده‌لم

دیك فاعلم انه لا اله الا هو
حقی بسدر بزه بو کلك توحید ایده‌لم

عشقك یولنده باشم آلدم میدانه کلدم
عاشق اولوب ازلدن محمدك کلینه
کوردمکه بنلك ایمش دوراییلن خدادن
عشقك اودینه یاندم عاشقلر ایله بنده

منصور کبی جهانه کورکیم مردانه کلدم
اول کله بلبل کبی آخر افغانه کلدم
قال ایلدم وجودم ذنبینی یانه کلدم
شمع جمال حقه عاشق پروانه کلدم

یکتا ایدم ازلده اول نور ایله ای حقی
بو عالم فرقتده جسمله جانه کلدم

قطره‌یه قیلمم نظر عمانی کوزلر کوزلرم
در عرفان طالبیم بحر علم ایچره بوکون
باقمزم قصر جلال پادشاهانه بوکون

ذره‌یی نیدم مه تابانی کوزلر کوزلرم
همتم بر کوزه‌در چون آنی کوزلر کوزلرم
بن خرابات اهلیم ویرانی کوزلر کوزلرم

ابلمه کحل صفاهانی بکا عرض ای کشی || خاکپـای آدم عرفانی کوزلر کوزلرم

حقیا دنیا وعقبایی نیدر عاشق اولان
انکیچون دائمـا رحمانی کوزلر کوزلرم

مبتلای درد عشق اولمش جهانده بربنم
تنکنای حیرت اولدی اشبو دم عالم بکا
دکه نك اولمز مشامی بوی حقدن حصه مند
شرحه شرحه قیلسه لر جسم نزارم اشبو کون
دردناك عاشقلرك یانده دریا اکه کیم
حقیا غیرت سنکدر آیغك مردانه باص

بنده زنجیر غم عشـق واسـیر محنتم
دوستلر برچاره ایلك شمدی نیدوب نیلیم
آنی انجق عاشقك ایلر مشام جانی شم
سر حق سویلیوب ناشیلره فاش ایلیم
آنلرك اشکینه غرق اولور کور رمز نیجه یم
تکیه کاه دهر ایچنده اوره کور حقانی دم

عزیز حضرتلرینه تسوید اولنان نیازنامه صورتیدر

عزیزم چاره سازم نورپاش دیدهٔ جانم
دلیلم مرشدم ای معدن اسرار جانانم
دریغ اتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
سن اول فیض آشنای ساغر مینای وحدتسن
چوسن بریکه شاه عالم قرب وولایتسن
دریغ اتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
بو کون سن صورت رحمانسن مرآت عالمده
همان روح مصورسن باقلسه شکل آدمده
دریغ اتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
یوزکدن نور آلور هر ذره ای خرشید تابانم
اوزکدن بخش آلور هر معرفت ای سر پنهانم
کشاد اولور نسیم لطفك ایله قلبی انسانك
دریغ اتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
اویار طفل دلم سنسن بو کون چون آناسی انك
دریغ اتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
یتر آلودهٔ چرکاب عصیان وهوایم بن
یتر فرقت شبنده آه و زار مبتلایم بن

ملاذم دلنوازم فیض بخش قلب سوزانم
افندم سیدم ای منبع الطاف رحمانم
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
سن اول رطل کرانبخشای ارباب حقیقتسن
بنم کبی کدایه لطف ایدرسن اهل همتسن
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
شوحالتکه ویرلمشدر سکا یوق ساغر جده
سزادر برنفس قیلسك بکا بروقت خرمده
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
سوزکدن فیض آلور هر قطره ای دریای عمانم
کوزکدن یوز بولور قیلسك نظر آینه یه جانم
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
ایریشور عالم هژده هزاره بوی احسانك
ایریشسون جانمه تا که خطاب لطفی جانانك
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
یتر بیکانه لرله لاابالی آشنایم بن
بکا رحم ایت قپوکده جمله دن کمتر کدایم بن

دریغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
یتر چیقدم کنار محنته بحر غمه طالدم
یتر هر زاغه شهبازدلی ضبط ایتیوب صالدم
دریغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
خزانم وقتیدر آخر بهار عمره ایردم بن
همای دولت باقی شکارن ایلسم ایرکن
دریغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
حبیبی یاحبیبی ارتجی منك عنایات
لقد انذرت انذارا فبشر بالسعادات
دریغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
سکا ایمان کتوردم جان ودلدن بنده یم بنده
لدنی علمنی بلسدر بکا تا قالمیم ظنده
دریغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
کیمی افتاده خلقك یمی محمود وایاز استر
جوهر کس صید معنی قیلمغه بر عشقباز استر
دریغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
حقیقت سرنه ایرسون الم بستان غرفاندن
نظر قیل قالمسون اصلا نظر حوری وغلماندن
دریغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
قناعت کلمز اسمندن مسمادن خبر صورسم
بتر ترکیب ولفظ وصورت ومعنادن خبر صورسم
دریغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
اسیر ابند کز بتدر بو کون حقی بیچاره
کلستاندن خبر ویر بلبل شیدی پر زاره
دریغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
قلم آلسك الیکه قطردن دریالر ایلرسن
کناسری شرح ایتدکجه اشبو جانم اکلرسن

نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
دریکتای مقصودی دکشدم بر حرف آلدم
کربیانم خلاص ایت نفس الندن چاره سز قالدم
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
کرکمز عیش وعشرت باکه کچدم طتلو جانمدن
فناکاسه وجود فانی یه برهمت ایتسك سن
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
طبیبی یاطبیبی هل لجرمی من مداوات
واوصلنی الی روح وریحان وحالات
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
قپوکدن کتمیم مادام جانم تنده درتنده
نفس قیل بردم جانبخشك ایله دلزنده
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
کیمی شیخ اکبر آسا بر ولی اهل راز استر
بنم کوکلم سنك کبی بو کون بر شاهباز استر
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
آچلسون غنچهٔ وحدت همیشه کلشن جانده
بکا اول ذاتی کوستر دیدهٔ سر یله هرآنده
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
کلید قلبم آچلسه معمادن خبر صورسم
ایکیلك محو اولوب توحید مولادن خبر صورسم
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
خلاص ایت بندفقتدن آنی لطف ایله بر بار
بنه سن یاره یه تیمار ایت بیچاره یه چاره
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
دلیکه نقطه دوشسه نقطه دن هر علمی سویلرسن
الهی فیض قلمدن جرعه صون دریانی بلرسن

در یغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
دلیلیم مرشدم تا اول آخر سنسین ای مهرو
کدایم آستانه کده اولوب جانیله همت جو
در یغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
جمیع انبیا واولیا واصفیا ایچون
اول ایکی نونهال روضهٔ صدق وصفا ایچون

نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
زهی بی ننك وبی عار ایچرسم خضر الندن صو
روادر بن فقیره فتح ایدرسك لطفله قاپو
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم
جمیع مظهر انوار ذات کبریا ایچون
اول ایکی عرق پاکیزهٔ محمد مصطفا ایچون

در یغ ایتمه کدادن همتك لطف ایله سلطانم
نظردن دور قیلمه بن فقیری کوزله سلطانم

حرف النون

مجلا ایلکل مرآت قلبی ژنك سودادن
سماء سرکه ایله پرتو حید ایله پرواز
صفاسن سورمك استرسك اکرسن لی مع اللهك
سرای سرکی جاروب توحید ایله پاك ایله
عجبدرای کوکل قیداولدی سکا عالم ترکیب

اثر بولسون درونك نور پاك حق تعالیدن
کچوب سدره یله طوبایی خبر آل سن اوادنادن
ایدوب معراج روحانی کسل دنیا وعقبادن
که شاید سز حق مهمانك اوله جای بیجادن
نه وقتن حل اوله بلمم مرادك بو معمادن

یتر حق نظر انداز کلر خسار اسماسن
یتر بورنکه آلدندك اولوب غافل مسمادن

سریر عشق قلبکدرا کاروحك اولوب سلطان
وزیر کدرسنك عقلك آنك تدبیرنی کوزله
علم افراش توحید اول فضای دلده ای سالك
حوادث چوقدرر بحر بلای روزکار ایچره

قوای روح عسکردر طولوپدر سینه صان میدان
هجوم ایت اول قوا ایله حصار نفسی قیل ویران
که فتح ونصرت آیاتی کورنسون اولمسون پنهان
دخول ایت زورق عشقه سنی انجمسون طوفان

اوله کور فارس میدان عشق وشوق ای حقی
سعادت طوپنی قاپدك الکده وار ایسه چوکان

الا یا طالب الوصل من الاین الی الاین
صحا معلوم العشاق عن الموهوم اطلاقا
ملت اقداح ارواح المحبین بحالات
تجلی فی مراياه بدا منها محیاه

من الفرع الی الاصل من العلم الی العین
بتوفیق آلهیی مضوا عن عالم البین
مضی القال عن القلب بدا العین من الغین
فاحیانا واحیاه فخذ هذا بلا مین

(ینادی)

ينادى اليوم كل الكائنات ايها الحق
عليك الوا حد الحق واياك والاثنين

مهيادر حسينه مشهد لاهوتى اقدمدن — صونلمشدر آكا آب حيات هو مقدمدن
نتيجه برحليهٔ علم ومعارف اولمسون ذاتى — ظهور مايهٔ عرفاندر مقصود آدمدن
حيات نوو يررار باب استعداده انفاسى — نه جانلر بخش ايدر عيسى كبى هردمده اول فدن
نوله عكس ايلسه انوار قدسى قلبنه آنك — مصفادر درونى جام صفو تكسترجدن

يريدر فخر ايدرسه خطهٔ شيرازو بغداده
انكله مصر اولوبدر حقيا ممتاز عالمدن

كل كبى دلشاد اولك اى عاشقان — كلدى ماه رحمت حق رمضان
بلبل آساز ار ايدك اى صبا دقان — كلدى ماه رحمت حق رمضان
كلدى حقدن خلقه برمهمان خوش — ايلدى دریای دل ذوقله جوش
ايده كور صهباى ذاتى سنده نوش — كلدى ماه رحمت حق رمضان
كلدى اول ماه مبارك كيم كيدر — انده مؤمنلر درونندن كدر
دائما حقدن نسيم فيض اسر — كلدى ماه رحمت حق رمضان
كلدى اول شهر صفا ماه وفا — حمد لله چشم جان بولدى جلا

مغفرت جو اول خدادن حقيا
كلدى ماه رحمت حق رمضان

سايه صالدى اهل ايمان اوستنه — حمد لله كلدى ماه رمضان
طوغدى اول نور اهل عرفان اوستنه — حمد لله كلدى ماه رمضان
باغليوب شيطانى بنده اوردیلر — جملهٔ اغيار حقى سوردیلر
اهل حق اول آيده حقى كورديلر — حمد لله كلدى ماه رمضان
اهل جرمك حق كوزى ياشن سلر — آغلينلر شاد اولور دائم كلر
شربت غفران ايچرلر عاصيلر — حمد لله كلدى ماه رمضان
قيل تراويحى صفالر بوله كور — ايت تسابيحى وفالر بوله كور
ذكر وطاعت نورى ايله طوله كور — حمد لله كلدى ماه رمضان
قلبى ژنك ماسوادن ايله آغ — بو وجودك ذنبن اندن قيل فراغ

حقیا نور خدادن یاق چراغ
حمد لله کلدی ماه رمضان

کلبرو ای کل کبی کندینی اظهار ایلین
جلوه کاه نور ذات ایدوب سراسر عالمی
لامکان ملکنده قوروب خیمه سن عاشقلرك
کیدروب اهل فنای ذاته حقانی وجود
کزلیوب نار جلالنده جمالی نورنی

عاشق صادقلری بلبل کبی زار ایلین
کائناتی مظهر عشق ایلیوب وار ایلین
بو نجه وسعتله جهانی آنلره طار ایلین
بو وجود فانی المقده بازار ایلین
ای خلیله آتش نمرودی کلزار ایلین

حقیٔ بیچاره یه وصلکدن اوزکه یوق امید
ای دمادم عشق پاکنه دلی یار ایلین

قزردقچه کلك رخساری تأثیر جمالندن
تنور فرقت ایچره ظاهرا یانعقده در عالم
یازوب آیات حسن پاکنی لوح جهان اوزره
طوتوب رخضر النی شونلرکه چمز ظلمت تندن

درون عندلیبه اود دوشر حقك جلالندن
ولی هرکس حقیقتده ایچر آب وصالندن
ایدوب بر نقطه تك شرحینی کوستردی کمالندن
ایروب آب حیات عشقه قانمزلر زلالندن

اوسری بیلمك استرسه بو کون برکمسه ای حقی
اوقور عشقك کتابندن چکر وهم وخیالندن

شراب عشقله مستانه یم بن
تجلی نارنه یاقدم وجودم
مقدمدر اکرچه بندن عالم
تموج ایلدی بحر محبت
بنم شمع جمالیدر مرادم

یتوردم عقلمی دیوانه یم بن
کل اولدم برعجب پروانه یم بن
ولی عالملره هب آنه یم بن
وجود اصدافنه دردانه یم بن
اکا پروانه یم پس یانه یم بن

تنزل ایتمزم دنیایی دونه
انکچون حقیا شاهانه یم بن

حیرت کبراده در عاشقلرك جانی بو کون
شولکه غواص حقیقتدر الور درلر دلا
ایلین بزم ازلده حسننی سیران انك
دولت وصلتدرر عاشقلرك سرمایه سی

استمزلر درد عشقه ذره درمانی بو کون
عشق وشوقك برعجب آوردی عمانی بو کون
کوزینه کوسترمدی مهروی کنعانی بو کون
صاتدیلر بردانه یه حوری وغلمانی بو کون

(تاابد)

تابد دلزنده سن اولمکدن اصلا غم یمه
حقیا نوش ایلد کسه آب حیوانی بو کون

حقیقت سرنی طویمق دیلرسك آشنالردن　　فراغت ایله ای بیکانه وارجوزوجفالردن
شو تخم معرفتکیم حاصل ایتدکمزرع دلده　　صاقن ناشیلره نشر ایتمه خوف ایله بلالردن
یوری همبال زاغ اهل دنیا اولمه ای عاشق　　بلند ایت همتی اوجی کوزت اولغل همالردن
حقیقت صحبتن قیل دائما اهل حقه یار اول　　دروغ دهره الدانمه اللك چك بیوفالردن
دوای دردعشق استرسك ای دل عشقدن ایرلمه　　یاغلك چك جهان بزمنده وار دار الشفالردن

دل حقی یه نطق ایت طوطی وار ای طائر قدسی
دریغ ایتمه شکر کفتارکی شیرین ادالردن

نور ذات حقك ای دل جلوه کاهیدر جهان　　وحدت مولایی هر بر ذره شرح ایلر عیان
کون کبی هر ذره دن نطق شهادت وار ایکن　　حقی نفی ایتدی بو کون جهلیله نیجه منکران
اولمینجه یینشان محو صفات ایدوب دلا　　کسه بولمز ذات حقدن طالب اولسه بر نشان
جون نفخت سرنی روح ایتدی جسم آدمه　　بلمین آنی ندر بلمز بو کون پیدا نهان

حقیا اشبو سطور سافلا ته باقه وار
اول حروف عالیاتی نقطه دن فهم ایت همان

مایل دیدار اولان دنیایی ترك ایلر بو کون　　عاشق دلدار اولان هر واری ترك ایلر بو کون
یار نه قالورسه صددردو بلایه یار اولور　　صحبت یار استین آغیاری ترك ایلر بو کون
بولمغه آندن نشان ترك ایله اول جسم وجان　　عاشق سر باز اولنلر عاری ترك ایلر بو کون
اهل توحید اهل تجرید اهل تفرید اولمغه　　ایرمکه سر منزله هر باری ترك ایلر بو کون

طویمغه بوی کل خندان معنیدن اثر
صورتی قور حقیا اول خاری ترك ایلر بو کون

الا ای مرشد کامل خبر و یر سر اسمادن　　الا ای حضرته واصل ندر بلدر مسمادن
ظهوری کوزلره کرمش بنه یوق آنی بر کورمش　　بوسره وارمی هیچ ایرمش بیلوب بر قطره دریادن
کیمی بحر و کیمی پرده ملك کو کده بشر پرده　　آچلدیسه سراپرده عیان ایله بو معنادن
ندر آدمده کی صورت او صورتده سر حضرت　　بکم وار ایسه کر غیرت کشاد ایله معمادن

ندر عبد و ندر مولا ندر مجنون ندر لیلی
ندر ادناندر اعلا خبر و یر حقی مثنادن

یارب تنه جان جانلره جانان بنه سنسن — عاشقلرکك دردینه درمان بنه سنسن
بونجه کهر پاك نهاد ایلدك اظهار — شول کنج نهانی دینلن کان بنه سنسن
برنقطه دن الدم خبرن جمله علومك — هرقطره ده امواج اولان عمان بنه سنسن
بردلبر رعنا کبیدر جمله عوالم — وجهنده انك جلوه اوران بنه سنسن

تکریم ایدوب انسانی دیدك چون ونفخت
حق قولكك جسمنده جان بنه سنسن

وارلدنی علمن اوکرن خواجهٔ توحیددن — دروم جان ال بکم کل نیجهٔ توحیددن
سیر ایدوب بحر محیطی لجهٔ توحیددن — قیل مشام جانی خوشبو غنچهٔ توحیددن
معرفت مقصود ایسه آل مرشد کاملدن ال — خنجر عشقیله چاك ایت سینه کی بغریکی دل
کلستان وحدته کیر کثرت ذکریله کل — قیل مشام جانی خوشبو غنچهٔ توحیددن
حلقهٔ ذکر خدا بر مجمر عرفاندر — حقیا اول مجمر ایچره عوددل سوزاندر

باغ عشقك باغبانی کامل انساندر
قیل مشام جانی خوشبو غنچهٔ توحیددن

وار بلبل شیدایه صور اول کل خبرن سن — کل غنچه دن ال هم بنه بلبل خبرن سن
کیفیت عشقی نه بیلور زاهد هشیار — مستانه لره صور بنه اول مل خبرن سن
کشف ایتدی نسیم یمنی باغ درونی — کشف اهلنه صور نفحهٔ سنبل خبرن سن
برنقطه ایمش لوح جهاندن بنه مقصود — عطاره سؤال ایله اوفلفل خبرن سن
چوق نازونیاز اهلی طولاشدی اکاما — مجنونه صور اول لیلیٔ کاکل خبرن سن

شول واحد کالالف دینلن مرشد حقدر
اندن اره ای حقی یوری کل خبرن سن

کل حقیقتدن دم اورمه سنده منصور اولمدن — یاره وصلت استمه اغیاردن دور اولمدن
وار تجلی جمال حق امید ایلمه — جان فنا بولوب بوکون جسمکده مقبور اولمدن
دست قدرت یاپدی قلب آدم پاکی دخی — عرش وکرسی کعبه وهم بیت معمور اولمدن
جنت عشق الهی ذوقن ایلردی کوکل — جنت عمال غلمان ودخی حور اولمدن

حقیا نار محبتده یانوب پروانه وش
کورمدی نور یقینی یارك کسه نانور اولمدن

درد عشقه مبتلا اولان دوایی نیلسون — محنت عشق اکدراحتدر صفایی نیلسون

(قصر)

قصر قربه ایر یشوب حقیله اولان آشنا | یوزاوروب مخلوقه غیری اشنایی نیلسون
لامکان ملکنده سیران ایلین ارباب دل | بوخراب آباد چرخ بیـو فایی نیلسون
کوش جاندن قیل وقال عالمی بیرون ایدن | اوز که بر عالمده درصیت وصدایی نیلسون

حقیا حقك جمالی نور ینه مستغرق اول
واصل اولان اول مقامه ماسوایی نیلسون

حقیقت بزمنه ایرش ایچوب جام مصفادن | کمال اهلی ایله کورش کچوب اعلاوادنادن
بیلوب منطق الطیری سلیمان کبی قیل سیری | سیلوب آینه دن غیری خبر بیل حق تعالی دن
قواشیا آکایولدر ینه باقسك همان اولدر | شو کیم کرچك حقه قولدر طیو پدر اشبو معنادن
تجلی ذوقنی سورن جمالی نورنی کورن | حقیقت سرنه ایرن آچر مهری معمادن
ینان عشق اودینه بونده خالص کلور آنده | چالش حق یولنه سنده فنا بول جمله فناسوداد

صاقن اغیاره طیانمه فراق آتشنه یانمه
مجرد اسمه آلدنمه بیل ای حق مسمادن

شراب وصلی نوش ایت یار النّدن | خلاص اول عالم آغیار النّدن
کل مقصودی قورتار خار النّدن | ایرش بر نوره قورتل نار النّدن
ایدوب توحید مولایی مکرر | دماغك بوی حقدن قیل معطر
آل ای خواجه حقیقی مسك وعنبر | بوبازار ایچره بر عطار النّدن
شولر کیم همدم کامل اولورلر | درونی بر نفسله جان بولورلر

قبول اولان کیشیلر دائم الورلر
عطالر حقیا خنکار النّدن

معارفدن دم اورمه چونکه حقدن بیخبرسن سن | تکلم ایتمه کنت کنزی چونکه بی کهرسن سن
همیشه عیبدر بو کار کاه حقده استغنا | ندکلی بی نیاز اولسك اودکلی بی هنرسن سن
جلاو برمزسك عشق یا کله آینهٔ قلبه | صفای باطنك قدر نتیجه پر کدرسن سن
فضای قرب اوادناده وارقور حیمه سن جانا | جون اخر رحلت ایلرسن بوعالمدن کیدرسن سن
الکدن ضایع اولدی کوهر کنجینهٔ وحدت | اکا کریان دکلسن کثرت دنیاارر سن سن

بومیدان ایچره نفسك پنجه سن بودوکسه ای حقی
سکا صد آفرین اولسون حقیقت شیرنرسن سن

بحمد الله که کلدی ماه شعبان | اچلدی کلشن دل اولدی خندان

محمد مصطفانك آيى كلدى
اكا تعظيم ايدنلر اولدى امت
خصوصا كيم براتى كيجه سنده
مباركدر شب وروزى اول آيك
خدايه سنده طاعت ايله انده
محمد دن شفاعت استريسك

سعادتله مشرف اولدى هرجان
بيلنلر قدرك انك بولدى غفران
نيجه صوجلو اولور آزاد نيران
اير يشور هر دمنده لطف رحمان
كچورمه فرصتى اى غافل انسان
اول ايه حرمت ايت ذكر ايله هر آن

جمالن كورمك استرسك خدانك
اويان اى حق غفلتدن اويان

اچلسون باغ دل خندان اولسون
اويانسون مرغ جانان اولسون
سيلوب دلدن نقوش ماسوايى
سوروب اذكار له جند هوايى
ندر لا وندر الا بيلنسون

كلك ذكر ايدهلم آللهى هر آن
كلك ذكر ايدهلم مولايى هر آن
بو يوب آب وفا يله جفابى
كلك ذكر ايدهلم آللهى هر آن
بو شردن حقيا بر كام آلنسون

حقيقت شربتندن نوش اولنسون
كلك ذكر ايدهلم مولايى هر آن

اولدى عاشقلر سليمان زمن
هر كيمك عرفانى يوق حيواندر
عرش مقصوده ايرنار باب عشق
هر برى رطب اللسان اولمش طورز
كوسترر اثار صنع خالقى

يوقدر انلر اره سنده اهرمن
عاقل ايسك اولمه وار حيوان سن
معرفتله اولدى غالى جمله دن
خالقى توحيد ايدر سرو وسمن
كورنه يوزدن خلق اولنمشدر چمن

وارلغك افنا يه سعى ايت حقيا
بولمدى حق بو كون سن بن دين

قال اولمدن بو عشقك سرن بولهم صانورسن
بر مرشد كاملدن درس آلمدن حقيقت
فرهاد كبى وارلغك طاغلرنى كسمدن
مجنون اولور بو عشقك زنجيرنه چكنلر

جان ويرمدن جانانه واصل اولهم صانورسن
علم لدن كتابن قولاى بيلم صانورسن
شيرين ايله زحمتسز صحبت قلم صانورسن
اول زنجيره عقلله سنده ايلم صانورسن

(نوش)

نوش ایلدك شراب عشقی بیهوش اولنجه
شمدن صکره ای حقی عقله کلم صانورسن

یاتمین پروانه وش بلمز حقیقت نیدوکن
ایچمین صهبای عشقی زاهد خشك مغزوار
عرشله کرسی دکلدر مطلب اعلای عشق
شول یدی دریایی نوش ایلرده قانمزلر بنه
طالب عرفان اولان کیسون ملامت خرقه سن

دونمین اول شمعه یه بلمز سکینت نیدوکن
برمکسدر اول نه بلسون دلده لذت نیدوکن
اوج اوادنایه ایرن عبدی رفعت نیدوکن
اهل عشقدن غیریلر بلمز حرارت نیدوکن
آکلسون بلسون دخی کورسون کرامت نیدوکن

حقیا ذوق ایلمز تلخاب فرقت نوش ایدن
بزم خاص یارده صهبای وصلت نیدوکن

ندر مقصود ای دل عالم ایچره خلق اولمقدن
رازخ اهلنه یار اولمه حشری نشری کوربونده
جهانی برپوله آلمز بولانلر دولت عقبی
میدعشق باده ایچه صاقن زاهددن ای عاشق

طوتوب عرفان یولن اللهه وصلتدر محققدن
قیامتدن مقدم اوله کور آکاه سن حقدن
کچرلر ایکی عالمدن طوینلر سرمطلقدن
قباحتدن خطادن غیری نسنه کلمز احمقدن

عبادت ایله ای حقی توجه قیل او درکاهه
صاقن کوکلك برآن اول حضرت مولادن ایرمقدن

محبت بزمنك جامن صون ای ساقی کرامتدن
شولر کیم طاتدی عشق و محبت لذتن اصلا
چکوب عشقك یوکن بوکون ملامت اختیار ایدن
اکر دنیا اکر عقبی فدا در راه جانانه

طوله قلبم اولذتدن بوله جانم او حالتدن
مذاقی بوقدر آنلارك خبر بیلمز حلاوتدن
ازل بزمنده مولادن نصیب الدی سعادتدن
شوکیم اول منزله ایردی اثر بولدی هدایتدن

دلیل استرسك ای حقی جمالی نورنه حقك
کوزك آچ باق جهان طولمشدر رهر دورلی آیتدن

چو بو قدر دلده درد عشق حق درمانی نیلرسن
مریض عشق اولان کندی حکیم اولمق کرك ای دل
وجود اقلیم ودل برتختکاه و عشق سلطاندر
بیلنلر مطلبك اعلاسنی ادنایه باقمزلر

دکلسن قدر کوهر فهم ایدر یا کانی نیلرسن
دواسز درد بول وار حکمت لقمانی نیلرسن
بوکون سلطان عشقه قول ایسك سلطانی نیلرسن
خدانی استریسك حوری و غلمانی نیلرسن

کوکل ویرانه سینه هر طرف طوغمش ازل نوری
کور اول خرشیدی ای حقی مه تابانی نیلرسن

جلالك آتشینه یاقه یارب　　　اغثنا یاغیاث المستغیثین
فراقك دوزخینه آتمه یارب　　　اجرنا یامجیر المستجیرین
ایرشمزسه اکر امداد حضرت　　　کشی کندیله بولمز حقه قربت
الهی ایلکل فضلکله رحمت　　　کیدر تلوینی احسان ایله تمکین
کناهك چوقلغندن حقی آه ایت　　　بترکمراهسن ترك کناه ایت

دمادم حالك عرض پادشاه ایت
قبولن قیل رجا دائم دی آمین

حریم روضه یه کیرسون شفاعت استین کلسون　　　رسول اللهی کورسون روضه سنده خاکپای اولسو
اودر برروضه کیم عدنیله فردوس اکا رشك ایلر　　　سلام الله ایرشسون انده دائم کللر آچلسون
شونك کیم مطلبی کحل جلای دیده بولمقدر　　　حبیبك یولنه کتسون تراب روضه سن بولسون
مطافیدر کروه قدسیانك دائم اول روضه　　　جهان طوردقچه نور حضرت مولا یله طولسون

جهانده طالب جنت اولنلر حقیا وارسون
مدینه شهرینی مسکن ایدنسون روضه ده قالسون

سد ایغیوب کوزم یاش جیحون اولایم برزمان　　　صحرایه دوشوب بندخی مجنون اولایم برزمان
حسن ازلدر یوسفم هیچ اندن اوزکه سومدم　　　حیران اولوب اول حسنه بن مفتون اولایم برزمان
یعقوب وش محنت چکوب کوزم یاشین سیل ایلیوب　　　بیت الحزندن چیقمیوب محزون اولایم برزمان
اول قامتی طوبی ایچون اول سدرهٔ معنا ایچون　　　اول شاه مستثنی ایچون بن نون اولایم برزمان

یغمایه ویروب وار یمی حقی راغوب عاریمی
بو شهردادن عاقبت بیرون اولایم برزمان

ای کوکل معنایه باق بحث ایلمه الفاظدن　　　نیلر اصدافی کشی کر بولمسه ورعدن
قلبکی حب سوا ضبط ایلیه انصافی　　　کور سلیمان تختنی مسکن ایدنمش اهرمن
خاتم دل چیقمسون دستکدن ایله اهتمام　　　بو وجود اقلیمنك سلطانی اولسن هرزمن
وارلغك کهسارنی ویران قیل فرهادوش　　　صحبت سر خدادن بهره بولمزبن دین

حقیا نیدار یاره جان و باشك قیل فدا
شمع عشقه دائما پروانه وش باق جان و تن

رشتهٔ اختیار الده ایکن　　　ایله تحصیل معرفت ایرکن
بولمه ده بو نهار عمر زوال　　　عاقبت خاکدر بزه مسکن

نقد حالك رواج بولمزسه
عشق بر كلدر آچالسه دادده
غم يمه بو بلاى كردونه

سكا اى دل نه فائده آندن
اول كل ايله اولور كوكل كلشن
بركون اولور كه قابك اولورشن

هركس اى حقى منزلن بولدى
خواب راحتده سن كبى دخى سن

طلسم اولدى بوكون بوجسمله جان
عناصردن بقان كوز آنى كورمز
مظاهر چوقدر افعال وصفاته
شولر كيم كورديلر حقك جمالن
مقام خلقى استرسك اى دل

آنكچون قالدى مخفى سر جانان
ايدرلر سرله اول يارى سيران
ولكن ذاته مظهر دوشدى انسان
سوايه باقمديلر بارى برآن
يورى وار درد ايله آتشلره يان

ارشدكده وصالى كعبه سينه
قيل اسمعيل حقى جان قربان

اى كمال قدرتن عالمده اظهار ايلين
ثم وجه الله سرن كشف ايدوب عاشقلره
اون سكز بيك عالمك اسرارنى جمع ايليوب
ذره فيض لطفكيله خاردن كللر بتر
حسننه مظهر قيلوب كامللرك مرآتنى

وى جمال ذاتنه عالملرى زار ايلين
دشمنى دوست ايليوب اغيارى هب يار ايلين
يوكلدوب بار امانت آدمى وار ايلين
اى نسيم رحمتكله نارى كلزار ايلين
دمبدم عاشقلرينه عرض ديدار ايلين

ظلمت عنصردن ايله حقى يى تخليص سن
اى جمالى نورنه قلبى سزا وار ايلين

حكمت لقمانى نيلر مبتلاى عشق اولان
ايلمز آغيارله عشق ومحبت برنفس
ال اوزاتمز ماسوايه جمله سن محرم بيلور
نيلسون نتسون بوكون دار الشفاى عالمى

استمز تخت سليمان پرهواى عشق اولان
بزم يارده واصل اولوب آشناى عشق اولان
بويله درهم آشناى مرحباى عشق اولان
زاهدا درديله جوياى وداى عشق اولان

حقيا عالمده درمان استمز بيل حاصلى
بستر غمده قالوب صاحب بلاى عشق اولان

نيجه كتاب معانى اوقندى نيجه بيان ‖ وليك اولمدى سر بديع عشق عيان

کل ایمدی منطق طیر حقیقتی فهم ایت   اصوله کیر بتراینتدك بو عمری صرف و زیان

بو بزم عالمه چوق اهل معرفت کلدی   قموسی ایچدی می کل من علیها فان

بو دکلی حکمت ایله بو علی وفارابی   نیچه اولدی بونجه کرده افاضل دوران

یارین که غرقهٔ شرم و خجالت اولمقدن   بو کون بو پوتهٔ عشقه کیروب نتیجه‌سی یان

کل مراده ظفر بولمغه چالش سنده   بو باغ دهره نیچون کلدك ای غریب انسان

کل ایمدی بال و پر همتیله پرواز ایت   یانکده پست اوله افلاك وعالم اکوان

قارش نتیجه‌سی بر جذبه ایله بر حزبه   غذای روح اوله فیض سخنلری هر آن

عنایت اولمز ایسه حق حق مطلقدن
بوسره ایرمکه یوق ذره چاره وامکان

جمال حق تجلی ایتدی چونکیم   بر اولدی بهشت و حور و غلمان

جلالی پرتوی عکس ایلینجه   کوروندی صفحهٔ حکمتده نیران

بو ایکی سرله ایتدی تجلی   وجودی آدمه ای کامل انسان

نظر قیل آدمك آیینه سینه   کا ولو بدر مجمع الانوار رحمان

ندر هابیل وقابیل آکلدکمی   که ظاهر اولدی آنلرده ایکی شان

پدر سرینه وارث اولدی بونلر   کلوب فعله کوروندی سر امکان

بری اولدی جمالی ایله خندان   بری اولدی جلالی ایله کریان

کهی اظهار ایدر باطن امورن   کهی ظاهرلری حق ایلر ابطان

بدیع صنعنی سیر ایله حقك   اکر وار ایسه کوزده نور رخشان

بو معنیده خبردار اولمین ار   آنك حالنده وار در نیچه نقصان

شو کا کیم فیض اقدس صوندی مولی   کتوردی بوسوزه صدقیله ایمان

بصیرت کوزلرن ابله کشاده
حقك نوری دکلدر حق پنهان

حرف الواو

تیروش تا اولمینجه راست رو   منزل مقصوده اولمزسن کرو

ایتمه میل ماسوا کل ای فقیر   آنی خلق ایدن غنی مولا بی سو

عالم افلاك صدر کدر سنك   انده موجود در بکم بر ماه نو

آتش عشق ایچره کل اولمشدرر   یوقدر ارباب فناده هیچ علو

آدم ایسه‌ك وار خریدار اولمغل
حقیا دکز جهان بردانه جو

کوروندی چشم عشاقه مظاهردن جمال هوا
شو کیم بزم ازلده فیض حقدن بهره یاب اولدی
اولوا الابصار اولنلر کوردیلر انوارنی حقك
شولر کیم اپاغن مردانه بصدی اشبو میدانده

نقاب فرقتی رفع ایلدی دلدن وصال هو
حیات باقیه بولدی ایچوب آب زلال هو
ولی روا ایلدی کوزسزلری دست جلال هو
سزادر کر دینلسه انلره کرچك رجال هو

حقیقت سرنی یوری خفی ناقصلره صورمه
که ناقصلر ندر بلمز حقیقتده کمال هو

ریاض وحدته طوت دائما رو
حقیقت کلستانندن آلوب بو
کذر ایدوب دل افعال و صفاتی
فنا ایچره بولوب باقی حیاتی
ایچلسون کلستانلی مع الله
بقار چاك ایده لم هر سحرکاه
صفادر اهل عشقه ذکر و توحید
انکاه ایچلور کلزار امید
فنا بول حقیا کل اختیاری

حقیقت بلبل ایسك سنده یا هو
دیه لم شوقیله الله یاهو
شهود ایده کوروب هر یوزده ذاتی
دیه لم صدقله الله یاهو
کل وحدتدن ایرسون بوی هرکاه
دیه لم شوقله الله یاهو
جلا در انلره تسبیح وتمجید
دیه لم شوقله الله یاهو
بیلورسن کمسه قالمز اضطراری

اولوب کوینده‌ٔ اذکار باری
دیه لم صدقله الله یاهو

طالب علم الهی اول نقوش غیری یو
قبله کاهك ثم وجه الله اولسون دائما
عندلیب زار اولوب چاك کریبان ایلدی
ذکر حق قوت و پرورتاب اولان عاشقلره
کیمی نالان کیمی کریان کیمسی سوزاندر
زاهدا کل عشقه دوش اول واسع المیدانی کور

منبع آب حیاته ایردیلرسك پاك صو
اله کور ای عاشق پاکیزه حقانی وضو
کلشن فیض الهیدن کیمه ایرشدی بو
برغدای روحدر کل دیه لم الله هو
جمله عالم خلقی در دعشقه دشمشدر قو
برولینك قبضه‌سنه کیرکه فتح اوله قپو

یوسف مقصودی حقی بولمق استرسك بوکون
حزنله یعقوب اول کنعان ایلن قیل جستجو

عاشقك كوزلرینه كیرمدی هر كز اویخو
نیجه بر هر طرفی جانكه محراب ایده سن
تا بكی خسته دل حالت هجران اوله سن
هرنه كیم راه طلبده سكا رهزنلك ایدر

قومدی راحت ایچون مهدز مینه پهلو
طوته كوروارسنی وار ایلینه انجق رو
قدح عشقله ایچ واصل الندن دارو
كیمی سحارهٔ ظاهر كیمی باطن جادو

ذكر هو بیله ایرر منزله سالك حق
خواب غفلتدن اویان سنده دبه كورباهو

حرف الهاء

كلستان دل وجانده آچلدی
درونه آب لطف حق صاچلدی
كورندی نور ذات حق تعالی
تجلیدن پر اولدی هب مرایا
بو آدم باغ عرفانك كلیدر
طوتن عالملری آنك الیدر
اچلدی خفیا ازهار وحدت

كل فیض خدا الحمد لله
بولوب نشو ونما الحمد لله
بو كون عشق اهلنه اولدی هویدا
سعادت مرحبا الحمد لله
حقیقت كلشنینك بلبلیدر
نه دولت دائما الحمد لله
عیان كورندی انوار حقیقت

قتی ظاهر دررحق ایتمه غفلت
كوزلك وار باقی سكا الحمد لله

شربت معنی ایچنلر ساغر توحید له
ذوق وحدت بلدی خلوتسرای قلبده
ثم وجه اللهی محراب ایلینلر قلبنه
زاهدا بی ذوق اولان دنیایه صانكه كلمدی
دردله دلدار ایچون روز ومسا آه ایدنك

تا ابد سرمست اولور صانماكه بردم آیله
شول كشی كیم كثرتك عین كوره قجن بله
اول حضورله صلوة اهل عرفانی قبله
وارشراب عشقی نوش ایتسنده بردم عشقله
بركون اوله دست قدرت كیم كوزی یاشن سیله

خفیا عقل معاشی ترك ایدوب وارعشق آل
اصلو بازاری كور لایق بودر هرعاقله

قال ایچمز آخرتده نقد احوال اولمسه
ظاهر اولمزای كوكل مرأت عالمده مراد
هرورقدن سر حق كسه فهم ایتزایدی
خالص اولمزماسوای حضرت حقدن دلا

سعی دل باطل اولور اخلاص اعمال اولمسه
شول مریدك كیم دلنده حقه اقبال اولمسه
صانعه مصنوع اولان هر وجهله دال اولمسه
یانمسه عشق آتشنده بركوكل قال اولمسه

(طوطی)

طوطئ دل نطق حکمت ایلریدی دائما
حیرت عشق خدادن حقیا لال اولمسه

ندرساری اولان نور حقیقت جمله جانه
بوجسم وجان حقیقیمی ویاخود اعتباریمی
یقین ایکن بودکلو بر بنه ظاهرا بیلم
ندر بیعت که اصحاب ایلدیلر دست احمددن
ندر علم وندر حکمت ندر یا مجتهد عارف

نه سردر کیم امانت ویردی مولانی انسانه
بوسری عارف ایسك کل ایرشدر سمع یارانه
نیچون فرقت کورندی یوسف ویعقوب واخوانه
انه معنیدن ایرشدی هر بری اولدمده رضوانه
ندرشول نسخه لر کیم هر بری طرح ایتدی میدانه

لدنی علمنی بلد کسه حق جهلی دور ایتدك
قدم باصدك حقیقت اوزره سنده شمدی عرفانه

ظلمت نفسکدن ای دل وار خلاص اولمق دله
عرش مقصوده ایرشمك استریسك ای کوکل
هر کیمه برکز طوقنسه خنجر عشق خدا
سیرت پاکیزه لازمدر فنا اربابنه

نور علمیله جلا ویر دمبدم جان ودله
روز وشب پرواز ایده کور شهپر توحیدله
جسمنی صد چاك ایده بغرین بلالرله دله
یوخسه معنی حاصل اولمز صورتیله آدله

حقیا حقك بوکون عاشقلری بسیاردر
کتمدی عشق ومحبت قیسله فرهادله

جام عشقی نوش ایدن شول اهل عرفانی اره
نفسنی بیلنلرك وارقولی اول قربانی اول
بولمدی وارلق بوزندن کمسه حقانی وجود
کنت کنزك مخزنندن بولدی دولت اهل دل

پاك مشربلر بولنمز طوت کامل انسانی اره
انلرك مرآتنه باق وجه رحمانی اره
جاننکی ترك ایله صکره طورمه جانانی اره
طالب کوهر ایسك وارسنده اول کانی اره

ظلمت تندن نجاته حقیا سعی ایلمکل
نیجه بردلتشنه سن وار آب حیوانی اره

ای کوکل سن جمله دن آخرده کلدك عالمه
هر برین برسره مظهر قیلدی اشیانك خدا
درد عشقیله بوکون هرکیمکه صاغ ایتدی دلن
ماسوایه دل ویرن اولدی پریشان عاقبت

نیجه بیك اطوار سیر ایتدك ایرنجه بودمه
نور ذاتیله تجلی قیلدی قلب آدمه
باقدی دار الشفای عالم ایچره مرهمه
مظهر کامل بولنمز یاپشدی حبل محکمه

حقیا آیینهٔ قلب مجلی وار ایکن
اعتبار ایتمز نظر اهلی اولان جام جمه

کعبهٔ دل نیجه بر اوله بکم بتخانه ... بیت معمور ایکن اول قاله بو کون ویرانه
کیمی کیم عقل معاش ایلدی پابستهٔ زهد ... عاقل عاشقلر ایچنده آدید ر دیوانه
می غفلتله دلك اولدی خراب ای غافل ... کوزنك آچ عقلکی دیر باشکه هی مستانه
نیجه‌لر عشقله بلبل کبی افغان ایلر ... نیجه‌لر شمع جمالینه اولور پروانه
دردله یانسه کل اولسه بنه بر آه ایتمز ... عاشق ایسك سکا غمدن آکو کل پروانه

کوهر وصلت حق ایسه اگر مقصودك
صاله کور قطره‌کی ای حق بو کون عمانه

رحم ایله بزه هردم رحمن ورحیم الله ... اور یاره‌مزه مرهم رحمن ورحیم الله
عشقکله تسلی قیل ذاتکله تجلی قیل ... احسانکی کلی قیل رحمن ورحیم الله
هم ظاهر وهم باطن الطاف ایتمکه قادرسن ... هر حالمه ناظرسن رحمن ورحیم الله
دفع ایلیوب اغیاری کوستر کوزمه یاری ... اکلتمه بو بیماری رحمن ورحیم الله
توفیق عمل ایله غفرانه محل ایله ... هر مشکلی حل ایله رحمن ورحیم الله

قهرکله نگاه ایتمه عاصیلری اغلتمه
حق قولك اکلتمه رحمن ورحیم الله

دردله شمعدنکرو عاشق خراب اولمق دله ... بان یاقل شمع جماله وار کباب اولمق دله
حضرت موسی کبی طور حقیقت بکلیوب ... سرحق کوش ایدوب قابل خطاب اولمق دله
تابکی وادیٔ فرقتده تکاپو ایده سن ... کیر حریم عشق وشوقه فتح باب اولمق دله
ایده کور مرأت قلبی پاك وطاهر جمله‌دن ... رنکدن قورتل نتیجه صاف آب اولمق دله

دون همت اولمه حقی ماسوایه دل ویروب
حقله مستغنی اول عالی جناب اولمق دله

آشنای ذات ایسك بو بحر پر امواجده ... غرقهٔ محو وفنا اول قالمه استدراجده
تافراز سره پرواز ایتمینجه مرغ جان ... حاصل اولمز اهل عشقه معنوی معراجده
ایلدی نطق انا الحق اولوب بی اختیار ... ذاتك انواری تجلی ایتدی چون حلاجده
سرووش آزاده اول اطلاقه دوش درویش ایسك ... ابن ادهم وار قالمه قید تخت وتاجده

چونکه بولدك کان کنت کنزدن بو کون نشان
دقت ایله حقیا اول کنزی استخراجده

برلدنی علمن او کرن کیم ملك حیران اوله ... وارچیقار بر کوهری کیم غبطهٔ هر کان اوله

ساغر توحیدله نوش ایت می عشقی مدام
ابن ادهم وش کدالق اختیار ایدن کشی
ثم وجه الله سرندن اولنلر حصه مند
کفر الن هر کیمکه کسدی زلف جاناندن بوکون

برتجلی مظهری اول دائم وهرآن اوله
عالم معنیده برکون برعجب سلطان اوله
قنده باقسه کوردیکی برصورت رحمان اوله
یوزینی کوروب او یارك معدن ایمان اوله

حقیا اولمق دیلرسك نور عرفانیله پر
خدمت ایت برعارفه کیم کامل انسان اوله

سر پاك حضرتی وار کامل انسانده اره
آشنای عشق پاك اولمق دیلرسك ای کوکل
سنکدن دل کم اولان بولمز صفای کوهری
سنسنی بیلك دلرسك وار کوکل اوحینه باق
اون سکز بیك عالمك آیینه‌سی بردلدرر

کوهر ذی قیمتی برقیمتی کانده اره
قطره دن صورمه خبر وار دری عمانده اره
عشق تأثیرین یوری برصاحب عرفانده اره
نقطهٔ وحدت ندر تانسخهٔ جانده اره
جمله دن مقصودی ای دل وار ینه انده اره

کرچه واردر قوت هر ذره ده برمهر ایلك
صورت رحمانی حق قطب دورانده اره

جهانده جمله دن مقصود سنسن یارسول الله
جهان برمجمر پرتاب انوار تجلیدر
اکرچه مظهر فیض وجود اولدی جهان اما
شفاعت ایتز ایسك تیر فرقتده قالور سالك

بو بازار کوندن سود سنسن یارسول الله
باقلسه عود عرفان دور سنسن یارسول الله
مقدم جمله دن موجود سنسن یارسول الله
ینه درکه‌رس معبود سنسن یارسول الله

ره عشقکده حقی بی سروپا دردمند کدر
الن طوت کان لطف وجود سنسن یارسول الله

کلن کلسون بو کون میدان عشقه
قول اولمق دولتن استرسه کشی
نه جان بازار یدر بازار عشق کیم
بوکون اول بهار اولدی کوزك آچ

کیرن کیرسون شهادوران عشقه
کرکدر باش اکه سلطان عشقه
نلر قربان اولور جانان عشقه
تفرج ایله چق سیران عشقه

عجب کرمیتی وار بزم عشقك
صلا در حقیا باران عشقه

طوتشدی عشقك آتشی کل یانه‌لم توحیدله
کیم قیلدی حقانی سجود اول بولدی رحمان شهود

قالدر ارادن تشویشی کل یانه‌لم توحیدله
تاکل اولنجه بووجود کل یانه‌لم توحیدله

سندن سنی ایله جدا کتسون هوا کلسون هدا
کیرمزسه زاهد بو یوله صاغی قودی کتدی صوله
پروانه اولمزسك اکر مولادن الزسك خبر

ناری قیلوب نوره فدا کل یانه‌لم توحیدله
الله دینه عشق اوله کل یانه‌لم توحیدله
قال اولدلم مانند زر کل یانه‌لم توحیدله

صورت سرایندن کوچوب معنی شرابندن ایچوب
حق نوری جاندن کچوب کل یانه‌لم توحیدله

الهی مهر عشقکله درونم تابناك ایله
بنم چون راحتم عشقکله همدم اولدو غم دمدر
صو کبی قلبمی فیضکله پاك ایت شاد خندان قیل
وجود عاریتدن کیم خلاص اولمز سنی بولمز

سرای قلبمی جاروب شوقك برله پاك ایله
بکا عشقك غمن ویر عالم ایچره دردناك ایله
فنا فی الله بواندە جسممی لطف ایله خاك ایله
مدد تیغ نکاهکله وجودم چاك چاك ایله

الهی قلب حق نقطه در اول کاك قدرتدن
شور سمه شرح ویرکانی کتاب سر پاك ایله

عالم ایچره ای کوکل بو جسمله جان اولمسه
ظاهر و باطن بیلمزدی جالیله جلال
لن ترانیدن نقاب وارمزدی جانان وجهنه
فیض روح القدسله عارفده بردم وار بوکون

کیم کوردی وجهنی مرآت اعیان اولمسه
کر کمال صورت و معنیٔ انسان اولمسه
جسم عاشق طور وش محو و پریشان اولمسه
غم دکل عیسای جانبخشای دوران اولمسه

حقیا چاه جهالتده قالوردی اهل دل
مرشد معنی عزیز مصر عرفان اولمسه

واصل اولدکسه تجلی نورنه
باقه خلقك واصلینه دورنه
نور مولی ایچله کربرده
انفس وافاقه باق توحیدله
مظهر اولماده جهان نور حقه
نور حقدر جمله کل برخوش باقه
اهل غفلت نور حقی کورمدی

جمله اشیاده باق نور حقه
جملهٔ اشیاده باق نور حقه
جاهل ایکن جمله اسراری بیله
جملهٔ اشیاده باق نور حقه
واصل اولوردی فنای مطلقه
جملهٔ اشیاده باق نور حقه
وحدتك سرینه هرگز ایرمدی

بوله کور حق صفای سرمدی
جملهٔ اشیاده باق نور حقه

چکمیین عشقك یاینی بونده
اوق کبی طوغری کلمدی انده

(عارفان)

عارفا غافل اولمه طاعت قیل
نیجه برانکار اهلنه یار اول
طوت الن کل بومرشدك ای دل
علم اسراری بلمین غافل

قدرت وقوت وار ایکن تنده
اهل توحیده کل قارش سنده
جا نله آکا بنده اول بنده
بوعلی ایسه ظنده در ظنده

حقیا نار عشقه سوزان اول
اولمق استرسك تا ابد زنده

دور توحید ایچره دم اورناله لر قیل آهله
شاهد معنا یی سیر ایله دل آکاهله
قاپلیوب زنك كدر مرآت روح انورك
روبرو کورمکلك استرسك جمالن دلبرك
حقیا نور جلالت پرده چکمشدر داه

کیرسرای عشقه کل یاراولمه هرکز اهله
جان کوزن ایله منور نور ذکر اللهله
جلوه کر هرذره ده محبوبی کورمز کوزلرك
جان کوزن ایله منور نور ذکر اللهله
واراولی الابصاردن طفل داه همت داه

شاهد غیبی شهود ایت دیدهٔ توحیدله
جان کوزن ایله منور نور ذکر اللهله

کوکل کانون عشقکده بنارتاب جلالکله
شب غمده کوزم کوکلم براولمشدر خیالکله
یتر آلودهٔ خوابم اویاندر دیدهٔ جانی
دلم کاشانه سنده یاق الهی شمع نورانی
خطاب لطفکیله مغتنم قیل دائما جانم

الهی تشنکان وصلکی قاندر زلالکله
منور ایت دل وجانم تجلی قیل جمالکله
کورنسون هرطرف دلده جمال روح سلطانی
منور ایت دل وجانم تجلی قیل جمالکله
سویندرمه چراغ عشقکی بردمده سلطانم

بنم حق حقیقت نورنه مشتاق وحیرانم
منورایت دل وجانم تجلی قیل جمالکله

دیلرسك رفع اوله هب جمله پرده
نظر ایلر اودم حق اهل درده
جدا دوشدکسه ای بلبل کلکدن
قالورسن خوایله سن منزلکدن
سحرده مرغ ومور آکاه اولورلر
ایدوب زاری اودم برآه اولورلر
آچلسون حقیا چشم بصیرت

صاقن خواب تغافلدن سحرده
صاقن خواب تغافلدن سحرده
سحرده کسمه افغانی دلکدن
صاقن خواب تغافلدن سحرده
کوکلدن ذاکر الله اولورلر
صاقن خواب تغافلدن سحرده
کورنسون کثرت ایچره نور وحدت

صاچلسون قلب وروحه آب رحمت
صاقن خواب تغافلدن سحرده

ره عشقده قدم قو سالك اولغل
حقيقت دو لتينه مالك اولغل
بو يولك رهنماسيدر و ليلر
جو خلقك مقتدا سيدر و ليلر
صلوة ثم وجه اللهى قيلسك
بودر يادن بكم بركوهر آلسك
ندر الفقر فخر يدن نشان وير
حقيقت در سنى روش عيان وير
فنافى اللهده ايرش حقه طوت رو

ايرنجه وصلت ذات خدايه
اويوب اثر محمد مصطفايه
حقيقت آشناسيدر وليلر
كيدر انكارى كل اوى اوليايه
مقام قرب اوادنايى بولسك
ايردك فقرا يچنده كيميايه
پيام لى مع اللهدن بيان وير
لدنيدن اكرو اريسه مايه
بقا باللّٰه كلندن صكره آل بو

ديه لم حق ياالله ياهو
ايرنجه قلبمز ذوق وصفايه

عارف باللّٰه الن طوت ساكه فيض جوداوله
كلشن فيض ازلدن كيم دلرسه بوى حق
استيانلر مجلس خاص الهى يه دخول
شول كشى كيم بووجودفانيدن بوله خلاص
حق يولنده نقدنى افنا ايدن عارفلرك

پند پيرانى قبول ايت عاقبت محمود اوله
تكيه كاهى صحدم اول دركه معبوداوله
يانه يانه عشق وشوقك مجمرنده عود اوله
بر وجود باقى ايله دمبدم موجود اوله
معرفت بازارى ايچره ايتديكى هپ سوداوله

حقيا بركل قو پرمق استريسك عشقدن
بلبل آسا جان ودل افغان ايله پردوداوله

بركوهر عشق بوله كور
بردومرجان آله كور
ايردى خطاب امر كن
بربو سفه قول اول بوكون
راه هدايه سالك اول
برسرپاكه مالك اول
درمان اره درد دلده

بركانده بولنمز اوله
عمانده بولنمز اوله
كلدى وجوده آى وكون
كنعانده بولنمز اوله
اولمزدن اول هالك اول
هرجانده بولنمز اوله
صبح ومسا توحيدله

شول کنجه ایر قوللق ایله
حق دل و جانك اویار

سلطانده بولنمز اوله
عشقك غمن قیل اختیار

بر ذوقه ایردر دیله وار
درمانده بولنمز اوله

نیدرلر قلبی عرفان اولمینجه
تجلی استریسك قلبی پاك ایت
زهی یوسف که عرض ایتمز جمالن
بولنمزکو هر علم لدنی
بیلنمز کنت کنز اسراری جانا
فراز عرش مقصوده ایرلمز
بقای ذاته حشر اولمق نه ممکن
ندر علم وندر حکمت نه بیلسون
بیلنمز منطق الطیر حقیقت

نیدرلر قصری سلطان اولمینجه
کل اچلمز کلستان اولمینجه
نقاب وجهی کنعان اولمینجه
درون سینه عمان اولمینجه
کوکل دردیله ویران اولمینجه
بو کون خاکیله یکسان اولمینجه
لباس تندن عریان اولمینجه
بو یولده کمسه لقمان اولمینجه
کشی کرچه سلیمان اولمینجه

قالور دلخسته کمسه چاره بولمز
خدادن حق درمان اولمینجه

بر کون که کیم کوزلرمك یاشی سیلینه
ای جان سنك مرهم وصلکدن اومرجان
تاکی یم هجرانه اولهم غرق سراپا
هر بار بکا بار اولور چونکه بو یولده

بغرمده اولان یاره لرم باشی یلینه
تاکی یوره کیم خنجر هجر که دلینه
صال زورق جان ودلمی وصلت ایلینه
ویردم بو وجود رختنی بن عشق سلینه

برمفلس بیچاره سن ای حقی بو کون سن
سن حقه طیان زاهد اولنلر عملینه

آشیان عرشه پرواز ایت پرتو حیدله
مجمر عشق ایچره دوتمك استریسك عودوش
باقه کور بوظلمت عنصرده برروشن چراغ
غرقهٔ دریای توحید اولسه برسالك اکر

قرب او ادنایه ایرش رهبر توحید له
باقی وجودك کل اولنجه اخکر توحیدله
اچ کوزك دیداری کور نوروفر توحیدله
نوش ایدر قهر یله لطفی ساغر توحیدله

نصرت استرسك اکرچند هوایه حقیا
یق حصار ماسوایی عسکر توحیدله

سراسر بو جهانك جانی سنسن یارسول الله
ازلدن تا ابد مهر نبوت سندەدر قطعا
یم علم الهیدە وجودك دریکتا در
کیرلمز بر قدم درکاه حقه سنسز ای رهبر
دم جانبخشك الله بخش اولو پدر فیض قدسی

بو عالم جاننك جانانی سنسن یارسول الله
حقیقت ملکنك سلطانی سنسن یارسول الله
حقیقت کوهرینك کانی سنسن یارسول الله
قودردا هلنك درمانی سنسن یارسول الله
بو عرفان درنك عمانی سنسن یارسول الله

اباغك طپراغینك ذره سید رحق زارك
اوذره دکلینك تابانی سنسن یارسول الله

بر معنی یوقدر ای دل ترکیب قال ایچندە
نقصانی یوق کونش بول تا ایرەسن کماله
چك سرمهٔ حقیقت حق حقیله سرایت
عشقه ایریشن آدم دائم اولور فرحناك

جویای در ایسك بول اصداف حال ایچندە
بو عالم مثالك شمسی زوال ایچندە
عنصر کوزیله باقن قالدی خیال ایچندە
زاهد قالور زهد له چاه ملال ایچندە

شول کمسه کیم سوادن بولدی فناء کلی
حق آنك الن طوت اهل کمال ایچندە

رفع ایله جان یوزندن کتسون نقاب و پردە
جانانده جانده سنسن کندکده بول ایکیسن
عاشقلرك کوزینه حیرتدن او نحو کیرمز
آرایش جهانه زن کیبی مایل اولمه

جانانه باق دمادم درمان بول اشبو دردە
بیلمزلکیله قالمه وادئ شور و شردە
سیر ایلر اول جمالی انلر دم سحردە
مردانه باص آیاغك همت کر کدر اردە

شول سر که هر شجردە حق قونلمش اول
دور ایلیوب مراتب ظاهر اولور ثمردە

وجودا قلبینی سیر ایتمینلر
حقیقت منزلنه یتمینلر
شولر کیم ایچدیلر صهبای ذاتی
قودیلر جمله بو کائناتی
ندر حق نقوش عالمی کور

ندر سلطانی بیلمزلر جهانده
قالورلر عاقبت بولده یبانده
فراموش ایتدیلر آب حیاتی
جمالن کوردیلر حقك هر آنده
نه صورتدر حقیقت آدمی کور

بو دملر ایچره اولکی دمی کور
یاقوب قالمه زمانده و مکانده

ای غم دنیا و عقبایی یین احمق دده
سدرهٔ فیض خدایه ایرمین ایلحق دده

(ترك)

ترك دنیا ترك عقبی ترك جسم وجان كرك
ظاهرك و یرانه ترك عبودیت سنك
یوقدرر عنقا شكار ین ایلمك هر كز سكا
تكیه كاه دنیاده بوف بوروسن چالق ایشی

چاری ترك ایتمك دكل تاجی هنزانجق دده
باطنكده یوق توجه ذره ای آیلق دده
ای هوای ماسوایه دل صالان چایلق دده
كمسه نك قولاغنه كیرمز بو كون لقلق دده

پیركك ارشادی شمدی خلوته قویمق سنی
یوزكه باقز انكچون حق ای آیلق دده

سحر وقت مبارکدر اویان غافل سحرلرده
نیاز ایت دردله فریاده كل بلبل كبی انده
ایچرلر صبحدم عاشق اولنلر جام وصلتدن
چكوب چشم ادله كحل حقیقت سیرجانان ایت

مناجات ایله اللهه عبادت قیل سحرلرده
ایر یشور بوی كلزار عنایت بیل سحرلرده
یوری بزم وصاله اوله كور داخل سحرلرده
خطاب عزتی كوش ایت اویانق سحرلرده

یتر حقی یتر بوخواب غفلتدن اویان بردم
خدای لایزاله اوله كور واصل سحرلرده

اخرت اندیشه سی كیرمز درون غافله
طالب دنیا وعقبا طالب حقدن جدا
سر عشقی سویله زاهدلره مهر اوردله
اهل اخلاص دریانك حالی اكلمز دیمه

جنت اعلایه انكچون ویرر یوسافله
هر بری بریوله كیرمش هر بری بر قافله
ایلمه جاهللر ایله وار بحث نافله
كیم مشخصدر اولرهر بیریسی اوصافله

سوزیمز عاقلره در حقیا ابو كون بزم
بحثمز یوقدر الفله حا ومیم و قافله

عاری ترك ایت یوقدر اندن فائده
ما سوادن صائم اولنلر بولور
بر مسجادم بولوب همت دله
كل شیء هالك اصلن كوزت
قسمت روز ازلدر نیلسون

كیم مقتدر بو یولده قاعده
جانب حقدن نزول مایده
كیم سنی اعمی ایكن بینا ایده
باقمه عالمده وجود زایده
عشق حقدن حصه یوقدر زاهده

حقیا كیم بولدی حقانی وجود
ایردی اكا سر حقدن عائده

محل فیض رحمت اولدی روضه ك یارسول الله
تدرپا كسن درپای جود حضرت اللهده

مقام سر حضرا اولدی روضه ك یارسول الله
صدف وش جای رغبت اولدی روضه ك یارسول

سنك كبى بو كون برشاهه چونكيم تختكاه اولدى
انكيچون پرمهابت اولدى روضه‌ك يارسول الله

وجودك اون سكز بيك عالمه رحمت پرا اولدى
وجودك كبى نعمت اولدى روضه‌ك يارسول الله

يوزك در كاهكه فرش ايلين عاشقلره لطف ايت
سنك كان شفاعت اولدى روضه‌ك يارسول الله

كيرنلر اول خريمه نار دوزخدن خلاص اولور
تراب عرض جنت اولدى روضه‌ك يارسول الله

انكيچون اول مقامك بلبل شوريده‌سى چوقدر
كلستان سعادت اولدى روضه‌ك يارسول الله

نزول ايلر ملكلر دائمادر كاهكه صف صف
كه‌ذ يرابيت عزت اولدى روضه‌ك يارسول الله

بوزينى خاكپايه سورمكى حقيه احسان ايت
كدا كسيرعنايت اولدى روضه‌ك يارسول الله

بونجه كناهه بونجه وباله
تبت الى الله استغفر الله

كل جان ودلدن دى سوء حاله
تبت الى الله استغفر الله

حقدن ايردم جمله اعضاى
قلبمه ويردم اوزكه سودايى

ديه‌لم كل آغلايى
تبت الى الله استغفر الله

ظاهر وباطن ذنب ايش كارم
پاكلر ايچره يوغيش عارم

بادهٔ غفلت ايچدم اوكارم
تبت الى الله استغفر الله

حقى بى يارب ايته سندن دور
ذنب وجودين ايلكل مغفور

هر نه ايتدمسه بونجه شر وشور
تبت الى الله استغفر الله

وبر عاشق ايسك جانا هر واريكى يغمايه
وار وارلغكى طرح ايت دريايه وصحرايه

جانيله بو كون جسمك هب جمله‌سى محو اولسون
سر كله سلوك ايله وار سمت اوادنايه

كاه خوف ورجا برزخ كاه ذوق وصفا دوزخ
قو دوزخ واعرافى اير جنت اعلايه

جنت كه بو كون عاشق قلبنده‌كى جنتدر
يارنكى اولان بو كون اولمز بزه سرمايه

محو ايتمين عاشقلر اثار دل وجانى
دل ويرديلر اى حقى آنلر قورى كوغايه

ظاهر شرعى رعايت ايله
دعوت حقه اجابت ايله

معرفتله طريقتى فهم ايت
ايشيكى جمله حقيقت ايله

درد هجرانه دوا استرسك
مرشد ايله يورى صحبت ايله

دلفريب اولمه فانى به اصلا
دائما حقه محبت ايله

(نيجه)

نیجه رطشره کزرسن زاهد | عشقه دوش قلبکی جنت ایله

وار مقام طبیعتی ترك ایت
حق اندن یوری هجرت ایله

کل ای دل اوقی اسمایی مسمادن خبرسویله
یانوب یاقلمدك ایسه شمعنه پروانه وش یارك
ندر بو قطرۀ ناچیزده مخفی اولان دریا
یتر بو عالم ناسوت ایچنده بحث قال ایله

اکر فتح اولدی ایسه بو معمادن خبرسویله
حقیقتدن بیان ایت کیزلی معنادن خبرسویله
چیقار بردر یکتایی اودریادن خبرسویله
اوادنی سرنه ایروب اعلادن خبرسویله

ندرآدم ندرعالم ندرعیساده کی شول دم
کل ای حقی بوکون صغری وکبرادن خبرسویله

حرف لام الف

سرشك عاشق سیرایت دیلرسك لؤلؤلالا
شودکاو غرقۀ محو وفنا اولمشدر عاشقلر
مجازه باقدی هرکز حقیقت کوزلین کوزلر
مجرد زهدله سالك اولنلر پست اولوب قالدی

حقیقت یوزی نورن کورکه بوقدر انده هیچ الا
کورنمز ظاهر و باطنده انلردن اثراصلا
اللّٰه چك منکر انلرده بوقدر دیدوکك کلا
جناح عشقله پرواز ایدنلر اولدیلر بالا

کیمی صاحب جمال و کیمسی اهل جلال اولدی
کمال اربابی اولدی حقی اماجمله دن اعلا

انکاره دوشوب قالدی بوکون کیمکه دیدی لا
اثبات وجود ایلین آدم نیجه یوزدن
انکاره دوشن ایتدی توحید خدای
نفی ایله سنی قالمسون اصلا اثرك هیچ

نوش ایلمدی عشقله اول شربت الا
بروجهله هیچ ایده مدی صحبت الا
شرك ایچره بولنمز کوزه لم وحدت الا
تا ظاهر اوله چشمکه کیفیت الا

درکاه حقه ایره کور ای حقی برآنده
خاك ایچره قومز اهل دلی عزت الا

حرف الیاء

اولنلر اولمدن دیداری کوردی
اورنلر ما سوا ترکن حقیقت
نظر قیلمز سوایه هرکه دلده
هدایت بولدی اول حق الیقین

بوغ اولنلر بوکون اول واری کوردی
قویوب اغیاری جمله یاری کوردی
باقوب آینه یه دلدازی کوردی
شول کیم احمدی مختاری کوردی

يدن سرانا الحق يكم فاش
بوكون منصور وش اول داى كورى

اولنلر حق غرق نور توحيد
نه دارى كوردى نه ديارى كوردى

دراشك عاشقه رشك ايلر اصدافك دلى
بحر حيرتده قالوبدر انكچون حاصلى
كيم كوزتمز رتبهٔ عشق خدايى زاهدا
پست اولوردا ثم ايرشمز عرش مقصوده لى
بارجسم وجانى ترك ايتمك كركدر سالكا
سر كوزى اچمسه اچلمز اول شاهك يولى
ذكر حق عاشقلره دائم غداى روح اولور
انكچون دائما فرياد ايدر جان بلبلى

اولمينجه ماسواى حقه اى حق عدو
تكيه كاه دهر ايچنده كمسه هيچ اولمز ولى

نيه مسرور اولورسن عالمده
چونكه سن فانى وجهان فانى
رأس مالكدرر بوكون عمرك
ايلمه وار اضاعت آنى
باغ توحيده ايرش بلبل وش
روزوشب ايليه كور افغانى
جان ترك ايتمينجه بويولده
كمسه بولمز نيجه جانانى
فارس عشق اولان آدم بوكون
جمله دن اقدم آلور ميدانى

حقيا قول ايسك حقيقتده
عاقبت سن كوره سن سلطانى

طپراغه سورن يوزنى عمانه ايرشدى
چون ذره او خرشيد درخشانه ايرشدى
ايوب كبى درد وبلا چكين آدم
درداهلى اولوب صانمه كه درمانه ايرشدى
بيت الحزن عشقه كيروب آغلين عاشق
يعقوب كبى يوسف كنعانه ايرشدى
عشقك يولنه كيم كه قله وارينى يغما
اول كوهر يكتايى بولوب كانه ايرشدى
منصور حق سويليوب اخر حقه ايردى
جاندن كچه نك كوزلى جانانه ايرشدى

سويلرسه عجمى نيجه اسرار ومعانى
حقيده بوكون كامل انسانه ايرشدى

فيض حقدر عاشق دلخسته نك سرمايه سى
نفخهٔ روح القدسدر طفل جانك دايه سى
كامل اولان بر درخت منتهادر سدره وش
يير وكوكى جمله طوتمشدر انك سايه سى
اون سكز بيك عالمك تفصيلنى آدمده بول
آدم كاملدرر بو جمله نك پيرايه سى
عرش وكرسيدن كچر مرغ دلى پروازده
صورتا درويشك الحقدر اكرچه پايه سى

وار یمین اللهی تعظیم ایلیوب تقبیل قیل
حقیا حق قبضه سیدر هر ولینك آیه‌سی

کدرله بیحضور ایتمه درونی
نه امید جنان و بیم دوزخ
نیچون رشك ایده عاقللر فنونه
یتر بحث و جدال لفظ و معنی
درونك حالنه قیل اهتمامی

یوری وار اولمغل دنیا زبونی
سورسك حق ترك ایت آنی بونی
فنونی چوق اولانك چوق جنونی
خبر و بر بیلدك ایسه علم نونی
مقامنده رعایت قیل برونی

وجودك قطره‌سن دریایه ایرکور
اقت حق بوکون کوزدن عیونی

الهی کیمه قوللق ایلیم سن شاهدن غیری
یانوب یاقلمه ده تاب محبتدن دل عشاق
صاقین ای دل صاقین دلبسته اولمه بویله اسبابه
النده مرشد کامل دلنده ذکر حق اولسه

محل التجا یوق بنده که درکاهدن غیری
کورنمز دیکدان تنده دود آهدن غیری
حقیقتده مؤثر یوقدرر اللهدن غیری
نه وار در سالك مولایه قطع راهدن غیری

ارارلر خلق عالم عزتی وارلقده ای حق
بکا یوقلقلق کرکدر استمم اول جاهدن غیری

بنم وحدت دیارینك غریبی
کرم قیل دوستکیر اول خاکه دوشدم
ندر پرهیز بلندر ماسوادن
یتر قال اهلیم حال اهل ایله

اوباغك برغر بجه عندلیبی
حبیبی یا حبیبی یا حبیبی
علاج ایت قلبمه ای جان طبیبی
جو سنسن مکتب عشقك ادیبی

الهی حقی یه سن آشنا اول
تقبل دعوتی یا مستجیبی

عالم عشقك بکا خوشدر غمی
چك غمی عشقی بولاسن مرهمی
عشقله دلزنده در بو کائنات
عشقله بیلندی اسما و صفات
حق مکرم ایلدی ذاتك سنك
سنده سرن بیلکه سعی ایت انك

غمدرر ارباب عشقك همدمی
آدمی اول آدمی اول آدمی
عشقله بولدی بو عالملر حیات
آدمی اول آدمی اول آدمی
نورنه غرق ایلدی جان و تنك
آدمی اول آدمی اول آدمی

نه‌فلك معراجن ایتدی مصطفی | جسم وجانی اولمـدی مانع اكا

امتدن سـنك حقیقت حقیـا
آدمی اول آدمی اول آدمی

جام عشقی نوش ایدوب مستانه اول شمدنكری | عقل جزئیدن كچوب دیوانه اول شمدنكری
نیجه برجاناندن جان صاقلیق ای بیخبر | شمع عشقه وار بوری پروانه اول شمدنكری
كنز مخفیدن نشان بولمق دیلرسك عاشقا | بنلكك قصرینی یق ویرانه اول شمدنكری
ابر نیسان وش یاغر فیض خدا عاشقلره | كل وجود اصدافنه دردانه اول شمدنكری

استوای عرش دل قیلمش حقیقت دلبری
حقیا ادنایی قو شاهانه اول شمدنكری

كلشـن توحیـد ایله زین ایت دلی | شوقه كلسون زار ایدوب جان بلبلی
اچـله هرذره‌ده وحـدت كلی | ظـاهر اوله كوزلره جانان ایلی
نوش ایدوب معنی شرابن طفل دل | مست ومدهوش اوله آندن متصل
غیرت ایله ماسـوادن وار كسـل | واصل اولسـون حضرته سرك الی
حقـیا جوش ایلیوب دریای عشق | موج اوروب قیلسون احاطه بحر شوق

حاصل اولسـون جملـهٔ انواع ذوق
واصل اول جمع ایله فرقـه حاصلی

قدره ایردی شو كیم صیام ایتدی | خلقدن انقطـاع تام ایتـدی
قوللغن بیلدی اهل عشق اولان | حـق مولا یله قیـام ایتـدی
عیـد وصله ایرم دین عاشـق | ره پرهیزده اهتمـام ایتـدی
ترك غـوغای ماسـوا ایدن | یرینی جنت سـلام ایتـدی
لوث دنیـادن ال یوینـلاری | اهل تقـوایه حق امام ایتـدی

حقیـا طویدی معرفت سرن
نفسنی حقده هركه رام ایتـدی

نور عرفانیـله پراولسـون دلك | ظلمت تندن خلاص ایت جانكی
سـدرهٔ مقصوده ایرشسون الك | جان كوزیله كوره كور جانانكی
المین دریای عرفاندن كهر | سـنك خارادن بتر اولـدی بتر
من عرف سرندن ال جانا خبر | نفسكی بیل بیله سن رحمـانكی

عشق النده بو کوکل چوکاندر
جمله عالم سر که حیراندر
سنده صورت احسن تقویم ایکن
سجده ایله بونجه پر تعظیم ایکن
علم الاسما دیدی قرأنده حق

جسمك اول چوکانله غلطاندر
عارف اولغل کوزلیوب میدانکی
زیب ذاتك آیت تکریم ایکن
بیلمك انصافیدر شانکی
آدمه ویردی قودن اوك سبق

حقی ذکر ایله جهانده هرورق
سنده غفلتدن اویارغل جانکی

عاشق سرمست ایسك نوش ایت شراب حضرتی
اولنادن همت استریسك کندر انکاری وار
انلره نور جلالات پرده دار اولمشدرر
اولمق استرسك جهانده عاشقا فیض آشنا

عشقدن اکاه ایسك کوش ایت خطاب حضرتی
تا دفینه آچلنجه بکله باب حضرتی
کوره مز منکر کوزی فهم ایت قباب حضرتی
طوت النی بر کاملك وار بول جناب حضرتی

مظهر تام خدا یعنی رسول اللهی کور
روضه سندن حقیا کحل ایت تراب حضرتی

درد عشقله بنه بو جکرم خون اولدی
خیلی فرزانه کچردی کوکل اماشمدی
روی لیلاده نه سیر ایلدی آخر مجنون
کسه لر باش اکه مز عشقه مکر عاشقلر

آه کیم دیده لرم اشکله جیحون اولدی
ساغر عشقکی نوش ایلدی مجنون اولدی
عشقله کیده کیده حال دیکر کون اولدی
عاشقك قامتنی کورکه نیجه نون اولدی

حقیا مرتبهٔ عشقه قدم باصد کسه
شاهسن کریه وزاری سکا قانون اولدی

ای که محراب حقیقت بویدر کعبه اوزی
وجهی وار حسننه جبریل اولورسه حیران
جای بیجایه عروج ایلدیکنه شاهد
قاب قوسین اوادنایه ایروب اول کیجه ده

زمزم فیضدر تشنه لره طتلو سوزی
حقه آیینه اولویدر اوکل سدره یوزی
شب اسراده اولان صخره ده کی پالئا یزی
قلب ایله قالب ایله کوردی اول اللهی کوزی

حقیا بربلوك افتاده لر زعامده
اول شفیع اوله قیامتده طوته الیمزی

بنه بزم الستدن جان قولاغینه صدا کلدی
وجودم خار ایکن کل اولدی کالك کلستان اولدی

بحمد الله سعادتله وطندن آشنا کلدی
کوکل دردلر بو باغه بلبل نغمه سرا کلدی

کوردی نو رالانوارڭ جمالی هب مرایادن
مشام جانه ایردی عاقبت بوی کل وحدت
ره عشق ایچره بوفانی وجودی ترك ایدن عاشق

صفاهان ازلدن چشمه بر کحل جلا کلدی
خبر و یردی عندن انی انفاس خدا کلدی
اکا بر ذات حقانی ایروب حقدن عطا کلدی

ازل عهدن رعایت ایلین سالکلره حق
صراط مستقیمه حق تعالىدن هدا کلدی

وایهٔ فیض ایتمیجه تربیت طفل دلی
سایه صالسه بر ولینڭ همتی بر سالکه
سنده ای دل کچ هوای ماسوادن فارغ اول
قلبکه انوار حق اولسون دیرایسڭ منعکس
زاهد فرسوده دلدن ایلمه امید عشق

ایده مز ام الکتابڭ شرحنی آنڭ دلی
سدرهٔ فیض خدایه ایریشور لابدلی
نفسنڭ اماره سندن کچمین اولمز ولی
ایده کور عشقیله مرأت درونڭ منجلی
دکه باغ ایچره اچلمزای کوکل عرفان کلی

آشیان عالم اروا حی دائم یاد ایدوب
حقیا ایلر غریبانه نوا جان بلبلی

اون سکز بیڭ عالمی حق سنده پنهان ایلدی
شول زمانکه حق سنی خلق ایتدی انسان ایلدی
پرتو انوار حقسن عالم ایچره جلوه کر
چیقمدی کنز ازلدن برسنڭ کبی کهر
وحدت ذاته کیسی نقطه دیر کیمی الف
کوستروب اضداد کونی حق تعالى مؤتلف
سر قرآن استر ایسڭ کامل انسانه باق

جمله سن برجسم واول جسمه سنی جان ایلدی
کندی مرآتنده ذاتی کوردی سیران ایلدی
نورکه حیران اولوب دائم دونر شمس وقمر
کورنیجه بر کوهری اسرارنه کان ایلدی
جمله نڭ مقصودی بر الاعبارت مختلف
اول تجلی نورنی انسانه احسان ایلدی
کاملڭ آیینه سندن ظاهر اولور نور حق

حقیا بر کامل بول اوقی عرفاندن سبق
کاملی حق مظهر انوار عرفان ایلدی

غم چکمه کوکل نار له انوار بیلندی
ای خواجه کهرطالبی یوق عشقله یوخسه
حق سوبلرم ای دل منصور لین اولمه
بو قلقدن اکر وار ایسه وارڭ انی بلمم

کلزار جهانده کل ایله خار بیلندی
بازار محبتده بوکون کار بیلندی
مهر اوردلکه یوخسه هب اسرار بیلندی
بو آنه دکین قالمدی هر وار بیلندی

قال اهلی اکر حق بنم بیلدیکم ایسه
یارانه خبرویر یوری اغیار بیلندی

(شول)

شول دمکه ازل سر بو آب وکله دوشدی | عشق آتشنك دردی درون دله دوشدی
غم چکمه کوکل خارجفادن صاقن اصلا | بلبلری کور اغلیوب آخر کله دوشدی
چوق اهل سلوك اولمشيكن مقبل درکاه | چون ناشیلره اویدی یولن یاکله دوشدی
هرشیده بر نور تجلی کورینور کور | اندنبرو کیم عالمه بو غلغله دوشدی
مقبول خدا اولمغه برکیمسه حقیقت | منفور جهان اولدی دمادم دله دوشدی
مفتاحی مکر فیض عنایت ایمش ای دل | بوقفل درون آك ایچون آچله دوشدی

حق شول ازل قسمتیدر سا که خدادن
کیم بو یله کوزل خامهٔ مشکین اله دوشدی

شول دمکه کوکل مرغی حق عالمه صالدی | عاشقلرینك قلبنی سمت غمه صالدی
هر شیئ بر حالیله ایدوب متسلی | سر ازلی لیك دل آدمه صالدی
بردر کرانمایه ایچون دیده لرم حق | سیر ایله دلا بحر مهیب نمه صالدی
المنة لله که بو کون قلبمه ویردی | اول حالتی کیم جام جم خرمه صالدی

صبر ایله بو کون محنت هجرانه حق
شاید که خدا وصلنی غیری دمه صالدی

بیر یسنك مجنونیم عالم انك دیوانه سی | بر یوسفك مفتونیم هر حسنك اولمش آنه سی
بلمم نه حال وسردر هر کوردیکم اول بردر | عشقیله دائم بردر جان ودلم پیمانه سی
باغ ایله بستان ایستمم حوری وغلمان ایستمم | ملك سلیمان ایستمم بسدر کوکل ویرانه سی
قالمز جهان باقی بزه عرض ایتمه آفاقی بزه | برجامی صون ساقی بزه آیلیه مستانه سی

کان ازلدن چون اوزك حق کهردر هر سوزك
صرف ایله کیجه‌ك کوندزك کاسون اله دردانه سی

نیچون بیلمزلر ای دل ماهیلر دریاده دریایی | ندن ذرات کورمز آفتاب عالم آرایی
عجب بو نجه وجود اقلیمنه سلطان اولان آدم | نه معنیدن احاطه ایلمش دریا وصحرایی
صفات وذات واسما عقده سن حل ایلمش بوقی | بولفظك سرنی کشف ایلیوب شرح ایده معنایی
ندرعالم ندر آدم بونك ویرمعنیسن بردم | حقیقت مصحفندن بر ورق بازشو یله مثنایی

بورمزك حقیا قلب ایچره آره شرحنی زیرا
دل عارفده وضع ایتدی خدا پنهان وپیدایی

نور حقدن غیری یوقدر قیل نظر عالمده شی | نور حق شرح ایدر جمله جمادی وجمله حی

نوش جام وصلت ایله ساقیٔ حقدن دلا
وجهنه برقع طوتمشدر اکرچه صد هزار
دکه بر علامه سر حقه واقف اولمدی

بو قدرر کیفیت افزا اویله بر شیرین می
بر نظرله جمله سن اول خوب ایدر اما که طی
آکلدکمی ظن ایدرسن آنی هی بیچاره هی

فارغ وآزاده اول شمدنکری انصافه کل
حقیا قید غم دنیا وعقبی تابکی

خضر دیدکاری مرشد درای دل
شو ظلمت کیم کچوپدر خضر آنی
ایرشدی مجمع البحرینه اولکیم
نیجه بر رسم افعال ایچره قالدك

ایرش عرفانه ایچ آب حیاتی
اودر سالکلرك صفلی صفاتی
کوروپدر بر حیات ایله مماتی
صفاتی قو بوله کور سر ذاتی

خدایی استریسك حق ترك ایت
جمیع ماسوای کائناتی

حسرتم آیا کوره می کعبهٔ علیاسنی
دائما اولمش سن ای کعبه مطاف قدسیان
زمزمك عین الحیات قلب عاشقدر سنك
هر بری پروانه کیبی شمعکه عزم ایلیوب
طپراغك دنیا وعقبی دولتنه کیمیا

بر کون اوله سیرایده می روبرو جاناسنی
مظهر انوار ذاتی ایلمش مولاسنی
منبع فیض ایلیوب حق قیلدی مستثناسنی
هر کوکل دیر کیم کوره می بر نفس آیاسنی
آنکیچون ایلمش حق جمله دن اعلاسنی

حقیٔ زاره نصیب اوله اشیکك طپراغی
کیم چیقارمز دیدهٔ امیددن اصلاسنی

چار ارکان اولدیلر دین مبینه درت ولی
هم شریعت هم طریقت ظاهر اولدی معرفت
بونلریله بیلنوب اکلاندی بو درت مرتبه
کلدی قرن تابعین اولدی مذاهب درت ینه
بو حنیفه شافعی احمد امام مالکی

کیم ابو بکر و عمردر داخی عثمان وعلی
هم حقیقت پایه سینه ایردی بو دوردك الی
درت باغ ایچره آچلدی بر عجب وحدت کلی
اجتهاد اهلی بو کلزارك اولوپدر بلبلی
اعتقاد ایتدیکیم بولردر تابعینك افضلی

ظاهرا احکامله ایتدی تقید اشبو درت
حقیا باطنده واصلدر حقه بونلر ولی

درس عشق ایتمیدی بو حنیفه حضرتی
حقه واصل اولمیجه خلقی ارشاد ایتمدی

صاحب مذهب اولورمیدی ایشتکل حجتی
آنکیچون دائما مقبول اولدی دعوتی

شول زمانکیم سرله ایرشدی سر حضرته
ظاهر احکامی طوتدی دینی تصحیح ایلدی
خضرله موسی کبی اولدی امامیله حسن

دیدیلر اکا یوری وار دعوت ایله امتی
باطنا عرفان کتابن شرحه واردی قدرتی
فهمنه طالب ایسـك بو سرك ایله دقتی

مجتهدلر حقیا حقا ولیدر شویله بیل
انلری انکار ایدنلر نکبتیـدر نکبتی

دون ای دل ماسوادن وقتی کلدی
یانوب یاقیلـدین شمـع جماله
دخی کلمز میسن انصـافه ای دل
یتر بیـکانه لرله محرم اولـدك
ازل بز منـده کی ذوقی اونوتمه

کچ ای دل بو هوادن وقـتی کلدی
اللک یو بو فنـادن وقـتی کلدی
فراغت قیل جفـادن وقتی کلدی
خبر بیل آشـنادن وقتی کلدی
ایچ اول جام صفادن وقتی کلدی

اکر اولمق دیلرسك حق زنده
نفس آل اولیـادن وقتی کلدی

فنا باغندن المز بو کون عشقك هواداری
کوزینه کیرمز اصلا حسن یوسف کورسه ده باقز
طریق حقه سالك باقز ای دل باشله جانه
درخت قلبکـه بر کز تجلی ایلسـه الله

کلستان محبتده ایدر بلبـل کبی زاری
نیدر عالمده اغیاری شونك کیم حق اولور یاری
بو یولده بذل ایده کور عاشق ایسك سنده هر واری
یانر تاب محبتدن وجودك نور اولور ناری

ملامت خرقه سن حق کینلر بو ادیلر حتی
ابر یشور سر منصوره قوینلر نامه له عاری

درد یله جکر خون اول وار یاشله جیحون اول
غملر یوره کك دلسون سندن سنی عشق آلسون
وار چیقمه بولکدن کیت سرلك دیمه اول ساکت
هر کیمکه جکر زحمت زحمتده بولور رحمت
ای صوفی ندر فکرك حقا نیمیدر ذکرك

بر یوسفه مفتون اول بولمیه هیچ ثانی
ظلمت یرینه کلسون شول شمعهٔ روحانی
عشقك ایشینی برك ایت بول دولت حقانی
رحمتله بولور وصلت قور عالم هجرانی
جانیله اولوب شکرك بول نعمت یزدانی

حق حقه همت قیل آیینهٔ قلبك سیل
وارسر حقیقت بیل تکمیل ایدوب عرفانی

باغ عشقکده کو کل بلبل نالان اولدی
نیجه بر بستهٔ غم بند قساوت اوله سن

کل انوارکی سیر ایلدی خندان اولدی
عاشقا دیده کشاد اول دم سیران اولدی

اولدی بر نقطه چکیده قلم قدرتدن	دوشدی صحرایه بندلاله جکرقان اولدی
باغده غلغله سی اولسه هزارك تعجب	شاه کلدن چن ایچره بنده دیوان اولدی

حقیا نفخهٔ روح القدسك فیضندن
باغده کلك بلاغتدن آفن جان اولدی

عشقك غمندن اهل ریا بیخبر کبی	عالمده بیخبرندر عین خر کبی
انلرکه حق کورمدی حق ایشتمدی	قالدی جهانده کر کبی هم بی بصر کبی
فیض اشنای عشق الهی ایسك اکر	فریانه تیجه‌سی مرغ سحر کبی
باغ درون اهل دلك تازه‌لکی وار	حقدن نسیم فیض محبت اسر کبی

اکلیل جانه زینت اولور حقیا سوزك
چك رشتهٔ بیانه ونظم ایت درر کبی

﴿ رباعیات ﴾

کوهر معرفتله مجوعه	اولدی مانند درج مالامال
قیلدی اوراق خوب ورنك امیز	انی کویا شو کوفه زار ومثال

﴿ وله ﴾

کم رجل جاء من اهل الکمال	حرر فی الباطن والظاهر
صح لدی اهل مقال وحال	کم ترك الاول للاخر

﴿ وله ﴾

یوری عرفان تحصیل ایله ای دل جلوتیلردن	هدایتجو اولوب سرحق بیل جلوتیلردن
چکوب کحل جلای روشنایت دیدهٔ جانی	طوتوت دست انابت بیعتی قیل جلوتیلردن

﴿ وله ﴾

یدی اسمیله بونه افلاکه	چیقمغه برنفس پر کرك
رسن ذکری طوتن قوتله	ایردی مطلوبنه آخر چکرك

﴿ وله ﴾

الهی باغ دلم فیضك ایله شاداب ایت	سرای وصلکده یول ور کشاد ابواب ایت
دم جکردن الوب بر وضوی حقانی	توجهم یوزنه ذات پاکی محراب ایت

(تتمه)

وله

نيجه بر مدرسه‌ده درد كش قال اوله لم
سنك مرمرده بتر صانمه كياه تازه

كاكز اوته‌ٔ عشقه كره لم قال اوله لم
معرفت استر ايسك اهل دل ايچره بوله لم

وله

عشق بر كلدركه دلدر بلبلى
روح بر سلطان عاليشاندر

ديده بر ساغر درر قاندر ملى
قطع راهه تندر آنك دلدلى

وله

عجبيدر حيات نو بولورسه مرده‌لر آنده
نيجه كنجينه پنهان ايلمشدر قدسيانندن

حقيقت مظهر انفاس روح قدسدر بورسه
در آغوش ايليوب آنلرله دائم انسدر بورسه

وله

حقيقت نيدوكن پروانه‌دن صور
نه حالت وير ديكن كيفيت عشق

ميك كيفيتن مستانه‌دن صور
كوكل ديدكارى پيمانه‌دن صور

وله

خانهٔ سرمه نور ازل ياقوب بر شمعه
كوريجك عاشقك ياند يغنى ولى

اوشمعه بال وپر جان ودلم ايلدى جمع
شمعه‌نك دودى باشندن چيقوب آقندى دمع

وله

مجردانه كيروب راه عشقه بى منت
كوزن يوموب ايكى عالمدن ايليوب همت

ايكى جهانه ايدوبدر وداع درويشان
صفاى قلبله ايلر سماع درويشان

وله

ايها الاخوان سيروا فى الدجى
فى الصباح يحمد القوم السرى

جاهدوا وامشوا اذا الليل سجى
يامن استدعى مقاما وارتجى

وله

اذا سافرت من ارض الى ارض آخر شهرا
وهذا عكس ماقالوا من ان سالك المعنى

ان استحليت مرعاها فدم فى دارها دهرا
حرام ان يقيم فى مقام فوقه اعلا

وله

عمرنا فی هذه الدنیا القصیر　　رزقنا فی العالم ضد الکثیر
ما لغیر الله تأثیر لنا　　امرنا حقی الی الله الخبیر

وله

باب احسان ولطفکی دائم　　آچیور یا مفتح الابواب
نیجه ربسته دل اولوب بوبله　　آتش غمده یانه لر احباب

وله

تجلی طورنه دعوت قیلورسك عاشق زاری　　ایده رشکیله پاره پاره سنکین قلب کهاری
خطاب عزتیله کوش جانن مغتنم قیلدك　　امین سر الهام ایلدك عالمده هر واری

وله

زن دنیاسنی صید ایتمکیچون　　کیر بر کون عبا بر کون سراسر
قباسندن عباسندن آلك چك　　که مکرو فتنه در ذاتی سراسر

وله

نیجه قانون قویوب یازدی شفادن اجزا　　بولمدی سینن سلامت بنده ابن سینا
دلفریب اولمه صاقن نقشنه بودنیانك　　دا غمارنك ویرر آدمه چرخ مینا

وله

قویوب آخر کیدرسن بو فنایی　　دم ایله مولوی کل اوفله نایی
لنامن امره روح و جسم　　بزه نیدن بدل اوقی لنایی

وله

بن سمی ذبحیم ای عاشق　　مخلصم حق اسمم اسمعیل
عبد حقم قول و قربانم آکا　　قولنك قانی خواجه سینه سبیل

وله

اکرچه ضد اولوبدر چار عناصر　　بری بیر یسنه اما که ناصر
بولاردن بیری حکمنده اولسه قاصر　　وجودك اعتدالی شیشه سن صر

وله

معرفتدر بو کون مدار حیات　　بو خسه باقی دکل بودار حیات

(معرفتدر)

معرفتدر درخت عالمده	برشیرین وآبدار حیات

وله

سافروا من دارکم اهل القری ان طلبتم عزة لا ترجعوا	واهبطوا مصر الکم فیها القری من طریق الارتحال قهقری

وله

نیچه بر وضع ناهموار طفلی ارا اول ارزینتن پیرایه ایله	رشید اولدقلرن بولدی مهاسن زن آسا اولمه ارسال ایت محاسن

وله

او یان غفلتدن عالم کلدی کچدی بولینور هر کسک بر ابتلاسی	عمر بردمدر آدم کلدی کچدی کمی کوردك مسلم کلدی کچدی

وله

جهانی وار ایدوب خلقی بو کونه دندرن حقدن تجرد جامنی نوش ایلدکسه ساقیٔ حقدن	حقیقتده ندر جرم وکناهی بونه افلاکك خلاص اولدك بو کون آلایشندن مالك املاکك

وله

رسول الله هر کیم اولدی امت اکر رحمت دیلرسك سنده ذره	حقیقتده خدادن بولدی رحمت نیچه بیك کره جك حق یولده رحمت

وله

او فلمه نار درون خلق سلهٔ قهرنه طیان ناسك	نی کفت وشنیدی چالد رمه یولنه کیت صاقن کج الدرمه

وله

او لمیجه عنایت مولی اولمسه بر کشیده مشرب پاك	تاج وخرقه کرامت ارتورمز شربت پاك لذت آرتورمز

وله

صور اسرافیله بکزر اولیانك نفخه سی شولکه بر پیر حقیقتدن بکم تلقین آلور	برنفسده نیچه یوز بیك مرده دللر جان بولور مرده ایسه دیریلور کفرن قویوب ایمان بولور

وله

سنکله سیر ایده لم جان کوزیله افاق
کوره لم آینه سی ایچره نوری خلاق
بو جهان فانیدر آثار دخی جمله فنا
فانی فی الله اولوبن دار دیه کوریا باقی

وله

دفـتر اعمال طولدی سـیئات
کیجه کوندز ایدهلم صدآه ووآه
ای کرام کاتبـین اولمك ملول
زحمتی رحمت قیلور اول پادشاه

وله

نیجه برایده سن شکر وشکایت
جلا لندن جمالندن کذر قیل
کماله ایریشوب صاف ایله قلبی
یوری وار نقدکی ماننده زر قیل

وله

بیك ییل عمرك اولسه نوح آسا قزانسك معرفت
قالمسه اکسکلکك معمور اولسك هرجهت
علم حال اوکرنمسك بر مرشد کامل بولوب
وصلته ایرمزاك محجو بسن سن عاقبت

وله

عرض حاجت بو قدرر معلومدر احوالیمز
جرم وعصیانیـله پردر نامهٔ اعمالیمز
یاالهی عاشق وصادق عبادك حقیچون
قیـل موافق شرعکه اقوالیمز افعالیمز

وله

بر فنزدر بو جهان مهر یله مهدر شمعه سی
دور ایدر هر زور وشب نقش خیالك عینیدر
کاه عطاره کهی بیطاره عرض ایلر اوزن
کزمه ده الدن اله بردستمالك عینـدر

وله

تحصیل معالیـده چکن کدلیالی
تکمیل فنون ایلیوب آلدی نیجه تحسین
هر فنده یدك وار یسه سن جان جهانسن
قرآنه نیجه قلب اولو بدر کوره یاسـین

وله

حق دیمش استاد اولنلر کیم جنون اولدی فنون
عشقدر فریادرس عالمده محنتکشلره
حقیا کهواره جسم ایچره جان طفلن اویار
برغریبـانه نواقیل زخمه ویر جنبشلره

وله

قناقت ایلرم نان جوینه | بکانه مال لازم نه خزینه
نظر قیلم یرك كهنه نوینه | مسافر کلشم دنیا اوینه

ولـه

کاه ضربطالته مقرون | کاه شرشطارته مشغول
بو ایکی حالله اولوب مردود | جد ایدوب حقه اولمدك مقبول

ولـه

باغلندی قالدی عقده لری قلبمزك آه | بو بسته لری کیملره حل ایتدیره لم بز
بر پرده طوتوب یوقی عجب باز کشت ایدر | عشاقی نواسنه محل ایتدیره لم بز

ولـه

کیمی زهدینه خرسندو کیمی تقواسنه قانع | بو خلقك هر بری بر شیئله بولمش تسلیسن
حقك انواع لطفی حقیا بسیاردر اما | بنم دیوانه کو کلم دائما استر تجلیسن

ولـه

چون ارای جهاندن حق | دائما درد له نیازم بو
کلشن فیض عالم سردن | ابر کوره جان مشامنه خوشبو

ولـه

آه کیم بو سرای فانیده | رنك و بو یینه الدانوب قالدك
باقمیوب موج محنت وغمنه | زورق همت دلی صالدق

مفردات

ورای فرح یوغی ترح صاندیلر | غفلت ایدوب اهل دل الداندیلر

ولـه

کورمك استرسك اکر دیداری | بوری ترك ایله دار و دیاری

ولـه

حسن یوسف کورنمز اعمایه | دیده در آنده باك سز مایه

ولـه

شراب عشقده دلدر ساغر مینای زرین خط | کوزمدر شیشهٔ رنکین سنبل موی مشکین خط

وله

وارالف وش اول جهانده عاشقا   طوغریسن دیدم سکا ایتم شقا

وله

دائما فکر دم عذرله قالن قنده   فقهده آب حیات اولسه ده آقاقان ده

وله

کورمدم لعلی کبی جانبخش می   آب حیوان ذکرنی ترك ایله هی

وله

اولدی بیل و اصل سرحیدر   کیمکه درد یله بوکون یاحی در

وله

سدره‌نك سیرنی قیل عرشه عروج ایت آدم   اوته سن آکه که دملرطوتیلور آنده‌دم

وله

قل لمن لا یعرف بین الیمین و الیسار   انت حیوان ولیس الجنة مأوی الحمار

وله

کوکلدن ایله افندی غم سوابی تراش   قیل آنی خامهٔ صنعه ورق بسان فراش

وله

عارف بالله اولنلر سیرنه سدره حرام   روضهٔ سردهایده کورای کوکل چاش خرام

وله

جانکه ویر غذای روحانی   نفسی آج ایله ضبط ایدوب آنی

وله

شراب عشقه بدل غفلت اولدی عالمده   نه اوز که حالته قالدی دماغ آدمده

وله

دماغ آدمی الدی هواحباب آسا   دونر شراب هوسدن سرآسیاب آسا

وله

بر سوزم وار ساقیا کل دون بکا   ساغر صهبای ذاتی صون بکا

وله

جور محنتله کوزك باشی یم اولسه دلی طوت || خار غم باتسه دله اغلمه طوغری یولی طوت

ولە

کتاب صنع الهینك ایلیین فهمن || قور اعتراضی بو کون طشره طرح ایدروهمن

ولە

امانت اهلنه اولمز اهانت دوزخ || خیانت ایلمه هر کس سکا دیه بخ بخ

ولە

یا سلیم البال عن حال البلا || قد عفاك الله فی قالوا بلی

ولە

ان اهل التقاة قد فازوا || ایها المجرمون وامتازوا

ولە

روی زرد دل آبه بکزرمی || جهانده سیم بها ده برابرزرمی

ولە

کوزن آجرسه خدمتده کیجه کوندزنکهبانان || اولور منظور چشم عاطفت دائم بولور بانان

ولە

صوفی ابن الوقت اولور دیرلر ولی || تا بو الوقت اولمیجه اولمز ولی

ولە

مقتداسی شونك کیم اولسه امیر || بنده در صورتا ومعنیده میر

ولە

عالم اولمش بو عشقه چون بنده || تابع اولدم اوکروهه بنده

ولە

هر کیم اولسه جهانده درده امیر || چار ناچار اولور او هرشیدن سیر

ولە

هر کروهك قطبی واراعرابه مانند شریف || نیجه قلب اولدی کوره قرأنه یاسین شریف

ولە

دیده دن پنهان اولور کاهیجه اول نور بصر || نور وفر قالمز جهانده عالمی ظلمت بصر

ایکی یوزلودر بکم حرف هجـا | کاه مدح ایلر کهی ایلر هجـا

﴿ وله ﴾

دانهٔ تسبیح ایله مرغ دلی صیدایده کور | رشتهٔ ذکر یله نفس سرکشی قیدایده کور

﴿ وله ﴾

قیراللرن اول کاتبك کیم رسمی تغییر ایلدی | تیری تبرسیری سپر بیری یازوب پیر ایلدی

﴿ وله ﴾

چونکم بدك بو قدر بو کون اول فندهٔ نیلرسن | فصوص دخل ایتمه‌نك معنیسی نه وار ایکل انصاف

﴿ وله ﴾

چون ایتدك مخلصم یار بی حق | بنی عبـد الحق ایله ویر ترقی

﴿ وله ﴾

بو نسخهٔ جهانده فهم ایله سر حق | خلاقه خلق ایله وار ایده کور ترقی

﴿ وله ﴾

عاشق سوزینه زاهد اولنلرکو کللنور | رسوای اولوب جهانده حاقله دللنور

﴿ وله ﴾

بو عالم صانکه بر بیت الحزندر | بو زندان‌ای بنـد مرد وزندر

﴿ وله ﴾

فنـا در عافت دنیـا محقق | هـو الحی هو البـاقی هـو الحق

﴿ وله ﴾

یوف صـد یوف اوله بو کردونه | طـورمیوب دائما دونر دونه

﴿ وله ﴾

مهذب اولسـه اخلاقیله اوصاف | اولور اکداردن مرأت دل صاف

﴿ وله ﴾

ایلد کسـه کر جرمه عصیان | وار ندامت قبـل نار آهـدیان

﴿ وله ﴾

اکرچه کیم ظاهره باقلسه مذاهب چوقدر | فرقهٔ ناجیه دن غیره سعادت یوقدر

ولە

ایتمك استرسك اكر دفع الم | شرح صدر ایچون اوقی وار الم

ولە

حق سیلك حقیقت امر محال | اعتبار یدرر مقامله حال

ولە

دار دنیا دكلی ظل خیال | حالدن حاله نقل ابدر فی الحال

ولە

دنیانك رغبتی یوقدر كماله | دمادم میلی انك جزئی ماله

ولە

ویرشراب عشقله مستانه لك رسمن بزه | قیل تجلی دائما دیوانه لك رسمن بزه

ولە

قوت بازو یله آرتورمز آدم كارنی | كرم ایدن حسن ازلدر یوسفك بازارنی

ولە

الحذر حق كل دهر فنادن آلمه بو | كیم هر ارك قانته كیرمشدر چوق دفعه بو

متفرقات

تماشا ایتمكه اقلیم ذاتی عالم نونی | شها كشت ایلدم برمرشد ایچون ربع مسكونی
ایرشدم مجمع البحرینه بولدم خضر بن انده | حقیقت یوسفینك اولدم آخر آه مفتونی
افندم شیخ سید حضرت عثمان افندینك | م عرفانی ایچره حق بولدم درمكنونی

ولە

برابر قیلدی حق هر مكانی | تفاوت اوزره خلق ایتدی زمانی
رجب آنی قیلوب افعاله مظهر | تجلی ایتدی اول یوزدن رادر
صفاتیله تجلی ایتدی مولا | رجبدن ایلدی شعبانی اعلا
كزیده خلق ایدوب شهر صیامی | انكچون بولدی شهرت بویله نامی
ایدوبدر آنی مظهر نور ذاته | انكله ایریلور باقی حیاته
تجلی استریسك ذات حقدن | بوری ای حقی درس ال هر ورقدن

وله

جلوتی باغنده اوچ کل حاصل اولمشدر فقط
بر یسی بورسه بر یسی اسکدار آسوده سی
اولقدر بو اوچ وجودك نفخه سی فاش اولدیکم

بیری افتاده بری محمود بریسی امیر
بری استانبولده حالا مسند صحتده میر
عالمك طوتدی مشامنی من خوشبوی عبیر

وله

شیخ اکبر شیخ اکفر دیمش اهل عناد
کفر مؤمن اولمسه ایماندہ بولندی شك
اولدی ایمانی خدایه کفری طاغوته نظر

هر سوزی معذور طوتمقدر کشی بین العباد
شرح ایدم تفصیلنی سوزندن اوتانسون اشك
حضرت قرآنه باق قرآن بونی بر بر یازر

وله

ندر قرآن ایچنده نکتهٔ نون
ندر صاد و ندر مصحفده کی قاف
حروفك هر برنده نیجه سر وار

اونونك معنیسن بیلدکمی مجنون
اوقی اخلاصی قلبك ایلکل صاف
حقایق عالمندن اول خبردار

وله

حروفی نقطه وی اولمه حقیقت
رعایت قیل مقاماتی برنده
نظر هر کیشنك افعالنه در
نیجه کوزسزدن اولور کوزلی پیدا
دیدی حق نوحه کیم سندن دکلدر

الکده وار در چونکیم شریعت
اوتور هم باطن وهم ظاهرنده
اکرچه اردرر دیرلر اراو غلی
نیجه شهرت بولو پدر کور کور اوغلی
بکم کنعان ایکن پیغمبر اوغلی

مناجات درحق سفریچ

خیلی دمدر شیشهٔ چشم جهان پر نمدرر
قلب مجروح غزانه نصرتك مرهمدرر
اون سکز بیك عالمی وار ایلین سنسن ینه
ناری ابراهیمه کلزار ایلین سنسن ینه
غرقهٔ خونابهٔ قهر وجلال ایت کافری
نیجه بر ایتسون محمد امتی آه وغری
انفس وآفاقك احوالی پریشاندر بو کون

عسکر اسلامی بردم کلدر اللهم مدد
جمله نك مقصودی شمدی اولدر اللهم مدد
کیمی اغیار و کیمی یار ایلین سنسن ینه
کلدر ایمانی و کفری صولدر اللهم مدد
ایچسون آب زلال راحت قلبی بری
اورتادن آثار ظلمی قالدر اللهم مدد
خلق عالم آتش محنتده بریاندر بو کون

مر دوزن بی تاب اولوب دردیله کریاندر بوکون
جمله نك قلبن فرحله طولدر اللهم مدد

نیجه دملردر که اسلام اهلی دیرالله بس
وقتنه مرهوندر ظاهر حصوله بو هوس

معجزات احمدی برله عروق کفری کس
کافره کفری جزاسن بولدر اللهم مدد

منزل مقصوده ایر کوستروب راه صواب
سوزهٔ انافتحنا حقیچون قیل فتح باب

حقیٔ بیچاره نك ایله دعاسن مستجاب
نیجه کونلردر که غمکین دلدر اللهم مدد

بیان بعض معانی حروف التهجی

الفدن اول وآخرندر بیلندی تمام
کورندی نقطهٔ و مرکزدن ایتدی کیرلی خرام

الفدن اصله چکدم ب دن بقا بولدم
ت توبه ایلدم آخر ث دن ثنا قیلدم

او ج تعین بولنوب اولدی بو اوج نقطه دوال
ذات وافعال وصفات ایلدیلر عرض جمال

جیم آنکچون دینلور که اولدی جمالینه دلیل
ح حمدی غایتنه بولمز آنك کمسه سبیل

خ خبیر اسم لطیفن ایدر ای دل ایما
دال دال اولدی انك ذاتنه جمله اشیا

ذال ذو الفضل ایدر ذال وذلالت اعطا
را یله رحمتنی کوزلرا و ذلتده شها

ززهد بو لندی زوالن ایرشدی پایانه
طوغنجه عشقله شمسن حقیقی بو جانه

بو کونکه سین سلامتله شینه شکر ایتدم
صفا و صدقه ایرشدم چو صادی ذکر ایتدم

ندر مراد عجب حرف ضا دله جانا
ضیا و نور سموات وارضدر قطعا

ایرشدی سرم الی طایله طو بایه بنم
ظ طوتر ظاهرمی باطنی جان و تنم

نسیم معنیده عالی ایدوکن بیلدی ولی
اکا ناظردر آکا عینی ایله عین علی

غین حفرانه قالدم اوحیاتك دائم
فا یله فانی اولوب قافله اولدم قائم

کاف کلیت اسمایه اشارت اولدی
عظم لطفنه لام لام بشارت اولدی

میم آدمله محمد درالفدن صوردم
بری اول بری آخر ایکیسن بر کوردم

نون بر نقطه درر عالم انك حیرانی
ایلر اول نونك ایچنده نیچه لر سیرانی

واووحدت کورینوب ایله وداع کونین
کثرت ایچره انی بولمق کورینور فرض عین

کل شیٔ هالك ایدوکی کوزه هادن کورینور
کیمده کیم بو ایکی کوز اولمدی اول چوق سورینور

لا و لا یله اولمز بالکز بو معنا
سلب ایدر ایکیسن بیله کوره حرف لا

یا یله یعلم نك ایتدی دله تعلیمین
آیة الکرسی اوقی ایلیه کوره تعظیمی

یایله آخر اولوب جمله حروف اولدی تمام
سرنه طالب ایسك دکلکل اجمال کلام

وسط میم محمد ده چو یا ظاهردر
مشتملدر انی بو اسم بو خود باهردر

خاتم كل اولیجق چونكه محمد ظاهر — اول سببدن بو حروف اولدی ی ایله آخر
تنكیم آدم او لو پدر بشر ایچره مبدأ — بو حروف ایچره آنكچون الف اولدی منشا
ایلكل مبدأ ایله منشائی بر خوش ادراك — مطلع ومقطعی قطع ایله صاقن اولمه شاك
تاطلوع ایله اسرار حقیقت د لكه — تاكها نی كیره حقدن ینه بر كنج الكه
عالم امره كوره جمله حروف اولمشدر — كلمات او لمغه ار واح ظروف اولمشدر
چونكه تركیب اولنه حرف كوریر نور كلمات — كلمات ایله كلام اولدیغی ظاهر بالذات
جمله دنصكره سطوره كلوبن صف دوز بلور — كیمی بی نقطه كیمی نقطه ایله هب دیز بلور
كیمی جوهر كیمی قائم اولوب بالجوهر — عالمی طوتدی اوكاندن نیچه یوز بیك كوهر
جمله نك اصلی ینه بر كهر یكتادر — لفظ ایكی لیك، دلالتلری بر معنادر
نیچه بر نور ایسه اولده ینه آخر بر — نیچه بر سر ایسه باطنده ینه ظاهر بر

حقیا نور تجلی كیریجك بر جانه
نائل اولور سر الآن علی ما كانه

وحدت ایلر بو جهان كثرتنه آلدانمز — جام وصلت ایچره اول آتش هجره یانمز
نقطه بی حرفك ایچنده كوزه دوب سیر ایلر — بر یتركن اكا بو قید جهانی نیلر
بر لكه ایرمینك قالدی ایكیلكده اوزی — جمله بر نور ایدوكن كوره مدی ایكی كوزی
یا الهی بزه توفیق رفیق ایلرسك — حرم وصلكه وارماغه حقیق ایلرسك
سندن اولور بو كرم سن بزی آخر كالدر — سنده احسان وعطا چوقدر الهی بولدر
كیده روب ذنب وجودی بزی پاك ایت مولی — دائما راه فناده بزی خاك ایت مولی

﴿ خطاب مرشد مسدس ﴾

الا ای ساقئ بزم محبت — الا ای فیض پاش جام وحدت
الا ای محرم راز حقیقت — الا ای آشنای سر حضرت
الا ای غنچهٔ كلزار وصلت — الا ای بلبل باغ كرامت
چو سنسن مظهر اثار قدرت — چو سنسن مطلع نور ولایت
از لدن یارك اولمشدر سعادت — احلمشدر سكا باب هدایت

عنایت ایلمشدر حق تعالی
انكچون جمله دن اعلاسن اعلا

شریعت علمنك سن کاملیسن
بو کون عاشقلرك طوترالیسن
حقایق برجنه مهر جلیسن
حقیقت مظهری سر علیسن
سعادت باغنك جانا گلیسن

حقیقت مایه سینك واصلیسن
بنم برذره شبهه م یوق ولیسن
سنکله بولدی ذکر الله جلیسن
ولایت مزرعینك حاصلیسن
سیادت گلشنینك بلبلیسن

روادر نغمه ساز اولسه‌ك کرمدن
که تا جانم خلاص اوله المدن

بنم بر آشنای بحر هجران
بنم بی مایهٔ بازار عرفان
بنم حالم دگلدر ساکه پنهان
قپو گدر مسند اشراف انسان
بنم کبی گدایه ایله درمان

بنم بر مبتلای درد عصیان
بنم بی پایهٔ میدان احسان
بکا رحم ایت کوزم یاشن سیل ای جان
طپکدر جلوه گاه سر سبحان
بکا رحمت ایت ای فضل یزدان

بو کون زیرا مسیحاسن دمیله
دوا قیل خسته‌یه برمرهمیله

قدیمی بنده در حقّٔ ناچار
اولورسك همتیله سن آکا یار
ارادن رفع اولوب سودای آغیار
بکا ویرمز صفا بو باغ و گلزار
بو دنیا قیدی اولدی اوستمه بار

دمادم همت واحسانك اومار
حیاتنو بولور ای نور الانوار
قاله یارله ایده گیرلی بازار
بنی قیل گلستان حقده سن زار
بو دار محنت اولدی باشمه طار

گچور دنیا وعقبی برزخندن
بنی وادیٔ ذاته ایرگور ایرگن

معشر در حق اهل سلوك

ای صوفی یترزنك خیالاته بویاندك
نوش ایلیوب جام وصالندن اویارك
دعوا ایله بیك یرده یکن اسمنی حقك
کستاخلق ایدوب پنجهٔ قهاری اونوتدك
کشف اولمدن اول سکا اسرار الهی،

فکریله واروب خوابه ومکریله اویاندك
بیلمزلکیله فرقته دوشدك اوده یاندك
ذکر ایلمدك باری برن بردن اوصاندك
بکزرکه بو کون خندهٔ غفاره طیاندك
حیفا که بیلوب بیلدوکك شیئی اوصاندك

دنیا نقدر کورسکا افسانه ز ایتدی
میدانه قدم باصدك اود مکه دیه تنها
رشك ایلیه لی درلر بنه بحر محیطك
قیلدك شول ازل بزمنك عهدین فراموش
بر رطل کران حاضرایکن فیض ازلدن

اردر دیو بر زن سوز نه واردك اینا ندك
وجد ایردی دیو یوق یره یاتدك یوالندك
درلردو که رك خیلی صولاند کده بولاندك
انصاف بومیدر کورقنی عهدك آندك
سن غفلت ایدوب جام می غفلته قاندك

ای صوفی اکروار یسه عقلك بنی دکله
حقدن خبر آل اهل دلك حق سوزن اکله

فرق ایله جهان ایچره ندر یار ایله اغیار
اخلاصه قدم باس یوری عرفانك الن طوت
سور غیری کوکلدن سیلوب آینه کی صاف ایت
الدانمه خیالاته یوری حقه ایرنجه
سر منزله ایرشمکه وار خیلی مسافه
افکار درون ایلسون قلبکی مجروح
کس کفر الینی قیلمیه ایمانکی یغما
وارکلبن توحید دیکوب باغ درونه
صمت وسهر وجوعله قیل درد که درمان
جد ایله ایرنجه الك اول کنج یقینه

بیلمز لکیله اولیه سن دامه کرفتار
عشقك یولنه خرج ایده کوروار یکی ای یار
استرسك اوله جان ودلك مظهر انوار
وار در صول وصاغکده صاقن رهزن سیار
مست اولمه راه حقده صاقن غفلت ایله وار
ذکر ایله علاج ایله اکا فکر له تیمار
اقلیم وجود کده سنك وار نیچه تاتار
شول غنچهٔ مقصودکی حقدن دله هر بار
خلوتده اوتور ذکر بنی حقك ایدوب اکثار
جهد ایله نتیجه اچلنجه در دلدار

کچ محرم راز اول اوتوروب صدر شهوده
واقف اوله کور استدیکك سر وجوده

بر مرشد الن طوتمغه همت دله سندن
بر مرشدی تحصیل ایده کور کداوله محقق
شاهین دلك ایلمه هر زاغه صالوب خوار
بر آینه پیدا ایده کور صاف دل اوله
بز مهر سلیمان الله آل عالم ایچنده
بر جوهر یکپاره ایدین بحر طلبده
وار مصر حقیقتده قول اول شو یله عزیزه
وار سمت صفاهانه یوری ایله سیاحت

دوش ایزینه کیر یولنه عشقله ایرکن
مرشد دیدوکك کمسه صاقن اولمیه رهزن
عنقایی کوزت انی شکار ایله یوری سن
باقد قجه جمالینه آنك قلبك اوله شن
نقشن کورەنك خاطرنه کلمیه سن بن
کورد کجه صفاسینی آنك رشك ایده معدن
کیم یوسف کنعان وش اوله جمله دن احسن
بر کحل جواهرله ایدوب دیده کی روشن

وار قافه ایرش معرفت اهلینی بولنجه
اسرار وحقایقله اوله حاصلی مملو

برآدم معنی بوله کور کیم بیله هرفن
رطبل تهی کبی هوایه اولمیه مخزن

کل اویمه هوایه صوکی برباد فنادر
وار اهل هدی اثرنه کیت کورنه صفادر

نیلرانی کیم غم حقدن خبری یوق
درد اهلنه صوروار ینه سن زخمی عشقك

عبرتله باقوب عالمه برخوش نظری یوق
دردی نه بیاوراولکیم آنك دردسری یوق

برسدرهٔ عرفانه یوری دسترس اوالغ
مقصود اکر میوهٔ شیرین ایسه ای دل

نیلر شجر بیدای کشی کیم ثمری یوق
شول خشك شجردن نه بتر باردبری یوق

شول چوب خامه بکزه ین اهل ربابی قو
مرمر سکا هم یکدر اولعل عملیدن

عود اولمدیغی بللودر رخوش اثری یوق
ترك ایله واراول معدنی کیم برکهری یوق

پرواز اوره مز سدرهٔ مقصودنه آخر
فرق ایلمکه حقی بصیرت کوزی استر

نیلر او مرغیکه خداداد پری یوق
نیلرلراوچشمی کیم انك نوروفری یوق

هر پرده اکرچه قصپ بوریا بستر
برشمعه یه پروانه اولوب نارنه دوش کیم

امانی مصری کبی شیرین شکری یوق
صاف اوله ضیاسی انك اصلا کدری یوق

اغیاره اویان یاره ایرشمز بونی دوی سن
کر کعبه دیلرسك یوری بررهبره اوی سن

وارخلوت ایدوب ارد کدات ایکی جهانی
شاهین قضا کبك وجودك قاپر آخر

قوت ایله سکا صبح ومسا نیمهٔ نانی
سن کوز یوموب اچنجه سکا وبرمزامانی

کارزار حقیقتدن اکر استر ایسك بو
صیدایله بوکون عشقله عنقای مرادی

وار صبحه دکین ایلیه کور آه وفغانی
فردایه قومه بیل دم فرصت بوزمانی

دلبسته اولوب قالمه صاقن کوی فناده
دلتشنه ایسك چشمهٔ عرفان سکا بسدر

وار اولمه جهانده نه زمانی نه مکانی
کل صوفی اونوت دنیاده آب حیوانی

دست دله جوکان اله کور همت ایدوب سن
مولایه چالش لیل ونهار سعی بلیغ ایت

جد ایله نصیب اوله سکا کوی معانی
الدائمه هله باقی د کل عالم فانی

برکمسه یه بو بستر خاك اولمدی جاوید
سرك کوزنه ظاهر اولوب نور الهی

غفلتدن اویار عاقل ایسك دیدهٔ جانی
هر ذرده سیر ایلیه سن حاصلی آنی

حقدن ایریشوب ذره جه برمایهٔ توفیق
لطف و کرمندن ایده تقلیدکی تحقیق

حقی تعجب قحط رجال بدلا در
شمدی عقلانك بدلاسی سفهادر

برهمتی بالا اره ایرمك تعجب کوج
بر یرده بولنمز آره سك صانکه هما در

کشت ایلسك ای خواجه بو بازار جهانی
تحصیل ایدهمزسن زر خالص قتی نادر

کر عاقل ایسك واررسن عشرتی قطع ایت
آلوده لرك صحبتی شمدی نه بلادر

دعوایه کلنجه کیبی قطب جهاندر
زعمنجه کیمی حاصلی عین العما در

دعو ایله مرداولسه کشی رزم جهانده
هب اولور ایدی زنده مخنثده بها در

آکسیر حقیقت بوله یم دیرسه بر آدم
بذل ایلمکه بولنه جان ذره بها در

فقر عالمنه دوشمکه ذلت کرك ای دل
کیمدر که بو کون پیر وارباب فنا در

صورتده کبر فقر وفناتاجنی چوق کس
مقصودی ولی حیله ایله جلب غنادر

کندی یقاسن دست قصادن الهمز کن
خلق ایچره سوزی رفع بلارد قضادر

کل کندیکی اصلاح ایچون اللهه نیازایت
درکاهنه دوش رشتهٔ افغانی درازایت

وی ای کرم ولطفنه معتاد ایدن الله
صادقلرنی ذاتنه ارشاد ایدن الله

عاشقلرینك کوزلرینی یاش ایله جیحون
عارفلرینك کوکلنی آباد ایدن الله

بردمده تجلی ایدوب اعیان وجوده
برامرله عالملری ایجاد ایدن الله

اولکی دمه ایرمکه لطف ایله مددایت
غفلتدن او یار جانمزی قیل بزی آکاه

قیل غنچهٔ امیدمزی فیضله خندان
چوز عقده زن قلبمزك آه مدد آه

ایرکور بزی تحقیقه بیزار وزبون ایت
تقلید ایله تا اولمیه لم مدبر درکاه

صون ساغر صهبای صفای بزه بردم
مست ایله خطابکله دل وجانی سحرکاه

بز قنده بو کون پایهٔ رفعت بزه لرده
پست ایتمه بزی فرقتله وصلکی ویرجاه

بزدن بزه یوق فائده سندن بنه درمان
هب سندن اومز لطف وکرم بنده وکرشاه

عزم ایلمشز کعبهٔ وصلك دیو قبل سن
توفیقکی رهبر کرم ولطفکی همراه

واروب حرم وصلکه کردکده امین ایت
انوار جمالکله تجلی یه قرین ایت

رهنمای سالکان کبریا
مقتدای عاشقان بی ریا

(مطلوب)

مطلب اعلای عشاق اوله　　مقصد اقصای اهل انتباه
سنسن اول کعبه که ایلرلر طواف　　قدسیان حق ایدوب ذاتك مطاف
وجه پاکك قبله کاه اولسه سزا　　سنده در سر ازل سر بقا
چونکه قلبك عین بیت اللهدر　　ایکی قبضدك پس یمین اللهدر
قد رأینا الرب من مرأتکم　　قد سمعنا قوله من ذاتکم
کنت سمعا سری اولدی آشکار　　من رآهم دن کوروندی وجه یار
ای سر بر سرده سلطان الکمال　　حسن یکتا ایله عرض ایدن جمال
اشبو یوزدن بر تجلی ایلسك　　قلب عشاقه تسلی ایلسك
بو بصر اله بر نفس قیلسك نظر　　بر نظر اله صد کدر دلدن کیدر

بندهٔ حقی یه ایله بر نکاه
اولمسون هجرانله حالی تباه

کوستروب وصلك یولن کمراهکه　　دعوت ایله اول اولی درکاهکه
قد ازال الحزن عنی طاقتی　　ذاده بالهجران همی محنتی
دولتی یا عزتی یا رفعتی　　جد بانفاس تزیح علتی
وارمغه چارم یوق اول درکاهه بن　　اول المدن محو اولو پدر جان و تن
همتك جذب ایلسه اول ایللره　　عشقله بن بنده دوشسم یولره
قطره می دریایه ایرکورسم همان　　اولسم اول دریادن عمانه روان
اویله عمانکه دل آنده نابدید　　موجنه پایان یوق قعری بعید
اون سکز بیك عالم انك قطره سی　　مهر و ماه چرخ اوشمسك ذره سی

یا الهی کوستروب راه سفر
حقی بی اول سمته ایرکور بی خطر

اول ایکی مهر و مه چرخ وفا　　بحر و نهر سر محمد مصطفی
اول ایکی نورس نهال منقبت　　شاخ بالای درخت معرفت
سدره و طوبا ایدر رشك انلره　　عرش و کرسی باقدی عارندن یره
سیر ایدوب رفعتلر بنی آسمان　　غیرتندن یلدزی دوشدی همان
انلرك عشقنه دور ایلر فلك　　خدمتندن بردم ایرلمز ملك
کوردی زمزم فیض بی پروالرن　　یرلره کیردی دکشدردی رن

کعبه کبی دائم اوله قبله گاه
کون کبی رخشان اولوب اهل دله
اهل عشقه اول ایکی نور آله
انلرك نورندن عالم نور اله

قاب قوسینه ایروب همتلری
سر اوادنی اوله رفعتلری

﴿ بیك طقسان طقوز تاریخی حاوی اولدیغی کلماتدندر ﴾

المدد ای اشنای بحر ذات کبریا
غنچهٔ امید اچلسون باغ قلب ابجردبو کون
حکمت لقمان نطقکدن و یرلدی تاازل
نور ذاتك عالمی قیلدی منور سر تسر
سن اوشاه پرکرم پرفیض سن عالمده کیم
الکرم ای فیض بخشای کروه اصفیا
نفخهٔ لطفك ایریشدر یارسول الله بکا
مخزن عرفان علمکدن کشاداولدی شها
طوغمدی وجهك کبی عالمده شمس پرضیا
دولت عشقکله بولمشدر فنا اهلی غنا

برکدا در دائما سن شاهی ایلر ارزو
امتکدن حقیٔ بیچاره ای نور خدا

(تاریخ وفات خدیجه دختر فقیر)

ای دریغ الدی المدن اوکل بیخاری
قیدی جلاد کبی قاننه کیردی اوکالك
یعنی کیم دست اجل جاننه صوندی آخر
فرقتی ایلدی خونابهٔ چشمم جیحون
قالمدی تاب وتحمل بومحنتده هرکز
ندین چونکه دکلدر تدارکی قابل
صرصر باد فنای فلك مکاری
یاقدی اتدوکنه بلبلك آه وزاری
قودی تابوته قفس وار اوطوطی واری
کورمیدم بوجهانده بودملری باری
جانمه کچدی نتیجه فلکك ازاری
سرمه بویله قضا اولمش ازلده جاری

جوهرین حرفله ای حقی دیدم تاریخن
باغ فردوس اوله هردم اوکلك کلزاری

(تاریخ دیکر)

فرقتله آه ناله قیلوب حقیا دیدم | باد خزان ایلدی پژمرده آل کلم

(مرثیه‌او)

صولدی بهار عمری دریغا خدیجه‌مك
دللرده قالدی نامی اوشیرك جانانك
طبرده دوشدی کونبوزی حیفا خدیجه‌مك
جسمی جهانه کلدی کویا خدیجه‌مك

ابراجلده اولدی نهان افتاب وش
باغ و بهار آچله کلزار دهرده
کوزدن خیالی چیقمدی اماخدیجه‌مك
اچیلمیه مثالی اورعنا خدیجه‌مك

حق بلای تازه‌در اللهدن بکا
بوکون فراقی آتشی دردا خدیجه‌مك

کلنلر کتدیلر دنیایه جمله
قوبوب اجسادی خاك ذلت ایچره
صناسن قطره‌لردر بونجه موجود
اکرچه طاغلو بدر شمدی بونده
چکلدیلر بکم عقبایه جمله
توجه ایتدیلر مولایه جمله
اقرلر دمبدم دریایه جمله
کاورلر صکره برصحرایه جمله

حقیقت ارلری صورت کوزتمز
بقارلر حقیا معنایه جمله

طالب دردا ولمین درمانه واصل اولمدی
چکمین بیت الحزنده محنتی یعقوب وش
جان وتن قیدنده‌در شونلرکه ای عاشق بوکون
ایچمین ساقیٔ حقدن فیض جام معرفت
کنت کنزك کوهرن نابولمیجه برکشی
طپراغه بوزسورمین عمانه واصل اولمدی
عاقبت اول یوسف کنعانه واصل اولمدی
سرپاك حضرت جانانه واصل اولمدی
عالمه بحراولسه‌ده رجانه واصل اولمدی
حق بولنده منبر ركانه واصل اولمدی

کبر وکین اربابنك ایمانی یوقدر حقیا
هرکیمك ایمانی یوق احسانه واصل اولمدی

هر بلا ایله بوکون عالمده اولدم مبتلا
کورمدم امابکم هجرانه بکزر بربلا

قصدایدوب بونطع عالمده تنی مات ایتمکه
چوق پیاده سوردی حق آه کیم فرقت بکا

بیلسون عاشق اولنلر درهم ودینارله
طاتمدی شونلرکه عشقك جرعه‌سن روزازل
جذبهٔ حقدر چکن عشاق سمت وصلته
عاقل ایسك زاهدا ادنایه طالب اولمه‌وار
یاربازاران قوبوب غیری نیدربازارله
بیلمدی صحبت ندر بزم صفاده یارله
بوخسه بومعنی بکم اولمز میسر کارله
چون بیلورسن فرقی واردر جنتك دیدارایله

صبح وصله ایرمین ظلمتده قالدی تاابد
قلمدی اول آشنالق حقیا انوارله

حقك وصالی باغنه برکون اوله ایرم
ذوق وصفای میوهٔ شیرینی سورم

عشقك ايله بر تم ايكيلك نقابنى
دعوت ايدر سه لطفله معراجنه بنى
وقتى دكلمى كعبهٔ وصلينه عزم ايدوب

فرقتله تابكى بو حجاب ايچره اوتورم
حقك جمالى نورنى سرمله خوش كورم
راه فراقى باديهٔ هجرى هب دورم

حقدن عنايت اولدى ايسه حقيا بكا
اولمزدن اوكدن اولوبن اولوب بنه طورم

عشق اهلنه يار اولدم ودوشدم دله آخر
شهباز حقيقت اولوب ازاد ايدم اول
كيم اغلر ايسه فرقتله حالنه اى دل
كرو بر مز ايسك جانكى جانانه مقدم
كرچكلكى ظاهر اولمجق عشق يولنده

حالم نوليسر كيده كيده كيم بيله آخر
عشق دامنه طوتلدم وكلدم اله آخر
وصلت دمنه واصل اولوب اول كله آخر
قهرك الى قبض ايليه انى اله آخر
فاش ايلمدى اسرارنى كل بلبل آخر

شول نازله رفتار ايدن اى حقى جهانده
طپراغه دوشوب طپراغى منزل قيله آخر

خيال خوابه بكزر حال دنيا
حقيقت صانديغك زائل اولور هب
كبوترخانه ور صيد ايلر آخر
ويرر شكر يرينه زهر قاتل

نيچون مغرور اولور انسان اكا با
كوچر بر سايه در باقسه كويا
سنى بر لعبه له بو چرخ مينا
بو جلا دك بودر معتادى قطعا

خدايه حقيا عاشق اولنلر
كوزه كوسترمدى دنيا وعقبا

شرق ازلدن طوغدى جان سيرايتدى كونى برزما
برسه حقك قدرت الى قبض اولسه بوجان بلبلى
ويرزخى كچمك نه كوچ بوشربتى ايچمك نه كوچ
رهبر كركدر بو يوله تا كتميه سالك صوله

آخر بنه اولوب نهان ترك ايليه كون ومكان
اچلسه كلزاره يولى طوتسه وطنده آشيان
بو يوللرى سچمك نه كوچ بو للر ايراق سالك بيا
عقليله كيم واصل اوله بوله حقيقتدن نشان

حق اونوتمه اولمكى وار آغله ترك ايت كلكى
پيشه ايدين حق بلكى سعى ايله غفلتدن اويان

چوقيدر اى دل كرامتلر كمالات اهلنه
قابل فيض خدا آزدر جهان ايچره ولى
مجمع البحرين اولور خضرى بولنلر عاقبت

بو قيدر تسخير عالم بوخسه حالات اهلنه
روز وشب الطاف اكسكمى سعادات اهلنه
هرمكان برطور اولور كرچك مناجات اهلنه

(هردمى)

هر دمی عاشقلرك بر ليلة المعراجدر كون كبی روشندرر بو سوز مقامات اهلنه
هر كشی سر منزله اير رسلوكينه كوره عاشقه حقدر غرض جنت عبادات اهلنه
بوحيات مستعاری نيلسون ارباب دل كيم تجرد يار اشور كشف وكرامات اهلنه

حقيا وجه حق سرايت عيان هر ذره ده
سن سنی كور باقه دنياده خيالات اهلنه

عندليبا آغله كيم فرياده كلمك وقتيدر صانمه كيم فرقت دمنده ساكه كلمك وقتيدر
نيجه بر رنك تملق بو فنا كلزارده قلبكك آينه سندن غيری سلمك وقتيدر
داغ داغ اولمق براشوز سينه سی عاشقلرك قاب وروحی خنجر عشقيله دلمك وقتيدر
دعوت حق كوشه كيرديسه حقيقتده اكر راه عشقك زادی البته كورلمك وقتيدر

حقيا سودای فردايی دماغكدن چيقار
كيم بو كون هم نفسكی هم حق بيلمك وقتيدر

دنيايه كلن شربت موتی ايچر آخر قالمز بو سرای آكه بو يردن كوچر آخر

شول كسه كه عبرتله كوزن اچمدی شمدی
عزرائيل آنك ديده لرينی آچر آخر

حالمز ايا نو اور يارب هنكارم اجل كوزيوموب اچنجه بردم قيلمدق حسن عمل
اب غفرانكله محو ايت نقش غيری سينه دن دستكيرم اول افندم واقع اولديسه زلل
قدرت نطقی دريغ ايتمه دلمدن المدد شول نفس كيم كورميه كوز طوتميه اعضا وال
دفتر جرم وكناهی ايتمدم يارب طی قيلدم قصر خطا آلدی بنی طول امل

حقيا اخردمی يادايله كوزدن دوكدمی
بر كون اول ايلكل حسن عمل ترك خلل

لطف مولی اولورسه كر كارك يار اولور جمله ای دل اغيارك
كيجه كوندز اسوب نسيم صفا تازه كللر بتورر كلزارك
خاك آلود ذلت اول ای دل كريه اولسون بو عرصه ده كارك
سالك راه حقده عار اولمز چاك قيل ايمدی پردۀ عارك
پادشاهك جمالی ظاهر ايكن باقه هركز يوزينه ديوارك

حقيا بنده وار اميد ايت
عفو ايدر حق صوچن كنهكارك

اختیارن سلب ایدوب انسانی هجران اغلادر آدمی فرقت هلاك ایلر مددقان اغلدر
یوسفندن هر کیم اولدیسه بو کون ای دل جدا اول جدالق کوکلی یعقو یکی هران اغلدر
دوشمك ممکنمیدر چاه بلایه ای کوکل هر کسی حالنجه بو دنیاده اخوان اغلدر
دست بردست دیکردر دمبدم اغیارله آه کیم یاران عشقی جور دوران اغلدر

حقیا تأثیر حقدندر دکل افلاکدن
جمله یی حق کلدرر هم ینه رحمان اغلدر

دکه باغ ایچره اچلمز اول کل خندان هو آه کیم نادر دوشر بر بلبل نالان هو
کسه نك هر کز سرنده نشوهٔ منصور یوق بو خسه اچقدر انا الحق اهنه میدان هو
کورمدی هر کز عناصردن باقن کوزلرانی دیدهٔ سر یله ایله ابمدی وارسیران هو
حلقه سی هاء هویتدن نشان ویرانك شول زمانکیم قوریله عاشقلره دوران هو
قطره لر کبی ایدر غرق وجود ارباب دل موجه کلدکجه درون سینه ده عمان هو

حقیا موتوا خطابن جان قولاغیله ایشت
اچ کوزك دائمدرر عارفلره دیوان هو

عشقه ویروارك جهانده عاقل اول صحبت عرفان قیل اهل دل اول
نیجه برحقدن قاچرسن زاهدا کلبری شمدنکری کل مقبل اول
اوله کور کلچن باغ عشق حق عندلیبا تارك آب وکل اول
پیر واصل کامل اول بر نفس سنده انلر کبی حقه واصل اول
کاه لطف وکاه قهری کوزلمه مجمع البحرین اولوب وارکامل اول

ذکر وفکری حقیا ورد ایلیوب
ماسوایی طرح ایدوب صافی دل اول

آشنای بحر توحید اول دریکتایی بول سعی ایدوب صحرای دلده کنز لایفنایی بول
طالب کنجنه ایسك مرشد مولایی بول مرشد مولایله صورتده کی معنایی بول
سنده در سر حقیقت سنده در نور ازل کور بو نوری بیل اوسری غفلت ایچره قالمه کل
فیض حقه عاشقا وار قلبکی ایله محل سر ایچنده سیر ایدن شول خالق اشیایی بول
آفتاب اولسك جهانده ایریشور لابد زوال سایه کبی کچمدی عمرك بوری کسب ایت کمال

جمله هب کوردکلرك بیلدکلرك ظل خیال
دیده کی آچ حقی مهر جهان آرای بول

مخزن عرفان اولاندن صور حقیقت کوهرن
دکه بر آدم سزا وار مناجات اولمدی
مظهر سر انا الحق اولمدی منصور وش
طینت فغفوره بکزر کامل انسان اولان

آشنای عشق اولاندن وارچیقار علمك درن
کیمدرر موسی کبی فهم ایده سینا سررلن
و یرمین میدان حقده عشقله جان وسرن
چوق دونردوران بو انجه بر حقیقت مظهرن

بلبل حق اول کیروب کلزار عشقه حقیا
دست همتله دیره کورسنده معنی کللرن

پیر اولیاء اولان ارلر
غرق بحر صفا اولان آدم
نیجه میدان اولور بو خاك فنا
عشقله باش اولور کدالر هب
عشقله دور ایدر بونه افلاك
نیجه پنهان ایدر بو عشق کوکل

منزل وصله آخر ایررلر
چیقارر دورلی دورلی کوهرلر
که یاتور بونده نیجه بیك سرلر
قالور آیقده بکم سرورلر
حیرت ایچره طورر کوره یرلر
اهل دل بیری برن آکارلر

روز وشب سر عشقی حق زار
مکتب دلده دائم ازبرلر

عشق و شوقه کوکلدرر مسکن
وار صباح قیامته قالمه
شول اوتوز ایکی حرفی بیلز سك
کورمك استرسك اکر اللهی
عازم راه حق اولان یاران

علم وعرفانه دلدرر مخزن
بوله کیر عشق و شوقله ایرکن
مکتب عشقه دخول ایت اوکرن
آچه کور جان کوزنی ایرکندن
بار اولور انلره بو جان وتن

حقیا حق دیلر سك سنده
وار فنا بول دیمه اصلا سن بن

الوداع ای عالم فانی سکا شمد نکری
هر چن کلزار عالمده کورندی یردکن
بیلرم اطلس قبا بی بر کفن بسدر بکا
دیده مه ظاهر کورندی زمرهٔ قدسیان
دعوت حق کوشمه کیردی سحر کوش ایلدم
شول ازل عهدن فراموش ایلشدر نیجه بیل

آخرت سمتینه یول دوشدی بکا شمد نکری
خارله صحبت کر کمز بلبلا شمد نکری
اول قبایی ترك ایدوب کیدم عبا شمد نکری
قلبمه تنك اولدی بو ارض وسما شمد نکری
لایق اولان بیل اجابتدرا کا شمد نکری
ایلرم اما بو عهده بن وفا شمد نکری

عزت وجاه جهانی آلان آلسون نولیسر
چونکه بو بازارده بو قلقدن اوزکه مایه یوق

فقر وذلت بن فقیره بس شها شمدنکری
نیلرم مال ومنالی حقیا شمدنکری

حقه در میل و توجه الوداع ای دوستان
عینه کیرمز جمیع ما سوا شمدنکری

فراغت ایلدم دهرك کلندن کلستانندن
هوای هوده پروازیمکه عزم ایلمشدر دل
اکر سم هلاهل اولسه ده عشاق نوش ایلر
بکا هر کز کرکمز حور و غلمان ای زاهد

الم چکدم بو باغك بلبلندن باغبانندن
الن چکمشدرر الحاصل اسکی آشیانندن
کچر یار بن یولنده جمله شول طاتلو جاندن
وجانانی اکر بولسم کچردم هب جنانندن

شول کیم عشق لیلا ایله مجنون اولدی ای حقی
روا صحرالره دوشسه چیقوب محنت مکانندن

دوشلدن عشق وشوقك آتشنه
شول کیم صو کبی دیداری کوزلر
یدی دریا کبی موج اولدی یاشم
کیرن راه فنا فی الله جانا
سکا همت ایدن کوکلیدر آتك

نلر کلدی بو پروانه باشنه
اورر لر باشلرن محنت طاشنه
وجودم غرقه واردی کوز یاشنه
بقا بالله سراینه طاشنه
واینك باقه کوز بنه قاشنه

کل عرفان بولان حق جهانك
نظر قیلمز بو باغ دلکشنه

بر مراد اولمق دیلرسك بی مراد اولمق دله
سلطنت ترك ایلمك ادنای همتدر بو کون
رهزن راه حقیقتدر صدای قیل وقال
رتبه سن بو خرقه نك فهم ایلمز اهل قبا

تا که کلزار امیدك رکون ای دل آچله
ایکی عالم ترکنی اور قوت توحید له
عارف سالك اودر علم الهیدن یله
نامکر آل عبایه کند وسن بنده قیله

قلب کامل دائما کوهر نمای حقدرر
بکنزه مز حق اوکانك سری پرسر دله

کل حقی ذکر ایده لم ای درویش
بو نجه احسانکه اول اللهك
حق باقی محبتن ایده لم
یولیمز فتح ایدرسه کر توفیق

لطفنی فکر ایده لم ای درویش
جانله شکر ایده لم ای درویش
ما سوایی نیده لم ای درویش
طوغری حقه کیده لم ای درویش

حق وش یاش برینه شول قانی
دائمـا آقـیده لم ای درویش

اچلسه باغ فیض وانده کی ازهاری دبرسم خوش | صاچلسه جرعه لر بزم دله اول ذوقی سورسم
یتر بو پردهٔ پندار ایچنده شویله محجوبم | بو وارلق نقدینی بو قلق بو اینه جمله ویرسم خوش
دمیدر عالمه و صلینه معراج ایلیوب آنك | آچوب چان کوزلرن شول پرتو جانانی کورسم خ
فنا یولنده دائم خاك له یکسان اولوب بنده | بو یولده کیده کیده منزل احسانه ایرسم خوش

الم درکاه حقده باغلیوب حق حقیقتده
مقام ثم وجه اللهی کورسم آنده طورسم خو

نه کوزدر شولکه دائم حق کورمك شانیدر آنك | نه جاندر شولکه آیرلمز وصالندن او جانانك
نه سردر صفحهٔ کون ایچره هر بر یرده یازلمش | نه یردر شولکه بر درسری آنده ایکی دریانك
یکلمز موج عشق عاشقان دریا کبی ای دل | اسر دائم نسیم لطفله احسانی مولانك
جمال یوسفی سیر ایلمك بزم محبتده | دکلدر کاری الحاصل جهانده هر بر اعمانك

سر ای وصله یول بولمق قتی آساندر حق
اولورسه ذره دکلو عاشقه توفیق رحمانك

اسیر دردعشقم آه بر بیچارهٔ بیمارم | دوا جویم قپوکده ای طبیبم خسته دل زارم
بنم حالم بیلور یوق چونکه اشبو کائنات ایچره | بو کنج غمده حقدن غیری یارن کیمه بیلوارم
بو کلشنده دریغا بلبل جانه نصیبم یوق | نیجه دمدر کرفتار غم و آزردهٔ خارم
او یوسف عشقنه دوشدم بو کون بیت الحزنلرده | المدن حضرت یعقوب آساقان آغلارم
تجلی ایلیه روی امیدم کاش برکره | کوزم دائم آنی کوزلر انکچون بویله بیدارم

بو دردك چاره سن ای حق چون بیچاره لك بولدم
حقیقتده خدادن غیریدن هب جمله بیزارم

حقیقت علمنه واصل اولنلر قالی نیلرلر | اوکانك کوهر پاکن بولنلر مالی نیلرلر
بو کون شول جنت عاجلده در ذوق وصالی | ای دل بو نقد حاضری ترك ایدوب استقبالی نیلرلر
کوکل پیمانه سی بر بادهٔ عشق الهیدر | آنی نوش ایلینلر جام مالامالی نیلرلر
مکاشفلر ایرر انجق بکم تفصیلنه علمك | او تفصیلی بلن ارباب دل اجمالی نیلرلر
مراد عارف بالله اولنلر حق جمالیدر | اولار الوانی بو اشکالی بو امثالی نیلرلر

اولوب اولمزدن اول حق جمالن كورمكه سعی ايت
الكده حق فرصت واريكن اهمالی نيلرلر

نور جانان ازل ای جان جهانكدر سنك — سنده كی سر امانت اوزكه شانكدر سنك
آشيان طوتمه صاقن بو عالم ناسوتده — مرغ جانه لامكان اعلا مكانكدر سنك
دائما مرآتكه اول وجه ناظر در ولی — پردهٔ رؤيت بو كون كرد كمانكدر سنك
هر بری بر منتها قدسدره وطوبا درر — ذكر وفكر وشكر حق باغ جنانكدر سنك
سن بو حادث عالم سيرانه كلدك ای كوكل — اول قديمی يار سر جاودانكدر سنك
كرچه بو راه خطرناك حقيقت دوردر — ذكر هو هر دورلی رهزندن امانكدر سنك

نيجه بر علم اليقين واديلر ينه قيل سلوك
حقيا عين اليقين سمت عيانكدر سنك

قالمز جهان بزه اولمدر صوكی — بو جان امانتن آلورلر بركون
كارلر يوز كه برقاچ كون اوكی — صكره اغلتمغه كلورلر بركون
دوندروب يوزكی اللهدن يكا — ايدرلر جانكی تنكدن جدا
قبرك ايچن مسكن دوزرلر سكا — خصم قوم طشره قالورلر بركون
بوقدن وار ايليوب جهانی قادر — كتوردی وجوده بونجه مظاهر
فرار ايدنلری مولادن آخر — شرقدن غربه كتسه بولورلر بركون
مال وملك ايله مغرور اولنلر — اهل وعيال ايله مسرور اولنلر
قصر وسرا ايله معمور اولنلر — قهر ايله ويران اولورلر بركون
منزله اير يشور مرشده اويان — حيات نو بولور جاننه قيان

حاضر اول وقتكه آچ كوزك اويان
حق حقه دعوت قيلورلر بركون

ای كوكل بلبل كبی كلزار عشقه باص قدم — اوره كور كل عشقنه كل صبحدم حقانی دم
دلفريب رنك و بوی لالهٔ كهسار اولان — ايتمدی شول كلشن دلده كل معنايی شم
آب حيوان استريسك طوته كور بر خضر الن — بو خصوصده هر اسكندر اولمز واصل بحر كرم
حكمت لقمان ندر عارفلرك هر برسوزی — نطق جانبخشی دم عيسی اولور ای جان هم

ايلدی مرآت قلب حقيه اول حق نظر
انكيچون اول يوزه ناظر درر اول دمبدم

(هر)

هر کیمکه آنك نرکس اقبالی او یاندی
حقدن اکا کیم بادکرم اسمدی بردم
شونلرکه بوکون سلسلهٔ عشقه طولاشدی
هر مشکل ایشی حل ایدر اول فاتح ابواب

بو روضه ده بوی کل احسانه بویاندی
باغ دلی بی فرقالوب آخر اوده یاندی
لابد بو جهان قیدنی ترك ایتدی اوصاندی
وای آنلره کیم حق قویوب غیره طیاندی

حقی دل عشـا فی آلوب نور تجلی
حیرتله نیه قیلسه نظر خالقی صاندی

سمند عشق خدایه شو دلکه اوله سوار
سر ای معرفته دکه کس دخول ایمز
دریغ که شمس حقیقت تجلی قیلمش ایکن
جهانده جمله ولیلر بو سوزه قائلدر

طریق قربه کیروب قطع راهه اکانه وار
مکرکه یارله یار اوله ترك ایدوب اغیار
او یوزدن ایده سنی منع پردهٔ پندار
که کمسه بول بوله مز اولمنجه جذبهٔ یار

نه فکر راحت خواب اوله آکه ای حقی
شو دیده کیم اوله کرچکدن عاشق دیدار

کسدی شمشیر محبت ماسـوا زنارنی
ایلدی طور وجود ایچره تجلی اول خدا
جذبهٔ عشق ایدی چکدی تافراز وصلته
کنت کنزك نکته سن حل ایتمه ده عاجز بو خلق
رسم عشق اول دل وجان ترکن اور مقدر شها

سوردی دست قهر عشق دلدن جهان افکارنی
کوستروب اشبو درخت دلده ذات انوارنی
دار منصوره نظر قیل کور حقیقت دارنی
کرچه کیم کوستردی قدرت نکته نك آثارنی
جمله دن فانی کرك عاشق که کوره یارنی

حکمت لوح و قلم کو کالکده در حقی سنك
ایلمه ام الکتابك فاش وار اسرارنی

عجبـا للمحب کیف ینـام
مـن له فی فـوأده وجـع
یا عشقیـا لوجه معشـوق
ان هـذا الجمال یشـهده
دون لقیا الحبیب واسفـا
عین الاعیـان لاتنام ولا

کل نوم علی المحـب حرام
من هوی کیف یعتریه منـام
اقمح العین متی ما الا حلام
کل من غاب عن هوی الاوهام
قد مضت منك هذه الایام
قلبهم خـذ نفس کل کـلام

ان اردت النجـاة یا حقی
اجعل القلب عاشـق العلام

قطرەسی علم لدنك صدهزاران نیل اولور
نقطەسی بو نسخەنك ای دل نیجه تفصیل اولور

عالم وصلنده یارك هر دمی عاشقلرك
اولقدر ممدود اولور کیم نیجه آی و ییل اولور

درس توحیدی مکرر ایده کور هر روز و شب
ماسوای ذکر حق زیرا که قال و قیل اولور

تختکاه دلده شاه آسا قرار ایتدیسه عشق
عزت دارین ای دل باشکه اکلیل اولور

همدم مرشد اولان یاریله یار اولور بو کون
ایللر یله صحبت ایدنلر بنه هم ایل اولور

کعبۀ وصلنده یارك جانی قربان ایده کور
حقه کیم تسلیم اولورسه حق اسمعیل اولور

ایها السلاك فی وادی الولا
ایها العشاق اهل الابتلا

ان لقیاکم دواء للعلیل
ان سقیاکم شفاء للغلیل

قربوا الارواح من ارواحکم
ناولونا شربة من راحکم

لیلة المعراج تمضی کالریاح
ایقظوا من نومنا قبل الصباح

ان فی انفاسکم سر النسیم
ان فی اخلاقکم رمز النعیم

منذ عاشقنا لکم فی شانکم
ترتجی بالبال من احسانکم

ان اسمعیل قربان لکم
طیبوا فی حقه اقوالکم

ای کواه عشق من جسم نزار وروی زرد
منکرا در حجتم بنکر مکن با من نبرد

در کلستان ازل آزاده بودم سرووش
عشقم آورد و بخار این جهان موثوق کرد

کر غریق عشق باشی غم مخور ای آشنا
کوهر درمان یابی در تك دریای درد

تا نپنداری که آسان شد سلوك راه عشق
چونکه پل باریك باشد بکذرندش فرد فرد

صوفیان شهر در آلایشی همچون زنان
ای جهان بیهوده دیدی هیچ یك پاکیزه مرد

برك کل بکذار بلبل چون برزد صرصرش
هین بساط عیش و عشرت از حریمش درنورد

حقیا سوزان تاب آتش عشقم هنوز
از که خواهم از کجا یابم عجب من آب سرد

بو یولده نیجه برآغلرسن عاشق کوزلرك نمدر
جکر پرخون و دل پرتاب درد و محنت و غمدر

سنك خود کندی مرآتکده در سیرك نظر ایله
نقوش حق نماسن قلب پاکك ساغر جمدر

درون دلده سیر ایت چوق او کلزارلر واردر
حقیقتده ولی دردك سکاهم عین مرهمدر

نه دملر ضایع اولدی فرقت یاریله عالمده
بوری وار این وقت اول عارفیسك دمده بو دمدر

یوری بر پیرالن طوت تکیه عالمده ای حق
حقیقت مظهر عالمده زیرا کامل آدمدر

درد عشقکله درونم مبتلا اولمق دیلر
بحر ناسوتی کچوب لاهوت ایلینه بال آچوب
کیمی وارلق چاهنه دوشمش بو خلقك تاابد
قنغی داده درد یعقوب اولسه بیدالاجرم

کوزلرم دریای نمله آشنا اولمق دیلر
اوج رفعتده دلم مرغ هما اولمق دیلر
کیمی عاشقلر کبی اهل فنا اولمق دیلر
صانمه کیم یوسف یوزندن اول جدا اولمق دیلر

حقیا خوش کورقضای حضرت مولایی سن
اول قضایی فهم ایدن صاحب رضا اولمق دیلر

نسیم فیض الطافی خدانك
سحرده بلبلا آرتور فغانك
دم حقدن حیات آلدی بو عالم
بنه حقیله درهر ذره هردم
کوزلدر علم وعرفان اهلی اما
وجودك قیلمز یسك جمله افنا
ابر شسه شمس وحدتدن ضیالر

آچو بدرا کللرین باغ جنانك
اویانسون نرکس شهلای جانك
نفس بولدی خدادن جسم آدم
بو معنایه یوری قالدر کمانك
کرکدر انقیادا مز مولی
ویرلمز قهر مولادن امانك
کیدردی ظلمت کبر و یالر

کوکل دردینه استرسك دوالر
دمادم حق ذکر ایتسون زبانك

جلالك نورنی فیض ایت الهی
چو سنسن پادشاهلر پادشاهی
اسیر فرقتی ازاد ایله
غریبی لطفك ایله یاد ایله
کرمدن جای بیجا قیل مکانم
عیان ایله بکا سر نهانم
یتر وادیٔ فرقتده غریب ایت

عنایت ایله سلطانم عنایت
عنایت ایله سلطانم عنایت
غم هجرانی رفع ایت شاد ایله
عنایت ایله سلطانم عنایت
سنکله آشنا ایت جسم و جانم
عنایت ایله سلطانم عنایت
سکا جذب ایله عشاقی قریب ایت

الهی حقیه وصلك نصیب ایت
عنایت ایله سلطانم عنایت

لفظ ومعنیدن فراغت ایلدی ارباب سر
ایکیلك زائل اولوب آخر تجلی قیلدی بر

مسجد ومیخانه نك سرندن آكاه اولمين منكر ايمان اولوب شول كفره اولمشدر مقر
قبهٔ مینای چرخك سرنه ايدن دخول شیشهٔ ناموس وعاری زاهدا البتـه صر
صا قلمه جان وتنك بيع وشرا قيل حقله لاجرم ملعوندر زیرا بيلور سـن محتكر

راه عشقه جان ودلدن خفيا ايله سلوك
كيده كيده اشبو يولده منزل مقصوده اير

نظر قيلمه نقوش غيره كنج دنيا وعقبادن اكر طويعق دیلرسك عاشقا اسرار مولادن
كيدر آرايش دهری زن آسا اولمه هر كز واله تجرد اختيار ايت مردايسك كالای دنیادن
ندكلو پايمال ذات اولسـه ك عزتك آرتر كوررسن صورت اميدی بركون چرخ ميناده
روامی ای كوكل اهل دله دنيا پرست اولمق طير كن جمله عالم آكه بو صغرى و كبرادن
همیشه مطلب عاشق بولوح كائنات ايچره خبر و يرمكدرر لفظ مجازی برله معنادن
يد غيرت چكوبدر صد هزاران پرده لر يوخسه كوررديهر كس اول يارك جمالنی هر آرادن
قنی زموشكاف عاقل كاوله بوسره اول واصل ايده حل عقده يی حاصل طويه رمز معمادن
قنی برنكته پرواز معانی كيم هزار آسـا ترنم ايده باغ معرفتده سر اعلادن
قنی بر آدم كامل كه نطق جان فزا سندن حيات نوظهور ايده بوكون صد ساله موتادن
قنی خضر وقنی الیاس قنی عیسای خوش انفاس دهان بسته خبر كلمزنه دریادن نه صحرادن
همالردن اثر يوق حاصل عنقادن خبرلر يوق نه يرلرده قونوب كوچكده در سدره يله طوباد
كل ايمدی آشنای قلزم دریای عرفان اول ايشتمك استريسك برخبر اول در يكتادن
نه جای عالم ناسوت اولوپدر آدم كامل نسيم جان اسركن قاب قوسين او ادنادن
باقلسه صورت اسماده خوشدر كرچه ظاهرده ولى باطنده خوشدر جمله دن طويعق مسمادن
شولركيم ايچديلر صهبای ذاتی ساقی حقدن ابد ايلديلر شربت جام مصفادن
بودر كاهه كيرنلر قلبی پاك ايلر بوكون اول بو ری ای صوفی صاف ايت كنديكی آشوب سودادن
يتر انكار لا اثبات الا قيد نه بند اول ايرش بر عالم اطلاقه قورتل لا و الادن

مقام جمعه ایروب حل تركيب ايله ای حقی
عناصر اهلنه بربرخبر و ير كل اجزادن

عجب سردر كه هر كز عالم آدمده در عالم اكرچه اوح عالمده قونلمش نقطه در آدم
يم عشق الهی اولقدر واسعدر رای دل يدی دريای ضایع قطره يه دبدمه كی برنم
فنون دهری بلمك اولقدر كیم بوعلی اولسك بنه تقرير سر عشقه كلسك لاله سن ای فم

بوعشقك بوته سینه کیمکه کیردی زر کبی باندی || اریدی غل غشدن خالص اولدی سینه سی دمدم

بو علویات وسفلیاته ناظر اولمه ای حق
کچوب باغ مجازیدن حقیقت بوین ایله شم

یاالهی عشق شوقك ایله احیا قیل بزی
دمبدم سرمست جام بزم معنا قیل بزی
خاکپای اهل توحید ایله جان وجسمهز
قالمسون لوح وجود ایچنده اسم ورسمهز
دیده سریله کوستر اول کل خندانمز
برادیم یول وارمغه بوقدر بزم درمانمز
اهل عشقك صحبتن ایلرسك ارزانی اکر

کلشن ذکرکده بلبل کبی کویا قیل بزی
قطرهٔ احسانکی فیض ایله دریا قیل بزی
مجمع الاسمای عشاق ایچره بیت ایت اسمهز
ظاهر وباطن سوادن جمله افنا قیل بزی
نیجه برتا صبحدم آغسون کوکه افغانمز
ایرمکه سرمنزله یارب توانا قیل بزی
جمله عاشقلر بولور لابد مرادینه ظفر

حقی بیچاره نك وردی بودر شام وسحر
یاالهی دائما عشقکله شیدا قیل بزی

ایلدکسه ای صبا یاره کذر
قل لمعشوق تجلی باالجلال
بوتهٔ عشقه کیروب قال اولمه ده
آه کیم میدان محنتده بوکون
انما الوصل بقدر الافتراق

خاکراهکده سنك عنبر بتر
یا جمیل الوجه ماهذا الکدر
قلب عاشق دائما ماننده زر
دست قهرحق نیجه سرلر کسر
استمع من جانبی هذا الخبر

حقیا سیر ایت کمالات حق
قد بدت من مظهر نوع البشر

صار قلبی من تجلی العشق کالبدر المنیر
عشقله دائم کدالر پادشاه اولمقده در
عقله اویمه زاهد افلاطون وقت اولسك اکر
زال انکار الوری لما رأوا شمس الفلك
طفل ابجدخوان اولوب کل مکتب عرفانه کیر

من محیاه بدا بالله نور مستطیر
پایمال اولوب کیدر افسرده لکله هرامیر
عالم تقدیره ایر کورمز مکر تدبیر پیر
کیف هم لو کوشفوا عن وجه ستار قدیر
عالم اکبرندرمرشددن اوکرن ای صغیر

حقیا شول کثرت اسمایه قیلمه سن نظر
دائما ایدن تجلی بینه اول بیر اولدی بیر

مجمع الاسما وجود کدر سنك   قابلمشدر عالمی جان وتنك

سرذاتی استرایسك سنده بول   معدنی سر کدرر ای دل آنك

اشبو میدان ایچره چون یکدانه سن   ماسوادن پاك ایده کور خرمنك

صورتا کرچه طلسم اولدك عجب   کوهری سنسن بنه بو معدنك

دردك ایچره نیجه درمان کزلیدر   مرهمی سنسن بنه بو یاره نك

کنت کنزی حقیا فاش ایله
صاقله وار مفتاحن اشبو مخزنك

ای کوکل صاف ایلکل آینه کی   کورمك استرسك جمال حضرتی

عشق مولا یله طولدر سینه کی   سورمك استرسك صفای وصلتی

یانمیجه آتش عشقه دلك   شمع بزم وصلته ایرمز الك

حالنه پروانه نك باق بلبلك   کیجه و کوندز ایدرلر غیرتی

عرش وکرشی سیرنه معراجی قو   قصر اوادنایه ایرطوت آکه رو

حقیا خون جکردن آل وضو
حقه دون ترك ایله حور وجنتی

نیچون درمان آرارسن دردیی درمانه یارك   چوعاشقسن بهی عاشق سنکده بوقیدر عارك

اکرشول باده عشق خدادن نشوه یاب ایسك   بو بزم عالم ایچره آکمه آدن دارود یارك

سپهری دائما دست ارادت دوندرر بوخسه   نه جرمی وار بهی غافل حقیقت چرخ دوارك

بکم اقلیم عشقه پادشاه اول عزت استرسك   که تا اقباله نحو بل ایده مولی جمله ادبارك

یاقوب کل ایتدك ایسه ماسوا خاشاکنی دلده   بو نار ایچره کورندی ساکه وجهی نور الانوارك

طواف کعبه وصلت دیلرسك آخرای حقی
فدا قیل سنده اسمعیل کبی یارك ایچون وارك

سنسن امیدم ای یار و پیرم   قالدم بو یولده اول دستکیرم

بار امانت خیلی کراندر   سن اول معینم سن اول ظهیرم

چوقدر خزینه ك ای غنی الله   لطف ایله باکه بن برفقیرم

طاعت بولنده ستم ولیکن   عصیانه کلسم خیلی دلیرم

شاهین قلبم صالدم هوایه   یارب خلاص ایت غمدن ضمیرم

(راه)

راه فنــاده پایمـال اولمش
شــول زره کبی حقی حقــیرم

مفتی بکا نقل ایله فتوی صـددن قو — بو قدر سندك یوق یره دعوی صددن قو
نوش ایلمدین سـاغر عشق ازلیـدن — ای بی مزه مجنون ایله لیلا صددن قو
ای نطقه دن علمك خبرن طویمین آدم — بحث ایله شول علم الاسما صددن قو
شول مدرسه ده تابکی ای دل جدلیات — رفع ایله خلافی ارادن لا صددن قو
صوفی نیجه بر محووجود ایتمیه سین سن — یوغ اول ارادن لا ایله الا صددن قو

کیر دیسه اکر میوهٔ عرفان اله حقی
آل دل اوزادوب سدره وطوبی صددن قو

کورمك دائم تجلی ایدن انواری عجب — بیلمك هر سینه ده سیر ایدن اسراری عجب
ظاهری مظهرله یکسان کورمنك معنیسی نه — حاصلی فرق ایتمك نقشیله دیواری عجب
اولمشکن بر نفس شول صحبت کلدن جدا — بلبل شوریده دن افغانله زاری عجب
چوق بیلورسن بیوجود اولمق کرك ارباب عشق — سلمك آینه دن کرد غم عاری عجب
قنده بولدی آتش نمرود اول خاصیتی — سر ابراهیمی بر نور ایلین ناری عجب

نیجه بر اوله کرفتار غم ذنب وجود
وقت عفو اولمادیمی حقی کنهکاری عجب

نقدر راحت بولمین وارسون کچنسون آهله — حالنی عرض ایتمسون دولت ایچون بر جاهله
سر بسر ضبط ایلدی اسلام ایلینی کفر الی — اهل ایمان مات اولدی لهو ولعب شاهله
مهدی صاحب خروج ایتمزمی پیدا کندوزن — حال عالم نوله آیا بر بولنك کمراهله
هی مدداخوان جورله زبون اولدی بو خلق — یوسف کنعانه دوندی حال عالم چاهله

چونکه کل کتدی کلستان جهانده قالدی خار
بلبل آسا حقی فریاد ایله آه و واهله

بو قهر خدادر عالمی ویران ایدن شمدی — جلال حقدرر هر آدمی حیران ایدن شمدی
صاچلدی خار محنت کلستان عالم ملکه — اودر جان بلبلن بیك درد له نالان ایدن شمدی
طوتشدی رخت راحت خانمان دلده هپ جمله — درونم آتش غمدز بنم بریان ایدن شمدی
یقلدی صرصر ظلمیله هر کز قالمدی بر بر — جهان ویرانه سنده بومدر سیران ایدن شمدی
خراب ایتدی بودکلی ملکت عثمانیانی روم — سلیمان تختی اوزره دیودر فرمان ایدن شمدی

دریغا قالمدی غیرت شه و میر و وزیر ایچره
اودرای حق خلقی دردله کریان ایدن شیمدی

قطعه

نیجه بر بو مجلدات کتب
نیجه بر بو رسائل تقلید

بو قدرر سودی اشبو بازارك
مایه‌ك اولمزسه الكده توحید

قطعه

جنت عشقه کرمین آدم
نیدوکن بیلمز افندی عالم

نوش ایدنلر شراب وصل حق
آنلره بی مزه در جام جم

الا ای بلبل دل باغ وحدتدن خبرسویله
یتر بو عالم ملك ایچره کثرتدن خبرسویله

نیجه بر روزه‌وار ماسوای یاراولام بویله
جمالن کوستراتك عید وصلتدن خبرسویله

مرادم کعبهٔ وصلنده قربان اولمه در انك
دوکوب خون جکر بردم شهادتدن خبرسویله

دیارغربته دوشدم وطندن دوراولوب آخر
ازلکی عالمی بیلدر ولایتدن خبر سویله

دلا نوش ایلدکسه زمزم وصلن اوجانانك
دمادم موج اوران شول فیض حکمتدن خبر

اکر بیلدکسه بو قاف وجود ایچره ندر عنقا
او بزمه ایردکیسه عیش عشرتدن خبرسویله

دلکده طوتمه طوطی وار عرفان سکرن جانا
مذاق معرفت جام حقیقتدن خبرسویله

درونم غمله شول پیمانه وش لب برلب اولمشدر
یتر رازك نهان ایت کزلی صحبتدن خبرسویله

نسیم رحمت حق اچدیمی کلزار معنایی
کرم قیل کل عنایتدن هر آیتدن خبرسویله

اکا عاشق اولنلر روضهٔ جناتی نیلرلر
قو وصف غیری کل سر هویتدن خبرسویله

بنم شول کیمیای عشقه قابلی عجب کوکلم
بو فقر و فاقه‌دن قورتار او دولتدن خبرسویله

حریم یاره چوقدن آرزو ایلردل وجانم
بو یولده رهنما اولغل ز یارتدن خبرسویله

دلمده چاشنی یوقدر مذاق تلخ فرقتله
شکرلر صون دهانکدن اولذتدن خبرسویله

اکر کوردکسه جانانك جمالن آشکاراسن
عیان بیلدر یترای دل روایتدن خبرسویله

عذاب ماسوایه مبتلا یم تابکی بویله
وجودم خالص التون ایله رحمتدن خبرسویله

قولاغم خالیدر صیت و صدای زهد و تقوادن
بکا شول کنت کنزی آچ محبتدن خبرسویله

بنم نفسمله جنکم واعظا بسدر یتر سنده
دلیرا اول سوزده غوغای قیامتدن خبرسویله

(فالشر)

يتر ای حقه محرم حق بی فردایه صالدك سن
بو كون كشف ایله زاری سر حضرتدن خبر سویله

دلی عشـاق حق جنت صیرلر
غم عشقـك آنك رحمت صیرلر
ندكلی خاكله اولسـك برابر
بكم پست اولمغی رفعت صیرلر
غرور اربابنه یوز طوتمه هركز
كایدرلر ایلوكی منت صیرلر
غم دانا ونادانك سـرورن
خدا اهلی اولان حكمت صیرلر
مذاق اربابی عشقك وجدوذوقن
افندی اوزكه كیفیت صیرلر
شولر كیم دل پریشـان جهاندر
غنـای مالی جمعیت صیرلر

ندیم بزم اخـلاص اولمیانلر
ریایی حقیا طاعت صیرلر

صفای قلبه سبب اولدی زوروشب توحید
جلای روحه مدار اولدی عاشقا تجرید
قالوردی ورطهٔ دعواده هب مكاشـفلر
عیـان یوزندن اكر ایلمزسه حق تأیید
دریغ كه طویمدی سر خدایی دانشمند
اكرچه فنله اقران ایچنده اولدی فرید
طریقی عشق ومجتهده اجتهـاد ایله
ایرش منازل تحقیقه طی ایدوب تقلید
شولر كه درؤیت دیداره واصل اولدی بو كون
جنانه داخل اولوب بیلدی ندر یوم مزید

جهان فانی یه الدانمه حقی عاقل اول
سرای عشقه دخول ایت كه اولدرر جاوید

لطف ازل سرمایه در باغ جنانه كرمكه
ارشاد كامل مایه در قصر كماله ایرمكه
هر ایش اولور تقدیر ایله اولمز بكیم تدبیر ایله
صحبت كركدر پیرایله ذوق وصالی سورمكه
عشقیله اول نغمه سرا بلبل كبی قیل خوش نوا
كیر كلشن جانه دلا ازهار حقی دیرمكه
جان وجهاندن فارغ اول جان ایچره شول جانانك
غیری كیدر حقیله طول معراجه كل حق كور
منزل ایراقدر خیلیجه كوزلر ایرشمز ذره جه
سعی ایله كوندز هم كیجه كندك اكا ایرمكه

تك نقش غم دلدن كیده حق ذنب ذاتی محوایده
حق قائلدر ای دده جانیله باشن ویرمكه

مبتـلای فراق اولان آدم
نیجه كلسـون بوجهانده بردم
عشقله كریه ایدر بلبـلر
روز وشب كلر اولـورلر خرم

کیرمینلر سرای عشقه بو کون
غم چکر عاقل اولنلر حق ایچون
سن سکا ایله نظر ای عاشق
نیجه اسراره اولورلر محرم
کامل انسان اولان اولمز بی غم
سنده در فیض پاك جام جم

حقیا حقه توجه ایله
کیرمسون قلبه شوق باغ ارم

مرادم کلشنندن یاالهی سن جدا قیله
قومه قید غم دنیاده یارب ایلکل آزاد
نچور بو ظلمت اشباحی ایرکور آب حیوانه
چو بو قدر طاقتم باربلایی چکمکده هرکز
هوای نفسه دائم مبتلایم سن هدایت قیل
دل وجان بلبلن خار الله مبتلا قیله
اسیر محنت اغیار پرجور وجفا قیله
فراقك بحرینه صالمه انکله آشنا قیله
کمان آسا وجودم دالنی یارب دوتا قیله
قیامتده بنی شرمندهٔ اهل هدا قیله

درون حقی پی پرنور قیل انوار ذاتکله
شب تاریك غمده اول فقیری بی نوا قیله

بولمدم عشقك کبی عالمده برشیرین مذاق
آب وصلکله سویندر تاب هجران وغمك
هرکسی برمرکزه دوندردی پرکار ازل
ایلسه شول اصبع قدرت اشارت قلبکه
کورمدم دردك کبی تریاق فاروق رواق
سن اسیرکه یاالهی یاقسون نار فراق
صانمه کیم تعیین مطلبده ایده خلق اتفاق
حاصل اولوردی فروش آکا سر انشقاق

حقیا کل اختیاری صحبت غیری براق
اضطراری صولدمی ایتمزدن اول افتراق

آسیاب عشقه دوش محو ایت وجودك دانه سن
دائما عاشقلر یله صحبت مردانه قیل
طالب کنجینهٔ وصل خدا ایسك اکر
پیره خدمت ایتمینجه بزم عالمده بو کون
آفتاب وحدتك استرسك انوارن اکر
ساغر محو وفنادن نوش ایدوب تاقانه سن
حبه یه آلمه جهانك عاقل وفرزانه سن
بکله ای بیچاره دائم شول کوکل ویرانه سن
کمسه نوش ایتمزافندی عشق حق پیمانه سن
هر طرفدن روزن آچ ویران قیل دل خانه سن

آچمینجه جان کوزن کحل جلای معرفت
کیمدررحق کوره بی پرده اول جانانه سن

نظر اهلی کوزتمز صورتی سیرت کرك دیرلر
قماش وقاش بتمز اردههم غیرت کرك دیرلر

(قوری)

قوری تقلید ایله طوت آدمی تنوره پوش اولمش
نیدرلر شهرتی شهرت طریق اهلینه آفقدر
کفایت ایلمز فقر وفنا اربابنه خرقه

بکم عاشق اولان آدمده کرمیت کرك دیرلر
بو آفتدن خلاص اولمقلغه همت کرك دیرلر
درونی زهد وتقوادنده برکسوت کرك دیرلر

قوقیل وقالی حال استرسك ای حق اکر حقدن
کشی ناجنسله ترك دم وصحبت کرك دیرلر

کوش ایتمه سوزن منکر اولان شول علمانك
عالملرك الفاظدرر مایهسی آنجق
انکاره دوشن آدمی سن آدمی صایمه
عاقل نیجه دیرسون او کروهه بو صفتله
ای بیخبر اطوار درونه دل اوزاتمه
صورتده اکر پستدرر ذره وش اما

یوق فرقی اوکونه علمانك جهلانك
کرقطبی کچرسه بکم اقلیم جهانك
کیم آنلر ایله طینتی بردر حیوانك
کیم سوزلرنی فهم ایدهمزلر بدلانك
عقلی ایرمز باطننده ظاهرده قلانك
کوکبلری رفعتده در ارباب فنانك

انوار حقه مظهر اولان عاشق حقدر
حق اوجمالی کوزت آچ دیدهٔ جانك

نیلدی کور خان محمد شها
مسند رفعتده ایکن شمس وار
شاه سلیمانی چو نصب ایتدیلر
الدی ایکی حصن حصینی قرال
نیشه ایرشدی اوجی کافرلرك
غیرت دین قالمدی نتمك کرك
پادشاهم عادلی ایله وزیر

ویردی بودین قلعهسنی کافره
عزل اولنوب یلدزی دوشدی یره
تختنه بلغراد ویرلدی ویره
صاتدی ایکی قلعهبی اهمال یره
کیم بیله انجامی نه یره ایره
حیف مسلمانلری کافر قره
ویرمه یتر مهرکی هر فاجره

حق یتر ایله بو تدبیری سن
خانهٔ تقدیره کیم اوله کیره

بو کونکیم طالب فقرم که دولت نیدو کن بیلم
درونم اولقدر اوکار جام فیض معنادر
کدالر دفترنده بوقدرر قانون سلطانی
کوزم شول برجمالك کعبهسن دائم طواف ایلر
بنم حوریی وغلمانم دلمده عشق وشوقدر

مذلت مسندنده شاهم عزت نیدو کن بیلم
که دائم مست عشقم غیری حالت نیدو کن بیلم
بنی تعییب ایتمه رسم وعادت نیدو کن بیلم
بو صحن عالم وهم ایچره کثرت نیدو کن بیلم
بو کون دار السلامم غیری جنت نیدو کن بیلم

حقائق حقيا قلب اولدی عشق یا کله بکا
تجلی ایتدی بر رحمت که زحمت نیدو کن بیلم

ابد صانمه ملك جهانی صاقن
ایر یشور اجل پیکی بر کون سکا
نه ایشلرسه انسان اکر خیر وشر
امانتدرر سنده دل کوهری
وجودك ره حقه صرف ایده کور

دکلدر جهان جاودانی صاقن
کوز آچنجه ویرمز امانی صاقن
بکم واردرر دیده بانی صاقن
خیانت ایلمه اکه آنی صاقن
صاقن نقد جسمیله جانی صاقن

یوری حق اطلاقه باص آیغك
بت ایتمه زمانی ومکانی صاقن

کلك عارف صفحهٔ عالمده عنبر بار اولور
تا ازلدن ار تباط ایتمشدرر ارواحله
ای دربغا حبس اولوب قالدق قفسده طوطی وار
نقد جاندن غیری اصلا قالمدی بروارلغم
حقله سیر ایلین سره نظر قیل زاهدا

برنفس قیلسه جهانه خار ایکن کلزار اولور
صانمه کیم یار قدیمی یارله اغیار اولور
عالم ملك ایچره عشاقه بکم بر طار اولور
قالمزاولده صرف اولور البته بربازار اولور
صانمه کیم تن کوزلرینی ناظر دیدار اولور

وقت اولور کیم حقیا سالك الی الله اولنه
کعبهٔ وصله وصوله جسمله جان یار اولور

فردوس اعلایه کیرمك دیلرسك
جمالی مولایی کورمك دیلرسك
توحیدیله جمله یوللر آچیلور
جام وصلت توحیدیله ایچیلور
ایمان کامل اولسه عیان کوریور
توحیدك نوریله رحمان کوریور
استرسك مشکلر حل اوله دوبدز

لا اله الا الله دیه کور
لا اله الا الله دیه کور
توحیدیله دوست ایلینه کچیلور
لا اله الا الله دیه کور
پیدا اولور جمله نهان کوریور
لا اله الا الله دیه کور
کتورمه توحیددن غیری دله سوز

سعی ایله ای حقی سن کیجه کوندز
لا اله الا الله دیه کور

عبرتله نظر ایله بو عالمه ای غافل
کل حقه سفر ایله سرمنزله اول واصل

دنیـایه یتر طالدك غفلتده یتر قالدك
طوت جوهر ایمانی حفظایله یوری آنی
دنیا اوینه كلدك فانی ایدوكن بیلدك

سودایه كوكل صالدك بی عائده بیحاصل
اول عاشق رحمانی شمدنكری یان یاقیل
صالح نه عمل قیلدك عقبا ایچون ای عاقل

حق حق ذكر ایله انعامنه شكر ایله
احوالكی فكر ایله اولجـه تدارك قیل

نورذكر یله كوكل كاشانه‌سن پرنور قیل
ماسوی اصنامنی دیر دلكدن دور قیل
آشـیان دلده زاغان هـوا اولمق ندن
فكرفاسدله درونك عاشقا طولمق ندن
قبضهٔ قدرتده در حق زمام كائنـات

بیت معمور ملك كبی آنی معمور قیـل
یار ایسك مولایله اغیاری هب مهجور قیل
باغ قلبك یاد غمله دائمـا صولمق ندن
جمله‌ یی سندن یوری شمدنكری منفور قیل
صانمه خارجدر ارادتدن حیاتیله ممات

وار یوری اولمزدن اوكدین ایله افناء صفات
كندیكی بو كوشهٔ جسمكده‌سن مقبور قیل

بللودر ای دل كوزی آچقلره آثار عشق
اون سكز بیك عالمی چشم دله ایلر عیان
نوش وارو یله اولمز مشرب عاشق درست
بلبل دل ایدر عشـقله تكلم صدزبان
بزم دلده نیلرم اغیارله صحبت ایدوب

صانمه كیم پنهان اوله عارفلره اطوار عشق
ایلسه بردم تجلی بردله انوار عشق
كمسه بیلمز برعجب حالتده‌در بیمار عشق
اول زمانكم آچله خوشبو یله كلزار عشق
ایكی عالمده بكا بسدر همیشه یار عشق

ظلمت فرقت كیدوب پرنور اولور صحن درون
حقیا قیلسه تجلی برنفس دیدار عشق

هب من جانب الانسـیم
افتحوا البـاب ایها الاحبـاب
هجم العشـق من دیار حبیب
وصـله رحـة لاهـل وداد
رحة العشـق قتل العشـاق

عبـق الروح الالهی شمیم
طـال شـوقی الی لقاء كریم
ذبح القلب مثـل ابراهیم
ان هجره عـذاب الیم
انه عـد منـه خلـق عظیم

وجهك البـاقی مطلب الحقی
یاالهی بحـال انت علـیم

نیلســون صوفیــا سکا شیخك	چونکه یوق جوهر کده استعداد

هرنه دکلو مراد ایدرسك اکر
مســتعد اولمیجــه اومه مراد

چار ارکان ایله در رسم طریقتده بنــا
قوت شهویه یی تضعیف ایدوب هرحالده
طبع سالك اکل وشرب ونومله محجوب اولور
ثانیــا ترك هوا الزمــدر ارباب دله
حب مال وحب جاه وحب دنیایی قویوب
ثالثــا عزم ایلیوب بزم دله ایده دخول
عسکر جهلی حصار دلدن اخراج ایلیه
رابعا بیرون ایده سیرندن اغیاری قو
بعده داخل اوله بزم وصال حضرته
چونکه اغیار خدا لوح نظردن محو اوله
کمسه یول بولمز اودرکاهه مکر فانی اولان
اهل برزخ چوقدرر بو بولده ای همت اری
ایرەسن تا غایتینه سنده بودرت پایه نك
هرعصرده برخلافت صاحبی موجوددر
نیته کیم خالی دکل سلطان ظاهردن سریر
غوث اعظم بردرر ارشاد اهلی چوقدرر
کابری مرآت قلبك پاك ایدن انسانه باق
ای دریغا اهل استعداد ضایع اولمه ده
کل کوزك وار ایسه سیرایت آفتاب وحدتی
کوهر ذی قیمته ایرسون الك بو کانده
یعنی کیم صاحب فنا صاحب بقا اولمش برار
شیخ کامل مرشد واصل که اولدر لانظیر
ظاهر و باطن مکمل حضرت سلطان امیر
روح عالمدر بو کون آنکیچون اول سرعزیز

یعنی درت مفتاحله مفتوح اولور باب خدا
ایلمك لازمــدر اصلاح طبیعت اولا
کیم بهایم وصفیدر بونلر حقیقتده شها
نفس اماره انکلــه تابوله راه هــدا
حب مولایله اوله کیجه کوندز آشــنا
روحه آرایش ویره عرفانله صبح ومسا
علم افعال وصفات وذاته مسکن اوله تا
حضرت مولایه ایده اول توجه دائما
کیم حقیقت دینلن معنی بودر بین الوری
ظاهر اولور نقش اسرار بدیع کبریا
منزل مقصوده ایرمك خیلی مشکلدر دلا
ایده کور برمرشد کامل ایزینه اقتفا
کرخدا امداد ایدرسه لطف وجودیله سکا
خلق عالم ظاهر و باطنده تابعدر اکا
اویله در سلطان باطن حالیده ای مقتدا
یعنی انلر کیم یولیدر حقیله دائم بقــا
نیجه بر بولمز درونك نور حقیــله جلا
طالب حق اولنه کتندکجه کاملکده فنا
عالم جسم ایچره وار در نیجه بیك ارض وسما
اشبو عصرك کاملی کیمدر دیم ایدم ادا
خانقاه عالم ایچره شمدی کیمدر مجتبــا
ربع مسکون ایچره بردر شمس پرانوار آسا
یعنی کیم عثمان افندی آت بازاره انتمــا
ایلمشدر شهر استانبولده احبابیله جا

سرفروایتمشدر اکا جمله سلطان ووزیر　　قبله گاه عالم اولمشدر دکل شاه وکدا

چون خدا کوستردی آنك مظهرندن چوق اثر　　عالم وامیدن اصلا دیمدی برکیمسه لا

لا دیمك ممکنمی حق ظاهر ایکن اول جبهه ده　　یامکر خفاش اوله چشمنده یوق ذره ضیا

طاعت حق بولمسه آنك نهادنده کمال　　اولمزیدی خلق ایچنده ذره جه فرمانروا

ظاهری علمیله معمور ودرونی نوردر　　نور اولنجه برکشی ایتمز ضیاسی اختفا

اولدی بیکدن صکره بی شك ور یا صاحب مائه　　دوندی اخلاصیله آکه جملهٔ اهل ریا

وجه پاکن سیر ایدوب عبرتله آکه قیل نظر　　نور پاك حضرتی کورمك دیلرسك عاشقا

سنده وار باغ نظردن اوله کور بر حصه چین　　قیلمدن بو روزکار عمرك بهارینه جفا

ای جفا کانی نهادکده مروت یوقیدر　　نیجه براولمقده سن دنیا کبی سن بیوفا

بولمینلر صحبت معنی ندر بیلمز مذاق　　نوش ایدنلر ساغر عرفانی بولدیلر صفا

عیسیٔ وقتك نظر قیل خارق عاداتنه　　اشته مهدیدر کلن یاران عشقه الصلا

نفخ اسرافیل وش حشر ایلر ارواحی قو　　قبرتندن جملهٔ ارواح اوررلر دست وپا

بیلدرر اولمزدن اوك اولمك ندر عاشقلره　　لاجرم ثابت اولور برهانله هر مدعا

بینوالر نغمه یه آغاز ایدوب بلبل کبی　　سدرهٔ جانده طوترلر روح قدسی وش نوا

اسمینجه باغ فیضك روزکاری برنفس　　غنچهٔ طبعك بهی صوفی نیجه خندان اولا

علم وعرفان یولنه کیرمك نیجه آسان اوله　　ایتمینجه درکه حقده شفاعت مصطفا

نقطه در پرکار عالمدن مراد اولان همین　　سنده بول اول نقطه نك علمینه راه اهتدا

باقیه عادته نظر ایله عبادته یوری　　کورنه وجهیله کیدوبدر انبیا واولیا

زینت وشهرت هواسندن فراغت ایلکل　　خانهٔ طبع ایچره شهواتی ایدنمه متکا

مایل مردار اولان سفیلده قالور زاغ وش　　عاشق یار اولان اولور اوج معنیده هما

کحل توحیدیله فتح ایله بصیرت چشمنی　　بوله سن نور الهیدن حقیقت روشنا

درد فرقت زخم هجراندن خلاص اولوب دلك　　برطبیب حاذقه تسلیم ایله وار بول شفا

مدعی چوقدر جهان ایچنده مرشد آزدر　　مدعیدن بولمدی برکسه دردینه دوا

برزمان اولدیکه هرکس دوشدی نفسی دردنه　　غالب اولدی جملهٔ عالمده ارباب هوا

کندی کندکدن ولی مسؤل اولورسن عاقبت　　غیرینك حالن قواعدی نیجه بر چون وچرا

اشته راه حضرت مولی سلوك ایله همان　　غیرت ایله ساکه کامللر دیه لر مرحبا

اینجه درراه حقیقت دیرسك ای افتاده کر　　مطلب اعلا ایچون عاقل چکر لابد عنا

پایه پایه قطع ایدر میدانی خرشید فلك
چبق شب حیرتدن ای صوفی یترظلمتده سن
قنغی کوندر کیم آنك اخشامه ایرمز آخری
ای در بغا یول ایراق منزل کورنمز کوزلره
کمسه ده طاقتمی واردر چکمکه بار جلال
قهر الی رد ایلمشدر نیجه ارباب دلی
لطفله قهرك فناسن سهلدر صانمه صاقن

دور ایدر خیلی زمان اولنجه وقت استوا
خضر الندن جاملر نوش ایله کتسون هر وبا
بو نهار عمرکه واردر غروب البته ها
قورقرم زحمت اولور بر کون بلا یله هبا
کیمدرر کیم ایلیه انی جهانده ادعا
آنك ایچون آزدرر عالمده اهل اصطفا
کر قولای اولسه اولورمیدی فنا اهلی دوتا

عالم ملك وملك جن و بشر ارض وفلك
آدم معنی بانسده شی دكلدر حقیا

دیه لم کل درون دلدن تا
ایده لم حقه توجه دائم
ذکر توحیدی پیشه ایدینه لم
نعمته شکر ومحنته صبر ایت
طالب حق ایسك اکر کرچك
دکمه کس منزله ایرر صانمه

حسبی الله وحده وکفی
انه محسن الی من آسا
لیس فیما سواهما جدوی
ان اردت النجاة فی الاخری
ارفع الکذب عنك اطلاقا
ضل اهل الزیا عن المعنی

حقیا اثر مرشده کره کور
انه موصل الی المولی

غافل اولمه دم سحر ده د لا
ایده کور وار سحرلری احیا
نیچه بر خواب غفلت ای غافل
بلبل آسا افغان وزاری قیل
سر مولایه ایرمك استرسك
وجه رحمانی کورمك استرسك
آچلور باب حضرت اول دمده
ایچیلور جام وحدت اول دمده
نازا بدرسه سکا او غیب غیوب
یوسف ایچون چوق اغلادی یعقوب

بلوار اللهه کل سحرلرده
بلوار اللهه کل سحرلرده
کچدی عمرك همیشه بیحاصل
بلوار اللهه کل سحرلرده
کل معنایی دیرمك استرسك
بلوار اللهه کل سحرلرده
ایریشور پیك وصلت اول دمده
بلوار اللهه کل سحرلرده
سن نیاز ایله بوله سن مطلوب
بلوار اللهه کل سحرلرده

شوكيم عاشقدر انده خواب اولمز
بكم عشاقه سد باب اولمز
ذكر وتوحيد اولورسه پيشه سكا
آه وزار قيلوب انديشه سكا
حقيا ايرمدك زمان حزن

دائما خوابله خراب اولمز
يلوار اللهه كل سحرلرده
يار اولور كيميا هميشه سكا
يلوار اللهه كل سحرلرده
كندك ايله تداركى ايركن

ايرشنجه مراد ومطلبه سن
يلوار اللهه كل سحرلرده

شول كوكل كيم عشقله يار اولمدى
عشق مولا يله كرچك يار اولان
چقمنجه پاى دلدن خار غم

داخل جنات ديدار اولمدى
تا ابد يار اولدى اغيار اولمدى
قالدى خار ايچنده كلزار اولمدى

طالب مولايه حق تن دكل
جانى يله ذره جه بار اولمدى

اى كوكل جانان ايلينه قيل سفر
هجرت ايله ما سوادن قيل كذر
نيچه بر دنيا ايچون بو قيل قال
ظاهر اولوب سنده انوار جمال
صانمه بزم عالمى باقى قالور

نيچه بر غربتده مهمان اوله سن
واصل دركاه رحمان اوله سن
ايده كور شمدنكرى كل كسب حال
كل كبى عالمده خندان اوله سن
لا جرم حادث اولان فانى اولور

فارس اولان دنياده ميدان آلور
حق سعى ايت مرد ميدان

بيك يوزه ايردى سنه داخل اولوب شهر حرام
نيچه لر ايلدى فال اشبو مبارك آيى
اوله يوز باشى خصوصا كه دوشر بو نادر
يعنى بر مهدى صفت حضرت مولادن ايروب
يا مكر مهدى ظهور ايليه كندى بالذات
ايكى يوزده چقر اول بونى اصحدر ديديلر
صوكى يو قدر بو جهانك نيچه بر جنك جدال
قالمدى حاصلى راحت اناطولده رومده

غرهٔ شهر محرم كور ينوب ايتدى خرام
محنت دهر دنيدن بوله لر تا كه سلام
بونده ظاهر اولجقدر دينلور خلقه امام
رفع ايده شر بنى الاصفرى ايدوب اقدام
علما آنك ايچون يوزده ديدى خيلى كلام
طوته اول وقته دكين روم ايلى اهل اسلام
ويرمكيچون بو جهان ايچره همان بر قورى نام
آخر الامر اوله كبى كيدرك هجرت شام

ایکی اوچ کره ایدوب هجرت روءیه شهها
اولدی تقدیر خدا ایله بزه بورسه مقام

شمدیلك بورسه بی خوش کورمه ده عالم واردر
کیده رك حاصل اولور چکمه الم جمله مرام

بری برینه کیروب کافر واسلام اهلی
التی بیلدر که اترلر بری برینه سهام

نیجه معموره یری ایلدی کافر در دست
کیملره ایلیه لم اشبو اراده دشنام

کیمی سلطانه بهانه بولور عالمده کیمی
صاحب مهری نیجه وجهله ایلر الزام

کیمی عسکرده بولور غدر و جفایی دائم
ایلرلر دیو دشمنلره اقدام تام

لیك هر بوز باشنك بویله صداعی واردر
کوسترر حق اولیجق خلق ندیم آثام

نیجه کوستر میه بو فتنه بی آخر دمدر
بویله تقدیر ازل ایتدی علیم وعلام

اولمغه باشلدی اشراط قیامت پیدا
که اوظاهر اولیجق هب بقیله خانه وبام

اشبو اشلرده خدا سرنی یازسم آخر
بیکده بیرینه وفا ایتمیه هر کز اقلام

ظاهره قیلدی نظر اهل شریعت اما
معنیدن طویدی خبر حکمت ایله ذو الافهام

کان ماکان اکر بیلدك ایسه غم چکمه
امر مولا ایله دور ایله جهان ایچره مدام

ماسوادن کوزی یوم حقه توجه ایله
حقیا حقله قیل وار کلامك اتمام

ای مبارك آی خوش کلدك صفا کلدك هله
ای جهان آرای خوش کلدك صفا کلدك هله

خیلی دمدر ساحل محنت نشیندر اهل دل
غرق دریای بلایه آشنا کلدك هله

سنده میدر مهدیٔ صاحب خروجی عالمك
ای محرم جمله درده سن دوا کلدك هله

کوزلریدی نرکس شهلا کبی وجهك جهان
کلشن غیب خدادن مرحبا کلدك هله

فال ایدوبدر مقدمك ارباب عرفان هب سنك
ایلدك بوز باشنه سن ابتدا کلدك هله

انکروسك دفعنه برچاره آرردی وزیر
بر قلیج کبی ظهور ایتدك اکا کلدك هله

یا باشن قطع ایت و زیرك یا فرنكك عرقنی
اهل اسلامك نیازی چوق سکا کلدك هله

نیجه دملردر که سیل اولمقده در خون جکر
قطع عرق غم ایچون صاحب قضا کلدك هله

عالمی شاد ایلدك حقی دکل خندان فقط
حاصلی پیر و جوانه ملتجا کلدك هله

کذر ایتدی نیجه ایام طلب
ماه و سالك حسابنه دوشمه

اولمدق دخی واصل مطلب
بیشمار ایله سن توجه رب

بو سرایك نسینه مغرور اول ... فكر و سوداده سن اكا تعجب
سبب استرسك اكر جنته ... عمل صالح اولدی آكه سبب
سر سری كزمه ده سن مهر آسا ... سنده بو قدر عباده كوكب
وای اول غافله كیم دنیاده ... ذكر له ایتمیه تحریك لب

حقیا بعد خدا آتشدر
آتش ایچره كشی ایلرمی طرب

جهانده شاد اولمق عشق محتاج ... كوكل آباد اولمق عشقه محتاج
كلنجه سینه یه خیل غم عشق ... ایدر فكر سوایی جمله تاراج
طریق عشقك ای دل اخری یوق ... قودی باشن بو یولده نیجه حلاج
شونك كیم عشق بو قدر بر كدادر ... كیرسه صورتا كر شاه وش تاج
جمال حق كورمك استر ایسك ... بو كون عشق اهلنه خوش باق كوزك آچ

كینلر حقیا عشقك لباسن
كركمز انلره اطلس نه دیباج

الهی ایله وردم اسم پاكك ... سمیعا یه ایرنجه اشبو یولده
بكا اكلنجه وبر ذكر یله فكرك ... سكا ایركورقومه بو صاغ وصولده
اكر جسم واكر جان ای خداوند ... سنكدر فی الحقیقه بوده اولده

قولك حقی یه توفیقك رفیق ایت
افندی چاره یوقدر ذره قولده

دلا صاف ایله مرآتك كدردن ... دلكدن كتمسون ذكر هو الحق
خلاص اول برزخ نفع وضرردن ... ایرش سرمنزل اطلاقه مطلق
قیودی ترك ایدوب ازاده لك بول ... چقر حب سوایی عشقله طول
سنی الداتمسون كر صاغ و كر صول ... خیالی قو خدایی بول محقق
نلر چكدی سلف بو یولده جانا ... ایرنجه بارگاه حضرته تا

چالش سنده كل ای حقی شیدا
یتر بو اوقومق تاكی بو یازمق

قلمدر ابتدای خلق مولی ... قلمدر سرنویس لوح اعلی
قلمدر نكته پرواز معانی ... قلمدر وهب محض حق تعالی

بو بر شاخ نبات معرفتدر
بو بر خضر حقا بقدر حقیقت
قلم تسکین ایدر تاب درونی
صاقن دخل ایتمه نظم اهل عشقه

شکر ریزا ولمده خلقه سراپا
چفار ر آب حیوان معما
قیلور فیض حق تحریر وابقا
ندر حکمت تأمل ایله جانا

سوزی عاشقلرك جانبخش اولو پدر
او در حق جهانده سر عیسا

هر کیم طوترسه کوشی کفتار مرشده
خامان دهره ملحق اولور عاقبت اوکیم
قابل د کاسه تربینه بر کشی اکر
تاب تجلی دوشدی وجودینه مرشدك
یارن وصال حضرتله قنده خنده‌در
تبدیل ایله خاری کله بلبلا یوری
عقلك حسابن الله اله راه عشقده
شول نقطه علمن استریسك سندای کوكل

ایرسه عجبی دولت اسرار مرشده
صبر ایلمدی سله واز ار مرشده
بیك ییل چالشه ایره‌مز اطوار مرشده
جان کوزی ایله قیل نظر انوار مرشده
هر کیم دوشرسه اشبو کون انکار مرشده
سعی ایت دخول ایتمکه کلزار مرشده
اصلا طولاشمه مدعیا کار مرشده
خارجده قالمه کل کیره پرکار مرشده

حق خدادن استریسك بر قوی سند
واراستناد قیل یوری دیوار مرشده

بحمد الله که مرشد پاکه شیخ عثمان افندیدر
سیادتله سعادتله مشرف هم مبشردر
ملاحت مظهر بدر وجهی انوار تجلیدن

اوشیخ پاك دلکیم جمله خلقك ارجمندیدر
حمائل کبی ارباب قلوبك سینه بندیدر
حلاوتله خود عرفان مصربنك عینیله قندیدر

انك بر پایه سنده پست اولوب قالدی جهان خلقی بو باغك سرووش صد پایه ایله اول بلندیدر

نیاز اربابنك حاجتلرین حق روا کوردی
انکیچون تختگا وصلتك بر نازمندیدر

حریمی کعبه وقلبی انك عرش معظمدر
عجبیدر قیلور هر نفس معراج روحانی
ندکلو عشق شیرین ایله فرهاد اولسه ده مشهور
و یررلر جسم وجانه کوهر مهریله ارایش
نظیری کلمز انك منتهادر سدره وش ای دل

طواف ایلر انی کعبه او بابك مستمندیدر
نه‌واردر قطع راهده همت آنك کیم سمندیدر
سرای حضرت شیخك بنه بر طاشکندیدر
حمائل کبی ارباب قلوبك سینه بندیدر
حقیقت باغنك هر وجهله سروبلندیدر

بر اولمشدر درونی حقیا علم الهیدن
نظر اربابنك علمی انك یاننده عندیدر

وادیٔ فرقتده قالدی جان ودل
یارسول الله شفاعت ایلکل
بر نگاه لطفله دلشاد قیل
یارسول الله شفاعت ایلکل
قرب اوادنایه واصل اولمغه
بارگاه حقه داخل اولمغه
جمله بو مقصود حاصل اولمغه
یارسول الله شفاعت ایلکل
سنسن اول مفتاح ابواب قلوب
همتکله اچلور غیب الغیوب
سدراه اولدی بکا بونجه ذنوب
یارسول الله شفاعت ایلکل
ایچمسیدی خضر فیضك شربتن
بولمز ابدی زندگانی دولتن
دفع ایدوب ذنب وجودك آفتن
یارسول الله شفاعت ایلکل
اول و آخر چو سنسن رهنما
دائم ارشاد کله در وصل خدا

حقٔ غربتکشه اول آشنا
یارسول الله شفاعت ایلکل

جام فیضك صون بزه ساقی یتر
انتظاره قومه مشتاقی یتر
تا بکی بو سیر آفاقیٔ یتر
ایچمه پنهان نور خلاقی یتر
وصل حق مقصودك ایسه عاشقا
قیل توجه سرك ایله سن اکا
قیل و قالی قو یتر صیت و صدا
فانی بی ترك ایده كور باقی یتر
شاهبازك زاغه صالمق نیجه بر
دورلی سودا ایله طولمق نیجه بر
زاهدا ظاهرده قالمق نیجه بر
درس ویرسك عشقك اوراقی یتر
سالك راه اول درونی حقیا
قیل عوالمدن گذر ایر حقه تا

وار ایکن قرب اوادنای خدا
مسکن ایتمه بو کهن طاقی یتر

ایکی عالمدن ای عاشق فراغم واردر گرچك
فنا تختنده سلطانم یساغم واردر گرچك
فرح ویرمز جهان بی بقانك بکا گلزاری
درونم عالمنده نیجه باغم وار در گرچك
تب عشقیله گرم اولمقده در بو قلب سوزانم
سمندر کبی آتشده طوراغم واردر گرچك
ره عشقنده یارك جسم وجانم پایمال ایتدم
بلای عشقله سینمده داغم واردر گرچك
نه حاجت یانمغه دنیا غمیله ای کوکل هرگز
سرای جسم وجان ایچره اوجاغم واردر گرچك

حقیقت سرنی حقدن ایشتدم کوش جانیله
یلانمی حقیا دیرسم قولاغم واردر کرچك

تکیه کاه عالم ایچره مرد همت قالمدی
نه شریعت نه طریقت نه حقیقت قالمدی
آه باران صفانك کندی آب رویی هب
کندی عین فهم ایدر صاحب بصیرت قالمدی
طی اولوبدر دفتر معنی کبی ارباب حق
نسخهٔ علم الهیدن روایت قالمدی
هب شقی اولدی هوای نفسله اصحاب زهد
صوفیان عصرده صاحب سعادت قالمدی
دولت دنیا ایچون هب جمله عالم جان ویرر
حق ایچون برسعی ایدر اهل مروت قالمدی
پادشاهیله کداسی اولدی یکسان عالمك
ظاهر و باطنده برفرد ایچره غیرت قالمدی

حقیا اهل هنر عالمده کیمدر اشبو کون
عیله طولدی جهان برغیری حالت قالمدی

کلیکز صبح و مسا عاشقلر
دیه لم لا اله الا هو
راه عشق خداده صادقلر
دیه لم لا اله الا هو
طوتمه مسکن بو غربت ایللرده
نجه کور قالمه اشبو بیللرده
کوهر ذکری طوتوب دللرده
دیه لم لا اله الا هو
کلی هو در ریاض معنانك
بلبلی هود راول کلستانك
اسمی هودر نتیجه جانانك
دیه لم لا اله الا هو
هو دینلر هویته ایریشور
سر عالیٔ حضرته ایریشور
ذکر ایدنلر حقیقته ایریشور
دیه لم لا اله الا هو
بولمق استرسك اکر ذوق وصفا
ایتدیککك عهده یوری ایله وفا
حسبی الله وحده وکفی
دیه لم لا اله الا هو
نور حقدر جهانده ظاهر اولان
سر حقدر جهانده جلوه قیلان
ذکر ایله بولدی آنی جمله بولان
دیه لم لا اله الا هو
حقیا عشق و شوقله چالش
یوری وار دست مرشده یاپش

حاصل اولنجه خدادن
جنبش دیه لم لا اله الا هو

درد له فریاد ایدر مجلسده نای
منکر عشق خدایه وای وای
مظهر خوان حقیقت اولمدی
سفره کبی اولمینلر چهره سای
تیر عشقه دکمه کس اولمز نشان
چکمسی ممکنمی آهن اولسه یای

نقد عمرین صرف ایدنلر حق ایچون
جنت فردوس قلبه قیل دخول

صورتا محتاج ایسه معنیده بای
قالمز آخر ساکه بو فانی سرای

حقیا زحمت چکر عاشق اولان
صانمه کیم یارك یولی اوله قولای

خدادن کلمشمز جانا
ایدن اولدر بزی احیا
بودکلی سری عالمده
تجلی قیلدی هر دمده
طو یوب اول سر مطلقدن

هو الاول هو الآخر
هو الخالق هو القادر
امانت قودی ادمده
هو الباطن هو الظاهر
ایرش اکا محققدن

عنایت حقیا حقدن
هو المولی هو الناصر

تم

مقالات اسماعيل حقى قدس سره

بسم الله الرحمن الرحيم

قلب انسانكه مضغهٔ صنوبرى وكوشپارهٔ ابهريدر كلك بدايع نكار ازليدن صفحهٔ وجوده چكيده برنقطهٔ احديتشعار وبر نكتهٔ حقيقت آثاردركه معلمان مكتب توفيق ومتكلمان مدرسهٔ تحقيق كتاب البيان وجودى اول جزء لايتجزاى جوددن برمرتبه سلك بيانه كشيده قيلمشلردركه حوصلهٔ عقل جزئى يه كنجايش مرتبه سندن دوردر حقاكه دریاى وجود موجخيز اوله‌لى بويله بر كرانمايه كهر ظهور كلمش ونون جمع كه كهرريز وارداتدر صفحهٔ شهوده بويله رقم زن معنى اولمشدر الحق بوآينهٔ زنكبستهٔ علايق حوادث ومرآت زنكار خوردهٔ آلايش بواعث صيقل ذكرصمدانى وفكر هيولانيله صفا وجلاپذير اولسه رشك نكارخانهٔ چين وصورتكران ماچين اولوب صفحهٔ روى دلپذيرنده نور الهى جلوه‌كر اولمق لاريب فيه مقوله سندندر خوشا سعادت مردم صاحب استعدادكه امانتدار كنجينهٔ دل اولوب درخوشاب اسرارى پيرايهٔ اكليل جان وكوهر كرانقيمت انوارى سرمايهٔ بازار جانان ايليه كزيدا وبكش خلوتخانهٔ طلب حقٔ مستمند وتشنه لبى نقادان مقبل يعنى اهل دل كروهنه الحاق ايله ممنون ايله انك انت الكريم

صورت مكتوب

اول شاخ بالاتر درخت معرفت كه بارو بر حلو المذاقنه سدرة المنتهى رشك آور واول نهال راست حديقهٔ حقيقت كه ميوهٔ شيرينده شجرهٔ طوبى غبطه پروردر دائما

سایه انداز عالم وعالمیان اولوب خصوصا کاشتهٔ اسرار فنون شتی و نقاب
انداختهٔ عروس معنالری سزاوار اولنلر همیشه صدفچهٔ رشك آور بلغاده اولان درمکنونه
وصندوقهٔ اشارات غبطه انکیز صیرفان معناده دست خیال خاصله پر داخته
قلنان جواهر مخزونه کز آغوش تحصیله کتور مکیچون دست و پازن دریای
استخراج اولوب بازار تکمیلده پنجه آوېز عقل مستفاد اوله‌لر (بیت) چو وصف
ذات شریفش کند زبان قلم * عجب مدار که آب حیات ازو بچکد بوداعئ مستمند
و نادی القالرینه آرزومندلری حالا نعمت کرانقیمت صحت ایله مغتنم اولوب اشبو دیار
مأثر آثارك دستار بند بنامل یکه هر بری عقده کشای مشکلات انامدر (جسمیا ساعدنی
الوقت الصافی عن المقت کالعسجد الجت) اول مشار الیهم بالبنان و موشکافان
تحقیق فی الکلام و تدقیق فی البیانه تردد ایدوب حسب الطاقه کد ایام ولیالی قلوب
مشارع فیضدن چکیده اولان قطراتدن بلکه انهار افاده‌دن جاریه اولان آب
حیاتدن فیض آشنا اولدیغمز طبع صافیلرینه غیر خافیدر (بیت) جام عشقك
مستحق کوزه‌له لطف ایت ساقیا * قابل فیض اولمین یارانی ارشاد ایله انجق بنم مردم
دیدهٔ دل وجانم حضرت کامبخش سلطانم سر رشتهٔ وصول وحصول قبولینه دعای
خیر مقبولکزدر کوشهٔ خاطردن عبد داعیلرین بیرون قیلمق حقنده نیازمندز باقی
همیشه پایهٔ رفعت بالاتر باد (اسئلهٔ شیخ مصری یه اجوبهٔ اسمعیل حقیدر)

بیت

مشکلم وار سزه ای حق دوستلری ایلك کشاد	کیم جواب ویره اولسون حق قتنده برمراد
اول نه کثرتدر که آنك حدی یوق پایانی یوق	کثرت ایچنده نه وحدتدر که اکا یوق عداد

کثرت ایله مراد اسما وصفات رب العباد درکه انلره نهایت یوقدر زیرا مظاهر
اسما و صفات امور غیر متناهیدر (قل لوکان البحر مدادا لکلمات ربی لنفد البحر
قبل ان تنفد کلمات ربی) بومقوله‌یه عند الصوفیه اسماء کونیهٔ حقیقیه اطلاق اولنور
فافهم کثرت ایچنده بی عدد اولان وحدتدن مقصود (فی کل شئ له آیه تدل علی انه
واحد) مقالهٔ حقیقت اسلوبندن منفهمه اولان وحدتدر زیرا وجود اکرچه واحدر
(الواحد لایصدر منه الا الواحد) مصداقنجه لکن هر کثرتده بر وحدت اعتبار
اولنیجق وحدت دخی بی نهایه اولور بو اعتبار وحدت حقیقیه‌یی منافی دکلدر
نته کیم انسانیت بالذات امر واحددر لکن انضمام خصوصیات اعتباریله متعدد
اولوب زید و عمرو و بکرده حاصل اولور شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلرینك

(سبحان من اظهر الاشياء وهو عينهما) بيوردقلری بوکا ناظر در زیاده بصیرت کرکدر که غلط وقوعیدن تحرز اولنه زیرا جناب کبریا جل شانه عین جواهر واعراض اولمدن منزه ومبرادر وبومرایاده ظاهر اولان وجود ظلیدر حقیقی دکلدر اهلنه معلومدز بو مقامده کرفتار قید ضلال اولمش چوقدر حفظنا الله وایاکم ونور برؤیته محیانا ومحیاکم بو دخی جائزدر که بی عداد وحدت بی نهایه وحدت دیمکدر وحدت حق اکرچه امر واحددر اماذات اللهه نهایت یوقدر زیرا نهایت اوصاف جسما نیاتندر

بیت

چوقدر انواعی بوخلقك بیری انسان اوچ بولك || بیری اهل جمعه بیری قری بیری بلاد

اصناف خلق درتدر ملائکه وشیاطین وجن وانسدز صنف انس یوزیکرمی بش جزء در بری اهل توحید باقی اهل کفردر اهل توحید دخی یتمش اوچ فرقه اولوب بری فرقهٔ ناجیه باقی اهل بدعت وضلالت اولمشدر اهل خیمه اهل فرقه اهل قری اهل جمعه اهل بلاد اهل جمع الجمعه اشارتدر که بو مذکور بری برلرندن تفاوت اوزره در افاده لی شیخی العارف العلامة المشهود له بسر التجدید فی رأس المائة الاولی من الالف الثانی ان الفرق والجمع علی مراتب فاهل البرزخ والحجاب والغفلة فی الفرق الاول وهو شهود الخلق بلاحق ثم بعده الجمع والفناء الاول وهو شهود الحق بلاخلق ثم بعد الفرق الثانی والبقاء الاولی ثم بعده جمع الجمع والفناء والبقاء الثانی وهو مرتبة جمع الذات والصفات والافعال وهو شهود الحق بالحق وشهود الخلق بالحق ای شهود العبد الحق والوحدة فی الخلق والکثره وشهود الخلق والکثرة فی الحق الوحدة من غیران یحتجب عن احدهما بالآخر وعند ذلك یظهر سر قوله تعالی الم نشرح لك صدرك اللهم اشرح صدورنا

بیت

اوچ بلوکدن اوچ بلوك داخی بولنمش ای خواجه | بیری کافر بیری مؤمن بیری اهل انقیاد

کافر ایله مراد اهل جلال ومؤمن ایله مراد اهل جمال واهل انقیادله مقصود اهل عیندن کافر اصحاب شمالدن ومؤمن اصحاب یمیندندر لکن اهل انقیاد وتسلیم اصحاب کمالدر مقربین اولنلر در سائر لر ابرار در فرق اولده قالوب اهل غفلت وحجاب اولان مؤمنلر که اهل عموم واهل توحید علمیدر آنلره دخی اهل جلال اطلاق اولنور جمع اولده اهل کشف اولنلره اهل جمال دینلور که اهل خصوص واهل توحید

(عینیدر)

عينيدر جمع ثانيده اهل بقا اولنلره اهل كمال دينلور كه بونلر اخصدر وتوحيدلرى عينى مرتبه سنك ذروه سيدر بو مقامه واصل اولان قطب ارشاد اولور قطب وجود دخى بوطائفه دن اولور قطب ارشاد ايله قطب وجود بيننده فرق تجلئ حقيدر فافهم فلا تغفل

بيت

قنغسى حقدن ايراغ اولمش بولارك سويلكل || قنغسى قادركه حق امرينه ايليه عناد

عند الحقيقه بو اوچ بلوكدن بر يسيده حقدن محجوب دكللردر و بر فرد فرمانبر خدا اولمدن روكردان اولمامشدر نتكيم شاطبى بيورر (يعد جميع الناس مولى لانهم * على ماقضاه الله يجرون افعلا) ارباب جلالك سدنه سى شياطين واصحاب جمالك خدمه سى ملائكه واهل كمالك متصرفى اللهدر لكن حقيقتده مظاهر يوزندن مؤثر اولاننه اودر (يضل من يشاء و يهدى من يشاء) ايراغ اولمق قوله نسبتله وظاهرينه اضافتله در حقه وباطننه نسبتله بعد يوقدر برزخ اولان حجاب غفلتدر فقط بومقامده جواب حقيقى (مامن دابة الا هو اخذ بناصيتها ان ربى على صراط مستقيم ايت كريمه سى اوزرينه بنا اولنور بو سرك كشفى حرامدر زيرا مزلقهٔ اقدام عقول قاصرينه در (وقد قال سلطان المفسرين ابن عباس رضى الله عنه ابهموا ما ابهم الله و فصلوا مافصل الله)

بيت

حقك ايكن هر تصرف بوعبث سوزلرندر || نفس وشيطان ديديكك كيملردر ايدرلر فساد

معلوم اوله كه مؤمنده ايكى حيثيت واردر برى حيثيت عبوديت و برى حيثيت توحيددر مقتضاى حيثيت اولى ادبدركه نقصان بنم كمال اللهكدر ديمكدر كدر مقتضاى حيثيت ثانيه تفريددركه جمله تصرف اللهكدر ديمك كركدر (قل كل من عند الله) بوجهيته اشارتدر اولكى اعتبار بونى منافى دكلدر نتكم حضرت پير هدايى بيورر * دكل بوشركك اول توحيده مانع * سكا بلكه بو انده دخى نافع * شريعت وحقيقت ايكيسى ايكى كفهٔ ترازدر بو ايكى كفه يى تسويه و تعديل لازمدر بريسى راجح اولجق محذوردن خالى دكلدر بوندن صكره نفس وشياطين ايله مراد (كل مضل عن الجادة المستقيم) درظاهر و باطنده كثيف و لطيفده نفوس وعقولده چوق شيئه متناولدر حاصلى عالم ذاته وارنجه اعتبار اولنور مامن دابة الا هو ايتندن خبردار اولمين نفس و شيطانك نه خدمتده اولديغن بيلز ونه ايچون خلق و تعيين اولندقلرن اكله مز

﴿ بيت ﴾

دنيا واخرى دخى هم حشر ونشر اولمق ندر || بو نلرى بلدر بكا هم ندرر مبدأ معاد

دنيا وعقبى وحشر و نشر ظهور و بطو نه اشارتدر آخرت قلب دنيادر آدم وحوا سرى بو مقامدن منفهم اولور عوامك حشرى ظاهر وخواصك هم ظاهر وهم باطندر انكچون (قيامة العارفين دائمة) بيور مشدر تنزلات رحمانيه نك ترقيسنه واصل اولدقلريچون انلره ظهور بطون و بطون ظهور اولمشدر حشر ظاهر مبدأ عروج وعودتدن محروم اولنلره كوره در (الناس نيام فاذا ماتوا تيقظوا) انلره نسبتله در بو عالمده عالم مبدئى اختيارله رجوع ايدنلره يقظهٔ معجله حاصل اولمشدر موتوا قبل ان تموتوا اول سره اشارتدر معلوم اوله كه حروف تهجى كه يكرمى سكزدر تغير ترتيب ايله مراتب نزول وعروج ومقامات مبدأ ومعاده اشارتدر سر عميقدر كنت كنزا مخفيا ملاحظه اولندمرتبه دينلن مرتبه يه حقيقتده مبدأ ومعاد امر واحددر مبدأ اول اسمنه ومعاد آخر اسمنه اشارتدر والله الموفق للصواب واليه المرجع والمآب

﴿ بيت ﴾

آخرتده جنت ونيران و برزخ كيم دينور || بونلرك اصلى ندندر اولبسر يوم التناد

بوراده برزخ ايله مراد اعرافدر كه بين الجنان والنيراندر برزخ معهود دكلدر كه عالم مثال مقيددر زيرا لفظ آخرت بواعتباره مانعدر بومقامده تحقيق حقيق وتطبيق انيق بودر كه جنت انسان كاملك روح وسرى تجليسى مظهريدر ونيران نفس وطبيعتى مرتبه سى تجليسى مظهر يدر واعراف قلبى تجليسى مظهر يدر زيرا قلب نفس وروح بيننده برزخ وواسطه در نتكيم اعراف جنت ونار ميانده واسطه در بوتفصيلدن اهل جنت واهل نار واهل اعراف كيم اولدقلرى ظاهر اولدى ايمدى انسان كاملده قدم جلال وقبضهٔ شمال اولديغى كبى قدم جمال وقبضهٔ يمين دخى واردر قدم اولى ايله جهنم وقدم ثانيه ايله جنت ممتلى اولور (ان جهنم لا تزال تقول هل من مزيد حتى يضع الجبار فيها قدمه) حديث شريفى بوسره اشارتدر اجمالا تحقيق بودر كه ذكر اولندى تفصيلده يك صدهزار اولور (العارف يكفيه الاشارة ولا يحتاج الى العبارة

﴿ بيت ﴾

قهر ولطفك علتى بر ديمه نك اصلى ندر || بوايكيك وحدتيدر عجب راه سداد

قهر عارضى واعتبارى ولطف اصلى وحقيقيدر (سبقت رحمتى على غضبى) بومعنايه

(اشارتدر)

اشارتدر قهر اصلی اولسه رحمانیت صفتنی منافیدر (فتحت کل محنة منحة) پس قهر
حقیقتده لفظـده داخلدر حتی برکسه‌یه دعا ایدوب الله اصلاح ایلیه انصاف ویره
دیسه‌لر الله بلا کی ویره دیمك اولور زیرا اکثر تربیـهٔ الهیه مظاهر جلالیه یوزندن
ظهور ایدر بلاسی عین لطفدر که موصل رحمتدر یدجلالك مبدئی ذاتدر و یدجمالك
دخی اودر لکن جمال ذات مع الصفه ایله معتبر درجلالده ایسه ذات صرفه معتبردر
اهل جنتك نعم ظاهره ایله تنعمی واهل نارك عدم تنعمی بوندندر فافهم تفز ان شاء الله تعالی

﴿ بیت ﴾

یعنی راحت عین محنت محنتی راحتیدر || جمله دن راضیمیدر حق بر سبیل اطراد

محنت رتبهٔ علیا در راحت فضیلت عظمادر نفس الامرده ایکیسـی دخی کماله دائر
بر معنادر قهر و محنت حقیقتده راحت اولدیغی (واصحاب الشمال ما اصحاب الشمال)
آیتندن وامامك یسارنه سلامتدن منفهم اولور سر دقیقدر افشاسی حرامدر بوندن
صکره حقك رضاسی وعدم رضاسی بیت خامسده سبق ایلین آیت کریمه دن اکلانور
(ان الله لا یرضی لعباده الکفر) مضمونی بروجه توفیق ملاحظه اولنه رضا وعدمنك
متعلقلری مغایردر (اللهم اجعل نفوسـنا من الراضیة المرضیة المطمئنة الصافیة)

﴿ بیت ﴾

حق تعالیدن یقین اشیایه بر شی یوق دینور || لیك بلدر کیمدرر الله یاکیمدر عبـاد

اللهیه اضافتله حجاب یوقدر بلکه حجاب عبده نسبتله در نتکیم سـابقا اشارت اولندی
(واعلموا ان الله یحول بین المرء و قلبه) مفهومندن معنای اقربیت ظاهردر اقربیت
اعتبار اولنمق بحسب المرتبه در نتکیم ظاهریت ومظهریت اعتبارله در وجود حق
وجود عبدده ظاهر اولمغله حقیقتده عبد اولان حق اولمق لازم کلمز نتکیم مرآتده
ظاهر ومنعکس اولان صورت ناظرك وجود حقیقیسی دکلدر بلکه وجود ظلیسیدر
بری برینك عینیـدر دینلسـه من وجه مقبول من وجه مردود در مزلقهٔ قدمدر
فهم تام و شهود عام کرکدر وحدت دیمکله سـالکك وجودی الله اولدی دیمك
لازم کلمز بلکه تجلی ایله وجودی مضمحل اولدی دیمك لازم کاور حلول وانتقـال
واتحاد ورطه‌لرنده قالمش چوقدر مقام تحقیقه وصول زیاده صعوبتده درکه کلمین
ایله صحته محتاجدر (بیت) بکوی عشق منه بی دلیل راه قدم * که بخویش نمودم
صد اهتمام و نشد * اذاقنا الله و ایاکم حلاوة التحقیق انه ولی التوفیق

﴿ بيت ﴾

من عرفه مارميت اذرميت رمزنی ‖ فرق ايديور ممكن ايسه برسبيل انفراد

بو مقوله اطلاق آيات واحاديثده چوق كلمشدر مظهريت امرنی بيـانده تشخص سنكدر هويت بنم ديمكـدر (ان الله خلق آدم على صورته) بيورلمشـدر صورت الهيهٔ كاليه ايسه صفات سبع مرتبه‌دن عبارتدر كه حيوة وعلم وارادت و قدرت وسمع وبصر وكلامدر آدم نصله بو صفاتك بالفعـل مظهريدر سائر موجوداتده بالقوه در (ادنا من ذرة الا وفيها مافى الكل) پس معرفت نفس معرفت ربه سببدر زيرا مظهردر قال الهدايى (وجودك مظهر تام خدادر يارسول الله) واعتبـار غيب مطلقه كوره دكل مادونه نسبت ايله در بيت سابقده اولان ميزان بنه دردست اولمق لازمدر زيرا بحسب الظاهر فرق خفى چوقدر

﴿ بيت ﴾

مشكلی چوقدر نيازينك ولی بيريده بو ‖ زاهدا كلاسه حق زهدی‌ندن اولور كساد

بحمدالله تعالى بو مشكلات كه صندوقهٔ دلده مبطونه وصدفچهٔ الفاظده محزونه ايدی مفتاح همت حقیٔ ناصح ايله جلوه كر حيز ظهور اولوب درر آسا كردنبند مجموعهٔ اهل قلوب اولدی بعد ذا كساد زهد بازار مقربينه كوره دركه آنلرصير فان عشق ومحبت ونقـادان معرفت و حقيقتدر محجوب اولان عموما اهل جنته كورراتجدر (بيت) عشـقت رسد بفرياد كرخود بسـان حافظ * قرأن زبر بخوانی درچارده روايت ☼ معلوم اوله كه زاهد صرف زن مرتبه سنده وعارف محض مرد پايه سنده‌در انكيچون مرجع طريقتمز سلطان الادباالامناء شيخ هدايى قدس سره بيوررزلر (حق اكلمق مرد ايشيدر عقلى دكل نرد ايشيدر) پس سالك اولنلره مجاهده ومكاشفه ومشاهده ومعاينه لازمدركه قلب وروح وسرمراتبين احرازله وصوليافتهٔ پايهٔ حقيقت اولوب خلوت سرای وحدتك باده پيمای عشق اولان حريفانيله ذوقن ايده لر

﴿ شرح دو بيت عرفیٔ شيرازی ﴾

اين بس شرف كوهر تومنشیٔ تقدير ‖ آن روزكه بكذاشتی اقليم قدم را
تاحكم نزول تو درين دار نوشتهٔ است ‖ صدره بعبث باز تراشيده قلم را

عرفیٔ نكته سنجك قصيدهٔ نعتيه سندن بود وبيت پرصنعتده مذاق صوفيه

اوزره روز لفظی ایله مرادی یوم روحانیدرکه زمن فرد غیر منقسمدر زمن فرده
یوم تسمیه اولندیغی شان الهی آنده حدوثنه بناء در (کل یوم هو فی شان) کلام
شریفنده اکا اشارت واردر یوخسه یوم متعارف جسمانی دکلدر که اول اول الاجسام
اولان جسم محیطه تابعیدر زیرا اجسامك وجودی ارواحدن متأخردر قدم کسر
قافله ایکی نو عدر قدم ذاتی و قدم اضافیدر قدم اضافی حادثدر پس وجود حقه
قدیم اطلاق اولنسه ذاتی مراد اولنور تتکیم (وحده لاشریك له) قولنده وحدت
ایله مراد نفی شرکته مقابله اولان وحدتدر که مقابل کثرت اولان وحدتك مبدأ
و مصدریدر نه انکه مقابل کثرت اولان وحدت مخلوقه اوله اول آن غیر منقسمده که
اقلیم قدمی کچدك دیدیکی روح پاك محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم حضرت
عینیه ده فیض مقدسله تعین بولوب عقل اول مرتبه سنده اولیت ارواح ایله متصف
اولدقلریدر * معلوم اولاکه امر ایجاد ذات وصفت وفعل اوزرینه مبتنیدر (انما
قولنا لشی اذا اردناه ان نقول له کن فیکون) ایت شریفه سنده سر تثلیث ملاحظه
اولنه لکن قدرتك مقدوره تعلقی کیفیتی حوصلهٔ مخلوقه کنجایش مرتبه سندن
دوردر پس بو اعتبارله روح اعظم محمدی غیب الغیب احدیدن نفس رحمانیله
بروز ایدوب تعین بولدقلری مرد وزنك از دواجنده باطن وجودلرنده ساری
اولوب ترشیح ایلین نطفه نك صورتیدر ابتدا اسم ظاهره مظهر اولان ارواحده
عقل اول واجسامده نطفه در فافهم سر الفردیة فی الصورتین واجتماع الذات بالصفة
فی الحالتین دار ایله مراد عالم ملك و شهادتدر صدره یوز کره دیمکدر کثرتدن کنایه در
تتکیم پنج روزدیرلر قلتدن کنایه اولور لسان عربده دخی بو استعمال شایعدر عبث
لفظ عربیدر بعضیلر آنی (مالیس فیه غرض صحیح لفاعله) دیو تعریف ایتمشلردر
قلم ایله مراد قلم صنع الهیدر (محصول قطعه) یا رسول الله سنك شرف کوهر
ذاتکه بو یترکه اولدمکه اعیان ثابته مرکزندن دائرهٔ روحانیتده جلوه کر وحروف
عالیه مرتبه سندن سطور کلماته نزول ایدوب پر زیب وفر اولدك منشیٔ تقدیر بو عالم
شهادته تشریفك حکمنی ثبت غایتنده دك بسیار عبث یره قلم صنعی تراش ایدوب
صحیفهٔ انفس وآفاقده نقشلر کوسترمشدرکه اول نقوش وصور مخلوقاتدر
زیرا جمله بو صغری و کبری مقدماتنك نتیجه سی و ترتیب مبادئ عوالمك علت
غائیه سی وحروف وکلمات کائناتك مقصود بالذاتی وجود احمدیدر بناء علی ذلك
ماعداسی عبث مثابه سنده یعنی وجود وعدمی سیان اولدی (لولاك لولاك لما خلقت
افلاك) کرچه عند الاشاعرة و بعض الفقهاء فعل حق معلل بالغرض دکلدر لکن

بالاستعاره غرض صمدوجود احمددر بردخی لايحه بودرکه شاعر ظريف سائر اشعار وقصائدنده دأبی اولديغی اوزره بومحلده الغاز وتعميه طريقيله لفظ عبثدن مرادی مقلوبی اولان بعث اولوب قلم ايله مرادی قلم وجود اوله (بشنوازنی) ده اکا شارت واردر واول ماخلق الله القلم دخی آنی مؤيددر پس محصول معنی بواولورکه منشیٔ تقدير سنك عالم ملکه نزول و بعثتکی ثبت ايدنجه چوق کره بعث وارسالله قلم وجودی تراش يعنی حلق ايتمشدر معلوم اوله که حقيقت احمديه دن غيری وجود يوقدر جمله انبياء متقدمين واولياء متأخرين اول نسخه‌نك شرحی واول معمانك فتحی صورتيدر جمله ده جلوه کر اولان بر نور و بر سردر لکن ظهور ده تفاوت اولديغی استعدادلك اختلافندندر فافهم فان شمس تظهر فی الدار بحسب سعة المشکوة وضيقها بعد ذالکه شاه اقليم هنر اولان نامورلردن نيجه‌لر علم افراش قلم اولوب بود و بيتك حل وفتحنه تصدی اثناسنده خيلی تعديلر ايتمشلردر (وابن الزيامن بد المتطاول) و بعضيلر دخی بوقولی قائلينه ردو بلکه اکفار بولنه کتمشلردر (فهم احمق من هبنقه ومن باقل) لکن تحقيق کلام فيض ملك علامه موقوفدر بواقل العباد غريب البلاد مقيم وادیٔ عشق ومحبت سمی غنچهٔ کلزار خلت حقیٔ ناصحه لايح اولان مرتبه بودرکه سلك بيانه کشيده قيلندی اللهم امدنا بمداد القلم الاعلی و العقل الاول وافض علينا من سجال نوال حبيبك الافضل الامثل فانه اول من تلقيته بلقائك واقدم من تجليت له من غيب عمائك آمين

﴿ شرح تاريخ ابن الكمال ﴾

قال علامة الروم ابن الكمال رحمه الله الملك المتعال فی تاريخ كتاب من كتبه السامية بطريق الالغاز والتعمية (تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب فی يوم الجمعة وهو العشر التاسع من الثلث الثانی من السدس الثانی من النصف الاول من العشر السادس من العشر الثالث من العشر العاشر من الهجرة النبوية) انتهی بعبارته قال المولی المذكور من استخرج هذا التاريخ و بلغ المرام فقد قدر علی شیٔ لم يقدر عليه اكثر العلماء الكرام اقول الامر سهل علی من يسره الله تعالی وذلك ان هذا التاريخ يشتمل علی الاحاد والعشرات والمآت فالاحاد تعتبر الی العشرة والعشرات الی المائة و المآت الی الالف والمائة يدخل تحت حيطتها عشر عشرات كما ان عشرة يدخل تحتها احاد عشرة ومن المقرر فی العرف ان الشهر الواحد ثلاثون يوما ففيه ثلاث عشرات يعبر عن العشر الاول بالثلث الاول وعن الثانی بالثانی وعن الثالث بالثالث ومن المقرر ايضا ان السنة الواحدة اثنا عشر شهرا فينصف المجموع جعليا بان يعتبر من اول المحرم

الى غاية جمادى الآخره نصفا اولا ومنها الى نهاية ذى الحجة نصفا ثانيا (فقوله العشر التاسع من الثلث الثانى) اشارة الى مراتب الاحاد فالعشر بالضم واحد من الاجزاء العشرة و التاسع منه هو اليوم التاسع لكن لا من الثلث الاول بل من الثلث الثانى وماذاك الا اليوم التاسع عشر من ايام شهر من الشهور وقع فيه اتمام الكتاب وانما قيدنا العشر بالضم لان العشر التاسع بفتح العين هو ما بعد الثمانين الى التسعين فهذا مخرجه المائة لا الثلث الثانى فانه مخرج اقل لا يتصور منه العشر بالفتح فضلا عن كونه تاسعا ثم اراد ان يشير الى تعيين الشهر وتبيينه فقال (من السدس الثانى من النصف الاول) ومن المعلوم ان السدس الثانى من النصف الاول ليس الا الصفر الخير على ما سبق بيانه فحصل من المجموع ان اليوم الذى تم فيه الكتاب هو اليوم التاسع عشر من صفر ثم اخذ ان يبين ان ذلك الشهر شهر آية سنة من السنين فقال (من عشر السادس من العشر الثالث من العشر العاشر) فالعشر الاول بالضم والباقى بالفتح لان العشر العاشر هو المائة العاشرة بالنسبة الى الالف فالعشر الثالث منها هو ما بعد العشرين الى الثلثين والمعتبر فى مثله هو العشر بالضم لامتناع خلافه فليس العشر السادس من العشر الثالث الى السنة السادسة منه فجاء البيان على التمام بان الكتاب فرغ من كتابته يوم الجمعة وهو اليوم التاسع عشر من صفر الخير المنتظم فى سلك شهور سنة تسعمائة وست وعشرين هذا فقد عرفت انه رحمه الله اراد بالعشر العاشر المائة العشرة لان الالف يندرج تحته مئات عشر كما سبق وان شئت قلت بدله من العقد العاشر لان المائة العاشرة هو العقد العاشر بالنسبة الى الالف كما ان العشر العاشر هو العقد العاشر بالاضافة الى المائة والحاصل ان العقود والعشرات تعتبر بالنسبة الى كل من المائة والالف فاذا عرفت هذا فنقول ان الاوفق لقوله تعالى منها اربعة حرم بعد قوله تعالى ان عدة الشهور عند الله اثنا عشر شهرا ان تثلث الشهور لا ان تنصف كما فعله علامة الروم بان يقال بدل قوله من السدس الثانى من النصف الاول قولنا من الربع الثانى من الثلث الاول بان يجعل كل اربعة من الشهور ثلثا فالثلث الاول هو المحرم وصفر وشهر ربيع الاول وشهر ربيع الآخر وليس الربع الثانى منه الا الصفر وكذا الانسب ان يقال بعده بدل ما قاله من العبارة السابقة من العشر السادس من العشر الثالث من العقد العاشر من الالف الاول بزيادة الالف الاول ليزداد الحيرة بزيادة التفصيل فيكون الالغاز والتعمية مشتملا على زيادة دقة ولطف هذا ما قرحه الذهن الفاتر والعقل القاصر فى هذا المقام وانما قيدنا الربيعين باضافة لفظ الشهر اليهما دون غيرهما لان من القواعد المقررة عند اهل الرسوم ان لفظ الشهر

لايكتب الافى الاول رمضان والربيعين الان يكتب شهر الله رجب وشهر الله الاصم رجب اوشهر الله المحرم ووجهه ان رمضان اسم من اسماء الله تعالى على ما فى تفسير التيسير ولذا نهى عن ان يقال جاء رمضـان وذهب رمضان فاضافوا اليه الشهر حذرا من ان ينسب اليه تعـالى ما هو من اوصاف الجسمانيات من المجيئ والذهاب وغيرهما واما الربيع مطلقا فانما يتصل به لفظ الشهر للفصل بين ربيع الشهور وربيـع الازمنة هذا وقد وقع التحرير يوم الثلاثاء اوهو العشر الثانى من الثلث الثـانى من السدس الثالث من النصف الثانى من العشر الثامن من العشر العاشر من العقد الاول من الالف الثانى من الهجرة النبوية على صاحبها اكمل التحية

تعبير واقعة يحيى الصوفى

رأى يحيى الصوفى الذى فى خدمتى فى منام فى اواخر المحرم الحرام سـنة ثمان وتسعين بعد الالف كان هذا الفقـير ابوه وانى انظر الى الآثار الكونية فابكى بصـوت عال والتجرد عن ثيابى واسلك طريقا وهو خلفى وفى جانب اليمين من ذلك الطريق حديقة الرمان وفى اليسار منه خضراوات الدخان فانظر الى شجرة من اشجار تلك الحديقة واجتنى رمانة كبيرة ثم اسلك فانتبـه ونحن على ذلك السـلوك فلما استعبر منى قلت اما انى ابوك فهو ان الاستاذ هو الاب المعنوى وفيه اشارة الى السلوك والتسـليك ايضا بقدر الامكان يسر الله تعالى واما نظرى الى الآثار بالعبرة فهو اشارة الى توحيد الافعـال واما البكاء فاشـارة الى الحرارة القلبية واما التجرد عن الثياب فهو اشارة الى الانقطاع عن الاسـباب والانسلاخ عن العلاقات وقد كان كذلك لانى كنت فى التاريخ المذكور متجردا ومنقطعا من اول المحرم واما السلوك الى الطريق فهو السلوك الى طريق الحقيقة وهو السفر المعنوى وكونه خلفى اشارة الى تبعية لى فى الاقوال والافعال والاحوال واما جنينة الرمان فاشارة الى الآخرة وثمرات الاعمال وحظ الروح من الغذاء المناسب بحاله من الذكر والفكر وغيرهما واما خضراوات الدخان فاشارة الى الدنيا لان الدخان كدر محض والدنيا كذلك والحمد لله على عدم الالتفات الى ذلك الدخان واما الميل الى الحديقة المعبر عنها بالاخرة فهو وان كان ميلا الى ماسواه تعالى فى الجملة عند اهل الله لكن الآخرة فى الطريق وهو الجسر الحقيقة فالميل اليها كمال بالنسبة الى الميل الى الدنيا ونقصان بالنسبة الى التوجه الى الحضرة العليا كما ورد الدنيا حرام على اهل الآخرة والآخرة حرام على اهل الدنيا وهما حرامان على اهل الله فالميل الى الحديقة الرمانية وقفة عن السلوك الى طريق الحقيقة ثم السلوك رفع للقيد ودفع للميل وتوجه

الى الترقى وانما نتبه قبل انتهاء الطريق لان الوصول الى الحقيقية لا يحصل الا بالتدريج ولانهاية للسير الى الله قال فى المثنوى اى برادر بى نهايت در كهيست * هر كجا كه ميرسى بالله ما ئيست * اللهم اسألك بنا مسالك اهل الفناء والبقاء ومجمع الجمال والجلال

﴿ واقعة لطيفة فى لفظة الجلالة ﴾

رأيت حضرة شيخى العلامة ابقاه الله بالسلامة فى المنام وهو يقول لى هل تعرف سر قولهم الله بالرفع دون الله بالنصب والجر فقلت لا فقال انه فى الاصل الله هو فبضم الشفتين فى الضم تحصل الاشارة الى النور الاحدى السارى فى الممكنات والسر الكمالى الظاهر فى مرايا المظاهر ولا تحصل هذه الاشارة فى النصب والجر فاستيقظت شاكرا لله على الهامه وحامدا له على توفيقه وانعامه

﴿ تحقيق استعمال العلم بالباء ﴾

قال فى الحواشى الحسنية على المطول المعرفة تستعمل فى الجزئيات و العلم فى الكليات ولذا يقال عرفت الله دون علمته فان قلت هذا منقوض بقوله عليه السلام ان من العلم كهيئة المكنون لا يعلمه الا العلماء بالله قلت بعد تسليم ثبوت هذا الكلام من رسول الله صلى الله عليه وسلم اومن على رضى الله عنه ان الباء بمعنى اللام مجاز الاصلة العلم اى العلماء المخلصون له كما اشار اليه بقوله عليه السلام من خلص لله اربعين صباحا ظهرت ينابيع الحكمة من قلبه على لسانه انتهى الكلام الحسنى بعبارته واقول لا حاجة الى هذا التكلف وتوجيه الكلام مبنى على حرف واحد وهو ان العلم بالله تعالى هو العلم به من حيث الارتباط بينه وبين الخلق وانتشاء العالم منه بقدر الطاقة البشرية اذ منه ما لا تفيه الطاقة البشرية وهو ما وقع فيه الكل فى ورطة الحيرة واقروا بالعجز عن حق المعرفة على ما حققه شيخى العلامة فى شرح مفتاح الغيب المسمى بمصباح القلب فاندفع الايراد بقيد الحيثية وهذا غير خفى على اولى الالباب

﴿ هذه لوايح تتعلق ببعض الايات والاحاديث ﴾

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

الحمد لله على توفيقه الخاص وانعامه الوافى وفيضه العام والهامه الكافى والصلوة على رسوله الشفيع فى الحضرات الهادى امته الى الافعال والصفات و الذات وعلى آله المقتفين باثره الداعين على بصيرة فى جميع المراتب الواصلين الموصلين الى اعز المناقب

واشرف المطالب وافضل المآرب (وبعد) فهذه بعض اللوايح البروسوية خلال السنة الثامنة والتسعين كتبتها بعد الهجرة لتكون منارا لاهل السلوك المنصفين ونور الاهل الاستعداد من ارباب اليقين وسوقا بل سوطا الى طريق التمكين فان الكلمات العشقية الروحية السرية تجذب الطالبين الى اوكارهم القديمة ولها غير واحدة من الفوائد العظيمة وانا على طريق الطلب ايضا ارجو من الله تعالى لى ولاخوانى الوصول الى النهاية والرجوع الى البداية انه الموفق (لائحة) لاح لى عند قوله تعالى شهد الله انه لا اله الا هو والملائكة واولوا العلم ان المعنى نطقت آيات الله التكوينية والتشريعية وكذا اولوا العلم من البشر والملك نطقا حاليا اوقاليا بوحدانية الله تعالى اذ فى كل شئ دلالة على تلك الوحدة من حيث ان كل كثرة من حيث الصورة تضبطها جهة وحدة من حيث الحقيقة كالانسان مثلا فانه تركيبى الصورة وحدانى الطبيعة مع ان كل تركيب ينتهى الى الجزء الذى لا يتجزى وهو عين الوحدة وكل اناء يترشح بما فيه فلا يظهر من مرايا الاكوان الا نور الوحدة الذاتية قال المولى الجامى قدس سره * جهان مرأت حسن شاهد ماست * فشاهد وجهه فى كل ذرات * وههنا معنى لطيف وهو ان المراد باسم الله الانسان الكامل على الاطلاق بطريق التنزلات الرحمانية والمراد به اولا وبالذات هو رسول الله صلى الله عليه وسلم وثانيا وبالعرض هو ورثته من كمل الاولياء اذ هم المظاهر التامة لاسماء الله تعالى وصفاته الكاملة وعن مرآتهم تجلى حقائق الرحمن ويشهد له قولنا سمع الله لمن حمده وشهادتهم بالوحدانية شهادة حقيقية اصلية وشهادة غيرهم شهادة مجازية فرعية وانما اتى بلفظ الشهادة لوجود الانكار اذ الشهادة انما يؤتى بها عند امكان نكول المدعى عليه عن الاقرار ولذا خص اولوا العلم بالشهادة اذ المنكر جاهل وان كان له علم فعدم تأتى الشهادة منه ينادى بجهله وقدم المظاهر الكمل على الكل من الملائكة واولوا العلم بجهة كما لهم الذاتى ووسط الملائكة لجهة قوة جمالهم الذاتى وكونهم سدنة ارباب الجمال وآخذى الفيض من العقل الكلى وملهمى اصحاب العلم نسأل الله تعالى ان يفيض علينا من سجال التحقيق وهو ولى التوفيق (لائحة) ذكر المفسرون فى تفسير قوله تعالى (للفقراء الذين احصروا فى سبيل الله لا يستطيعون ضربا فى الارض) الى آخر الآية اصحاب الصفة كانوا نحوا من اربعمائة يسكنون سقيفة المسجد فى المدينة بسبب انهم اختاروا الفقر والتجرد فلم يكن لهم مساكن ولا عشائر ولا غيرهما ولما اطلع رسول الله صلى الله عليه وسلم على احوالهم ورأى فقرهم وجهدهم ورضاهم من الله تعالى فيما قسم لهم بشرهم ومن يكون على نعتهم الى يوم القيامة بانهم رفقاؤه عليه السلام فى الجنة فاعلم ان الطائفة

المسماة بالصوفية واهل الطريق اعنى محققيهم فان مقلديهم ليسوا على شئ صنفان صنف تجردوا عن المال والمنال والاولاد والعيال فى الظاهر وعن محبتهم وعلاقتهم فى الباطن وصنف تجردوا عن محبة غير الله تعالى فى الباطن مع مالهم فى الظاهر من الاهل والعيال و بعض الاموال فهاتان الطائفتان ملحقتان باصحاب الصفة فى التجرد لان العمدة تجرد الباطن وهو موجود فى كلا الفريقين فان قلت هل تحصل هذه الرتبة بمجرد تتبع الكتب والرسائل والعمل بما امكن من الاعمال قلت لابد فى قطع العلاقات من القلب من السلوك وصحبة مرشد كامل فى المراتب الاربع اعنى الشريعة والطريقة والمعرفة والحقيقة فان اصحاب الصفة انما صفوا سرائرهم ببركة صحبة النبى عليه السلام واما مثل اويس القرنى ومن يقفوا اثره من الواصلين فعلى القلة والندرة وهم كما قال النبى عليه السلام ان الله ادبنى فاحسن تأديبى فاذا عرفت هذا فالانفاق على تلك الطائفة ليس كالانفاق على غيرهم فان الانفاق على من بصدد الجهاد الاصغر اذا كان فى الرتبة العليا فالانفاق على من هو بصدد الجهاد الاكبر يكون على الفضيلة العظمى ويكفيك فى هذا ماورد فى الخبر الالهى ياابن آدم استطعمتك فلم تطعمنى وغيره مما ورد من طريق التنزلات الرحمانية (لأئحه) لاح لى عند قوله تعالى وماخلقت الجن والانس الاليعبدون ان كونهم مخلوقين لتلك المصلحة والحكمة لايستدعى اتفاق الكل على ذلك ولذا كثر اهل الضلال اظهارا لحكم قبضة الشمال والمقصود من النشأت كلها ظهور الانسان الكامل وقد حصل فانه موجود فى كل عصر وآخره عيسى ابن مريم عليه السلام ولايلزم ان يتعادل كفتا الجمال والجلال من حيث المظاهر وقد قال ابن مسعود رضى الله عنه السواد الاعظم هو الواحد على الحق وقيل ايضا قليل اذا عدوا كثيرا ذا شدوا اى اظهرا الشدة واقبال الكل على الله يخل بامر المعاش ولذا قيل لولا الحمق لخربت الدنيا فاقتضت الحكمة الالهية ظهور المظاهر الجمالية والجلالية على ماهو حكم اليدين (لأئحه) لاح لى عند قوله تعالى يوم نقول لجهنم هل امتلأت وتقول هل من مزيد ان جهنم صورة النفس الامارة الانسانية فكما ان النفس لايشبعها شئ وهى فى طلب المزيد مطلقا دائما فكذا صورتها دار العذاب تطلب المزيد فهما على نسق واحد فى ذلك كاللفظ والمعنى وكما ان جهنم حشوها النفوس الشريرة كذلك النفس حشوها القوى الشريرة ولكل قوة صورة حسية يوم الحشر قبيحة وصورة معنوية فى هذه الدار فاهل السلوك يرون بالبصيرة هذه الصور المستنكرة فيجتهدون فى قمعها واستئصالها الى ان يبدل الله سيأتهم حسنات ويتخلصون من الصور الاعمالية المؤذية ويدخلون جنة القلب التى حشوها القوى الخيرة كما ان حشو الجنة الحسية النفوس الخيرة ومن دخلها

كان آمنا من عذاب النـار الصورية والمعنوية فهذا هو سر الحشر الدنيوى والموت المعنوى ولا خارج عن وجود الانسـان فنعيمه وجحيمه محيط به جعلنـا الله واياكم من المتنعمين فى الدارين بالاذواق والحالات والمكاشفات والمشاهدات والمعاينات آمين (لائحه) لاح لى عند قوله تعالى وان كنتم جنبـا فاطهروا ان التطهر الصورى تقريب لمن اجنب الى مالا وسيلة له سواه كدخول المسجد ومس المصحف ونحوها وكذا التطهر المعنوى تقريب للعبد الى مقصوده الحقيقى لكن لهذا التطهر مراتب فالتطهر فى مرتبة الطبيعة بترك الشهوة لان اهل الشهوة جنب اى بعيد عن الله تعالى لابد لهم من الاغتسـال الحقيقى المطهر لهم عن لوث الشـهوة المقرب لهم الى جنة الوصول ويقـال له الرياضة والتطهر فى مرتبة النفس بترك الهوى ويقـال له المجـاهدة والتطهر فى مرتبـة الروح بازالة الجهل والتحلى بحليـة المعرفة الالهية والتطهر فى مرتبة السر بالانقطاع عن الدنيا والعقبى والتوجه الى الحضرة العليا فارباب التطهر السرى فوق الكل لان تطهرهم حقيقى اطلاقى بخلاف تطهر من عداهم فانه اعتبارى تقيدى فالسالك مادام لم يصل الى تعينه الخاص بقطع حجبه المخصوصة له لا يقال له واصل كامل (لائحه) لاح لى عند قوله تعالى ان الذى فرض عليك القرأن لرادك الى معاد ان كل فعل وترك يكون باذنه تعالى والهامه فلا كلام فى حسـنه وصحته واما ما يكون من عند نفس الفاعل والتارك فبخلاف ذلك مثلا ان الهجرة من مكة الى المدينة قد كانت باشارة من الله تعالى ثم لما وقعت لم يخطر ببـال احد من المهـاجرين الموقنين العود الى الوطن القديم لان الترقى كان فى الاقامة فى المحل الذى هاجروا اليه لعدم ورود الاذن الالهى بالرجوع ولذا قال عليه السـلام لولا الهجرة لكنت امرأ من الانصـار وقال ايضا اللهم امض لاصحابى هجرتهم ولا تردهم على اعقابهم خوفا من النزول عن مرتبتهم حتى ان الله تعـالى لما يسر فتح مكة بمقتضى وعده الكريم فى العـام الثامن من الهجرة مرض بعض الاصحاب فيها فدعا الله فى ذلك حتى يجعل اوفاته فى المدينـة لان مكة اشارة الى رتبة الفناء فى الذات والمدينة اشـارة الى رتبة البقاء بالله فكما ان البقـاء اعلى فضيلة وان كان الفناء اقدم رتبة فكذلك التوطن فى المقام المهاجر اليه افضل من التمكن فى المقام المهاجر منه ويدخل فى هذا الباب كل من هاجر من بلدة الى بلدة لغرض الدين وتكميل اليقين اما باختياره او بان نفاه اهل بلده ويحصـل هذا لاهل السلوك كثيرا لانه سـنة الله فى نبيه عليه السـلام ولن تجد لسـنة الله تبديلا ولن تجد لسنة الله تحويلا ولذا لا يقع العود منهم والرجوع الى ما ارتحلوا منه الا ان يأذن الله

(ويرضى)

و يرضى وهو خلاف سنته تعالى غالبا واعلم ان الترقى لا يحصل الا بالهجرتين و ذلك
لبعض او بهجرة واحدة كالبعض آخر اما الهجرتان فالاولى هجرة من المقام المألوف
الى المقام الغير المألوف والثانية هجرة من العادة الى العبادة وخروج من ارض الطبيعة الى فضاء
الروحانية واما الهجرة الواحدة فيراد بهما الهجرة الثانية اذ الهجرة الصورية المجردة عن المعنى
لا تفيد كثيرا وانما فائدتها فى الامور الدنيوية غالبا ومن هذه الهجرة هجرة من نفاه السلطان
او اهل بلده من اهل الظاهر الا ان يهتدى الى مراد الله فى ذلك فيحصل له ترق فى اصلاح حاله
وسمعت من شيخى العارف العلامة لقاه الله بالسلامة بعد عوده من طرف بلدة الشمنى التى اشير
اليه من قبل السلطان ان يقيم فيها اياما انه قال حصل لى فى هذه الهجرة علوم جسيمة حقيقية
اضعاف ما حصل لى منها الى هذا الوقت بحيث لو علم السلطان واتباعه وصولى
الى تلك المرتبة من الكرامات العلمية لما اجترؤا على الامر بالهجرة حسدا على ذلك اقول
وقد شاهدت هذا كما قال وسبب الهجرة ان السلطان محمدا الرابع لما ارسل وزيره
مصطفى پاشا الى محاصرة قلعة يج بجمع كثير ورجع الوزير بالخسارة التامة لكون
سفرهم من عند انفسهم اخذ السلطان فى الصحبة مع العلماء والمشايخ حتى ارسل
الى القسطنطينية بمجيء شيخى العلامة منها الى ادرنه فلما جاء صدع بالحق ونهى
السلطان واتباعه عن منكراتهم وقبائح اعمالهم لانهم كانوا مولعين باستماع الملاهى
وارتكاب المناهى خصوصا الظلم بمصادرة الاموال ومكاسرة الاعراض فدبر ابراهيم
پاشا الوزير بعد ان قتل مصطفى پاشا المذكور فارسل الشيخ بطريق النفى الى جانب
وطنه الاصلى المعروف بشمنى من قصبات الروم فتبعه السلطان فى ذلك فمكث الشيخ
فى تلك البلدة شهورا ثلاثة او اربعة الى ان عزل ابراهيم الوزير ونفى الى رودس واخذ
جميع امواله فاستوزر سليمان پاشا البوسنوى فامر على الفور بمجيء الشيخ الى ادرنه
فعززه وكرمه حتى علا قدره على الاول من حيث الظاهر ايضا بمراتب ثم بعد ايام
وصل الى مقره فى دار السلطنة القسطنطينية فانظر ان النافى لما كان مبطلا فى النفى
و تدبيره جازاه الله بمثل عمله لان الجزاء من جنس العمل و قد عرف فى صناعة النحو
ان نفى النفى اثبات فنفى الله النافى واثبت الشيخ و علم منه محقية الشيخ فى الامر بالمعروف
والنهى عن المنكر لان عاقبة امره كانت الى سعادة الدين والدنيا كما ان عاقبة امر
النافى قد كانت الى الخسارة والشقاوة من هاتين الجهتين و مثل هذا قد شاهدناه مرارا
من المحقين والمبطلين ومكروا مكرا ومكرنا مكرا والله خير الماكرين لان الماكرين لا يعرفون
ان مكرهم مستنبط من مكر الله تعالى وان مكر الله هو الاصل لكنهم لغفلتهم عن حقيقة
الامر وقعوا فيما وقعوا ولا يحيق المكر السيء الا باهله يقول الفقير سمى الذبيح اسمعيل

حتى تزيل بروسه الحمدلله الذى لم يحرمنى من سر الهجرة فابتلانى بما لا يعرفه الا هو وله فى ذلك فضل كثير اشاهده كل يوم بل كل وقت ارجومنه تعالى زيادات شريفة انه هو الولى والمعين وليس لى الا التسليم واليقين كما هو مقتضى الملة الابراهيمية والاسمعيلية والتسمية الخالية عن المعنى غير مفيدة والعبور من المجاز الى الحقيقة والفرع الى الاصل والفرقة الى الوصل واللفظ الى المعنى لابد منه للساكنين هذا وقد اشرت بالقليل الى الكثير والحفنة تدل على البيدر الكبير (لائحه) لاح لى عند قوله تعالى شهر رمضان الذى انزل فيه القرآن ان الذات مقدمة على الصفات وهى على الافعال وهى على الآثار لان الآثار تبتنى على الافعال وهى على الصفات وهى على الذات فالذات بمنزلة النواة والصفات بمنزلة الاغصان والافعال بمنزلة الاوراق والازهار والآثار بمنزلة الثمرات والله تعالى باين بين الازمنة فجعلها على مراتب شتى كما باين بين الامكنة فجعلها على اوضاع مختلفة لخلق رجبا وجعل فيه ليلة الرغائب المشتملة على تجلى الافعال وخلق شعبان وجعل فيه ليلة البراءة المتضمنة لتجلى الصفات وخلق رمضان وجعل فيه ليلة القدر المحتوية على تجلى الذات فصارت الاولى كالحصن الاول من دار السلطان والثانية كالثانى منها والثالثة كالثالث منها فمن دخل من الباب الاول وتجاوز الى الثانى ثم الى الثالث فقد وصل الى مقر السلطان وحصل له رؤية الجمال على طريق العيان والى هذه المراتب اشارة بالشريعة والمعرفة والحقيقة وايضا بالسنن والواجبات والفرآئض فاذا اصلح العبد طبيعة بالرياضة ونفسه بالمجاهدة وصل فى ليلة الرغائب الى تجلى الافعال ومشاهدة الربوبية وحصل له المكاشفة واذا اصلح روحه بازالة الجهل والتحلى بالمعرفة وصل فى ليلة البرآءة الى تجلى الصفات وهو تجلى الالوهية وحصل له المشاهدة واذا اصلح سره بالاعراض عما سوى الله تعاله جميعا وصل فى ليلة القدر الى تجلى الذات وحصل له المعاينة وجعل الله تعالى شهر رجب شهر نفسه حيث قيل شهر الله الاصم تعظيما لقدره وارشادا لعباد السالكين الى الاتيان من الباب وجعل شهر شعبان شهر حبيبه صلى الله عليه وسلم اشارة الى ابتغاء الوسيلة وجعل شهر رمضان شهر الامة تنبيها على استعدادهم للتجلى الذاتى وكمالهم فى المعارف الالهية والحقائق الربانية ولهم الجمعية الكبرى كما يشير اليها لفظ القرآن والامم السالفة ما اعطوا غير استعداد التجلى الافعالى والصفاتى الاقوم ابراهيم عليه السلام فانهم كانوا مستعدين للتجلى الذاتى لكن لما كان ظهور التفصيل من كل وجه منوطا بهذه الامة المرحومة المستعدة صاروا آخر الامم لا غيرهم او صار النبى عليه السلام خاتم النبيين

لاغيره فافهم تفز بالخير الكثير من الرمز اليسير اعلم ان النـاس اكثروا القول فى صلاة الرغائب والبراءة والقدر فمن علماء الظـاهر من ذهب الى نفيها بناء على انهـا حدثت بعدار بعمائة من الهجرة فهى بدعة لم يثبت فيهـا نقل و منهم من ذهب الى اثباتهـا وهم المنصفون بنـاء على انهـا مسـنونة فى الجملة فاذا صلاها احد من غير توقيت وتحديد بجماعة مخصوصة برئ من ارتكاب البـدعة بل اصحـاب السـنة ومشايخ الطريقة وعلماء الحقيقة اعلم بالطريق واولى الفريق واظن انهم ايضا كاشـفوا عن حقيقة هذه الصلوات فوجدوا ان النبى صلى الله عليه و سـلم صلى صـلاة الرغائب شـكرا لنعمة تجلى الافعال فى ليلة الجمعة الاولى من رجب والبراءة شكرا لتجلى الصفات الواقع فى ليلة النصف من شعبان والقدر شكرا لتجلى الذات فى الليلة السابعة والعشرين من شهر رمضان فوافقوه صلى الله عليه و سـلم فى ذلك تحقيقا للاقتدآء ونحن على اثرهم اذا لهام الاوليـاء الكاملين دليل تام لهم و لمعتقديهم وقد تضمن احياء العلوم للامام الغزالى قدس سره تلك الصلوات وذلك الامام هو الذى اسـتغنى عن البيـان لشهرته الصادقة فى العلوم العقلية والنقلية فله الاحاطة بالعلوم مطلقا كشفية اوغيرها فكتابه اجل الكتب المدونة فى الاخلاق والاعمال وعلوم الآخرة وكيف وقد امضاه النبى عليه السـلام اذعرضه عليه فى عالم المكاشفة وامر بالاخراج الى الناس وحسن الظن بالاكابر من قضية الفطرة السليمة فتلك الصلوات كالمأموربها من طرف النـبى عليه السلام ولسان النبوة ولى فى هذا لائح ايضا وهو وان سلم ان النبى عليه السـلام لم يصل هذه الصلوات ولم يثبت فى ذلك شئ من المتقدمين لكنه عليه السلام اشار بل صرح الى صحة مثلها حيث قال حثا الى العمل بسنن الصحابة رضى الله عنهم عليكم بسنتى وسـنة الخلفاء الراشدين من بعدى ولذا ندب الى التراويح فى الصحيح لانهـا وان صلاها النبى عليه السلام الا ان التجمع من سنة الصحابة حتى قال عمر رضى الله عنه نعمت البدعة هذه اى التراويح صرح به تفسير القرطبى عند قوله تعـالى بديع السموات والارض فى سـورة البقرة و كذا قال عليه السـلام حثا لاقتفاء اثر سنن الكمل من امته مارأه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن ومن القواعد المقررة ان المطلق منصرف الى الكامل فالمراد الكاملون فى وصف الايمان المحققون لا المقلدون وهم الجامعون للظاهر والباطن لان معرفة الشئ من طريق النظر والبرهان وكذا من طريق الشهود والعيـان فوق معرفته من طريق واحد فقط فهذه الصلوات قد استحسنوها الى هذا الآن فنحن على الاتباع بالجمهور فان من لم يصلها قليل بالنسبة الى من يصليها مـع ان كلا من هؤلاء الكمل كالالف فقد وضح الطريق واسـتبان

الدليل ولم يبق الا السلوك الى اشرف السبيل والشمس شمس وان لم يرها الضرير والعسل عسل وان لم يجد طعمه الممرور عصمنا الله واياكم من الكبر والعجب والعناد وشرفنا بما تشرف به كمل العباد انه ولى التوفيق ورفيق اهل التحقيق فى هذا الطريق (لائحه) لاح لى عند قوله تعالى ولا تقولوا لمن يقتل فى سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم ان الجنة جنتان صورية ومعنوية فالصورية مؤجلة بتأخر الاخرة والبعث والمعنوية معجلة تتقدم على الموت والحشر للارواح الطيبة الظاهرة ينالون نيلا من الصورية فى البرزخ بالنص فيطلقون ليسيروا ويسرحوا اينما شاؤا كما ورد فى الحديث الصحيح فى اوصافهم والشهداء بسيوف المجاهدة الباطنة يرزقون من المعنوية وهى جنة القلب المظهر لسر الله تعالى والمنور بنوره القدسى فيشربون من منابع العلوم اللدنية ويأكلون من ثمار الكشوف والاحوال والواردات الغيبية ويسرحون الى حيث شاؤا من الملك والملكوت والجبروت واللاهوت لان شهداء الظاهر اذا لم يكونوا محبوسين عن السير فهؤلاء اولى لانهم اعلى كعبا منهم لان رتبة الجهاد الاكبر فوق رتبة الجهاد الاصغر وكما ان ارواحهم يتعلقون بقناديل من ذهب تحت العرش فكذلك نفوس اهل التزكية تتعلق بالاجرام النيرة السماوية والكواكب العلوية لمكان المناسبة فى الطهارة الكلية والنزاهة الاصلية ولهم ايضا فى عالم مراقباتهم ومكاشفاتهم اكل وشرب يحصل منهما الشبع والرى وذلك حسى لهم وقت افاقتهم ولذلك يستغنون عن كثرة الاكل والشرب بخلاف اهل العموم فانهم اذا اكلوا شيئا فى المنام لم يحصل لهم الشبع فى اليقظة والحاصل ان حال الشهداء الحقيقية فى عالم الملك كحال الشهداء الصورية فى عالم البرزخ بل هو اتم واكمل وحال عوام المؤمنين فى الملك كحال عوامهم فى البرزخ ونعيم عالم البرزخ وان كان متخيلا لكنه بالنسبة الى البعض كالحسى كما ان حال المنام كحال البرزخ من بعض الوجوه فافهم حق الفهم فانه بحث شريف وسر لطيف (لائحه) لاح لى عند قوله تعالى اهدنا الصراط المستقيم ان المراد به العمل بظاهر القرءآن والتحقق بباطنه ولما سئلت عائشة الصديقة رضى الله عنها عن خلق النبى عليه السلام قالت كان خلقه القرءآن فالاكتفاء بظاهره قصور والاكتفاء بباطنه الحاد ولا تحصل الاستقامة الاعتدالية فى الاقوال والافعال والاحوال الا باحراز الطرفين وذلك مسلك لم يسلك به الا الانبياء وكمل الاولياء ولى فى هذا المقام بحث طويل من جهة الظاهر وهو ان اهل التفسير ذكروا للصراط المستقيم معانى منها ان المراد به الاسلام قال الفخر الرازى ردا عليهم ان ابدال صراط من انعمت عليهم يمنعه اذ لم يكن لمن تقدمنا اسلام انتهى ولم يرض به

المولى الفنـارى فى الفاتحة حيث قال عدم الاسـلام فى المتقـدمين ممنوع لقـول الحواريين واشهد باننا مسلمون وقوله تعـالى فما وجدنا فيها غير بيت من المسلمين ونحوهما انتهى اقول قد اتفق اهل التفسير بان المراد بالاسلام فى قوله تعالى ان الدين عنـدالله الاسلام هو التوحيد وان هـذا الدين واحد من لدن آدم الى يومنا هذا فاثبتوا الاسلام لمن تقدمنا ثم قالوا عند قوله تعالى ما كان ابراهيم يهوديا ولا نصرانيا ولكن كان حنيفا مسلمـا ان المراد بالاسلام هوالانقياد لاملة الاسلام و الا لاشـتراك الالزام بان يقال ان اهل الكتاب ادعى كل منهم كون ابراهيم عليه السلام على دينهم فاجيبوا بان اليهودية والنصرانية حدثتا بعد زمن ابراهيم بزمان طويل فكيف يكون المتقدم على دين المتأخر الحادث فلوكان المراد بالاسـلام فى قوله مسلما هوملة الاسلام لقـالوا لنا كيف تقولون ان ابراهيم على ملة الاسـلام وقدحدث الاسـلام بعده بزمن طويل فيرد الالزام عليكم بكلامكم فلدفع هذا الايراد حملوا الاسـلام على ماذكر فعرف من هذا الحمل ذهابهم الى حدوث الاسلام فوقع الاضطراب بين كلاميهم حيث اقروا بقدمه فى ان الدين عندالله الاسلام كما هو مذهب الفنارى وانكروا ههنا كما هو مذهب الفخر الرازى واللائح بالبال ان الاسلام بمعنى الاخلاص وتحقيق التوحيد واحد من لدن آدم الى يومنا هذا وهو بهذا المعـنى قديم لاتختص به امته دون امته و بمعنى الشريعة الجديدة حادث تختص به هذه الامة المرحومة فحيث انكره الرازى اراد به الشريعة الجديدة المحمدية وحيث اقر به الفنارى وغيره اراد به التوحيد فحدوث ملة الاسلام بالنسـبة الى الاحكام الجـديدة الناسخة لما بين يديها وقدمهـا بالنسـبة الى الاصول والعقائد فتفسير الاسلام بالانقياد عند قوله تعالى مسلما احتراز عن اشتراك الالزام لامعنى له بل المراد به الاخلاص والتوحيد بقرينة ان اهل الكتاب مشركون من وجوه والكلام معهم و قد افصح عنه مابعده من قوله تعالى وما كان من المشركين فاعرف فانه مفيد (لائحه) لاح لى عند قوله تعـالى قال لن ترانى ان رؤية الآثار ومكاشفات الافعال و مشـاهدة الصفات و معاينـة الذات لاينا لهـا الا الافراد وهم الانبيـاء عليهم السلام قاطبة وكمل الاولياء قدس الله اسرارهم وانما احتجب الحق عن البعض لان الغيرة الالهية تمنع الانكشاف والظهور حيث ان الاغيـار لايستحقون مطالعة الانوار والسـياس لايتخطون مقـاعد الاخيار كما قال شيخى و سـندى بمنزلة روحى فى جسدى فى بعض الهياته التركية

بيت

شهود ایلردی آثاری اولوا الابصار اولنلرهب || ولی اغیاری منع ایلرایدوب غیرت جلال هو

وکم من متعطش قیل له قل ارنی وکم من متحیر قیل له لن ترانی والرؤیة علی مراتب والیاء فی لن ترانی عبارة عن کنه الذات ولایصل الی ادراکه ای من کان لان الامکان لایزول عن الممکن ابدا وان کان مضمحلا باعتبار المشاهدة الایری ان من وقع بصره علی الشمس واحد النظر الیها ثم اراد ان یقلب حدقته الی مطالعة ما سواها فهو لایری شیئا وان کان نفسه لان نور الشمس مفرق لبصره لکن لایلزم من عدم رؤیة ماسواها حینئذ عدمه فی الحقیقة ومن ثم لایخلو الواصل عن بعد فی نفس الامر

ولذا قال الفهیم الشاعر ﴿ بیت ﴾

بنه فرقتده در عاشق اولورسه یارله یک تن || وصال لیلی قیسی وادی هجرانه صالمشدر

واعلموا ان الانبیاء لکمال قابلیتهم یسألون من الله تعالی ما هو متعذر الحصول لغیرهم فاذا اخبروا بتعذره فی حقهم ایضا حکموا باستحالة ذلک ومن هذا القبیل سؤال موسی علیه السلام وتوبته وایمانه صرح به الصدر القنوی قدس سره فی الفکوک (لاثحه) لاح لی عند قوله تعالی لاتقربوا الصلاة وانتم سکاری ان المقصود النهی عن السکر حالة الصلاة لا النهی عن قربان الصلاة فان الحال قید للعامل فهو مثل لاتصل وانت محدث فالسکر مانع عن الصلاة کما ان الحدث والصلاة اشارة الی الاتصال التام بالملک العلام والوضوء اشارة الی الانقطاع الکامل عما سواه تعالی فکما ان السکر الصوری یمنع السکران عن صورة الصلاة کذلک السکر المعنوی من الغفلة والهوی وحب الدنیا یمنع غیر السکران عن معنی الصلاة وحقیقتها وهی المناجاة لان الصلاة لاتکون مقبولة الا بالحضور القلبی ففی الاول انعدم الحضور الصوری والمعنوی وفی الثانی وجد الاول دون الثانی وتوبة الاول الامساک عن الشرب عالما بقبحه عازما علی ان لایفعله ابدا وتوبة الثانی طرد الغفلة ودفع المیل عن غیر المولی وعند ذلک یستأهل الدخول فی الحضرة الالهیة لانه حینئذ یأتی البیت من بابه فیظهر سر المحبة فی حقه لان الله یحب التوابین ویحب المتطهرین وقد سبق انواع التطهر واعلم ان التوجه الی القبلة اشارة الی مقام الجمع فهو مرتبة لااله الا الله والاستقبال الی القوم اشارة الی مقام الفرق فهو مرتبة محمد رسول الله فالاول مقام الفناء والثانی مقام البقاء وعند الوصول الی هذین المقامین وحصول ذینک المعراجین تحصل رتبة الارشاد ودعوة العباد الی الله ذی الامداد اللهم اوصلنا الی العین وفرج عنا کرب البین (لاثحه) لاح لی عند قوله علیه السلام انکم سترون ربکم کالقمر

(لیلة)

ليلة البدر ان عموم الخطاب و سين الاستقبال وعبارة الرب يشير الى ان الرؤية موعودة مؤجلة فى حق عامة اهل الجنة ومنجزة معجلة فى حق خاصتهم وانها متعلقة بالربوبية دون الالوهية ولذا لم يقل الهكم ومنه قوله تعالى الى ربها ناظرة ويقال لهذا التجلى تجلى الصفات وتجلى الربوبية الذى مداره على الصلاح الطبيعة فقط واما تجلى الالوهية وتجلى الذات فمدار الاول على اصلاح النفس ومدار الثانى على اصلاح الروح والسر وذلك بالفناء عن الصفات النفسانية بل عن الغيرية والاثنينية فمن دخل بقدم المخلصية بكسر اللام والصادقية فله تجلى الالوهية ومن دخل بقدم المخلصية بفتح اللام والصديقية فله تجلى الحقيقة وتجلى الذات وجميع الانبياء وكمل الاوليا يشربون من هذا السلسبيل لكن الرؤية المتعلقة بمرتبة الذات تضمحل عندها الاشارة وينعدم اعتبار الرؤية والرآئى والمرئى فانهما من باب اللطف والحضور كما اشير الى فى بعض المبشرات وتسميتهما رؤية من ضيق العبارة (واعلم) ان كنه ذاته تعالى لايكون مرئيا لتعذر الوصول الى ادراكه واليه يشير تعلق العلم بمرتبة الالوهية فى قوله تعالى فاعلم انه لااله الاالله وقولهم تجلى الذات يشيرون بذلك الى لمعة من لمعات الذات وشعاع من اشعة فلايلزم منه تعلق الادراك والرؤية بكنه الذات والمعتزلة لما غفلوا عن مرتبة الربوبية والالوهية والذات انكروا الرؤية ولم يروا الرب فى ربكم وربهما فانه لايلزم من عدم كونه مرئيا بحسب الذات كونه غير مرئى بحسب الاوصاف كما قال عليه السلام فى مرتبة الذات نور أنى أراه وفى مرتبة الصفات رأيت ربى فى صورة شاب قطط فان الله تعالى يتعلق الادراك بصفاته فى الجملة وربما لاندرك شيئا بكنهه وقد ندرك منه صفة من صفاته المعرفة له كمعرفة زيد بكتابة ولكن لم ير السلطان فانه اذا نقشوا له صورة ذلك السلطان فى صحيفة فقد يحصل له بعض الادراك وان لم يبلغ علمه درجة الكمال لكونه ورآء حجاب بعد فانظر الى ادراك تلك الطائفة حيث انكروا لعدم سلامة حسهم ماهو بمنزلة المحسوس المشاهد ووقعوا فيما وقعوا من البعد عن الحق ومرادهم بذلك تنزيه الله تعالى عن اوصاف الجسمانيات سبحان ربنا رب العزة عما يصفون فان التنزيه الغير اللائق بجنابه من باب الوصف بمايشينى بجماله اللهم اجعلنا من الواصلين الى حضرتك العليا والفانين عماسواك من الدنيا والعقبى واكشف عمى بصائرنا لتجلى مرتبة العماء وادرنا فى فضاء مافوقه هوآء ولاتحته هوآء فانك اللطيف الخبير ذوالفضل الكثير (لامحه) لاح لى عند قوله عليه السلام اذاتحيرتم فى الامور فاستعينوا من اهل القبور ان الاولياء ثلاث طوآئف الاولى سيرهم فى عالم الاجسام والاكوان ولهم الولاية العامة كما قال الله تعالى الله ولى الذين آمنوا والثانية

سيرهم فى عالم الارواح والثالثة سيرهم فى عالم الحقيقة وكلتا الطائفتين الولاية الخاصة كما قال تعالى ألا ان اولياء الله لاخوف عليهم ولاهم يحزنون لكن الثالثة اعلى كعبا من الثانية وهم المرادون بقوله اهل القبور وهم من مات بالاختيار قبل الموت بالاضطرار فصارت اجسادهم كالقبور لارواحهم وهم الاحياء حقيقة فى الدنيا والعقبى لانه قال عليه السلام المؤمن حى فى الدارين و يشير ايضا الى ذلك قوله عليه السلام وعد نفسك من اصحاب القبور والمعنى اذا تحيرتم ايها المؤمنون بالايمان الغيبى فى الامور الظاهرة والباطنة فاطلبوا العون من المؤمنين بالايمان الشهودى الحضورى لانهم ماتوا قبل الموت فانتبهوا وعاينوا احوال الدين على ماهى عليه فهم على بصيرة من الامر فكل اشارة منهم يصيب محزه وكل تدبير ينتج غاية جليلة بحيث ان الاستعانة منهم كالاستعانة من الله تعالى لانهم الفانون فى الله الباقون بالله ولهم اسرار الهية توحى اليهم من حضرة القدس وفيوض رحمانية تصل من عالم الغيب فهم رسل الله لا نفرق بين احد من رسله وهم الاولياء تابعة لشفاعة الانبياء وهى تابعة لعناية الله تعالى فالعناية الازلية والسعادة الاولية هى المقصود اعظم فاذا سبق للعبد تلك العناية يؤذن للشفاعة فى حقه من قبل الانبياء وللهمة من طرف الاولياء فالامتناع من هممهم والتحاشى عن الاستمداد من ارواحهم الطيبة جهل للقدرة الظاهرة فى المظاهر و انكار لما هو بمنزلة البديهى المحسوس وذلك لان الانسان الكامل له الحقيقة الجامعة وله برزخية الجمع بين الوجوب والامكان فاذا تجلى له القدم والوجوب بافناء حدوث الخلقة الروحانية يتخلق باخلاق الله و يظهر من نفسه الرحمانى حروف وجمل فى الكائنات و يحدث من تقليب حدقة آثار عجيبة فى المكونات ومن ثم قال يونس امره قدس سره فى بعض الهياته التركية (بيت)

اوليانك كوكلندن شىء الله شىء الله كسمه كيم || سكا همت ايدن اول كوز يله قاشى دكل

وقال مرجع طريقتنا حضرة الشيخ الهدايى قدس سره (بيت)

فنا بولوب حيات المشود مكه عشق يارمدن || محبت استين كلسون خبر صورسون مزارمدن

وكأن القاصرين ينظرون الى الظواهر فيستبعدون امثال ماذكر فانظر فى قوله تعالى فالمدبرات امرا الى ماذكره البيضاوى فى تفسيره وابن الشيخ فى حواشيه واعلم ان الذين ماتوا قبل الموت حالهم البرزخية والدنيا على السوآء كما اشير سابقا كما ان يقظتهم ومنامهم كذلك (قال الصائب)

مثـو بمرك زا مداد اهل دل نوميد || كه خواب مردم آكاه عين بيداريست

(قال)

قال عليه السلام تنام عيناى ولاينام قلبى وللعلماء بالعلم الالهى نصيب من ذلك لانهم ورثة الانبياء فالاستمداد من ارواحهم حالة المنام والوفاة كالاستمداد ومنهم حالة اليقظة والحياة (قال الحافظ)

مدد از خاطر رندان طلب اى دل ورنى || كار صعبست مبادا كه خطايى بكنيم

فاذا عرفت هذا فاعرف ايضا ان الاستعانة المذكورة لاتتقيد برجل دون رجل كما ان الامور لاتتقيد بالظاهرة اوالباطنة بل لها الشمول لكل من الادانى والاعالى والامور مطلقا فالسلطان يحتاج فى اسفاره ومغازيه وسائر اموره الى اشارات تلك الطائفة الجليلة لان لهم الهامات حقة واستخارات ومكاشفات واضحة فهم الآخذون من مشكاة الحقيقة فمن بعد منهم ومن تدبيرهم وانفاسهم فقد بعد عن الوصول الى المطلوب وتاه فى فيافى الحيرة وضل عن الرشد ولذا ترى كل من تصدى للامور العظام من السلطان واعوانه كلما اهملوا الصحبة معهم ونسوهم اهملهم الله ونسيهم وقد شاهدنا هذا مرارا وطالعناه كرارا فان قلت هل لهذا الحديث الذى شرحته صحة فان بعض الناس الناسين انفسهم من علماء الظاهر يجرحه ويطعن فيه قلت حديث صحيح ذكره حسين الكاشفى صاحب التفسير الفارسى فى رسالته العلية وشرحه ايضا علامة الروم ابن الكمال فماذا بعد الحق الا الضلال فكل طاعن لايطعن الا فى نسبه اذ الطعن ينادى فى طاعنه انه ليس من هذه السلسلة بل هو منقطع عن صحبة الاخيار وعن اعتقادهم (لائحة) لاح لى عند قوله عليه السلام انا مدينة العلم وعلى بابها ان الباب يعد من البيت واجزائه لان قريب الشئ يأخذ حكمه كما ان تكبيرة الافتتاح تعد من الفرائض لكونها بابا لها فعلم منه اقربية على كرم الله وجهه لرسول الله صلى الله عليه وسلم من سائر الاصحاب رضى الله عنهم فى العلم اللدنى فهو وارث اسرار الخليفى على التحقيق وهو قطب الوجود بعد رسول الله صلى الله عليه وسلم الواصل الى التجلى الحق بعد العلمى والعينى واما غيره من الخلفاء فليسوا بهذه المرتبة وان كانوا كلهم واصلين الى عين اليقين لكن ذلك لايقدح فى شانهم اصلا لان المقصود الوصول الى الحقيقة سواء اعطى التصرف اولا وقد حصل هذا الوصول للكل فاعتبر هذا واعرف منه سر رجوع سلسلة ارباب الطرق من اهل الحق اليه رضى الله عنه دون غيره والتفصيل ان لكل ولى حالة غالبة فى ذاته من الجلال والجمال والقبض والبسط والشريعة والطريقة والمعرفة والحقيقة فابو بكر رضى الله تعالى عنه ومن يليه فى الخلافة لكل منهم يد فى المراتب الاربع لكن المعرفة كانت غالبة فى الصديق والشريعة فى الفاروق والطريقة فى ذى النورين والحقيقة فى المرتضى كما ان غالب حال موسى عليه السلام كان الشريعة وغالب حال الخضر

الحقيقة ولذا وقع الاعتراض رعاية لجانب الشريعة وقد كان حال الامام الاعظم مع
حسن البصرى كذلك حيث كان غالب حال الامام الشريعة والحسن الحقيقة مع ان
كلا من هؤلاء كان واصلا الى الحقيقة محرز الجميع مراتب التوحيد من الافعال والصفات
والذات فافهم تفز بالخير (لائحة) لاح لى عند قوله تعالى وما يجحد بآياتنا الا الكافرون
ان الكفر نوعان جلى وخفى وعلاج الاول التوحيد والايمان ودواء الثانى الشهود
والعيان اعنى ان الكافر يتخلص من النار الجحيم بالتوحيد الرسمى القشرى اللفظى
والمؤمن يتخلص من نار البعد والقطيعة بالتوحيد الحقيقى اللبى المعنوى فالكفر مطلقا مرض
باطنى يحتاج الى العلاج وعلاجه ماذكرنا والآيات اقسام آيات قرءآنية وانفسية
وآفاقية والانفسية اجمال الافاقية وهى تفصيلها والقرءآن ناطق بكلتيهما فكفر الكافر
الجلى تعلق بالآيات القرءآنية كما انه تعلق بالآيات الافاقية والانفسية فهو منكر بجميع
الآيات ولذا كان بعيدا عن درك الحق غاية البعد وشرك المشرك بالشرك الخفى وقع
على الآخرين فقط فهو منكر ببعض الآيات ولذا كان قريبا من ادراك الحقيقة لان
اقرار اللفظ من اسباب اقرار المعنى فجهله جهل بسيط يزول بادنى نظر وتنبيه
ان ساعدته العناية الازلية واعلم ان الله تعالى قصر الجحود والانكار على القوم الكفار
فالاقرار بجميع الآيات والتحقق بحقائق المكاشفات والمعاينات من شان المؤمن
الحقيقى الواصل الى الذات الاحدية ومثله يوجد على الندرة فى كل عصر ولذا ترى اكثر
الاولياء ارباب لبرازخ قد اقتصر بعضهم على سير الافاق فكان موحدا وبعضهم وصل بعد
هذا السير الى سير الانفس فكان مجردا وبعضهم سبق الكل فكان مفردا كما قال عليه السلام
سبق المفردون وقد وجدت شيخى العلامة ابقاه الله بالسلامة من زمرة من جمع بين
التوحيد والتجريد والتفريد وجاز بين التعلق والتخلق والتحقق فكان مكاشفا مشاهدا
معاينا لم يحتجب بالفرق عن الجمع ولا بالجمع عن الفرق فوصل الى جمع الجمع وتحقق بالفناء
الكلى وتنزل لارشاد اهل الملك وترقى لارشاد اهل الملكوت فلله هو العبد الحق
والوارث الاكمل والولى الافضل وقد قال الله تعالى فى حق هؤلاء الفرقة الناجية الا
ان اولياء الله لاخوف عليهم ولاهم يحزنون اللهم انك رزقتنى صحبته فى الدنيا فلا تحرمنى
شفاعته فى الآخرة وانا افتخر برؤية جماله فانه ممن ورد فى حقه من رآهم ذكر الله
ثم لا يدل الآيات من الاسماء والافعال والحروف فالاسماء على ضربين مجازية وحقيقية
فالمجازية عند اهل الحقيقة ما كانت مقروءة بالالسن مسموعة بالاذان مكتوبة
فى الاوراق محفوظة فى القلوب بخلاف الحقيقية فانها ليست من هذا القبيل وكم
ترى من تعظيم الالفاظ من اهل الظاهر لكنهم يصفحون عن معانيها فى الافاق فيطلبون
الحق فى اللفظ دون المعنى الذى هو اهل الحق والمظاهر الكونية الشهادية واين هم

(من)

من ادراك الحق ومعرفة اسرار الآيات مطلقا لكن لكل قوم منهل يرد عليه وحد يقف لديه وكل حزب بما لديهم فرحون ومن كان فى هذه الدنيا اعمى بصيرة فلم يذق من مذاق المعرفة الآلهية كان فى الآخرة اعمى بصرا فلم ينل الى رؤية الجمال (لائحه) لاح لى عند قوله تعالى والله يعصمك من الناس ان عصمة النبى صلى الله عليه وسلم قد ورثها كمل ورثة فهم سالمون عن القتل والجرح بل عن الدخل والطعن فى كلامهم وفعالهم من جهة اهل الانكار لمراعاتهم الآداب القولية والفعلية والحالية ولذا ينجع كلامهم ويتطأطأ دونهم من رامهم بالسوء واما منصور الحلاج قدس سره فحاله معلومة لاولى الالباب امسكت عن بيانها تأدبا فكل كلام يدخل فيه الطعن والجرح فقائله لم يراع ادب ذلك الكلام والاسلم فالطعن فيه تربية من الله تعالى واصلاح للقائل لان لسان الخلق لسان الحق وقد وقع لى مثل ذلك كثيرا لكنى ماتفطنت لسره الا بعد حين وقد كنت اظن ان كلامى حق سالم عن الاغراض مطابق لمشارب الناس لكن الله يزكى من يشاء بيد مظاهر جلاله فيصفيه عن كدورات الاقوال والافعال وسفساف الاخلاق والاعمال وذلك من التوفيق الخاص الالهى ولايعرفه كثير من الناس و مصداق كون الكلام مثلا حقا او غيره التألم وعدمه من العراض والمقابلة فانه لو كان حقا صرحا موافقا مقارنا لادبه فى الاداء سالما عن الاغراض خاصا عن شائبتها لما وجد فيه سبيل الى المعارضة ولا الى التألم وقد شاهدت شيخى العلامة انه يغلظ فى القول احيانا حتى الى السلطان ثم لايظهر الخلاف من طرف احد اصلا ولله اقوام اذ انطقوا نطقوا بالله واذا سكتوا اسكتوا بالله فنطقهم وسكوتهم حقان لاسبيل للشيطان عليهما اصلا (لائحه) لاح لى عند قوله تعالى وما ارسلناك الا رحمة للعالمين ان المراتب اربع وهى الشريعة والطريقة والمعرفة والحقيقة وفى مقابلتها فى الآفاق اربع وهى الملك والملكوت والجبروت واللاهوت وفى الانفس ايضا كذلك وهى الطبيعة والنفس والروح والسر وانما كان النبى عليه السلام رحمة عامة تامة وعناية محضة شاملة لمراعاة هذه المراتب فى محالها لان الارشاد لادب المراتب لايحصل الا بالتنزل الى مرتبة كل منهم ولكل مرتبة حكم خاص فاذا روعى يسلم الناس عن الفتنة والاباحة والالحاد ولذا ترى من لم يراع حال الفرق والملك والطبيعة والنفس قلما يسلم هو واتباعه عن الاضطراب والقلق واما كمل الاولياء فهم على بصيرة من الامر قال الله تعالى قل هذه سبيلى ادعو الى الله على بصيرة انا ومن اتبعنى وهم يميلون الى كل جنس من اجناس الناس لعموم سيرهم ولذا لايتأذى منهم احد لكن كل واحد من الناس لايميل اليهم لخروجهم عن مجانستهم الا وقت السلوك والحاصل

ان الكمل مظاهر العناية و الرحمة يحصل منهم الارشاد على السهولة واما غيرهم فلا يحصل لعدم تنزلهم الى مقام كل واحد من الناس و نظام العالم انما يحصل بالارشاد ولذا بعث الى رسلا مبشرين ومنذرين سوآء كانوا انبياء او اولياء لانهم مرسلون اما الانبياء فبالوحى واما الاولياء فبالهام وليس الكمال التحقيقى الافى رعاية المراتب وارشاد الناس اليها ولذا ترى من يقفو اثر رسول الله صلى الله عليه وسلم فى ذلك اكمل الاولياء كالحسن البصرى وجنيد البغدادى ومن يليهما الى ان ينتهى الامر فى الطريقة الجلوتية الى الشيخ الشهير بافتاده افندى البروسوى ثم الى الشيخ الهدايى الاسكدارى ثم الى شيخى العلامة الفضلى القسطنطينى وهؤلاء الثلاثة من المتأخرين من هذه الطريقة كانوا اعجب كل عجب فى التوحيد والتجريد والتفريد ورعاية المراتب وآدابها بحيث سلموهم وسائر الناس فى زمانهم من الدخل والطعن فصاروا رحمة محضة اللهم ارزقنا شفاعتهم ولا تحرمنا اجرهم واحشرنا معهم (لا ئحة) لاحلى عند قوله عليه السلام الحجر الاسود يمين الله فى ارضه فمن لم يدرك بيعة رسول الله صلى الله عليه وسلم فمسح الحجر فقد بايع الله و رسوله ان حضرة الكعبة بمنزلة الذات و الحجر الاسود يمينه التى تقبل بالتعظيم كما يقبل يمين السلطان عند المبايعة والاشارة فيه ان قلب الانسان الكامل مستوى السر الالهى و يمينه يمين الله فمبايعته مبايعة الله و مبايعة رسوله فاذا كان الجماد بهذه المنزلة من التعظيم والتكريم فما ظنك بالانسان الكامل المكرم و معنى فمن لم يدرك ان سر المصطفى صلى الله عليه وسلم ورثته الكمل وهم آخذون من مشكاته فالوصول اليهم كالوصول الى النبى عليه السلام ولذا ورد طوبى لمن رآنى ولمن رأى من رآنى ولمن رأى من رأى من رآنى ولمن رأى من رأى من رأى من رآنى (قال فى المثنوى)

كفت طوبى من رآنى مصطفى	والذى يبصر لمن وجهى رأى
چون چراغى نور شمع آرا كشيد	هركه ديد آنرا يقين آن شمع ديد
همچنين تا صد چراغ ار نقل شد	ديدن آخر لقاى اصل شد
خواه نور از واپسين بستان بجان	هيچ فرقى نيست خواه از شمعدان

فان قلت فما تقول فى ابى جهل وامثاله فانهم رأوا النبى صلى الله عليه وسلم قلت انهم ما رأوه قطعا ومصداق ذلك قوله تعالى وتراهم ينظرون اليك وهم لا يبصرون فالنظر بعين الرأس لا يوجب السعادة بل النظر بعين القلب والسر فالاولياء رأوا النبى عليه السلام

(ببصائرهم)

ببصائرهم و اقتفوا اثره واستفاضوا من مشرعه وصاروا مظاهر سره فمن رأهم رأى النبي عليه السلام بل رأى الله تعالى كما ورد من رأهم ذكر الله فانظر فى هذه البشارة ماذاترى فمن لم يعرف الكعبة الحقيقية ولم يطف حولها ولم يقبل يمينها بالتعظيم والتكريم ولم يبايعها فقد ضل عن طريق الرشد ليس له بصيرة فى طريق الحق وهذه حال منكرى الاولياء ومبايعتهم واما معتقدوهم والمبايعون لهم فقد اهتدوا منارا ماضل سالكه اللهم اجعلنا من خدام الانسان الكامل و يسرلنا تقبيل يمينك والوصول الى ذاتك آمين آمين بجاه النبي الامين (لائحه) لاح لى عند قوله تعالى سبحان الذى اسرى بعبده ان العلماء افترقوا فرقتين فمنهم من قال ان رسول الله صلى الله عليه وسلم رأى ربه ليلة المعراج بعين قلبه وجعل قوله هذا صحيحا وهم علماء الرسوم ومنهم من قال انه صلى الله عليه وسلم رأه ببصره و جعل قوله هذا اصح وهم علماء الحقيقة وجه القول الاول ان الجسم متقيد بالجهات فلا يدرك بالحس الظاهرى ماهو روحانى محض فضلا عن رؤية الله تعالى والا لتقيدت الذات المطلقة تعالى الله عن ذلك ووجه القول الثانى ان الجسم و ان كان متقيدا بالقيود الا انه ينسلخ عند الرؤية عن كيفيات تلك القيود فيحصل له الرؤية المطلقة كما وقع لموسى عليه السلام عند الشجرة وليس مرادهم حصول الرؤية البصرية كما فى رؤية غيره تعالى والا لاشتبه الرؤيتان ولم يحصل التميز بين رؤية الخالق والمخلوق و اظن ان رؤيته عليه السلام لربه اتم واكمل من رؤية القلب بمنزلة الرؤية البصرية فى المعاينة وذلك خاص به صلى الله عليه وسلم ولذلك عرج بجسده الشريف كما ان تنعم الشهدآء فى البرزخ بمنزلة التنعم الحسى بالنسبة الى تنعم غيرهم والا فنعيم البرزخ متخيل لاحسى و يدل على ماذكرنا انه صلى الله عليه وسلم كان يربط الحجر على بطنه دفعا لاسترسال البطن من الجوع فى الظاهر وطلبا لنوع ثقلة فى وجوده الشريف من حيث الحقيقة اذ كان وجوده روحا محضا يستدعى العروج دائما الى الملكوت فاذا كان جسمه المبارك اللطيف بمنزلة الروح فكما ان الروح يقدر من المشاهدة على مالا يقدر عليه الحس الظاهرى كذلك الجسم المنزل بمنزلة يقدر من المعاينة على مالا يقدر عليه سائر الاجسام التى ليست بتلك المثابة فاذا كان جسده الشريف فوق ارواح افراد الامة فى اللطافة فما ظنك بروحه المطهر الجائل دائما فى فضاء اللاهوت وهذا مذاق يعرفه اربابه وليس لك الا التسليم والقبول ومن الله التوفيق الى التحقيق (لائحه) لاح لى عند قوله تعالى الم ذلك الكتاب ان اول مقال قال فيه اهل التفسير الله اعلم بمراده واصابوا فى ذلك لان درك حقيقته وراء العقل و ماهو

كذلك لايتحمله التفسير والبيان بل يعرف بالذوق والوجدان وقلم بعض العارفين وان جاد ببعض بيانه فانما هو من لوازم حقيقته فافهم وقد اشتهر فى الكتب ان المتقدمين ذهبوا فى المتشابهات من الحروف المقطعة وغيرها الى التوقف والسكوت والمتأخرين الى التأويل والبيان والحق ان ماعدا المقطعة من المتشابهات مثل الرحمن على العرش استوى ويدالله فوق ايديهم ونحوهما من باب التنزلات الرحمانية واما المقطعات فمن قبيل المواضعات والمعميات بين المحب والمحبوب اى بين الله ورسوله وكمل ورثته ولايقدح ذلك ان يكون فيها اشارات الى معان خفية لان القرءآن لاتنقضى عجائبه وكل رطب ويابس فيه فتحت كل كلمة بل كل حرف منه مالاتدركه العقول من العلوم الغير المتناهية ومن انكره لم يعرف جلالة التنزيل الذى اشتمل على علوم الاولين والآخرين الاترى ان حروف التهجى انزلت على نبينا آدم عليه السلام ولولم يكن فى تلك الحروف ما ادعينا من العلوم لماكانت وحيا اليها وكلام الله تعالى جامع فقط عرفت ان باب الاشارات مفتوح فكل يهتدى الى اشارة بقدر مايعطيه ذوقه ومن اعترض على اهل الاشارات فانما يعترض من ضيق معرفته ومجرد تعصبه وعناده فاقول ان للحقائق الكونية مراتب بحسب الحروف والكلمات والآيات والسور وقد حققها شيخى العارف العلامة فى بعض كتبه السامية فلاتعرض لها فانه يعجز عن احاطة فلكها نطاق العقول القاصرة لكن اقول من طريق الاشارة ان الالف فى الم اشارة الى عالم المبدأ والامر واللاهوت وهى المرتبة العليا الفوقانية واللام اشارة الى عالم الارواح والخلق والملكوت وهى المرتبة الوسطى التحتانية والميم اشارة الى عالم الملك وهى المرتبة السفلى التحتانية وذلك لان الالف من مبدأ المخارج الكلية الثلث واللام من وسطها والميم من آخرها والانسان تنزل من عالم الاعيان فظهر فى النشاة الانسانية بعد عبوره من اطوار شتى فالميم ميم الامكان ولذا تأخر عن الالف واللام ولا بعد فى ان تكون هذه الاحرف الثلث اشارة الى هذه المقامات والتعجب من ان الصرفيين خصصوا فعل للوزن لاشتماله على شئ من حروف الشفة واللسان والحلق فاعتبروا هذه النكتة فى التركيب اللفظى الجملى واستبشروا بذلك وفرحوا لما تضمن من مثل هذه الدقيقة وكيف لايستبشر اهل اليقظة والشهود والعيان بوجدان المعنى اللطيف المذكور فى كلام الخالق القديم فانه جامع كل كمال فاذا كان كلام المخلوق فى تلك المرتبة من الاعتبار فكلام الله تعالى اجل واعلى (لانحه) لاح لى عند قوله تعالى آمن الرسول بما انزل اليه من ربه والمؤمنون ان ايمان الرسول صلى الله عليه وسلم بالقرءآن يستلزم ايمانه برسالته لان القرءآن يشتمل على ذكر نفسه ورسالته

(لكن)

لكن ايمان الرسول ليس كايمان آحاد الامة فانه فرق بين ايمان وايمان وان كان متعلقها واحدا فايمان الانبياء وكمل الاولياء من ورثتهم ايمان شهود وعيان وايمان غيرهم ايمان تقليد وبيان فاذا كمل الايمان يصير شهودا وعيانا وآخر مراتب النقاء الكلى فان قلت يلزم مما ذكرت اى من انتقال الايمان الى العيان زواله وليس هو مذهبا لاحد قلت جوهر الايمان شئ واحد وانما التبدل فى اوصافه وبحسب ذلك يعتبر الايمان ثم الشهود والعيان كالنحاس يصير فضة بعمل الكيمياء ثم ذهبا بعمل آخر منه مع ان الجوهر واحد واعلم ان حدوث الايمان بالقرآن من جهة النبى عليه السلام بالنسبة الى الخلق ودعوتهم وقبولهم و الافرسالته ونبوته والايمان بها قد كانت قبل عالم الاشباح كما قال عليه السلام كنت نبيا وآدم بين الماء والطين فان المقصود من هذا البيان اعلام نبوته عليه السلام بالفعل بين ذلك وعلمه بتلك المرتبة والافكل نبى قد كان نبياء وآدم بين الماء والطين لكن بالقوة حتى لا يلزم المساواة بين الفاضل والمفضول فان العمدة من وجود جميع الكائنات وجوده الشريف صلى الله عليه وسلم وما عداه تبع له كل آمن بالله وملائكته وكتبه ورسله لانفرق بين احد من رسله عدم التفريق بالنسبة الى آحاد الانبياء عليهم السلام كآدم ونوح وموسى وعيسى وغيرهم ظاهر فان كلهم وفد الله وسفراؤه وكذلك بالنسبة الى افراد الاولياء قدس الله اسرارهم فان الكل يستفيض من شرع واحد لكن للانبياء وحى وللاولياء الهام وكلاهما بواسطة الملك وان كان فى الانبياء من طريق الحس وفى الاولياء من طريق المعنى فكلهم مبلغون امر الله الخاص والعام الى من امروا بتبليغه فلانفرق بين احد منهم من حيث انهم وفد الله فى تبليغ الاحكام والمعارف والحقائق وفيه معنى آخر بطريق الاشارة لطيف هو ان كل مايبتلى به العبد من طريق اللطف والقهر فهو رسول له من عند الله تعالى جاءه ليرشده بطريق الجمال والجلال فاهل الكمال لايفرقون بين واحد من قهره ولطفه لانهم الواصلون الى مجمعهما وهما سيان عندهم ولو كان كافرا ففيه اشارة الى ما قلنا (لاتحه) لاح لى عند قوله عليه السلام السلطان ظل الله فى الارض ان السلطان الظاهر ظل خليفة الباطن فى ارض الوجود فالوجود الحقيقى لقطب الوجود وهو قطب الباطن والوجود الظلى لقطب الظل وهو قطب الظاهر وقد تجتمع كلتا الرياستين فى واحد كعمر بن عبد العزيز من خلفاء بنى امية على مايعزى اليه ثم ان للسلطان اوضاعا كما للقطب اطوارا ومن جملة مايشتمل عليه قواعد السلطنة خصوصا سلطنة آل عثمان الجامعة لاسرار الخلافات كلها ان لهم خواص بكما يفهمون من كل عضو من اعضاء الانسان معنى مفيدا اذا اشير بها اليهم مثلا اذا وضع احد مسبحته على انفه يفهمون من هذا

الوضع المخصوص والاشارة الخاصة معنى السلطان واذا قيل المسبحة والوسطى ووضعهما على جبهته يفهمون منه اسم محمد ومعنى الجمعية وهكذا فاذا كانت هذه الاشارات معتبرة من حيث الظاهر فلا شك انها معتبرة من حيث الباطن يعنى ان لكل عضو معنى مخصوصا عند اهل الحقيقة يفهمون منه اشارات الحقيقة كالحروف لهما اثر فى الوجود الانسانى الذى هو كالمصحف فى الجامعية لكنهم ابكمون واصمون الى الاغيار ولايفشون اليهم الاسرار وتحت كل حرف من المصحف القرآنى والمصحف الانسانى اسرار خفية لايطلع عليها الااولوا الالباب ولايفهمها الامن اوتى ذهنا خاصا من الفياض الوهاب وقد صحبت مرة بابكم وهوالذى يقال له بالفارسية لال وبى زبان فلاح ببالى من احواله العجيبة امور غريبة قد اشرت الى نبذ منها ههنا والامر ظاهر عند من له حس سليم وفى الحديث المذكور اسرار لاتحصى ولست الآن بصدد بيانها وتحال على الذوق والقطرة تدل على القدير والقليل على الكثير (لا ئحه) لاح له عند قوله تعالى ربنا اخرجنا من هذه القرية الظالم اهلها ان القرى اشارة الى مرتبة الجلال والقصبات الى الجمال والامصار العظيمة الى الكمال فاذا ساعدت العناية الازلية لاهل القرى يرون ان ماهم عليه من الزراعة والحراثة وعمارة ارض بحفر الانهار وغرس الاشجار كلها اسباب الذل والهوان ولذا ورد لاتتخذوا الضيعة فتسوقهم تلك العناية الى المدن والقصبات بجلب العز والمنافع الدينية فيتخلصون من مذلة الاقامة فى دار الهوان ويتشرفون باقامة الجمع والاعياد على وجهها باهل الايمان ثم ان ساعدتهم العناية يرون ان حالهم هذه وان كانت اعلى بالنسبة الى حالهم الاولى الاانها ادنى بالاضافة الى احوال اهل البلاد العظيمة فانهم مع اقامتهم الجمع والاعياد لهم عز نفس متزايد من حيث مراجعتهم الى العلماء فى الواقعات والى الاطباء فى الامراض والى الوالى فى السياسات والى السوق فى كل الحوائج والى الانهار العظيمة غالبا فى الاوساخ فيرتحلون من المقام الادون الى المحل الارفع فيكمل دينهم ويتم مرامهم وتحصل السلامة من جهة العرض والنفس والمال والاهل والاولاد والعيال فهذه المراتب فى الآفاق واما فى الانفس فالطبيعة والنفس والقلب والروح والسر فالطبيعة من مقتضاها الميل الى الشهوات والنفس الى الاهوآء والبدع والقلب الى المعارف والروح الى الانوار والسر الى الاسرار والحقائق فاذا اصلح السالك طبيعة ونفسه بالرياضة والمجاهدة يترقى الى مقام القلب والروح فكأنه انتقل من القرية الى البلدة واذا صلح القلب والروح بازالة الجهل والتحلى بالمعرفة الالهية يترقى الى مقام السر فكأنه هاجر من البلدة الصغرة الى المصر العظيمة واذا اصلح السر بقطع النظر عن جميع ماسوى الله تعالى والتوجه الى الحضرة العليا فقد تم

امره وحسن عمله وكل حاله ودخل حرم الوصال ومن دخله كان آمنا من جميع والوسواس والشكوك والشبهات وانواع التنزلات فى الملك والملكوت والانفس والافاق لانه تعالى قال فى حقه ومن يخذ وخذوه ألا ان اولياء الله لاخوف عليهم ولاهم يحزنون ليس لك عليهم سلطان وهذا مقام عال وسر عظيم لاينالة الاواحد بعد واحد وفقنى الله واياكم الى هذه الرتبة العليا والفضيلة العظمى انه جواد كريم رؤف رحيم (لأمحه) لاح بالبال عند قوله تعالى ولاتفسدوا فى الارض بعد اصلاحها ان كل ارض كثر فيها الصلاح كثر فيها الفساد اعنى صلاح كل ارض بقدر فسادها للتقابل الواقع بين الجمال والجلال فكما ان اهل الصلاح يجتهدون فى دفع الظلم عن اقليم وجودهم وفى قتل القوى الحيوانية واحياء الصفات الروحانية فبقدر ذلك يسعى اهل الفساد فى الظلم واحياء القوى الحيوانية وقتل الصفات الروحانية فحال هؤلاء عكس تلك الطائفة وليس هذا الامن اقتضاء التقابل ذاك وكذلك كل ديار كثر فيها الفقراء السالكون الى طريق معرفة الله كثر فيها الاغنياء الباخلون فانهم لوكانوا اسخياء لاستغنى الفقراء باموالهم وانقطعوا بذلك عن الطريق لان الموصل الى الله تعالى هو طريق الفقر لاطريق الغنى فافهم هذا وقد شاهدنا بلدتنا بروسه هكذا فان اغنياءها فى غاية البخل والامساك واستدللنا بذلك على كثرة اهل السلوك الذين هم فى غاية بذل الروح ونهاية الاجتهاد بالفقر الصورى والمعنوى وهذا مما لايستريبه عاقل من العقلاء المجانين فانظر كيف ادى حال اهل الفقر الحقيقى الى فقر سائر الفقراء الصورية لانهم بسبب هذه الطائفة حرموا عما حرموا وحكمة ذلك جذب الكل الى طريق الحق لكن الله يهدى من يشاء ويضل من يشاء فليس كل فقير يصل الى الغنى الحقيقى وليس كل غنى يصل الى الفقر الحقيقى وقد الهم هذا المعنى الى قلبى فصدقته وقبلته فانظر الى حال الانفس والآفاق تجد ذلك حقا (لأمحه) لاح لى عند قوله عليه السلام الشتاء غنيمة المؤمن ان اهم الامور عند الكامل من المؤمنين هو امر الدين لاامر الدنيا والشتاء اعون فى تحصيل الامر الاخروى من حيث قصر نهاره وطول ليله فبقصر نهاره يسهل الصوم وبطول ليله يسهل القيام بخلاف الصيف فان طول نهاره واشتداد حرارته يمنع عما ذكر ويغلب النوم فى ليله لقصره وفتور البدن واعلم ان الصيف مظهر الجمال بالفعل من حيث الصورة لكن فيه جلال بالقوة من حيث المعنى ومن ثم تقع الزلازل والعواصف والصواعق وامثالها فى الصيف واما الشتاء فعلى العكس فان ظاهره وان كان مظهر الجلال لكن باطنه مظهر الجمال ولذا لايقع فيه مايقع فى الصيف مماذكر وفى كون الشتاء غنيمة

اشـارة الى ان المؤمن الكامل اذا وقـع فى بلية واصـابته مصيبة من حيث النفس اوالاموال او الاولاد يغتـنم ذلك و يعـده نعمة اذ تحت كل محنة منحة بل الكامل هوالذى يجد فى الجلال من الحلاوة مثل مايجده فى الجمال والا فيكون ناقصا لان كلا التأثيرين من الله تعـالى وماهو من الله تعالى لايكون مرا بالنسبة الى الحبيب العاشق الصادق وقد جرت سـنة الله تعالى بالتربيـة اولا بيد الجمال فان لم يتنبه العبـد له يربيـه ثانيا بالجلال فان لم يتنبه له يسـتأصل نعوذ بالله من ذلك وكلما ظهر صورة تنزل فطالب الترقى يجده فى التوبة واظهار العجز لاغير ولله اقوام لا يعبدونه حالتى الشدة والرخاء الاعلى السواء فانظر فيما ادت اليه معرفتهم الكاملة واطمئنانهم التام (لا محه) لاح لى عنـد قوله تعالى انى وجهت وجهى للذى فطر السموات والارض ان يمين الانسـان اشارة الى الجنة و يسـاره الى النار ووجهه الى التوجه الى الله تعالى ولذلك وجه ابراهيم عليه السـلام وجه ظاهره وباطنه الى الفـاطر فسالك الحقيقة اذا التفت الى اليمين واليسار ينقطع دونه حبل الوصول و اذا توجه بالتوجه الوحدانى الهيولانى من غير نظر الى واحد من الجانبـين يتصل بحرم القبول فعـلم منه ان سالك الطريق الصورى كما انه يتأخر عن الوصول الى المنزل المطلوب بسبب الالتفات الى الاطراف حين السلوك كذلك سالك الطريق المعنوى اذا قصـد بعبادته النجاة من النار والفوز بالجنة ينقطع عنه الطريق ولا يصل الى المقام المقصود على التحقيق اذ مثله هو الخادم بالاجرة والخادم بها لايكون له اخلاص البتة ومن ليس له اخلاص ليس له خلاص يعنى عن مهالك النفس ومن لم يقطـع بوادى النفس ولم يتجـاوز عن عالم الحس والشهادة والشهوة كيف يصل الى الكعبـة الحقيقية و عالم الملكوت وارضى واعلم ان الله تعالى خلق الجنة للمؤمنين ورفع الهمة عن الحظوظ جملة مكابرة مع الربوبية وقد قال تعالى واسألوا الله من فضله فالمقصود ان لايطلب الاجر بالعمل وهو الاخلاص فلايلزم الاعراض عن الجنة ونعيمها مع انه عليه السـلام قال الدنيا حرام على اهل الآخرة والآخرة حرام على اهل الدنيا وهما حرامان على اهل الله يعنى ان من كان سلوكه الى الحقيقة لايطلب بعمله شيئا من امور الدنيا والآخرة غير رضى المولى وهذا لاينا فى سؤال الجنة من حيث انها فضله تعالى لكن مطمح النظر هو القربة والوصلة وهذه دقيقة من لم يتنبه لها طعن على اولياء الله تعالى والله الهادى الى الرشاد ومنه المبدأ واليه المعاد

بروسه قاضيسى عارف افندى حضرتلرينه على الفور يازيلوب ارسال اولنان رساله در

(بسم الله)

بسم الله الرحمن الرحيم

ان اغلى ما اختزنه مسجل العارف حمد وهاب تواترت آلاؤه * واعلى ما احتضنه طائر جنانه شكر فياض تتابعت نعماؤه * واكمل ما يتوسل به الى حريم الوصول صلوات الرسول * و افضل ما يحصل به القبول تسليمات الآلى والاصحاب مع مخاديم البتول * وبعد فان مجلى بديع الامر والشان مرآة قلب العارف * ومبرز طوالع الانوار مشكاة اهل المعارف * واذا ارتفع ذكاؤهم بلا زوال * وظهر سناؤهم بلا اضمحلال * بحيث يبدو منارهم للسلاك وبالنجم هم يهتدون * ويعلو لوآؤهم عنان السماء وباثارهم يقتدون * ولولا العرفان فى عالم الامكان ماكان العرفاء فى حضيض الارض * مدار صرف مساوى الطول والعرض * ومن يمحو كلمتهم فلا يصر فها عن وجهها * ويتصح بها ينجو من النار وعذابها * فانهم اذا نطقوا نطقوا بالله * واذا سكتوا سكتوا بالله * فمنطقهم يورث الحكمة * وسكوتهم يولد الهيبة * وهيئتهم تذكر الله * ومعانيهم توصل المرء الى مايهواه * اى بيان ابدع من بيانهم * واى حقيقة احق بالاعتبار من اعيانهم * لم يرمهم احد بالسوء الا بار وهلك * ومنافع دينه استهلك ولو كان له نبذ دراية فى صحيفة باله * وبزر رواية فى هداية اعماله * لما خرج من الآداب والاصول * بل كان يفترض على نفسه اخذ ميراث علو مهم من المعقول والمنقول * اين ياقوت حتى يكتب هذا الحديث على اسفار الاحداق * لا على القراطيس والاوراق * واين الوصاف حتى يسبق براعة براعته كل سابق ويجذب انامل همته عنان كل آبق * من الالفاظ المستملحة والمعانى المستبدعة * فان له فى ذلك سعة اية سعة * كى يخدم مخدومى وممدوحى * الذى هو فى جسدى بمنزلة روحى * نور حدقة بصرى * ونور حديقة نظرى وهو الراسخ القدم فى محجة القضا * الناسخ لصيت من مضى * العاض بنواجذه على الشريعة الغرآء * الحاض كل من يدانيه على السلوك بالمحجة البيضاء * لن يتسمح بمثله الزمان ماطلع المرزمان * ثانى القاضى شريح وتلو نعمان * ولذا اقول فيه تاريخا لقدومه ومدحا لجنابه واتحافا لعتبة بابه

نظم

قد بدا من افق العدل منير اعظم | زال غيم ظالم من صفحات العالم
ابشروا قد قدم الروح الالهى فما | حاجة فى نفس الرحمة لابن مريم
ذاته قد جعل الحق مطاف العرفا | فيضه يغنى لهم عن فيضان زمزم

كلما جئت بمدح هو فيه اقدم	انه اكرم بل افضل بل هو اعلم
كان ينبوع علوم وفهوم ولذا	ارخ الحق له جاء امام اعظم

آلا وهو المشار اليه بالبنان * الغنى عن التعاريف والبيان * معدن اللطف والكرم * صاحب الخط والقلم والنظم والرقم * ماسردته انملة براعته * ونسجته على احسن منوال من فوره وساعته * يتطأطأ دون سرادقات كماله امراء الكلام * مثل البديع والحريرى والجاحظ والنظام * وهو الشهير بالمولى العارف القاضى بمدينة بروسا * صينت عن البوسا * اللهم اجعل رياض آماله نامية * واسامى اخلاقه الحسنة واعماله المستحسنة سامية * وعمره باطول العمر * واصرف عنه بعدله

صروف الدهر كما قيل *بيت*

اعدل تكن من صروف الدهر ممتنعا	فالصرف ممتنع للعدل فى عمر

وفد الزمنى الوقت * المصفى عن المقت * كالعبد البحت * ان اسردشيئا من المعارف * ليكون شاهدا لما استشعرت به من تحبب ذلك العارف * فقد لاح لى عند ماصممت العزم * الى مطالعة جماله * وحققت الجزم * فى زيارة عتبة جلاله * قوله تعالى لكل جعلنا منكم شرعة ومنهاجا وورد واردالوقت على العجالة بذكر مايتعلق به من بعض اللطائف فاقول وبالله التوفيق ان هذه الآية الكريمة تدل على اختلاف الشرائع فى الفروع كما ان قوله تعالى ان الدين عند الله الاسلام يدل على اتفاقها فى الاصول الا فالدين الحق واحد من لدن آدم الى يومنا هذا والى قيام الساعة كما قال فى الاشباه ليس لنا عبادة شرعت من عهد آدم عليه السلام الى الآن ثم تلك العبادة تستمر فى الجنة الا الايمان والنكاح انتهى وقد رد الفخر الرازى فى تفسيره عند قوله تعالى اهدنا الصراط المستقيم ان يكون لمن تقدمنا اسلام ولم يرض به المولى الفنارى فى تفسير الفاتحة حيث قال عدم الاسلام فى المتقدمين ممنوع لقول الحواريين واشهد باننا مسلمون وقوله تعالى فما وجدنا فيها غير بيت من المسلمين ونحوها انتهى والحق ان الاسلام بمعنى الاخلاص وتحقيق التوحيد واحد من لدن آدم الى يومنا هذا كما ذكرنا آنفا فهو بهذا المعنى قديم لا تختص به امة دون امة وبمعنى الشريعة الجديدة حادث تختص به هذه الامة المرحومة فحيث انكره الرازى اراد به الشريعة الجديدة المحمدية وحيث اقر به الفنارى اراد به التوحيد فحدوث ملة الاسلام بالنسبة الى الاحكام الجديدة الناسخة لما بين يديها وقدمها بالنسبة الى الاصول والعقائد فتفسير الاسلام بالانقياد وعند قوله تعالى ما كان ابراهيم يهوديا ولا نصرانيا ولكن

كان حنيفا مسلما احترازا عن اشتراك الالزام كما فعله اهل التفسير لامعنى له بل المراد به الاخلاص والتوحيد بقرينة ان اهل الكتاب مشركون من وجوه والكلام معهم وقد افصح مابعده من التعريض من قوله تعالى وما كان من المشركين وانما اختلفت الشرائع لان الله حكيم وحكمه مبنى على تدبيره ولايدبر الا بما اقتضته حكمة واعطاه استعداد من تعلق به التدبير قال تعالى يدبر الامر من السماء الى الارض اى يدبر كل علوى وسفلى بما يليق بحاله والاستعدادات مختلفة فى كل عصر والمشارب متفاوتة فى كل زمان فاقتضى الحال اختلاف الشرآئع ليهتدى كل الى مرامه بحسب استعداده كالطبيب يعالج كل مريض بما يناسبه من الادوية ويفهم من هذا سر اختلاف المجتهدين اذهم الحكماء الالهية يدا ودون القلوب المرضى بما يناسبها من الفقه والعمل وقد قيل من لم يعرف مقتضى زمانه فهو جاهل ومن هنا نقول ان فى الآية المذكورة اشارة الى ان لكل مجددين فى كل عصر الى آخر الزمان شرعة ومنهاجا اى طريقا مخصوصا يسلك به فى ايصال السلاك الى المطلب الاعلى ولذا اختلفت الاوراد والاذكار بين المشايخ وسادات الصوفية قدس الله اسرارهم مع الاتفاق فى الاصول مع ان كل وضع مخصوص لهم قد استنبطوه من الكتاب والسنة بحسب مشارب اهل الارادة ومشاربهم متفاوتة وحجبهم متغايرة فمن حجاب غليظ واغلظ وكذا من عبادة شاقة واشق وما العبادات الا كالاسباب والآلات فى حصول شئ فانظر الى تفاوتها كيف لاتجد الكل على نسق واحد فكل ذلك رحمة من الله تعالى ارشد الاساتذة الى تحصيله واعماله بحسب المصالح هذا والانبياء ايضا وان كانوا متساوين فى اصل النبوة والوصول الى الله تعالى الا ان بينهم تفاوتا بحسب غلبة الجمال والجلال والقبض والبسط فان هاتين الكفتين لم تعتدلا فى كل منهم الاترى الى موسى عليه السلام كان غالب حاله الشريعة مع وصوله الى الحقيقة ولذا اعترض على الخضر رعاية لظاهر شرعه وكان غالب حال الخضر الحقيقة قال تعالى (تلك الرسل فضلنا بعضهم على بعض) واحد اوجه التفضيل ان ذلك بحسب احوال الامم اذ من الامم من اعطى له استعداد توحيد الافعال فقط ومنهم من اعطى له استعداد توحيد الصفات ايضا ومنهم من اعطى له استعداد توحيد الذات ايضا وهم قوم ابراهيم عليه السلام وهو قطب التوحيد ولذا امرنا باتباع الملة الابراهيمية الا ان ظهور تفاضل الصفات لما كان منوطا بهذه الامة المرحومة صاروا اخر الامم لاغيرهم ونبينا صلى الله عليه وسلم خاتم النبيين لاغيره وكل نبى محرز لجميع مراتب التوحيد وذلك لان اخر درجات الولاية اول مقامات النبوة والولى هو الفانى فى الله الباقى بالله ولايحصل

يدعون اهواءهم وان لم يكن ذلك فمن كان فى محل لا يمنعه ذلك من الاجابة للاقامة الاولى
من اى مذهب كان فله ذلك بالوجوب لما ذكر من الدليل وسر الاقتداء المذكور
ان الشافعى من الواصلين وسره فى الفناء يدل عليه كون محرابه داخل المطاف والليل
مظهر الفناء وابا حنيفة من العارفين وسره فى البقاء يدل عليه كون محرابه خارج
المطاف والنهار مظهر البقاء والاولى للحنفى فى الحرم المكى ان يتأخر الى الاسفار جدا
فى صلوة الفجر لان قوله عليه السلام اسفروا بالفجر فانه اعظم للاجر انما هو لمراعاة الضعفاء
وكان عليه السلام يسلم فى الفجر بحيث لا يتميز رجل من مرأة لبقاء الظلمة فى الجملة والله
اعلم بالحقائق حرره الفقير الواد الاكبر الشيخ اسمعيل حقى غفر ذنب وجوده

قال الله عز وعلا فى كتابه المبين الحمد لله رب العالمين لا يخفى ان مقام الحمد يقتضى
خروج شئ من القوة الى الفعل ومن العلم الى العين اذ لا يحمد الاعلى الوجود ولو بالاعتبار
ولذا ماسمى الله تعالى نبيه عليه الصلوة والسلام محمدا الابعد وجوده العينى ليحمد على
افعاله الجميلة مرة بعد اخرى بخلاف الاسم احمد فانه سماه به قبله كما قال حكاية ومبشرا
برسول يأتى من بعدى اسمه احمد فحمل احمد على الفاعل احمد فاعرف ولما كانت
الربوبية تلى مرتبة الالوهية اذ ليس للسلطان تربية رعاياه الابعد تعين سلطنته قدم
مايدل على الالوهية على مايدل على الربوبية بخلاف ما فى الثانية من المعوذتين
من العكس اذ النهاية هى الرجوع الى البداية ولاشك ان هذا الرجوع لا يتأتى الا بقلبه
وهو العروج فالمبدأ نزولا هو المعاد عروجا وفى قوله رب العالمين اشارة الى امرين
الاول ان العالم بمعنى العلم فى الاصل اذ الالف للاشباع ولما كانت الكائنات علما
لوجوده تعالى ودليلا على وحدته والوهيته وسائر صفاته اطلق عليها العلم والثانى
المربى لا يربى الاما دخل تحت ملكه وافتقر اليه بنوع افتقار ومن المعلوم ان الكائنات
مفتقرة فى وجودها الى المكون وفى بقائها الى المبقى وليس المكون والمبقى الا الله تعالى
لان من قدر على اصعب الامرين وهو الايجاد قدر على اهونهما وهو الابقاء وعلى
هذا يدور قول القاضى فى تفسيره وفيه دليل على ان الممكنات كما هى مفتقرة الى المحدث
حال حدوثها فهى مفتقرة الى المبقى حال بقائها انتهى فقوله كما هى الخ اما بيان
لافتقارها اليه حال حدوثها مع قطع النظر عن دلالة لفظ العالمين عليه فمصب الفائدة
هو بيان الافتقار الثانى المرتب عليه واما بيان لذلك مع ملاحظة الدلالة المذكورة فالفائدة
تعود على البيانين المفهومين من المقام ولما كان معنى التربية وهو تبليغ الشئ الى كماله شيئا
فشيئا مستلزما لابقائه اذ وجود للكمال مع العدم اخذ القاضى المعنى الالتزامى لكونه
اساسا واصلا هنا فقال فهى مفتقرة الى المبقى حال بقائها بدل ان يقول وفيه دليل

هر بولك برسالكی وار لاجرم | واصلی محجوبه یولداش ایلمه
اسم اعظم وجهنه ناظر ایسك | خلقك آیقلارنی باش ایلمه

زا ایله طوتدك تعین حقیا
نقطه‌یی انكله قرداش ایلمه

اعلم ان المذهب واحد فی الاصل ولذا كان الصدر الاول لا یتخالفون فی شئ من امور الدین وكان علیه السلام یعمل بما امر به ربه ویقتضیه حاله فی كل وقت من الاوقات ولما اراد الله تعالی ان یحفظ صور تلك الاحوال كلها فی امته لعلمه بان استعدادا ذاتهم متفاوتة ومقتضیات احوالهم مختلفة جمع تلك الصور فی المذاهب الاربعة فكان اختلاف الامة رحمة لكونه اختلافا فی العمل بما تحقق به من ارسل رحمة للعالمین فكل شان من شؤونه علیه السلام فی اوائل نبوته واواسطها واواخرها محفوظ مضبوط فی المذاهب الاربعة الحقة فعمل كل صاحب مذهب بما ثبت عنده باجتهاده وتفتیشه ولكن ما امر الناس بالتقلید بمذهبه وانما قلدوه باختیارهم ومن عند انفسهم فكانوا داخلین تحت قوله تعالی یاایها الذین امنوا اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منكم فاصحاب المذاهب الحقة اولوا الامر للناس فی امور الدین لهم من اطاعتهم فیها بحسب ما بدا لهم لكونهم عجزة بالنسبة الیهم ومن ثم اتخذ بعضهم هذا مذهبا وبعضهم ذلك وهم كلهم مصیبون فی نفس الامر بعد ماثبت الدلیل وساعد البرهان هذا عند الاستقلال والاستبداد بمذهبه فلو رأی العمل بمذهب من یخالفه فله ذلك فی بعض الاوقات وهو وقت الاقتداء به لافی غیر وقت الاقتداء الا ان یكون المقتدی بالكسر من اهل الكشف الصحیح فله العمل بكل ما بدا له فی خلواته وجلواته تحققا بحقیقة الحال الا انه یلزم علیه حینئذ ان لا یخلط بعض المذاهب بالبعض علی مرأی الناس لئلا یلزم الاختلال والقیل والقال ومن هنا قالوا ان اهل الله علی مذهب وسطین المذاهب والافهم متقلدون فی الاصل بمذهب مخصوص كحضرة شیخ الاكبر قدس سره الاطهر كان مالكی المذهب ولكن كان یری وضع احدی الیدین علی الاخری فی الصلوة علی مذهب ابی حنیفة لما یقتضیه النص فی الفاتحة وهو قوله ایاك نعبد وایاك نستعین فافهم فتقرر من هذا ان الاقتداء بالمخالف صحیح والاباء عنه تعصب ناشئ عن الجهل والذی تقتضیه الحقائق ان یقتدی الشافعی بالحنفی فی صلوات النهار وذلك فی الحرم المكی وبعكس فی صلوات اللیل ویكونوا جماعة احدة لاغیر لقوله تعالی استجیبوا لله وللرسول اذا دعاكم لما یحییكم وقوله تعالی فان لم یستجیبوا لك فاعلم انما

ذلك الا بالتحقق بحقائق التوحيد اى توحيد الافعال والصفات و الذات فاذا كان حال الولى كذلك فما ظنك بالنبى اللهم اعصمنا من ان ننسب اليهم شيئا مما لايزين بجمالهم او يشين بكمالهم آمين ثم العلماء و رثة الانبياء فى العلوم والمعارف والاحوال والاذواق والملوك ورثتهم فى السياسات على الاطلاق لكن منهم من جمع بين كلتا الرياستين كعمر بن عبد العزيز من خلفاء بنى امية على مايعزى اليه والى احوال الملوك اشاره النبى عليه السلام بقوله السلطان ظل الله فى الارض اى السلطان الظاهر ظل خليفة الباطن الذى كان مظهراللحقائق الالهية فالوجود الحقيقى فى ارض الوجوداء والوجود الظلى لمن عداه فالسلطان الظاهر صورة الخليفة الالهية وقد افترق فى الملوك ما اجتمع فى الانبياء ولذا صاروا مظاهر السياسات بالسيف والعلماء مظاهر التربية بالعلم و يفهم منه سر كون الوزراء فرقة والعلماء فرقة كشيوخ الاسلام وقضاة العساكر وسائر الحكام لكن من العلماء من هو مأمور من قبل السلطان بالحل والعقد كمن ذكر فهم فى حكم السلطان ومن هو غير مأمور بهما كالمدرسين و الوعاظ وسائر المعلمين اذليس لهم من التسلط الا على بواطن العامة بخلاف الاولين فان تسلطهم على الظواهر كما ان تسلط الانبياء على الظواهر والبواطن جميعا هذا وقد انتهى مالاح لى فى الآية المذكورة من التقرير ارجو من كمال العناية العارفية ان لايمجه من فيه ولايطرده من مجلسه الخطير فان كان فيه سهو وخطأ فالستر وقبول الاعتذار احق بالكرام لانه وقع عجالة الوقت فى ايسر زمان فى مقام

بيت

زحل مردمكم شد مسود اين دفتر	كرم نما نظرى كن مكر وفيه نظر

يقول الفقير صاحب الهجرتين سمى الذبيح اسمعيل حقى الناصح الجلوتى نزيل بروسه قد وقع الابتداء والفراغ فى جزء من نهار السبت و هو العشر السادس من الثلث الثانى من السدس الثالث من النصف الثانى من العشر الثامن من العشر العاشر من العقد الاول من الالف الثانى من الهجرة النبوية على صاحبها اكمل التحيات واشمل التسليمات مارسار الفلك وسبح الملك فى صوامع الملكوت وجوامع الجبروت

شيخم حقى افندى شيخ مصرى يه على طريق الملاطفه كوندردكلرى ابياتدر

كل بو سرى مصر يا فاش ايله	خوان خاصى عامه يه آش ايله
آچه يوسف يوزنى اعماره	كوزلرن بينارك ياش ايله
نون ايچنده كيزله بو كوهرلرى	ويرمه ناد انه انى طاش ايله
باى بسم الله دن تا ميه دك	سينى طوت بو يوزلرى قاش ايله

على ان الممكنات مفتقرة الى المحدث حال حدوثها وعلى انها يحتاج فى بلوغها الكمال اليه تعالى فقول عصام الدين فى حاشيته يشعر بانه اراد الدلالة على افتقارها فى الوجود حال البقاء كما بحث عنه فى الكلام ولادليل عليه لانه لايدل الا على انه يحتاج فى بلوغه الكمال اليه تعالى انتهى ليس بوارد اصلا لانه ذهول عما ذكرناه قطعا ثم قال المولى عصام الدين فليحمل على الدلالة على هذا الافتقار وهو افتقاره اليه تعالى فى بلوغه الكمال قلت لا منع منع من الحمل على هذه الدلالة ايضا فالقصر عليه بالمنع عن غيره قصور فنقول اى فى تقرير هذه الدلالة الثانية فيه دليل على كمال الاحتياج حيث يربى شيئا فشيئا يعنى ان التربية شيئا فشيئا تدل على كمال احتياج المربى الى المربى اذ فى كل وقت من الاوقات وساعة آنية من الساعات يظهر منه احتياج جديد اليه الى ان يبلغ الى منتهى الكمال فبعد البلوغ اليه اما ان ينتقل من طور الى طور فيظهر احتياج جديد مما يناسب بحاله اولا فيبقى احتياج الى البقاء فهو لايزال يحتاج ابدا ولذا قال الله تعالى والله الغنى وانتم الفقرآء حيث لم يقيد الافتقار بحال دون حال وفى وقت دون وقت وفى هذا المقام كلام آخر لايذكر لانه لابد لاستماعه من المذكر ولذا رباهم شيئا فشيئا مع قدرته على ان يبلغهم الى كمالهم دفعة اعلم ان الكمال الدفعى داخل تحت القدرة كما فى الملك فان كماله دفعى حال حدوثه وليس بداخل تحت الحكمة كما فى البشر ونحوه فان كماله تدريجى فهو يتدرج فى مدارج الكمال الى آخر عمره لكونه مجمع الاسماء الالهية وهى لا تقتضى الاجتماع بل الافتراق لوقوع المضادة بين احكامها والضدان لايجتمعان فاقتضت الحكمة الالهية تدريج ذلك فى البشر وغاية بالنسبة الى السالك اربعون سنة فان قلت لاحد للكمال ينتهى اليه الانسان فيقف دونه فما معنى التدريج قلت لاشك ان العلم يزيد شيئا فشيئا ابدا كما يدل عليه قوله تعالى وقل رب زدنى علما ومنه قولهم لانهاية للسير فى الله وان كانت المقامات متناهية وهى المقامات التى قدرها الله للبشر بحسب الاستعداد فلا يمكن ان يتجاوز واعنها كما اشار اليه تعالى بقوله حكاية ومامنا الا له مقام معلوم ومن تناهى المقامات لايلزم تناهى العلوم كالطواف ينتهى بعد سبعة اشواط عند الحجر ولكن لاتنتهى علوم البيت و اسراره ابدا كما لايخفى على اهل البصائر وهذا الكمال هو الذى يشير اليه قوله تعالى الذى اعطى كل شئ خلقه ثم هدى اى هداه الى ماخلق له حتى اوصله الى نهاية مراتب استعداده فاعرف جدا لان فيه ظهور الاحتياج فى الغاية كما اشرنا اليه سابقا ثم هذا التعليل انما هو بالنسبة الى ما فهمه فى مرتبة عقله واما بالنسبة الى مافهمه اهل الفهم عن الله فهو مايفهم من تدافع الاسماء حيث

احكامها فلا يمكن توجهها الى شئ واحد فى زمان واحد مع ان التأنى والتمهل عادة الله القديمة ولذا خلق السموات والارض فى ستة ايام فسبحان الله القادر العزيز الحكيم وذلك الظهور منشأ كل كمال كونى كما فى عروج الانسان الى وطنه الاول او الهى كما فى نزوله عنه الى مقامه المعول وقد قال عليه السلام اللهم اغننى بالافتقار اليك فجعل الاحتياج الكلى اليه وهو كمال كونى غنى وهو كمال الهى ولذا جعل الغنى له والفقر للبشر فلا معنى للسؤال ان ايامن الغنى والفقر افضل اذ الغنى صفة ذاتية الهية والفقر صفة ذاتية كونية نعم ان الغنى بالله يعد غنى ايضا وفى الحديث المذكور اشارة اليه ثم ان الاحتياج انما يكون كليا كماليا اذا كان من وجوه جميع الاسماء الالهية وذلك من خصائص نبينا عليه السلام لكونه اكمل الخلق استعدادا واجمعهم نشاة وموجب كمال اتصال لفظ الاتصال انما هو لمحافظة قرينه والا فالارتباط والوصال والوصل اولى منه لوجودها فى الاصطلاح دونه وامثال هذه العبارات انما هى للتفهيم والا فلا تخلو عن ايهام موقع فى الالحاد وليس الوصول الى الله تعالى بطريق الاتصال والاتحاد والحلول ونحوها تعالى الله عن ذلك وانما حقيقة الامر غروب فان وزواله وطلوع باق وقراره وهو معنى الوحدة عند الصوفية اذ كمال يتصل العبد بالرب اتصالا معروفا عند العوام كذلك لا يكون هو هو لاستحالة ان ينقلب الممكن واجبا حتى قيل الفقير هو الله ترتيب على كمال الاتصال المفصح عن زوال الاثنينية بالكلية وغايته ولذا حمله بهو هو مبالغة كما قالوا الفقير لا يحتاج الى شئ بل يحتاج اليه كل شئ اى لظهوره بصفات ربه من الصمدية وغيرها فالمراد الفقير الكامل الذى فقره اصل كل فقر وكذا الغنى الحقيقى الذى غناه اصل كل غنى واليه يشير قوله تعالى ووجدك عائلا فاغنى اى فاغناك فصرت غنيا بالله والغنى بالله لا يحتاج الى شئ لغناه التام فقد اجتمع هنا الفقر والغنى وان كانا متضادين لاتحادهما فى الحقيقة والمآل الا ترى ان صاحب الاكسير وان لم يعمل به فهو غنى فى صورة الفقير وكذا الوزير صاحب الخاتم السلطانى فانه ظاهر بصورة السلطان فى غناه وحكمه وان لم يكن هو هو اذ لا يقول به احد مع تعدد الشخص الا ترى الى اطلاق قوله تعالى من يطع الرسول فقد اطاع الله وقوله ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله يد الله فوق ايديهم ولم يقل يدك فوق ايديهم وكذا قوله تعالى ومارميت اذ رميت ولكن الله رمى ومن تأمل فى امثال هذه الاطلاقات وتأويلاتها هان عليه فهم نحو قولهم الفقير هو الله وتخلص عن الالحاد وكذا عن حمل العلماء بالله عليه فانه من سوء الظن بالاكابر كما الحق صاحب المواقف من قال ليس فى الدار غيره

ديار بالنصارى فانه افراط فسبحانه سبحانه هو هو والاشياء اشياء وقد يقال
فى تأويل قوله الفقير هوالله ان المعنى ان الفقير الكامل الحقيقى هوالفقير الى الله لاالى
غيره لكنه من قبيل التكلف ويمكن ان يقال ان الفقير هو الواصل الى الله والظاهر
بسره لكن بماعدا الوجوب الذاتى فانه مختص به تعالى بخلاف ماعداه كما يدل عليه قوله
عليه السلام ان الله خلق آدم فتجلى فيه اى بصور اسمائه وصفاته وقوله ان الله خلق آدم
على صورته اى على صورته الحقيقية التى هى عبارة عن نحو الحيوة والعلم والارادة والقدرة
وغيرها فهو تعالى لايطلق عليه الصورة الامجازا ثم انى قول عجبا من عصام الدين كيف
اجترا على كتابة مثل ذلك القول الهائل اثناء التفسير وهو من التأويل لامن التفسير على انه
لوفتش عن اعتقاده فى ذلك ربما وجد سقيما فبين القول والقائل بون بعيد فعليك
بالبواطن القريبة من الظواهر وأتق البعيدة منها على متن فهم اهلها فانه اسلم قال
البيضاوى فى تفسيره عند قوله تعالى بيدك الخير ذكر الخير وحده اى خصه بالذكر
ولم يقل بيدك الخير والشر مع ان كلا منهما بيده وبقضائه اعلم ان المراد بهذه اليد هى
اليد اليمنى التى يضاف اليها كل لطف وجمال لا اليد اليسرى التى ينسب اليها كل
قهر وجلال وان كانت كلتا يديه يمينا مباركة كما يعرف من التقرير الآتى فى التفسير
فاطلاق اليد مجاز فان قلت من اين يؤخذ اطلاق اليمنى واليسرى وان لم يكن كل منهما
حقيقة قلت من قوله تعالى والارض جميعا قبضته يوم القيامة والسموات مطويات
بيمينه فانه تعالى اضاف السموات التى هى من عالم الملكوت الى اليمين والارض التى
هى من عالم الملك الى قبضته فكانت القبضة هى المرادة باليسرى وبالعكس على
ماوقع به التصريح فى بعض الاحاديث الصحيحة لانه المقتضى بالذات لان الله تعالى
انما تجلى باسمائه وصفاته تنفيسا لهما عن كرب الخفاء فرحم على الحقائق باظهار
صورها بتجلى الاسم النور فكان الوجود خيرا كله اذليس فى حقائق اسماء والصفات
الا الخير فما ظهر منها الا الخير وان كان بعض صورها يشعر بالشر فذلك راجع
الى المخلوق لاالى الخالق فانه الرحمن ومعنى الخير المرغوب فيه كما ان الشر المنفور
عنه فتلك الرغبة ذاتية كالخير لانها رغبة فى خير صورة ومعنى واما النفرة فعرضية
كالشر لانها نفرة عن شر صورة لامعنى والصورة عارضة مع مايكتنفها من الخواص
فاعرف هذا وكن بلامرية فانه ليس ورآء عبا وان قرية واليه الاشارة بقوله والشر
مقضى بالعرض بحسب اقتضاء الاعمال العارضة له ولذا قال تعالى فى الحديث القدسى
سبقت رحمتى غضبى يعنى ان الغضب انما يظهر اثره بعد ظهور الموجبات من المغضوب
عليه واما الرحمة فامتنانية جدا الاترى ان الله تعالى رحم على الخلق بالوجود

ولم يكن شيئا مذكورا بشئ وبهذا التقرير استبان معنى السبق والتأخر والا فالرحمة والغضب من حيث كونهما من صفات الله تعالى لا تسبق احداهما الاخرى اذ لا يوجد شر جزئى مالم يتضمن خيرا كليا كقطع اليد فى مرض الاكلة او نحوه فى عاهة غيرها فانه شر جزئى يتضمن خيرا كليا هو سلامة البدن من السريان المؤدى الى الهلاك فلو فتشت عن صور الشر كلها شيئا فشيئا ما وجدت فى يسير منها الاخير اكثيرا ولا حاجة الا تكثير البيان فان خبر الخير فاش ظاهر عند اهل العيان قال عصام الدين فى الحاشية لا يخفى انه اى قوله تعالى بيدك الخير لا يدل على ان الشر مقضى بالعرض كما ذهب اليه البيضاوى وجعله من مدلولات الكلام لانه يجوز ان لا يكون المقضى وجود شئ كالشر الذى ذهب اليه بل عدم شئ فترجيح الاول الوجودى على الثانى العدمى ترجيح بلا مرجح ومن كون الوجود متضمن الخير كما يدل عليه كلامه حيث قال اذ لا يوجد الى آخره لا يلزم على تقدير جواز كون المقضى عدم شئ الذى ذهبنا اليه ان لا يكون العدم شرا محضا كما كان الوجود خيرا محضا وقد دل كلامه من حيث تعليله على نفيه بل للاضراب والاظهر الترقى كما لا يخفى على الفطن قيل الوجود خير محض والعدم شر محض فدل هذا الكلام على اثبات مانفاه ثم اراد تحقيق دعواه فقال وقد سبق ذكر الوجود وهو ايتاء الملك فى قوله تعالى تؤتى الملك من تشاء فانه امر وجودى والعدم وهو نزعه فى قوله تعالى وتنزع الملك ممن تشاء فانه امر عدمى وذلك السبق يقتضى ذكر الشر ايضا بان يقال بيدك الخير والشر والحاصل ان كون الوجود خيرا محضا وكون العدم شرا محضا يستلزم ان يكون كل منهما مقضيا بالذات فلا بد من الاعتذار عن طى احدهما من البين بوجه يشفى به الصدور ويزول عن القلوب الفتور وجوابه انه لا وجود فى العالم للشر المحض الذى هو العدم المحض والتمثيل بالنزع مدفوع بانه متضمن للوجود فى الجملة ولذا يقال قد وجد ونظيره الموت الذى تعلق به الخلق فى قوله تعالى خلق الموت والحيوة فانه ليس بعدم محض ايضا بل العدم المحض ماكان من قبيل الممتنعات ويقال له الباطل المطلق ايضا فهما ليس لهما وجود اصلا بخلاف العدم والباطل المقيد فاذا كان النزع متضمنا لوجود ما والوجود القليل فيه خير كثير وليس للعدم المحض وجود اصلا خص الله تعالى الخير بالذكر فكما ان فى الايتاء خيرا فكذا فى النزع دل عليه قوله عليه السلام والشر لا اليك اى الشر لا ينسب اليك تأدبا وان كان الكل من عندك ومتضمنا للخير ولهذا قال تعالى وعسى ان تكرهوا شيئا وهو خير لكم اى عسى ان تنفروا عن شئ اولا ترغبوا فيه وهو امر مرغوب عند الله وفيه خير لكم

فالشر والمكروه من باب واحد كما ان الخير والمحبوب من باب واخذا يضا هذا وليت قولى بلغه وقوله ولانه يجوز ان لايكون المقضى بالذات فى الوجود المتضمن للخير الخير بل الشر ساقط جدا لانه اذا كان الوجود كله خيرا محضا كان المقضى بالذات فى كل من الوجود المتضمن للخير ومن الوجود المتضمن للشر هو الخير لاالشر كما سبق تحقيقه فثبت ان المقضى بالذات هو الخير وان المقضى بالعرض هو الشر ومطلق الجواز لاينا فى مابالذات لانه امكان عقلى والعقل لايتمشى فى طور الحقائق والله تعالى اعلم بالدقائق (لائحه) لاح لى عند قوله عليه السلام انى لاجد نفس الرحمن من قبل اليمن ان المراد بنفس الرحمن هو التجلى الوجودى الذى هو هيولى العالم كله جسمانيه وروحانيه كما ان النفس الانسانى هيولى صور الحروف والكلمات فكل كلمة وجودية واقعة على هذا النفس الرحمانى كما ان كل كلمة لفظية واقعة على هذا النفس الانسانى وانما اضيف النفس الى الرحمن دون لفظة الجلال لان بالرحمة العامة الذاتية افاض الله الوجودات كلها على حسب مراتبها وتنزلاتها وفرق بين الاسم الله وبين الاسم الرحمن من حيث ان الثانى مأخوذ مع وصف الرحمة دون الاول كما ان احمر مأخوذ مع وصف الحمرة دون زيد مع انهما سيان فى الاسمية فلذا قال الله تعالى الرحمن على العرش استوى ولم يقل الله فان مستوى العرش هو الذات مع الوصف دون الذات البحت تعالى عن ذلك علوا كبيرا فمن عرف سر هذه الآية عرف سر الحديث المذكور وبالعكس واعلم انه كما ان السرير مستوى السلطان والوزير وكل من يليه الى آخر الدرجات مجالى لسر السلطان وان لم يحاك تعيناتهم تعين السلطان فكذا العرش مستوى الرحمن وكل من يلى هذا المستوى من العروش والافلاك والاجسام والاملاك مرآئى لسر الرحمن وان كان بين التعينين اختلاف ايضا فمن حيث ان السلطان جالس على سريره آمر ناهى له حكم الحل والعقد معلوم لكل احد بحسب فهمه ومن حيث ذاته و دقائق صفاته مجردا عن لباس السلطنة لا يعرفه احد لانعدام تعين السلطنة حينئذ فكذا الرحمن معروف يتعلق به العلم من حيث التعينات و التنزلات الرحمانية واما بالنسبة الى اطلاق ذاته الحقيق فلا كما اشار اليه اعرف الخلق اكمل المعروفة صلى الله عليه وسلم بقوله ماعرفناك حق معرفتك يامعروف ولذا قال حضرة الشيخ الهدائى قدس سره فى بعض الهيانه التركية تعين لاتعين منزهن خدا ياسن اذ فى الحقيقة لاتعين لذاته اصلا فاعرف والمراد باليمن فى الحديث اليمن الحقيق ويشير ايضا الى ظهور حضرة اويس القرنى من قبل اليمن اذهو نفس من الانفاس الرحمانية وهو من التابعين على الاصح

وقصته معروفة اللهم اجعل لنا مشام مملوءة بنفحاتك القدسية وانفاسك الرحمانية فانك انت المفيض اولا والجواد آخرا (لا ئحه) لاح لى عند قوله عليه السلام لاتسبقونى بالركوع والسجود فانى اراكم من خلفى كما اراكم من امامى ان المراد من الصلوة هوالتوجه الاحدى والتوجه انما يكون بالقلب الفارغ عن الشواغل والقلب من عالم الملكوت والملكوت مجرد عن القيود فلاجهات فيه ولذا خصص عليه السلام هذه الرؤية بالصلوة فان القلب اذا يحاذى نورالانوار العام الشامل الغير المقيد بجهة دون جهة اصلا فينعكس فى مرءآته ذلك النور الاطلاقى كما ان نور الشمس يحاذى جرم القمر فيتلئ من نورها كما قيل نور القمر مستفاد من الشمس فان قلت كلامنا فى الرؤية البصرية كما هوالمفهوم من الحديث قلت ان جسد الكامل تابع لروحه فى اللطافة خصوصا جسد النبى صلى الله عليه وسلم فان وجوده الشريف مع روحه اللطيف كما قيل

وكانما خمر ولاقدح || وكانما قدح ولاخمر

وقد تحقق انه عليه السلام رأى ربه ليلة المعراج بعين ظاهره لابفؤاد باطنه فقط كما هوالاصح مع ان الجسم من عالم العنصريات لكن عنصر النبى عليه السلام كطبيعة وطبيعته كروحه الذى هو من عالم الامر فلا شك ان جميع وجوده من ظاهره وباطنه عين محضة عند التجلى الذى لايعطى الاالاطلاق فان كنت فى شك من هذا فقد اعتقدت فى حقك مالا يليق بك وفى حق نبيك مالايليق بكماله بل يشين بجماله واعلم ان النور كما لا ظل له كذلك لا جهة له وكل منهما يستلزم الآخر فافهم (لائحه) لاح لى عند قوله تعالى ويحذركم الله نفسه ان الله تعالى حذر عن نفسه وهو عين التحذير عن الشرك اذا كطلب ثالث ثلثة لانه لكونه نسبة يقتضى الطرفين هما الطالب والمطلوب والتعدد ينافى التوحيد ولهذا قال بعض الكبار المريد من لا ارادة له لكن هذا بالنسبة الى المنتهى واما اول امر المبتدى فالارادة والطلب ثم المكاشفة ثم المشاهدة ثم المعاينة ثم الفناء الكلى الذى تضمحل عنده العبارات وتفنى دونه الاشارات بحيث لايبقى اسم ولارسم هنالك والى هذا اشارة فى قوله تعالى كل شئ هالك الا وجهه وما دام السالك لم يصل الى هذا الفناء فهو فى الطريق ولا يتخلص عن بقية الوجود الابالوصول فعند ذلك يفنى الطلب كما قال المولوى فى المثنوى

چون شدى بربامهاى آسمان	سرد باشد جست وجوى نردبان
پيش سلطان خوش نشسته درقبول	زشت باشد جستن نامه ورسول

(واعلم)

واعلم ان المحذر بالكسر قد اختفى بنور الجلى فى مظهرك الا انك لم تره ولذا طلبته فاذا وصلت الى مشاهدته من وراء حقيقتك فقد تبدل الغيبة بالحضور وتحول الانفصال الى الاتصال فلو طلبته حينئذ لكنت طالبا عين حقيقتك وهو ما تجلى فيك وطلب الشئ لنفسه محال اذ هو غير بعيد عنه بل هو هو فاين الطلب واين التعدد هناك نرجو من الله تعالى ان يكشف عن بصائرنا الحجب الظلمانية والنورانية ويوصلنا بفيض فضله وكرمه الى المرتبة العيانية

قال مؤلفه وقد نظمه فى سلك التحرير العبد الفقير الشيخ اسمعيل حقى شرفه الله ببريق التجلى ومزيد الترقى فى المنزل الشرابى تجاه البيت الشريف والحرم المنيف فى اوائل ذى القعدة من شهور سنة اثنتين وعشرين ومائة والف من هجرة من يرى من قدام وخلف حامدا لله العظيم ومصليا على نبيه الكريم وعلى آله وصحبه من حديث وقديم

نور عثمانيه جوارنده وزيرخانده طبع اولندى
٢١ فى صفر سنه ١٢٨٨

37

I

PL
248
H25A17
1871